

COUNCIL   CONSEIL
OF EUROPE   DE L'EUROPE

CEPEJ (2006) 4

**Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției
(CEPEJ)**

Raport

**Sistemele Judiciare din Europa - Ediția 2006
(Date din 2004)**

**adoptat de către CEPEJ la cea de-a 7-a ședință plenară
(Roma, 6 – 7 iulie 2006)**

**Document însușit de Consiliul Miniștrilor al Consiliului Europei la data de
2 oct. 2006**

Table of content

Cuvânt înainte	5
Introducere	7
1.1 Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției	8
1.2 Schema Revizuită pentru evaluarea sistemelor judiciare.....	8
1.3 Colectarea și prelucrarea datelor.....	9
1.4 Aspecte metodologice generale.....	10
1.5 Cifre generale economice și demografice	12
1.6 Analiza concluziilor raportului	14
2.1 Introducere.....	16
2.2 Compunerea bugetului alocat instanțelor	17
2.3 Bugetul alocat sistemului de urmărire penală în 2004	23
2.4 Bugetul alocat asistenței juridice în 2004	27
2.5 Bugetul alocat instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistența juridică) în 2004	31
2.6 Bugetul alocat sistemului judiciar, incluzând instanțe, sistemele de urmărire penală și asistența juridică în 2004	35
2.7 Bugetul alocat instanțelor și asistenței juridice	38
3.1 Introducere.....	43
3.2 Bugetul alocat pentru asistență juridică.....	43
3.3 Condiții pentru acordarea sau retragerea asistenței juridice	45
3.4 Taxele judiciare și rambursări.....	48
4.1 Introducere.....	51
4.2 Prevederi privind informarea justițiabililor.....	51
4.3 Protecția categoriilor vulnerabile.....	51
4.4 Proceduri de despăgubire.....	54
4.5 Despăgubirile acordate utilizatorilor pentru disfuncționalități și plângeri împotriva sistemului judiciar	55
4.6 Evaluarea satisfacției justițiabililor.....	56
5.1 Introducere.....	58
5.2 Organizarea instanțelor	58
5.3 Solicitări de despăgubiri minore, cazuri de concediere și cazuri de jaf.....	62
5.4 Atribuții bugetare la nivelul instanțelor.....	64
5.5 Dotarea informatică a instanțelor	64
5.6 Evaluare și monitorizare	67
6.1 Introducere.....	74
6.2 Judecători	74
6.3 Rechtspfleger-ul	80
6.4 Angajați nejudecătorești (și Rechtspfleger dacă există).....	81
7.1 Introducere.....	84
7.2 Cazuri privind art. 6 al CEDO în fața Curții Europene a Drepturilor Omului.....	85
7.3 Proceduri simplificate și proceduri pentru cauze urgente.....	85
7.4 Alte moduri de creștere a eficienței acțiunilor în instanță: aranjamente speciale de apel și stimularea rezolvării rapide a disputelor	86
7.5 Instrumentarea cazurilor civile (și administrative).....	86
Următoarea figură reprezintă trei tipuri specifice de cazuri de drept civil (și de cazuri de drept administrativ) primite de instanțe: cazuri de divorț (cu excepția acordului), cazuri de concediere și cazuri de drept administrativ.	91
7.6 Termenele acțiunilor civile (divorțuri și concedieri)	92
7.7 Instrumentarea cazurilor penale de către procurorul public	96
7.8 Cazuri penale judecate în instanță.....	99
8.1 Introducere.....	104
8.2 Rolul și atribuțiile procurorului.....	104
8.3 Procurorii și personalul serviciului de urmărire penală.....	104
9.1 Introducere.....	109
9.2 Recrutarea și nominalizarea	109
9.3 Formarea	112
9.4 Salarii.....	113
9.4.1 Salariile judecătorilor	114

9.4.2	Salariile procurorilor	118
9.4.3	Beneficii suplimentare	121
9.5	Posibilitatea îmbinării serviciului cu alte activități.....	122
9.6	Proceduri și sancțiuni disciplinare	123
10.1	Introducere.....	128
10.2	Numărul avocaților	128
10.3	Monopolul în reprezentarea juridică în fața instanței	130
10.4	Organizare și formare.....	131
10.5	Supravegherea practicării profesiei.....	131
10.6	Proceduri și sancțiuni disciplinare	134
11.1	Introducere.....	138
11.2	Punerea în aplicare a deciziilor judecătorești în dreptul civil, comercial și administrativ.....	138
11.2.1	Executori.....	138
11.2.2	Organizarea și formarea executorilor	141
11.2.3	Transparența onorariilor și standardele de calitate.....	142
11.2.4	Supraveghere și control.....	143
11.2.5	Proceduri și sancțiuni disciplinare	144
11.2.6	Procedura de punere în aplicare: plângeri	146
11.2.7	Intervalele de timp necesare punerii în aplicare	146
11.3	Punerea în aplicare în cauze penale.....	146
11.4	Măsuri de îmbunătățire a procedurilor de punere în aplicare	147
12.1	Introducere.....	149
12.2	Statutul și numărul notarilor	149
12.3	Supraveghere și control.....	150
13.1	Introducere.....	152
13.2	Numărul procedurilor de mediere.....	152
15.1	Aspecte metodologice privind bugetul instanțelor și bugetul pentru justiție (capitolul 3).....	157
15.2	Tabele suplimentare.....	160
	SCHEMĂ REVIZUITĂ PENTRU EVALUAREA SISTEMELOR JUDICIARE.....	179
	NOTĂ EXPLICATIVĂ	197
	A SCHEMEI REVIZUITE PENTRU EVALUAREA SISTEMELOR JUDICIARE.....	197
	Correspondenții naționali însărcinați cu coordonarea răspunsurilor la Schema de evaluare a sistemelor judiciare.....	217

Cuvânt înainte

dl. Eberhard Desch, Președintele CEPEJ, și dl. Guy De Vel, Director General al Direcției Afaceri Juridice a Consiliului Europei

Hotărând "dezvoltarea funcțiilor de evaluare" ale Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) prin Planul de Acțiune adoptat la Varșovia în luna mai 2005, șefii de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei și-au exprimat sprijinul acordat procesului creat de CEPEJ și dorința de a-l consolida.

Scopul acestui exercițiu este de a obține cunoștințe detaliate cu privire la funcționarea sistemelor judiciare din toate statele europene și a devenit o piatră unghiulară a acțiunii Comisiei noastre. Având experiența exercițiului pilor implementat în 2004 și dorind să dezvoltăm un know how corespunzător care, conform Statutului său, să permită "examinarea rezultatelor obținute de diferite sisteme judiciare (...) prin utilizarea (...) unor criterii statistice și mijloace de evaluare comune", CEPEJ are plăcerea de a prezenta raportul său factorilor de decizie care stabilesc politicile, practicanților din sistemul judiciar, cercetătorilor precum și tuturor cetățenilor care ar putea fi utilizatori ai sistemelor judiciare. Aceste rapoarte vor fi publicate cu regularitate, permițând astfel evaluarea evoluțiilor serviciilor publice juridice pentru 800 milioane de europeni.

Într-adevăr, este un proces unic, construit conform unei metodologii specifice, pentru a prezenta o imagine cât de detaliată posibil pentru compararea sistemelor judiciare ale celor 45 de state europene. Dar pentru ce?

Prin înființarea CEPEJ, la propunere miniștrilor europeni ai justiției, Comitetul de Miniștri ai Consiliului Europei au dorit o structură cu capacitatea de a propune soluții concrete pentru a îmbunătăți corectitudinea, calitate și eficiența justiției în Europa, pentru a consolida încrederea cetățenilor în sistemul lor intern și pentru a limita cazurile depuse la Curtea de la Strasbourg din cauza deficiențelor din sistemele judiciare, care sunt contrare Articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

CEPEJ a realizat prima parte din misiunea sa prin prezentarea acestui raport, deschis analizei din partea administrațiilor, universităților și institutelor de cercetare din statele membre. Desigur, CEPEJ încurajează cu tărie factorii de decizie care stabilesc politicile și cercetătorii să utilizeze aceste informații unice pentru a dezvolta studii și pentru a oferi material de dezbatere europeană indispensabilă și pentru reforme, a căror necesitate este amintită cu regularitate de jurisprudența Curții de la Strasbourg și de evenimentele din statele noastre membre. Dar CEPEJ dorește de asemenea ca acest raport să fie în sine o sursă de reflecții profunde astfel încât să poată propune Comitetului de Miniștri și administrațiilor relevante din statele membre instrumente concrete pentru dezvoltarea politicilor lor publice în domeniul justiției.

Ediția din 2006 a raportului CEPEJ este prin urmare punctul de plecare al unui proces continuu, în care etapele de cunoaștere vor alterna cu etapele de analiză, atât pentru CEPEJ și pentru instituțiile relevante având misiune în domeniul justiției din întreaga Europă.

Comisia noastră nu ar fi putut obține aceste rezultate fără munca excepțională, atât în ce privește calitatea cât și cantitatea, a unui grup de experți dedicați în totalitate acestui scop. Am dori să mulțumim expertizei de o înaltă calitate și rigori științifice a următoarelor persoane: Ana-Maria FALCONI și Grupul de Lucru prezidat de Jean-Paul JEAN și de asemenea format din Pim ALBERS, Fausto DE SANTIS, Elsa GARCIA-MALTRAS DE BLAS, Hazel GENN, Beata GRUSZCZYŃSKA și Mikhail VINOGRADOV, precum și sprijinul apreciat al lui Julien LHUILLIER și Jean HUBER. De asemenea am dori să mulțumim Ministrului Justiției din Olanda pentru sprijinul specific acordat în acest proces.

Introducere

În luna decembrie 2004 Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) a adoptat Raportul: "Sistemele Judiciare din Europa: Fapte și Cifre". Acesta a fost rezultatul unui exercițiu experimental, bazat pe o Schemă Pilot (chestionar) pentru evaluarea sistemelor judiciare al cărui scop era obținerea de cifre comparabile, obiective cantitative și calitative cu privire la organizarea și funcționarea sistemelor judiciare. 40 dintre cele 46 de state membre ale Consiliului Europei au fost luate în considerare în acest proces experimental. Acesta a fost o premieră europeană: niciodată nu mai fusese întreprins un astfel de exercițiu în domeniul justiției. În ciuda limitelor și deficiențelor datorate caracterului său experimental, raportul pilot a arătat că acest tip de exercițiu de evaluare nu era numai posibil, dar, înainte de toate, unul care merita efectuat, oferind cifre folositoare privind domeniile esențiale pentru înțelegerea funcționării sistemelor judiciare din Europa. Raportul a fost studiat de factorii de decizie în stabilirea politicilor și autoritățile judiciare din multe state membre, dintre care unele s-au bazat pe informațiile oferite pentru a identifica lipsurile din propriile lor sisteme și pentru a găsi sugestii pentru reforme. Mai multe state au înființat grupuri de lucru ad hoc pentru a studia raportul și pentru a-l utiliza. Prin urmare, Comitetul de Miniștri ai Consiliului Europei a cerut CEPEJ să continue eforturile sale în această direcție.

În Planul de Acțiune pe care l-au adoptat la cel de-al Treilea Summit (Varșovia, mai 2005), Șefii de Stat și de Guvern ai Statelor Membre ale Consiliului Europei au decis dezvoltarea funcțiilor de evaluare și asistență ale CEPEJ pentru a asista statele să facă dreptate în mod corect și rapid. Pe baza lecțiilor învățate din exercițiul pilot, CEPEJ a lansat în 2005 un exercițiu de evaluare inițial periodic, utilizând abordarea metodologică în profunzime implementată în exercițiul pilot și pe baza Rețelei de corespondenți naționali înființată pentru colectarea cifrelor.

Acest raport a fost adoptat de către CEPEJ la cea de-a 7-a ședință plenară (iulie 2006), sub președinția dlui. Eberhard DESCH (Germania). Acesta este rezultatul acestui nou proces de evaluare. Se bazează pe rapoarte efectuate de state, a căror pregătire a fost coordonată de corespondenții naționali numiți în cadrul statelor. Acesta prezintă rezultatele unui studiu efectuat în 45 de state europene. Acesta este unic în ce privește numărul subiecților și țărilor care sunt acoperite.

Scopul acestui proces este să definească progresiv un set de cifre esențiale cantitative și calitative care vor fi colectate în mod regulat și prelucrate în mod egal în toate statele membre și de a obține indicatori comuni privind calitatea și eficiența activităților instanțelor din statele Consiliului Europei (cifre esențiale ale sistemelor judiciare din Europa), incluzând evaluarea evoluției situației de la o perioadă la alta.

Comparând cifrele cantitative din diferite țări, cu situații geografice, economice și juridice diferite este o sarcină dificilă care trebuie abordată cu precauție, atât de către experți în redactarea raportului și de către cititori în interpretarea informațiilor oferite de raport. Cifrele trebuie abordate în contextul lor specific, luând în întregime în considerare comentariile relevante.

Acest raport oferă factorilor de decizie care stabilesc politicile, practicanților din domeniul judiciar, cercetătorilor sau oricărui cetățean interesat de probleme judiciare din statele membre o descriere a sistemelor judiciare din Europa cifre calitative și cantitative, prezentate într-o perspectivă comparativă împreună cu primele elemente pentru analiza ulterioare. Cititorul poate găsi aici tabele comparative și comentarii relevante cu privire la domeniile esențiale pentru înțelegerea funcționării sistemelor judiciare, surprinzând dezvoltările principale, identificând probleme și orientând politicile publice al cărui scop este îmbunătățirea calității, echității și eficienței serviciilor oferite cetățenilor de sistemele judiciare.

Acest raport este numai primul pas al unei abordări pe două niveluri. Dincolo de imaginea folositoare care este oferită, de asemenea, pot fi efectuate mai departe analize în profunzime de către însuși CEPEJ precum și de către principalele persoane interesate de acest raport, pe baza acestor informații.

Această Ediție 2006 a raportului se bazează pe cifrele din 2004. Colectarea, prelucrarea și prezentarea cifrelor reflectată în Raport s-a realizat într-un cadru de timp foarte strâns, pentru a prezenta cât mai fidel posibil realitatea sistemelor judiciare la momentul publicării sale (fiind înțeles că cifrele din 2004 nu erau în general disponibile în statele membre înainte de ultimul trimestru al anului

2005). În ciuda constrângerilor de timp, CEPEJ a ales să lucreze astfel încât să adopte raportul în iulie 2006.

Această lucrare reprezintă efortul comun implicând cel puțin o sută de persoane, incluzând corespondenții naționali însărcinați să răspundă chestionarului, expertul științific, experții Grupului de lucru, membrii CEPEJ și Secretariatul Consiliului Europei. Acest lucru nu ar fi fost posibil fără angajamentul lor complet.

1. Procesul de evaluare al CEPEJ

Acest prim capitol descrie procesul de evaluare desfășurat de către CEPEJ pentru a pregăti acest raport. Acesta expune principiile de lucru și alegerile metodologice care au stat la baza acestui exercițiu. Capitolul se sfârșește cu câteva note pentru a ghida cititorul în cuprinsul acestui raport.

1.1 Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției

Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) a fost înființată de către Comitetul de Miniștri ai Consiliului Europei în septembrie 2002, însărcinat în special să propună soluții concrete, potrivite spre a fi utilizate de către statele membre ale Consiliului Europei pentru:

- Promovarea implementării efective a instrumentelor existente ale Consiliului Europei în legătură cu organizarea justiției ("service post vânzare" normativ),
- Asigurarea faptului că politicile publice referitoare la instanțe iau în considerare nevoile utilizatorilor sistemului judiciar și
- A ajuta la reducerea congestiei existente la Curtea Europeană a Drepturilor Omului oferind statelor soluții eficiente înainte de a se adresa Curții și împiedicând încălcări ale Articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

CEPEJ este astăzi un organism unic pentru toate Statele Europene, compus din experți calificați din cele 46 state membre ale Consiliului Europei, pentru evaluarea eficienței sistemelor judiciare și pentru a propune instrumente practice și măsuri pentru un serviciu din ce în ce mai eficient oferit cetățenilor.

Conform Statutului său, CEPEJ trebuie "(a) să examineze rezultatele obținute de diferitele sisteme judiciare (...) utilizând, între altele, criteriile statistice și mijloace de evaluare comune, (b) să definească problemele și domeniile de posibile îmbunătățiri și să facă schimb de opinii cu privire la funcționarea sistemelor judiciare, (c) să identifice modalități concrete pentru a îmbunătăți măsurarea și funcționarea sistemelor judiciare din statele membre, cu privire la nevoile lor specifice. Aceste sarcini vor fi îndeplinite, printre altele, prin (a) identificarea și dezvoltarea de indicatori, colectarea și analizarea de cifre cantitative și calitative, și definirea măsurilor și mijloacelor de evaluare și (b) prin întocmirea de rapoarte, statistici, studii privind cele mai bune practici, linii directoare, planuri de acțiune, opinii și comentarii generale".

Statutul evidențiază astfel comparația sistemelor judiciare și schimbul de cunoștințe privind funcționarea lor. Obiectul acestei comparații este mai larg decât „numai” eficiența în sens restrâns: acesta subliniază de asemenea calitatea și eficacitatea justiției.

Pentru a îndeplini aceste sarcini, CEPEJ a întreprins un proces periodic pentru evaluarea sistemelor judiciare ale statelor membre ale Consiliului Europei.

1.2 Schema Revizuită pentru evaluarea sistemelor judiciare

CEPEJ a înființat în 2005 un Grup de Lucru cu privire la evaluarea sistemelor judiciare (CEPEJ-GT-EVAL)¹ pentru a revizui Schema de evaluare (chestionarul) în lumina concluziilor exercițiului pilot, pentru a asigura colectarea și prelucrarea noilor cifre și pentru pregătirea proiectului de raport.

---

¹ Format din:

- Pim ALBERS Consultant Senior pe Politici, Departamentul de Strategie pentru Administrarea Justiției, Ministerul Justiției, Olanda (Președinte 2005),
- Jean-Paul JEAN, Procuror, Curtea de Apel Paris, Profesor Asociat la Universitatea Poitiers, Franța (Președinte 2006),
- Fausto DE SANTIS, Director General, Oficiul de Organizare Judiciară, Ministerul Justiției, Italia,
- Elsa GARCIA-MALTRAS DE BLAS, Procuror, Consilier Juridic, Directoratul General de Cooperare Judiciară Internațională, Ministerul Justiției, Spania,
- Hazel GENN, Profesor de studii socio-juridice, Facultatea de Drept, University College London, Regatul Unit,
- Beata Z. GRUSZCZYŃSKA, Institutul de Justiție, Ministerul Justiției, Președintele Departamentului de Criminologie și Politici Penale la Universitatea Varșovia, Polonia,
- Mikhail VINOGRADOV, Avocat, Directoratul Juridic de Stat al Președintelui Federației Ruse (GGPU), Federația Rusă,
- Katarzyna GRZYBOWSKA, Administrator, JLS.C-3 Cetățenie și Drepturi Fundamentale, Directoratul General pentru Libertatea justiției și Securitate, Comisia Europeană (Observator).

Scopul principal al revizuirii Schemei a fost întocmirea unui chestionar care să poată fi utilizat sistematic în viitoarele exerciții de evaluare.

Pentru redactarea schemei revizuite (123 de întrebări) și a notei sale explicative, experții au păstrat principiile esențiale care au fost utilizate pentru redactarea schemei pilot. Au avut în vedere în mod specific principiile identificate în Rezoluția Res (2002)12 de înființare a CEPEJ precum și Rezoluțiile și Recomandările Consiliului Europei în domeniul eficienței și corectitudinii justiției.

Aceștia au luat de asemenea în considerare propunerile de modificări înaintate de membrii CEPEJ, observatori și corespondenți naționali în cadrul procesului pilot. O atenție deosebită a fost acordată notei explicative, al cărui scop a fost să ajute corespondenții naționali să răspundă la întrebări în mod omogen. În special, au fost introduse definiții mai precise pentru a reduce dificultățile de interpretare, luând în considerare comentariile experților și ale persoanelor interesate din raportul pilot.

În comparație cu schema pilot, schema revizuită, incluzând atât cifre descriptive cât și cantitative, încearcă să îmbunătățească întrebările pentru a primi răspunsuri cu mai mult sens, îmbunătățind prezentarea pentru a fi mai ușor de răspuns, încurajând comentarii sau explicații. Aceasta include un număr de întrebări noi (în principal privind bugetele instanțelor, utilizatorii instanțelor, cadrele de timp ale procedurilor, executarea hotărârilor judecătorești și notarii) și o secțiune privind procesele corecte a fost extinsă. Structura a fost modificată pentru a permite corespondenților naționali să împartă colectarea cifrelor între mai multe organisme relevante.

CEPEJ-GT-EVAL a pregătit schema revizuită² adoptată de CEPEJ la cea de-a 5-a ședință plenară (iunie 2005) și aprobată de Adjuncții Miniștrilor la cea de-a 936-a ședință a acestora (septembrie 2005). Schema revizuită și nota explicativă care îi urmează au fost înaintate statelor membre în septembrie 2005, pentru a primi noi date la începutul anului 2006.

1.3 Colectarea și prelucrarea datelor

Prezentul raport se bazează pe cifrele din 2004. Din moment ce majoritatea țărilor au putut emite cifre juridice pentru anul 2004 în toamna anului 2005, CEPEJ nu a putut aduna cifrele înainte de începutul anului 2006, iar statele membre au avut la dispoziție numai trei luni pentru colectarea și consolidarea răspunsurilor lor individuale la schema de evaluare, iar experții au avut la dispoziție mai puțin de cinci luni de lucru efectiv pentru prelucrarea acestora și pregătirea raportului.

Din punct de vedere metodologic, colectarea cifrelor se bazează pe rapoarte din partea statelor membre, care au fost invitate să numească corespondenții naționali însărcinați cu coordonarea răspunsurilor la schemă în țările lor.

CEPEJ a instruit propriul Grup de Lucru, prezidat de Jean-Paul JEAN (Franța), să prepare raportul. Secretariatul Consiliului Europei a numit-o pe Ana-Maria FALCONI (Franța)³, în calitate de expert științific însărcinat cu prelucrarea cifrelor naționale înaintate de statele membre și pregătirea proiectului de raport preliminar, împreună cu Secretariatul CEPEJ⁴.

Corespondenții naționali au fost considerați interlocutorii principali ai Secretariatului și experților la colectarea de noi cifre și persoane responsabile în primul rând pentru calitatea cifrelor utilizate în cadrul studiului. Toate răspunsurile individuale ale statelor membre au fost înregistrate într-o bază de date de către expertul științific.

Grupul a beneficiat de asemenea de contribuția valoroasă a dlui. Jean HUBER, judecător junior al *Ecole Nationale de la Magistrature (Școala Națională de Magistratură)* din Franța, și al dlui. Julien LHUILLIER, Cercetător la Facultatea de Drept din Nancy 2 (Franța).

² A se vedea partea 15.3 din anexa.

³ Dna. FALCONI a fost sprijinită din punct de vedere științific în această sarcină de *Centrul Maurice Halbwachs*, atașat *Centrului Național Francez pentru Cercetarea Științifică (CNRS)*, *Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales (Școala de Înalte Studii în Științe Sociale)*, *Ecole Normale Supérieure (Școala Normală Superioară)* și Universitatea din Caen.

⁴ Ministerul Justiției din Olanda l-a detașat la Secretariatul CEPEJ, începând cu 1 martie 2006, pe dl. Pim ALBERS pentru a lucra în cadrul Secretariatului în calitate Consultant Special.

Expertul științific a avut multe contacte cu corespondenții naționali pentru validarea sau clarificarea cifrelor și ajustarea acestora a continuat până cu puțin timp înainte de versiunea finală a raportului. Totuși, experții CEPEJ au convenit că cifrele nu vor fi modificate *ex officio*, cu excepția cazului în care corespondenții au fost de acord în mod explicit cu aceste modificări. Toate modificările acestora au fost aprobate de corespondenții naționali.

Întâlnirea dintre experții științifici, CEPEJ-GT-EVAL și rețeaua de corespondenți naționali (Strasbourg, mai 2006) a fost o etapă esențială a procesului, al cărui scop a fost validarea cifrelor, discutarea deciziilor experților și îmbunătățirea calității cifrelor puse la dispoziție.

Statele respondente

Până în luna mai 2006, 45 de state au participat la proces: Albania, Andora, Armenia, Austria, Azerbaidjan, Belgia, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Georgia, Germania, Grecia, Ungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Letonia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Malta, Moldova, Monaco, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Federația Rusă, San Marino, Serbia⁵, Republica Slovacă, Slovenia, Spania, Suedia, Turcia, Ucraina, Regatul Unit⁶ și Muntenegru⁷.

Următoarele țări nu au răspuns la acest raport: Elveția și "fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei"⁸. Să sperăm că acestea vor fi incluse în următorul exercițiu.

În statele federale sau statele cu un sistem descentralizat de administrare a justiției, colectarea datelor oferă diferite caracteristici, comparativ cu cele ale statelor centralizate. Adesea situația este mai complexă. În aceste state, colectarea datelor la nivel central este limitată, în timp ce la nivelul entităților, atât tipul cât și cantitatea cifrelor colectate poate varia. În practică, mai multe federații au trimis chestionarul fiecăreia dintre entitățile sale. Unele state au extrapolat răspunsurile lor pentru întreaga țară de la cifrele puse la dispoziție din partea entităților, luând în considerare numărul de locuitori ai fiecărei entități.

Toate cifrele puse la dispoziție de către state membre individuale au fost puse la dispoziție pe situl web CEPEJ: (www.coe.int/CEPEJ). Uneori răspunsurile naționale conțin descrieri ale sistemelor juridice și explicații care contribuie foarte mult la înțelegerea cifrelor oferite. Prin urmare, acestea reprezintă un element complementar folositor al raportului: datorită nevoii de a fi concis și consecvent, nu a fost posibilă includerea tuturor acestor informații în acest raport.

1.4 Aspecte metodologice generale

Obiectivele CEPEJ

Prezentul raport nu pretinde că a exploatat exhaustiv toate informațiile relevante care au fost înaintate de statele membre. CEPEJ a încercat să abordeze aspectele în prezentul raport, având în vedere în primul rând prioritățile și principiile fundamentale ale Consiliului European. În afara cifrelor, interesul raportului CEPEJ constă în direcțiile principale, evoluțiile și aspectele comune pentru statele europene.

Prezentul raport reprezintă un pas important pentru procesul de evaluare periodică a sistemelor judiciare din Europa, luând în considerare rezultatele valoroase ale exercițiului pilot și încercând să-l îmbunătățească, într-o perspectivă dinamică. În pregătirea raportului, experții și corespondenții naționali au fost încurajați să nu piardă din vedere obiectivul pe termen lung al procesului: definirea unui set de date cantitative și calitative esențiale care vor fi colectate periodic și procesate în mod egal în toate statele membre și obținerea unor indicatori comuni ai calității și eficienței activităților instanțelor în statele membre ale Consiliului European.

⁵ Cifrele din Serbia exclud regiunea aflată în administrarea Misiunii Națiunilor Unite în Kosovo (UNMIK).

⁶ Rezultatele pentru Regatul Unit sunt prezentate separat pentru Anglia și Țara Galilor, Scoția și Irlanda de Nord, deoarece cele trei sisteme judiciare sunt organizate pe baze diferite și operează independent unul de celălalt.

⁷ Deși Muntenegru nu este un stat membru la data adoptării acestui raport, acesta a participat în totalitate în exercițiul de evaluare atunci când făcea parte din Uniunea Statelor Serbia și Muntenegru.

⁸ Răspunsul "fostei Republici Iugoslave Macedonia" la Schemă nu a fost primit în timp util pentru a fi prelucrat în acest raport. Totuși, acesta apare pe situl web al CEPEJ: www.coe.int/cepej.

Calitatea cifrelor

Calitatea cifrelor din prezentul raport depinde foarte mult de tipul de întrebări care au fost adresate în instrumentul de colectare a datelor, definițiile utilizate de țări, sistemul de înregistrare în țări, de eforturile făcute de corespondenții naționali, cifrele naționale la dispoziția acestora și de modul în care cifrele au fost prelucrate și analizate. În ciuda îmbunătățirilor rezultate în urma experienței procesului pilot, este rezonabil să presupunem că unele variații au apărut atunci când corespondenții naționali au interpretat întrebările pentru țara lor și au încercat să potrivească întrebările cu informațiile aflate la dispoziția lor. Cititorul ar trebui să aibă acest lucru în vedere și să interpreteze întotdeauna cifrele statistice oferite în lumina comentariilor narative atașate acestora.

CEPEJ a ales să proceseze și să prezinte numai cifrele care prezentau un înalt nivel de calitate și credibilitate. A decis să nu ia în considerare cifrele care erau fie prea variate de la o țară la alta sau care nu prezentau suficiente garanții de siguranță. Mai multe informații în plus față de cele incluse în prezentul raport au fost colectate și sunt disponibile pe pagina de Internet a CEPEJ (www.coe.int/CEPEJ).

Comparabilitatea cifrelor și a conceptelor

Comparația cifrelor cantitative din diferite țări în funcție de situațiile diferite geografice, economice și juridice este o sarcină delicată. Aceasta ar trebui abordată cu mare precauție de către experții care au scris raportul și de către cititorii care îl consultă, și, înainte de toate, de cei care interpretează și analizează informațiile pe care le conține.

Pentru a compara diferitele state și sistemele lor diferite, trebuie subliniate acele caracteristici specifice ale sistemelor care explică diferențele de la o țară la alta (structură judiciară diferită, organizarea justiției și utilizarea instrumentelor statistice pentru evaluarea sistemelor, etc.). Eforturi specifice au fost făcute pentru a defini cuvintele și pentru a se asigura că respectivele concepte au fost abordate conform unei înțelegeri comune. De exemplu, mai multe întrebări au fost incluse în schema revizuită, cu definiții clare în nota explicativă, pentru a aborda numărul instanțelor (atât din perspectivă instituțională cât și geografică) sau numărul judecătorilor (categorii diferite au fost specificate). O atenție specială a fost acordată definiției bugetului alocat instanțelor, astfel încât cifrele oferite de statele membre să corespundă unor cheltuieli similare. Totuși, diversitatea din cadrul sistemelor poate împiedica obținerea unor concepte comune. În aceste cazuri, au fost redactate comentarii specifice împreună cu cifrele. Prin urmare, numai o lectură activă a acestui raport poate permite efectuarea de analize și ajungerea la anumite concluzii; cifrele nu pot fi luate în mod pasiv una după cealaltă, ci trebuie interpretate în lumina comentariilor ulterioare.

În acest context, deoarece scopul acestui raport este de a oferi o imagine generală a situației sistemelor judiciare din Europa, CEPEJ a decis în general să prezinte situația din statele membre în ordine alfabetică. Comparația nu înseamnă a face clasamente. Totuși, acest raport oferă cititorului uneltele necesare pentru un studiu în profunzime care va trebui efectuat apoi prin alegerea unor grupuri (clustere) relevante de țări: conform caracteristicilor sistemelor judiciare (de exemplu țări cu drept civil și comun; țări în tranziție sau cu tradiții judiciare vechi), criterii geografice (dimensiune, populație) sau criterii economice (de exemplu în cadrul sau în afara zonei Euro). CEPEJ va efectua propria sa etapă analitică pe baza acestui raport într-o a doua etapă.

Schema CEPEJ a fost completată de state mici. Andora, Monaco, Liechtenstein sau San Marino sunt teritorii care, datorită mărimii lor, nu sunt comparabile cu alte țări. Prin urmare, cifrele comparate conform unei scale "la 100.000 de locuitori" trebuie interpretate cu precauție pentru aceste țări.

Valorile financiare sunt raportate în Euro. Din cauza acestui lucru, au apărut unele probleme în utilizarea ratei de schimb pentru țările care se află în afara zonei Euro. Ratele de schimb variază de la un an la altul. Din moment ce raportul se concentrează în principal pe anul 2004, au fost utilizate ratele de schimb de la data de 1 ianuarie 2005. Pentru țările cu rate mari ale inflației, cifrele prezentate pot părea uneori ciudate; interpretarea lor trebuie considerată prin urmare în contextul lor specific.

Comparație cronologică a cifrelor

Deși acest raport se bazează în principal pe lucrările dezvoltate în cadrul fazei experimentale și raportul din 2004, nu ar fi relevantă compararea cifrelor prezentate în prezentul raport cu informațiile din raportul anterior. Într-adevăr, ultimul raport a fost un proiect experimental. Este posibil ca definițiile și variabilele utilizate să se fi schimbat de la un exercițiu la altul. Prin urmare, prin sublinierea calității și caracterului folositor al exercițiului pilot și a raportului ulterior, CEPEJ consideră prezentul exercițiu ca fiind punctul de plecare al unui proces periodic și intenționează să întreprindă comparații cronologice în următoarele exerciții de evaluare. Consideră prezentul raport ca un standard pe baza căruia se vor putea face analize utile pentru a evalua evoluția sistemelor judiciare în grupuri de țări sau în state individuale.

Evoluția sistemelor judiciare

Din 2004, unele state membre ale Consiliului Europei au implementat reforme instituționale și legislative ale sistemelor lor juridice. Pentru aceste state, situația descrisă în prezentul raport poate fi complet diferită de situația de astăzi.

1.5 Cifre generale economice și demografice

Aceste cifre pe care aproape fiecare stat a putut să le pună la dispoziție, oferă informații complete cu privire la contextul general în care acest studiu a fost efectuat. În special, acestea permit, după cum a fost cazul în raportul rezultat din exercițiul pilot, relativizarea și punerea celorlalte cifre în context, în special cifrele bugetare și cifrele aferente activității judecătorești.

Cifrele permit de asemenea cititorului să măsoare variabilele enorme în funcție de populația și mărimea țărilor respective, de la **San Marino**, care are mai puțin de 30.000 de locuitori, la Federația Rusă care are mai mult de 143 de milioane. Această variabilă în definiția demografică trebuie avută întotdeauna în vedere. Populația avută în vedere de prezentul studiu este de aproximativ 796 de milioane.

Cifrele demonstrează de asemenea diferențele enorme cu privire la situația materială și standardele de viață din diverse țări, prin PIB-ul pe cap de locuitor (cifre noi comparativ cu studiul pilot), și și au fost reflectate parțial în suma cheltuielilor publice totale. Salariul mediu brut anual oferă o imagine interesantă cu privire la situația materială și standardele de viață deoarece acesta implică cifre economice, sociale (sistemul de asigurări sociale) și cifre demografice. Chiar dacă acest indicator nu este perfect, totuși subliniază, din nou, diferențe substanțiale între cetățenii statelor membre.

În final, influența ratei de schimb valutar dintre țările din "zona Euro" și "ceilalți" trebuie luată în considerare, deoarece modifică foarte mult ceea ce reprezintă salariile vis-à-vis de calitatea vieții pentru locuitorii fiecărei țări.

Prin urmare, comparațiile trebuie întotdeauna limitate la ceea ce poate fi comparat. Rezultatele pe care fiecare stat membru ar dori să le măsoare prin comparație cu alte state care par comparabile acestuia trebuie să fie echilibrate, luând în considerare contextul specific. Există în mod clar efecte de limitare în funcție de nivelul populației sau nivelul standardelor de viață care sunt măsurate prin coeficienți privind numărul de locuitori, PIB-ul pe cap de locuitor și salariul mediu brut.

Datele privind cheltuielile publice (întrebarea 2) par a fi prea legate de diverse tehnici de contabilitate publică, atât în ce privește perimetrele definite cât și, de exemplu, prezentarea deficitelor. Problema bugetelor naționale și regionale pe competențe publice ca întreg ridică de asemenea alte probleme metodologice. Prin urmare, aceste cifre sunt oferite numai în scop informativ în tabelul incluzând cifre generale economice și demografice.

Au fost exprimate unele rezerve cu privire la cifrele aferente salariului mediu brut puse la dispoziție de toate țările, cu excepția **Danemarcei** și statului **Monaco**. Aceste cifre vor fi utilizate numai în tabele nu și în grafice pentru a compara salariul judecătorilor și al procurorilor.

Prin urmare, s-a decis utilizarea în principal a doi coeficienți utilizați de obicei în astfel de studii pentru comparații, în special comparații bugetare prin grafice: numărul de locuitori și PIB-ul pe cap de locuitor, care vor fi incluse în graficele relevante.

Cifrele referitoare la populație au fost puse la dispoziție de toate statele membre. Acestea vor fi utilizate în toate rapoartele care măsoară impactul pe locuitor. Numai statele cu dimensiuni similare vor fi apoi comparate.

Cifrele aferente PIB-ului pe locuitor au fost puse la dispoziție de aproape toate țările. Numai **Bulgaria, Danemarca și Monaco** nu au putut să le pună la dispoziție, și prin urmare, vor fi excluse din tabelele comparative și graficele pregătite pe baza acestei variabile. Din nou, pot fi observate diferențe enorme în PIB-ul pe cap de locuitor și acestea trebuie întotdeauna avute în vedere în analizarea rezultatelor ulterioare. De exemplu, pot fi observate două extreme: pe de o parte țările cu un PIB pe cap de locuitor sub 2.000 € (**Albania, Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Georgia, Moldova și Ucraina**), și pe de altă parte, **Liechtenstein** cu un PIB pe cap de locuitor declarat ca fiind de cincizeci de ori mai mare.

Tabelul 1. Informații generale privind țările respondente în 2004 (întrebările 1 - 4)

Țara	Întrebarea 1 Numărul de locuitori	Întrebarea 2 Totalul cheltuielilor publice anuale ale Statului la nivel de Stat	Întrebarea 2 Suma totală a cheltuielilor publice ale statului la nivel regional / de entitate	Întrebarea 3 PIB pe cap de locuitor	Întrebarea 4 Salariul mediu brut anual
Albania	3 069 275	neraportat		1 920 €	2 440 €
Andora	76 875	275 500 000 €		22 347 €	14 846 €
Armenia	3 210 000	454 210 840 €		850 €	756 €
Austria	8 206 500	65 000 000 000 €		29 000 €	38 640 €
Azerbaidjan	8 347 000	1 305 570 000 €		852 €	994 €
Belgia	10 446 000	142 577 800 000 €	59 925 000 000 €	27 579 €	31 992 €
Bosnia și Herțegovina	3 832 000	2 662 255 000 €		1 732 €	4 634 €
Bulgaria	7 761 049	neraportat		neraportat	2 417 €
Croația	4 443 900	11 279 647 220 €	1 863 093 620 €	6 200 €	9 582 €
Cipru	689 565	3 313 706 975 €		7 216 €	11 700 €
Republica Cehă	10 220 577	32 450 758 526 €		8 446 €	6 783 €
Danemarca	5 397 640	3 894 612 799 €		nedisponibil	nedisponibil
Estonia	1 351 069	3 000 000 000 €		6 644 €	5 588 €
Finlanda	5 236 611	36 320 000 000 €		28 646 €	33 000 €
Franța	62 177 400	374 597 000 000 €	161 600 000 000 €	26 511 €	38 921 €
Georgia	4 535 200	nedisponibil	nedisponibil	923 €	992 €
Germania	82 500 000	273 600 000 000 €	255 900 000 000 €	26 754 €	39 815 €
Grecia	11 056 800	63 500 000 000 €		15 119 €	16 776 €
Ungaria	10 097 549	24 950 400 000 €		8 025 €	6 984 €
Islanda	293 577	3 700 000 000 €	1 400 000 000 €	34 700 €	38 700 €
Irlanda	4 040 000	41 230 000 000 €		36 737 €	27 780 €
Italia	58 462 375	452 826 000 001 €	nedisponibil	23 115 €	22 254 €
Letonia	2 319 200	3 167 516 484 €		4 777 €	3 600 €
Liechtenstein	34 600	524 133 333 €		106 000 €	74 592 €
Lituania	3 425 300	3 664 414 301 €		5 264 €	4 024 €
Luxemburg	455 000	6 476 725 546 €		56 488 €	39 587 €
Malta	402 668	1 519 354 800 €		9 647 €	11 644 €
Moldova	3 386 000	4 286 300 000 €	1 885 600 000 €	572 €	853 €
Monaco	30 020	694 840 032 €		nedisponibil	nedisponibil
Munte negru	620 533	450 738 779 €		2 113 €	3 636 €
Olanda	16 292 000	227 500 000 000 €		29 993 €	30 642 €
Norvegia	4 606 363	72 992 239 200 €	22 109 122 400 €	43 818 €	41 219 €
Polonia	38 174 000	44 660 633 484 €		5 246 €	6 218 €
Portugalia	10 529 255	64 175 000 000 €		13 550 €	13 492 €
România	21 673 328	7 494 168 708 €	3 422 276 068 €	2 718 €	2 423 €
Federația Rusă	143 474 143	125 591 176 470 €		3 478 €	2 379 €
San Marino	29 673	715 834 955 €		26 350 €	23 609 €
Serbia	7 498 001	neraportat		2 255 €	3 420 €
Slovacia	5 400 000	8 388 155 026 €	572 550 000 €	6 200 €	4 997 €
Slovenia	1 997 590	7 006 900 000 €		13 103 €	13 565 €
Spania	42 935 001	102 665 000 000 €	324 972 000 000 €	19 502 €	25 060 €
Suedia	9 034 837	87 913 178 770 €	65 806 087 566 €	28 832 €	31 906 €
Turcia	71 152 000	79 312 575 000 €		3 359 €	7 783 €
Ucraina	47 280 800	11 283 701 187 €		1 141 €	1 105 €
Regatul Unit Anglia & Țara	53 046 300	201 000 000 000 €		24 579 €	36 900 €

Țara	Întrebarea 1 Numărul de locuitori	Întrebarea 2 Totalul cheltuielilor publice anuale ale Statului la nivel de Stat	Întrebarea 2 Suma totală a cheltuielilor publice ale statului la nivel regional / de entitate	Întrebarea 3 PIB pe cap de locuitor	Întrebarea 4 Salariul mediu brut anual
Galilor					
Regatul Unit Irlanda de Nord	1 710 300	12 400 000 000 €		25 343 €	31 061 €
Regatul Unit Scoția	5 078 400	65 241 060 000 €		24 600 €	33 500 €

1.6 Analiza concluziilor raportului

Scopul final al exercițiului de evaluare periodică este de a dezvolta recomandări și de a stabili instrumente concrete pentru a îmbunătăți calitatea, echitatea și eficiența sistemelor judiciare. Prin urmare, o a doua fază a procesului va consta din acțiunea CEPEJ "de a lăsa cifrele să vorbească". atunci, CEPEJ își va îndrepta atenția asupra analizei rezultatelor, în care subiecte specifice vor fi abordate mai în detaliu pe baza faptelor și cifrelor disponibile.

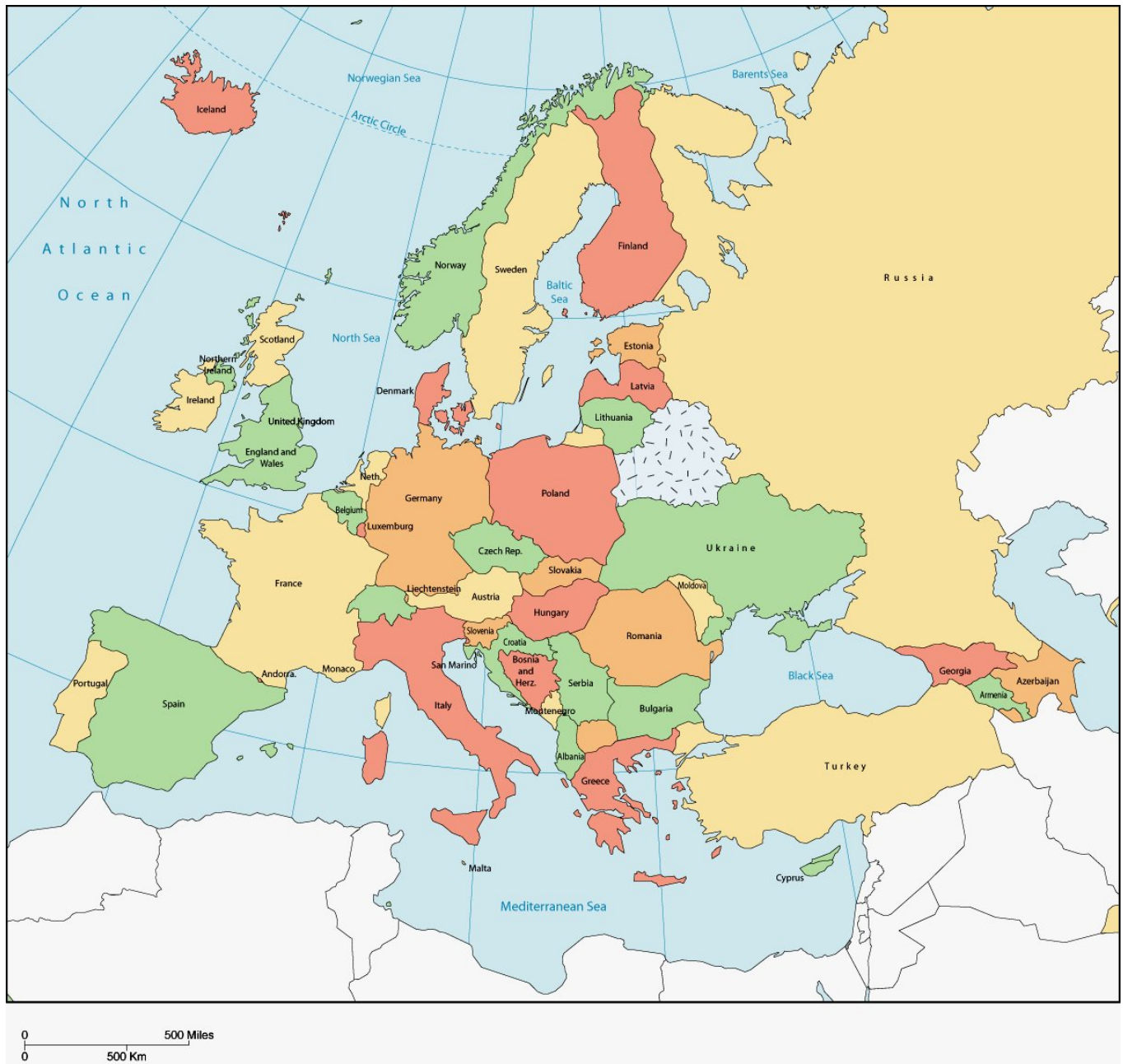
***

Legenda

În raport – în special în tabelele prezentate – au fost utilizate câteva abrevieri:

- (Întrebarea x) se referă la (numărul) întrebării din chestionarul care apare în anexă, prin care informația a fost colectată.
- Dacă o țară a lăsat întrebarea deschisă, acest lucru este prezentat ca "neraportat" sau ca un spațiu liber (" ").
- Dacă a existat un răspuns, prin care se spunea că nu este disponibilă nicio informație (valabilă), acest lucru este prezentat ca "nedisponibil sau nedisp."
- În unele cazuri, nu s-a putut răspunde la o întrebare pentru că aceasta se referea la o situație care nu există în țara respondentă. Aceste cazuri, și cazurile în care a fost dat un răspuns care în mod clar nu se potrivea cu întrebarea, sunt prezentate ca "neaplicabil".
- Când apare semnul "-" în tabele, acest lucru înseamnă că, datorită faptului că datele principale nu sunt disponibile, nu a putut fi făcut nici un calcul (al unui raport).
- epn = echivalent program normal); numărul de personal (judecători, procurori, etc.) este prezentat ca echivalent program normal pentru a permite comparații.
- "Regatul Unit–Anglia și Țara Galilor" / "Regatul Unit–Scoția" / "Regatul Unit–Irlanda de Nord" corespund teritoriilor Regatului Unit vizate de cifrele raportate.

Figura 0   **Țările respondente**

2. Cheltuieli publice: instanțe și sistemul de urmărire penală

2.1 Introducere

Acest capitol se concentrează pe mijloacele sistemelor judiciare, și în special pe sistemul judecătoresc, de asistență juridică și de urmărire penală. În prima secțiune este descrisă finanțarea instanțelor. În anexă se face de asemenea referire la aspectele metodologice.

Având în vedere aceste lucruri și cu privire la complexitatea acestor întrebări, CEPEJ a ales să detalieze cât de mult posibil diversele elemente ale bugetelor pentru a permite o abordare progresivă. Au fost luate în considerare trei entități:

- Bugetul alocat instanțelor (răspunsul la întrebarea 5), care va fi pus în relație cu partea raportului dedicată activităților instanțelor,
- Bugetul alocat organelor publice de urmărire penală (răspunsul la întrebarea 9), care va fi pus în relație cu partea din raport dedicată activităților organelor publice de urmărire penală,
- Bugetul dedicat asistenței juridice (răspunsul la întrebarea 7) care constituie un indicator al eforturilor dedicate de o țară pentru a face sistemul juridic accesibil.

Tabelele prezentate unul după celălalt fac posibilă oferirea tuturor comparațiilor cu privire la fiecare dintre aceste trei entități, instanțele (C), sistemul public de urmărire penală (PP) și sistemul de asistență juridică (LA).

Tabelul 2: Bugetul dedicat instanțelor în 2004 (excluzând asistența juridică)

Tabelul 3: Bugetul dedicat sistemului public de urmărire penală în 2004 (real sau estimat)

Tabelul 4: Bugetul dedicat asistenței juridice în 2004

Mai mult, sunt de asemenea prezentate totalurile care prezintă evaluarea bugetelor dedicate următoarelor elemente:

- Tuturor organismelor care se ocupă de urmărirea penală și de judecată (C + PP)- Tabelul nr. 5: bugetul alocat sistemului judiciar, incluzând instanțele și sistemul de urmărire penală în 2004 (fără asistență juridică),
- Tuturor celor trei entități (C + LA + PP) - Tabelul nr. 6: bugetul alocat sistemului judiciar, incluzând instanțele, asistența juridică și sistemul de urmărire penală în 2004,
- Accesului la justiție și instanțelor (C + LA) - Tabelul nr. 7: bugetul alocat jurisdicțiilor și asistenței juridice în 2004.

Prin urmare, orice stat se va putea compara cu celelalte țări considerate similare. Atunci, în același mod, va putea verifica rezultatele activității.

Pentru a contribui la aceste comparații întemeiate, au fost puse la dispoziție toate cifrele transmise și utilizate (tabelul rezumat 75 din anexă). La sfârșitul fiecărui tabel, rapoartele au fost subliniate, pentru a permite comparația cu categorii comparabile, prin conectarea cifrelor bugetare la numărul de locuitori și la PIB-ul pe cap de locuitor, în forma graficelor.

După fiecare tabel sunt prezentate grafice cu coeficientul bugetului pe locuitor și coeficientul ca procent din PIB pe cap de locuitor. Acest lucru face posibilă compararea unor categorii comparabile.

Datele necesare pentru aceste calcule sunt, în plus față de buget sau de bugetul «regrupat»: numărul de locuitori, PIB-ul pe cap de locuitor și salariul mediu brut anual.

Fiecare punct studiat succesiv include o parte de "cifre și metodologie" și o parte de "comentarii".

2.2 Compunerea bugetului alocat instanțelor

Cifre și metodologie

Această secțiune măsoară eforturile pe care fiecare stat le face pentru funcționarea corespunzătoare a sistemului sau judecătoresc. Eforturile sunt prezentate comparativ cu numărul de locuitori și PIB-ul.

Printre cele 47 de state sau entități specifice (cele trei entități din Regatul Unit), 37 au fost incluse în acest tabel.

Bugetul alocat instanțelor nu include aici sumele alocate sistemului public de urmărire penală sau asistenței juridice.

Albania și **Bulgaria** apar în tabel deși au înaintat suma asistenței juridice (întrebarea 7) fără a specifica dacă aceasta este inclusă sau nu în bugetul instanțelor (întrebarea 5). Pentru a le include în analize viitoare, a fost luată decizia de a favoriza răspunsurile favorabile acestor țări, că asistența juridică nu este inclusă în buget. Totuși, trebuie specificat în orice caz că sumele acordate asistenței juridice nu reprezintă o parte semnificativă a bugetului acestor două țări (a se vedea tabelul 76 în anexă).

Cipru și **Slovenia** au indicat că au inclus cifrele pentru asistență juridică, dar nu au putut specifica suma. După corespondențe care au arătat că aceste sume sunt nesemnificative, a fost luată decizia de a include aceste două țări în tabel.

Ungaria a specificat că numai o parte din bugetul de asistență juridică (100.000 € din 851.333 €) a fost inclusă în bugetul alocat tuturor instanțelor. Calculele iau acest lucru în considerare.

4 țări nu au specificat dacă bugetul sistemului public de urmărire penală (întrebarea 9) a fost inclus sau nu în bugetul instanțelor: **Albania, Bulgaria, Danemarca și Irlanda**. Dar se crede că aceste țări au urmat într-adevăr prevederile notei explicative (care apare la secțiunea 15.4 în anexă), și anume că bugetul sistemului public de urmărire penală nu va fi inclus în bugetul instanțelor. toate aceste țări au declarat suma alocată sistemului public de urmărire penală.

11 țări au inclus sistemul de urmărire penală (întrebarea 9) în bugetul instanțelor (întrebarea 5): **Andora, Austria, Armenia, Belgia, Germania, Grecia, Luxemburg, Monaco, Portugalia, Spania și Turcia**. Dintre acestea, 3 (**Andora, Monaco și Spania**) au putut oferi o estimare și au fost prin urmare incluse cu o sumă recalculată conform informațiile furnizate.

Regatul Unit-Irlanda de Nord, nu a putut înainta suma bugetului alocat instanțelor (întrebarea 5), dar a putut furniza sumele alocate sistemului de urmărire penală (întrebarea 9) și asistenței juridice (întrebarea 7).

Statele care nu apar în listă sunt:

- **San Marino și Regatul Unit-Irlanda de Nord** care nu au putut furniza cifra bugetului alocat instanțelor,
- **Ucraina** care nu a specificat dacă asistența juridică a fost inclusă sau nu în bugetul instanțelor, și nici nu a dat o estimare; prin urmare, aceasta va fi exclusă din analiza care necesită aceste cifre,
- **Armenia, Austria, Belgia, Germania, Grecia, Luxemburg, Portugalia și Turcia**, care nu au putut separa sau măsura bugetul alocat sistemului de urmărire penală din totalul cifrei furnizate.

Cazul **Germaniei** a fost dificil de abordat. Dificultatea de înțeles de a colecta cifrele de la un Lander a condus țara la a furniza inițial o cifră care a identificat numai o parte a bugetului sistemului public de urmărire penală în cadrul bugetului instanțelor; unele investiții imobile, care au fost incluse, nu au putut fi măsurate. Germania nu a putut izola cu precizie bugetul sistemului public de urmărire penală în Lander-ul inclus în bugetul instanțelor. Prin urmare, Germania, ca și celelalte 8 țări aflate într-o situație similară, nu pot fi comparate aici. Totuși, cifrele sale aferente asistenței juridice, care au fost reconstituite dintr-un studiu național efectuat de către guvernul federal incluzând toate Lander-ele, sunt stabilite în întregime și vor permite includerea unor rezultate ale acestei țări în alte calcule.

Doi alți parametri au fost cercetați în detaliu: creșterea – imposibilă deoarece este mult prea mare – a alocațiilor bugetare ale unor țări într-o perioadă de doi ani, precum și includerea, pentru unele dintre aceste țări, a sumelor dedicate investițiilor imobiliare (analizate mai sus).

Mai precis, a rezultat că, din cele 45 de țări sau entități vizate de studiu, dintre care 33 au răspuns la cele două chestionare succesive, 8 au majorat foarte mult cifra aferentă bugetului pe anul 2004 comparativ cu aceleași cifre aferente anului 2002, cu asemenea proporții care pot fi explicate numai prin includerea de noi linii bugetare. În ordine crescătoare: **Slovenia** (+ 9,99%), **Polonia** (+ 13,84%), **Slovacia** (+ 16,99%), **Letonia** (+ 23,19%), **Turcia** (+24,60%), **Franța** (+ 42,78%) și **Andora** (+ 45,02%).

Nu au putut fi rezolvate toate aceste anomalități pe durata procesului de întocmire a raportului. Totuși, se pare că, de exemplu, creșterea din cazul **Slovaciei** poate fi explicată aproape în totalitate (+ 13%) prin investiții imobiliare în instanțe. Creșterea care nu poate fi explicată prin acest element este de numai 0,92% pentru **Andora** și 7,14% pentru **Polonia**. Mai important pentru **Turcia**, acesta se datorează unei creșteri considerabile a întregului buget alocat Ministerului Justiției (808.141.000.000 Lire turcești în 2002 și 1.368.435 000.000.000 Lire turcești în 2004); instanțele au profitat și ele de acest lucru. În ce privește **Slovenia**, aceasta se referă numai la investiții mici și nu la programe de construcții.

În ce privește **Andora**, creșterea foarte mare este probabil rezultatul unei erori de comunicare, deoarece suma indicată de 4.474.162 € include și cifrele pentru Ministerul Justiției (a se vedea răspunsul la studiul anterior), în timp ce în 2002, această distincție a fost făcută. Suma reală care ar fi putut fi luată în considerare trebuie să fie de aproximativ 3,4 milioane €, dar, deoarece această țară nu a specificat acest lucru, cifra oferită care a fost inclusă în tabel ca o indicație, exprimând în același timp rezerve severe cu privire la credibilitatea sa.

În ce privește **Franța**, creșterea mare dintre 2002 și 2004 este oprită, într-o măsură foarte mică, din includerea, care nu a fost făcută în 2002, a bugetului instanțelor administrative, dar de asemenea, pentru partea principală, din includerea liniilor bugetare pe care această țară le-a urmat, indicând că acest lucru se datorează modului său de a trimite prin poștă salariile plătite, de exemplu. "plăți efectuate de Ministerul Finanțelor către fondul de pensii al funcționarilor publici proporțional cu fișei de salarii în fața instanțelor " precum și "cheltuielile în legătură directă cu activitatea instanțelor cum ar fi, de exemplu, transferuri judiciare, păzirea clădirilor și securitatea persoanelor ".

Tabelul care prezintă răspunsurile la întrebarea 6 (a se vedea tabelul 77 în anexă), în special în legătură cu partea referitoare la salarii din bugetul instanțelor, este un indicator care permite evaluarea scalei acestor sume "exogene" din cifrele furnizate de state. Cu cât această scală a salariilor este mai mare, cu atât mai mică este influența pe care au avut-o elementele "exogene". Scala salariilor din bugetul instanțelor este următoarea: **Andora** 83,9%, **Turcia** 72,7%, **Slovenia** 69,1 %, **Polonia** 60%, **Franța** 54%, **Letonia** 53,5%, **Slovacia** 49%.

Nu a fost posibilă specificarea cifrei aferente **Regatul Unit-Scoția** în răspunsul inițial la chestionar. Într-adevăr, pot fi observate disparități între cele două entități ale **Regatului Unit** care au furnizat date, asupra cărora experții ar fi dorit informații suplimentare.

Pentru aceste țări, interpretarea rezultatelor prezentate pentru bugetul instanțelor precum și cele cu privire la bugetul total alocat sistemului judiciar trebuie să includă în consecință fiecare dintre acești parametri, pentru a relativiza impactul său.

Tabelul 2. Bugetul alocat instanțelor în 2004 (întrebarea 5)

Țara	Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor fără sistemul de urmărire penală și asistență juridică	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor fără sistemul de urmărire penală și asistență juridică pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor fără sistemul de urmărire penală și asistență juridică pe cap de locuitor ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor fără sistemul de urmărire penală și asistență juridică pe cap de locuitor ca procent din salariul mediu brut anual
Albania	10 486 065 €	3,4 €	0,18%	0,14%
Andora *	4 447 193 €	57,8 €	0,26%	0,39%
Azerbaidjan	6 915 057 €	0,8 €	0,10%	0,08%
Bosnia și Herțegovina	59 262 904 €	15,5 €	0,89%	0,33%
Bulgaria	48 900 313 €	6,3 €	-	0,26%
Croația	159 988 552 €	36,0 €	0,58%	0,38%
Cipru	17 997 698 €	26,1 €	0,36%	0,22%
Republica Cehă	241 292 690 €	23,6 €	0,28%	0,35%
Danemarca	155 000 000 €	28,7 €	-	-
Estonia	20 700 000 €	15,3 €	0,23%	0,27%
Finlanda	211 636 000 €	40,4 €	0,14%	0,12%
Franța	2 257 981 000 €	36,3 €	0,14%	0,09%
Georgia	7 206 338 €	1,6 €	0,17%	0,16%
Ungaria	276 563 900 €	27,4 €	0,34%	0,39%
Islanda	9 400 000 €	32,0 €	0,09%	0,08%
Irlanda	97 991 000 €	24,3 €	0,07%	0,09%
Italia	2 749 944 000 €	47,0 €	0,20%	0,21%
Letonia	21 074 355 €	9,1 €	0,19%	0,25%
Liechtenstein	8 611 142 €	248,9 €	0,23%	0,33%
Lituania	38 045 065 €	11,1 €	0,21%	0,28%
Malta	8 679 000 €	21,6 €	0,22%	0,19%
Moldova	26 015 100 €	7,7 €	1,34%	0,90%
Monaco *	3 020 010 €	100,6 €	-	-
Muntenegru	6 791 731 €	10,9 €	0,52%	0,30%
Olanda	762 607 000 €	46,8 €	0,16%	0,15%
Norvegia	164 000 000 €	35,6 €	0,08%	0,09%
Polonia	813 729 185 €	21,3 €	0,41%	0,34%
România	117 961 263 €	5,4 €	0,20%	0,22%
Federația Rusă	1 545 651 802 €	10,8 €	0,31%	0,45%
Serbia	70 207 781 €	9,4 €	0,42%	0,27%
Slovacia	79 339 027 €	14,7 €	0,24%	0,29%
Slovenia	111 500 000 €	55,8 €	0,43%	0,41%
Spania *	2 231 531 310 €	52,0 €	0,27%	0,21%
Suedia	463 687 163 €	51,3 €	0,18%	0,16%
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	429 000 000 €	8,1 €	0,03%	0,02%
Regatul Unit Scoția	93 301 917 €	18,4 €	0,07%	0,05%

* buget estimat

Comentarii

Armenia, Austria, Belgia, Germania, Grecia, Luxemburg, San Marino, Portugalia, Ucraina, Turcia, și Regatul Unit-Irlanda de Nord nu sunt prezentate în tabel din motivele explicate anterior în acest capitol.

Rezultatele brute trebuie echilibrate prin câțiva coeficienți pentru a avea sens.

Faptul că **Liechtenstein** se distanțează clar de alte state pentru bugetul alocat instanțelor pe cap de locuitor se datorează în principal standardului de viață declarat. Raportul este în legătură cu PIB-ul pe cap de locuitor plasează imediat această țară în media europeană. (a se vedea graficul 2).

Raportul în Euro pe cap de locuitor permite observarea procentului de supraestimare posibilă a unor bugete. Creșterea mare a bugetelor poate fi de asemenea explicată la țările nou intrate în Uniunea

europă și în țările candidate la Uniunea Europeană, sau în țările care beneficiază de programe specifice în cadrul Uniunii, din cauza investițiilor specifice în sistemul lor judiciar.

Această majorare 2002-2004 se referă în principal, din motivele expuse mai sus și în proporții variabile în următoarele țări (în ordine crescătoare): **Slovenia, Polonia, Slovacia, Letonia, Franța și Andora**. Pentru a verifica acest punct, se poate face ușor o comparație între rezultatele acestor țări și rezultatele corespunzătoare cifrelor din 2002.

Sume în Euro pe cap de locuitor alocate numai bugetului instanțelor (fără asistența juridică) (conform declarațiilor statelor, atunci când a fost observată o disparitate semnificativă):

	2002	2004
Andora	49,58	57,8
Franța	28,35	36,3
Letonia	6,70	9,1
Polonia	17,33	21,3
Slovacia	11,24	14,7
Slovenia	51,42	55,8

A se vedea explicațiile de mai sus date pentru fiecare dintre aceste state.

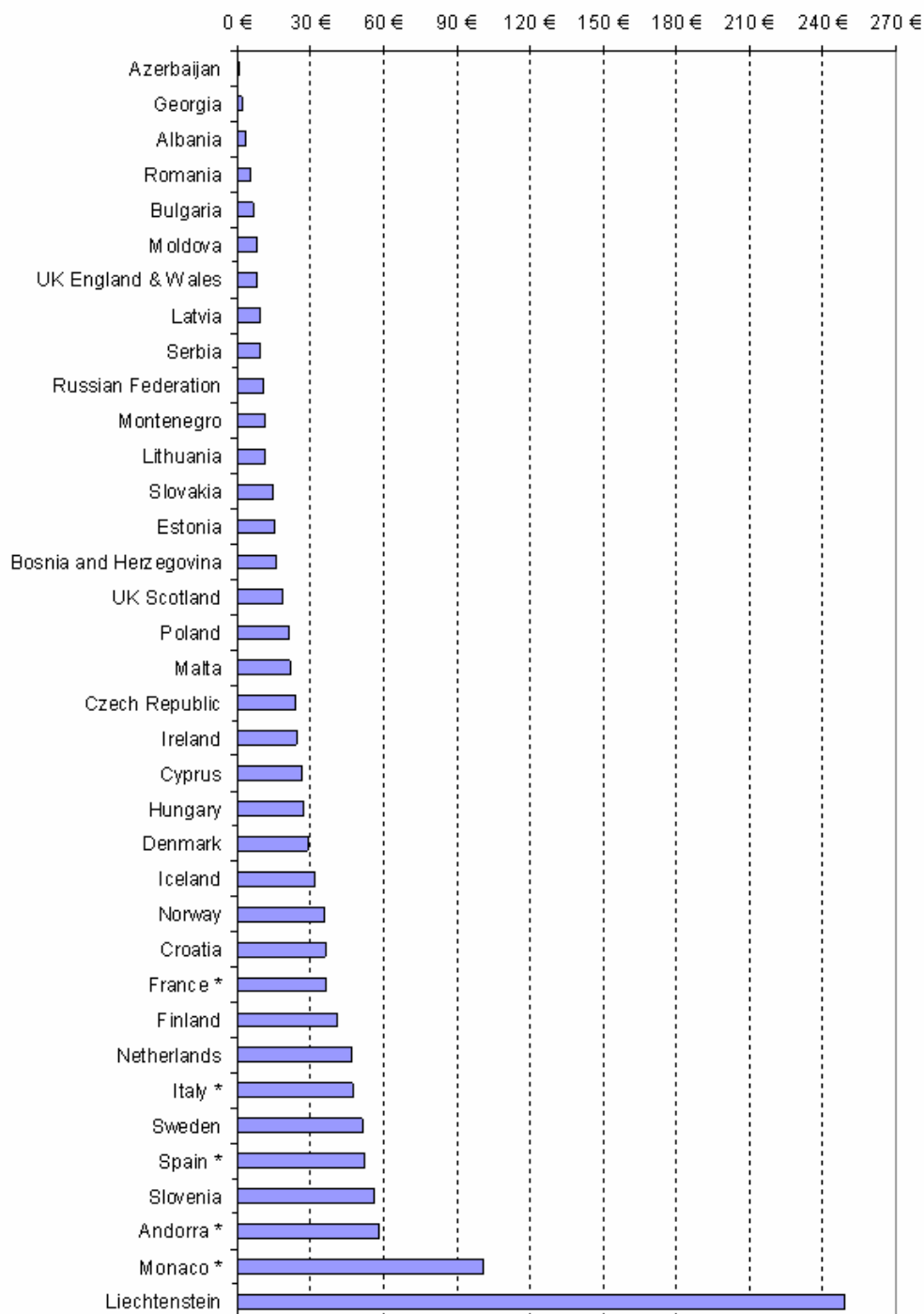
De asemenea trebuie observat că elementele specifice evidente pot explica în întregime unele rezultate. De exemplu, numărul mic de judecatori profesioniști și utilizarea magistraților, voluntarilor din cadrul cetățenilor, pentru marea majoritate a litigiilor în cele două entități din **Regatul Unit** care au furnizat date explică în principal slăbiciunea bugetului alocat instanțelor. această situație este întâlnită și în unele țări din Europa de nord care folosesc comisii de cetățeni pentru soluționarea litigiilor și care se confruntă cu rate mici ale litigiilor.

Când raportul Euro/locuitor (graficul 1) favorizează țările cele mai bogate, raportul de cheltuieli pe cap de locuitor vis-à-vis de PIB (calculul a fost posibil pentru 34 de țări sau entități) subliniază mai favorabil țările mai puțin bogate care fac un efor real pentru instanțele lor (graficul 2).

În aceeași direcție, bugetul instanțelor reprezintă o cotă foarte mică din salariul mediu brut anual din cele două părți ale **Regatului Unit** care au furnizat aceste date, **Islanda, Azerbaidjan și Norvegia**, în timp de în **Andora, Ungaria, Slovenia, Federația Rusă și Moldova**, această cotă este în mod clar mai importantă (calcul posibil pentru 34 de țări sau entități).

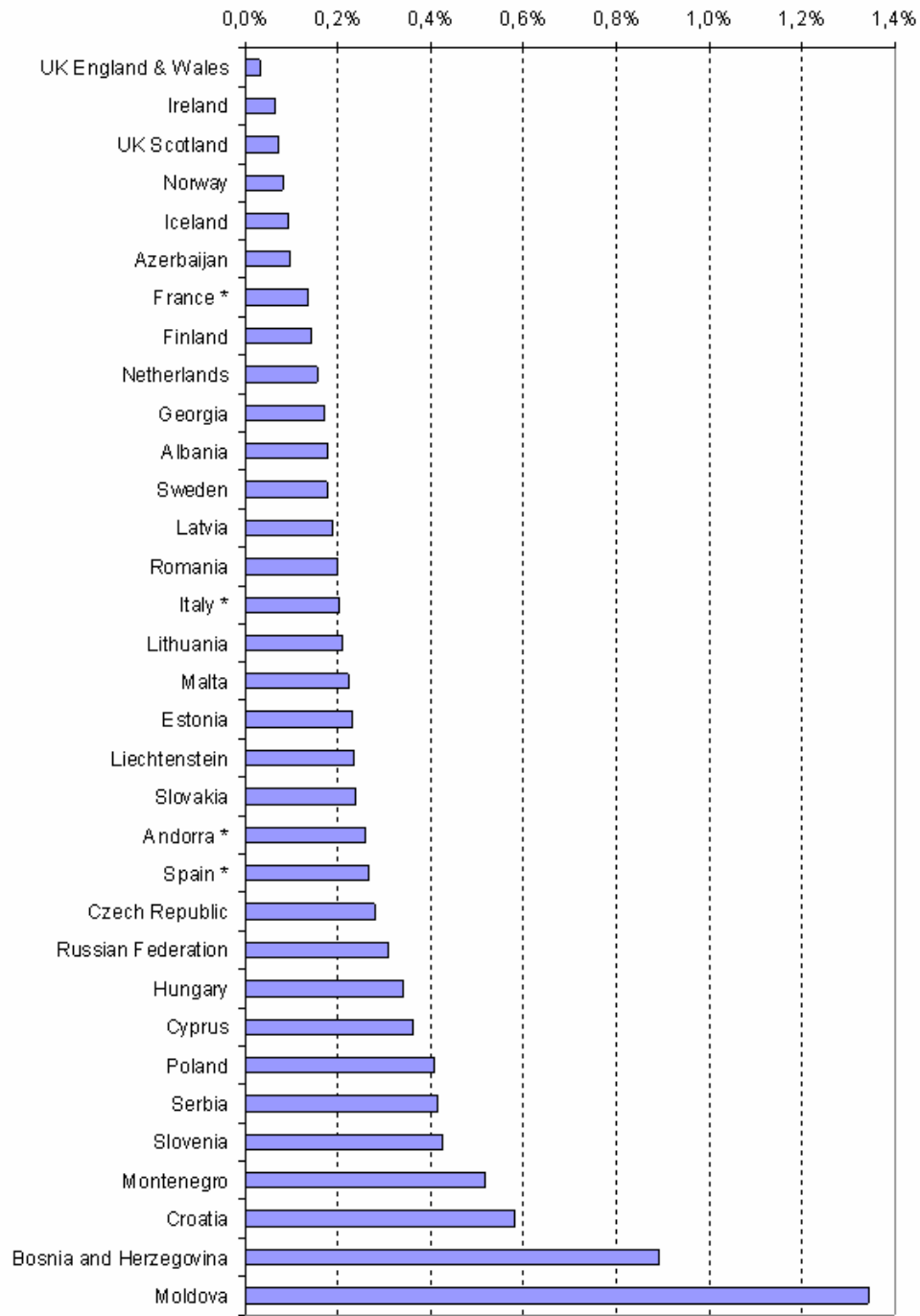
Impactul financiar al ajutorului european pentru îmbunătățirea sistemelor judiciare în unele dintre aceste state pare pozitiv.

Graficul 1. Bugetul anual alocat tuturor instanțelor fără sistemul de urmărire penală și asistență juridică pe locuitor

* buget estimat sau calculat

Graficul 2. Bugetul anual alocat tuturor instanțelor fără sistemul de urmărire penală și asistență juridică ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor

* buget estimat sau calculat

2.3 Bugetul alocat sistemului de urmărire penală în 2004

Cifre și metodologie

Printre cele 47 de state sau entități avute în vedere, 36 au fost luate în considerare în acest tabel.

În marea majoritate a țărilor sau entităților (32), sistemele publice de urmărire penală sunt complet separate de instanțe și au propriul buget.

În 13 țări, instanțele și sistemele de urmărire penală sunt gestionate împreună sau sunt incluse într-un singur buget. Cinci dintre ele (**Andora, Franța, Italia, Monaco și Spania**) au putut estima respectivele părți din buget alocate instanțelor și sistemului de urmărire penală. Prin urmare, acestea apar în tabel. Din contră, 8 alte state (**Armenia, Austria, Belgia, Germania, Grecia, Luxemburg, Portugalia, Turcia**) nu au putut estima aceste părți respective și prin urmare nu apar în tabel, cum ar fi **Cipru, Danemarca și San Marino** care nu au putut oferi răspunsuri la această parte.

Tabelul 3. Bugetul alocat sistemului de urmărire penală în 2004 (întrebarea 9)

Țara	Întrebarea 9 Bugetul public anual cheltuit pentru sistemul de urmărire penală	Bugetul public anual cheltuit pentru sistemul de urmărire penală pe cap de locuitor	Bugetul public anual cheltuit pentru sistemul de urmărire penală pe cap de locuitor ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul public anual cheltuit pentru sistemul de urmărire penală pe cap de locuitor ca procent din salariul mediu brut anual
Albania	8 498 900 €	2,8 €	0,14%	0,11%
Andora *	426 969 €	5,6 €	0,02%	0,04%
Azerbaidjan	10 916 740 €	1,3 €	0,15%	0,13%
Bosnia și Herțegovina	16 591 370 €	4,3 €	0,25%	0,09%
Bulgaria	22 826 626 €	2,9 €	-	0,12%
Croația	28 967 501 €	6,5 €	0,11%	0,07%
Republica Cehă	55 924 241 €	5,5 €	0,06%	0,08%
Estonia	3 500 000 €	2,6 €	0,04%	0,05%
Finlanda	33 022 000 €	6,3 €	0,02%	0,02%
Franța	646 771 000 €	10,4 €	0,04%	0,03%
Georgia	7 498 585 €	1,7 €	0,18%	0,17%
Ungaria	108 000 000 €	10,7 €	0,13%	0,15%
Islanda	3 100 000 €	10,6 €	0,03%	0,03%
Irlanda	28 661 000 €	7,1 €	0,02%	0,03%
Italia	1 167 510 000 €	20,0 €	0,09%	0,09%
Letonia	12 018 365 €	5,2 €	0,11%	0,14%
Liechtenstein	1 302 339 €	37,6 €	0,04%	0,05%
Lituania	24 375 087 €	7,1 €	0,14%	0,18%
Malta	1 023 260 €	2,5 €	0,03%	0,02%
Moldova	18 623 700 €	5,5 €	0,96%	0,64%
Monaco *	780 740 €	26,0 €	-	-
Munteșnegru	1 197 047 €	1,9 €	0,09%	0,05%
Olanda	335 300 000 €	20,6 €	0,07%	0,07%
Norvegia	10 737 €	0,0 €	0,00001%	0,00001%
Polonia	226 591 855 €	5,9 €	0,11%	0,10%
România	70 989 086 €	3,3 €	0,12%	0,14%
Federația Rusă	926 827 355 €	6,5 €	0,19%	0,27%
Serbia	12 108 235 €	1,6 €	0,07%	0,05%
Slovacia	26 289 474 €	4,9 €	0,08%	0,10%
Slovenia	15 600 000 €	7,8 €	0,06%	0,06%
Spania *	153 158 726 €	3,6 €	0,02%	0,01%
Suedia	89 000 000 €	9,9 €	0,03%	0,03%
Ucraina	41 307 900 €	0,9 €	0,08%	0,08%
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	770 000 000 €	14,5 €	0,06%	0,04%
Regatul Unit Irlanda de Nord	35 370 000 €	20,7 €	0,08%	0,07%
Regatul Unit Scoția	131 300 000 €	25,9 €	0,11%	0,08%

* buget estimat

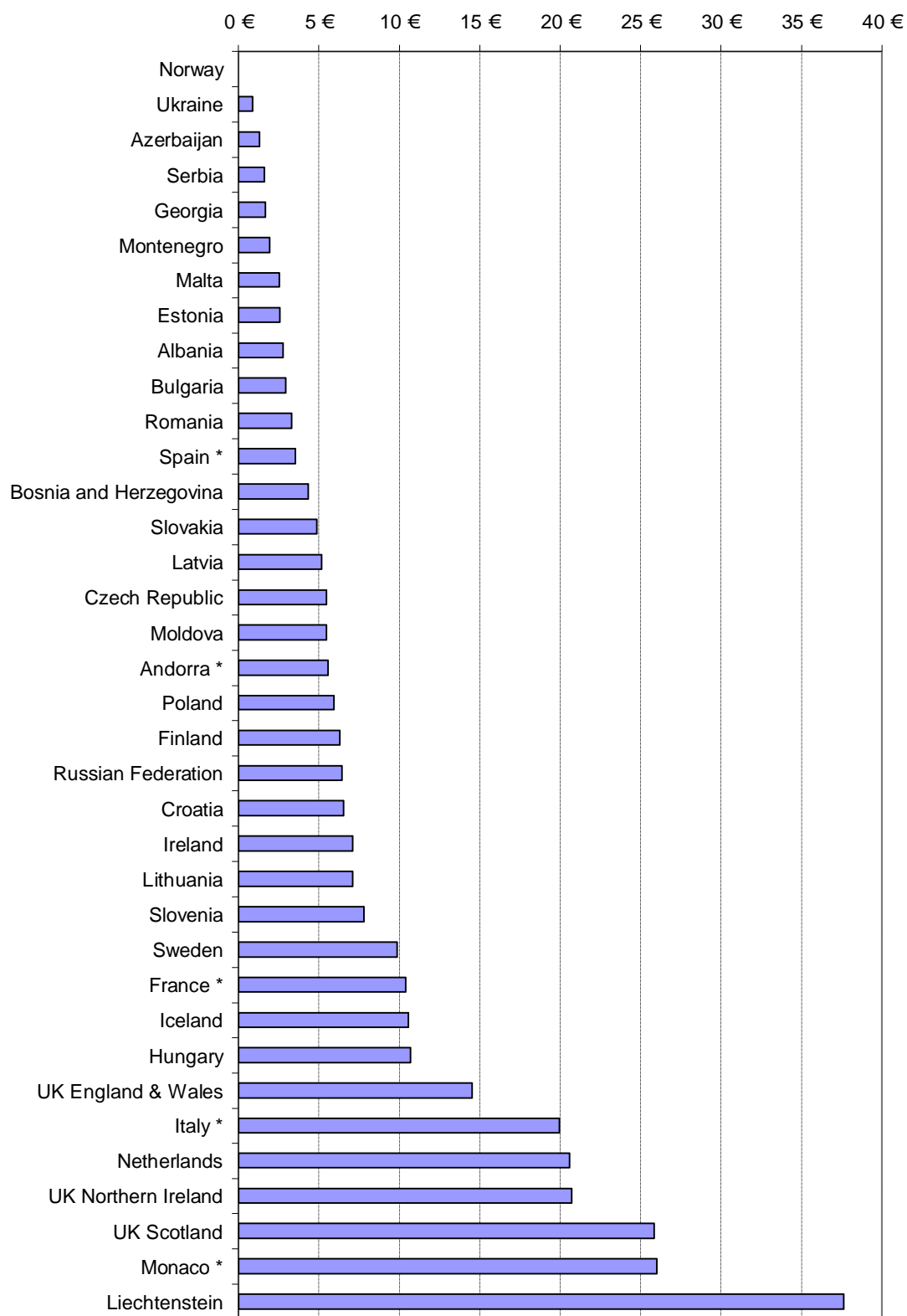
Comentarii

Diferențele foarte puternice dintre competențele și structura organizatorică a sistemului public de urmărire penală trebuie luate în considerare la analiza sumelor alocate sistemului public de urmărire penală. Aceste informații apar mai târziu în raport, precum și alte date importante și relevante, în special numărul de personal și competența lor.

Unele țări au indicat o sumă mică de resurse financiare alocate sistemului public de urmărire penală. Acesta este în special cazul **Norvegiei**, care ar fi declarat o suma mult mai mare dacă ar fi inclus în bugetul sistemului de urmărire penală membrii forțelor de poliție care sunt atașați sistemului public de urmărire penală. Prin urmare, cifra trebuie interpretată cu precauție. Într-un alt exemplu, în **Malta**, asistența juridică (16.720 €) este inclusă în bugetul sistemului public de urmărire penală.

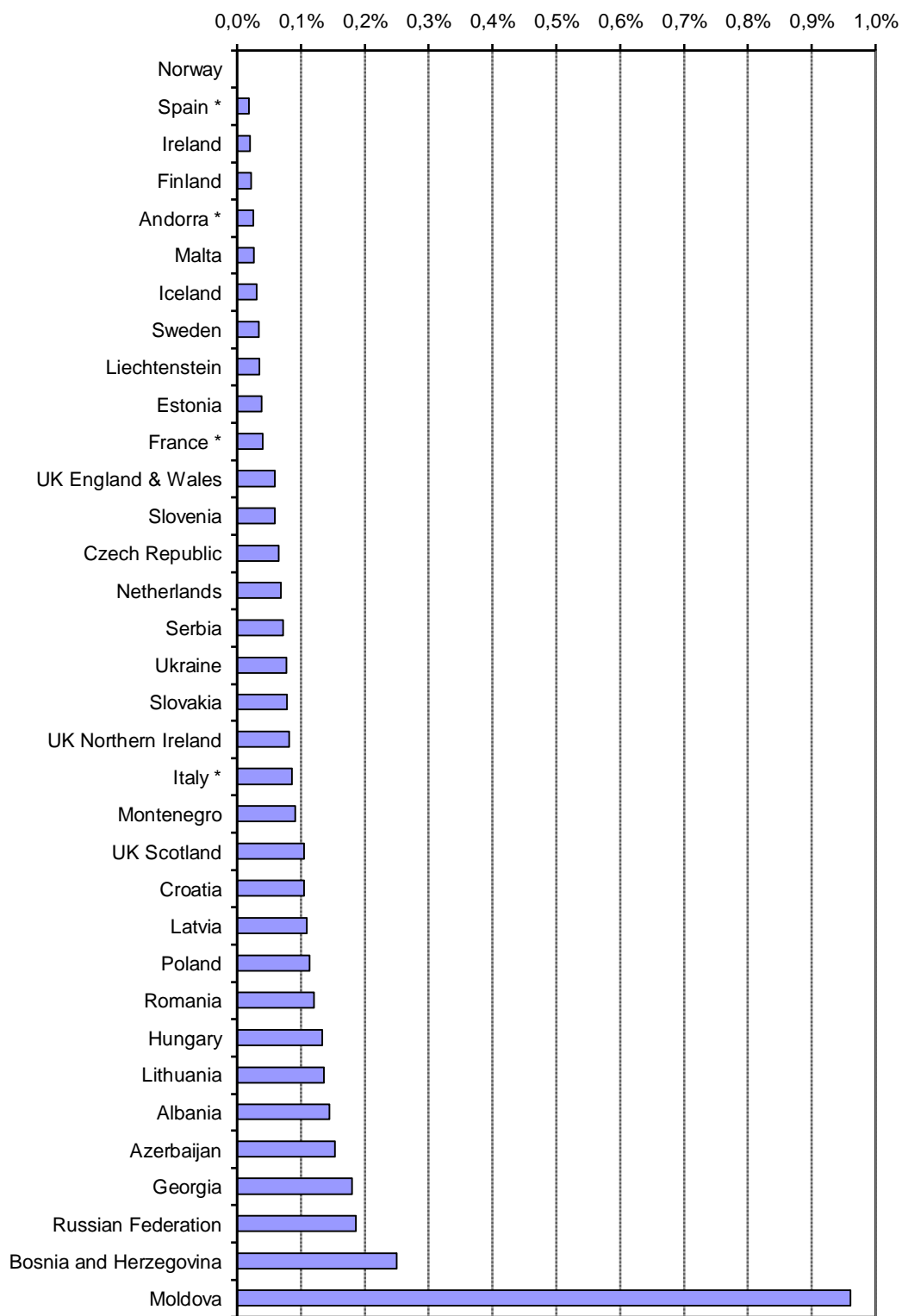
În 6 țări sau entități (**Italia, Liechtenstein, Olanda, Monaco, Regatul Unit-Irlanda de Nord și Regatul Unit-Scoția**), suma care este alocată funcțiilor sistemului public de urmărire penală este egală sau depășește 20 de euro pe cap de locuitor. Dar în **Bosnia-Herțegovina, Moldova, Federația Rusă și Georgia** această sumă este cea mai mare comparativ cu PIB-ul pe cap de locuitor.

Graficul 3. Bugetul anual cheltuit pentru sistemul public de urmărire penală în 2004

* buget estimat

Graficul 4. Bugetul public cheltuit pentru sistemul de urmărire penală pe cap de locuitor ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor în 2004

* bugetul estimat

2.4 Bugetul alocat asistenței juridice în 2004

Cifre și metodologie

38 de țări sau entități au putut furniza date privind bugetul total alocat asistenței juridice. Pentru două dintre acestea, **Austria** și **Germania**, acestea sunt date estimate.

Pentru **Bosnia-Herțegovina**, suma citată în tabel este calculată ca medie. Inadecvarea sistemelor contabile și faptul că numai 54% dintre instanțe au putut oferi informații cu privire la bugetul pentru asistență juridică fac ca suma asistenței juridice să nu poată fi cuantificată cu exactitate. Aceasta este estimată, pentru anul 2004 ca fiind între 1 milion și 2,5 milioane de euro.

În cazul **Ungariei** situația este puțin diferită: bugetul pentru 2004 prezintă o cifră de 2.554.000 de euro, dar această sumă este destinată a satisface nevoile de asistență juridică pe o perioadă de trei ani, până în 2006 (inclusiv). Prin, urmare, în acord cu această țară, s-a procedat la o împărțire la trei a sumei declarate.

Următoarele țări, care nu au putut cuantifica suma totală a asistenței juridice, nu apar pe listă: **Croația, Cipru, Muntenegru, Federația Rusă, San Marino, Serbia, Slovenia** și **Ucraina**. În cazul **Sloveniei** este prezentată în tabel numai suma asistenței juridice în materie civilă, cu excluderea celei acordate pentru cazurile penale. Aceste date vor fi analizate în capitolul 3 al prezentului raport.

În plus, datele declarate de două țări trebuie considerate cu precauție deoarece acestea nu reprezintă exact suma totală alocată asistenței juridice în anul 2004. Într-adevăr, bugetul asistenței juridice din 2004 al **Portugaliei** include sume datorate pentru asistența juridică acordată în anii precedenți (dar regularizată abia în 2004). În ultimul rând, suma declarată de **Spania** corespunde bugetului adoptat în locul sumelor suplimentare acordate pe durata exercițiului aferent anului 2004. Astfel, bugetul prezentat pentru asistență juridică (după cum a fost prezentat pentru Parlament) cu privire la asistența juridică a fost de 18.304.834 euro, în timp ce cheltuielile reale pentru asistență juridică în 2004 au fost de 29.054.112 euro. Trebuie de asemenea observat că nu sunt cunoscute cheltuielile cu asistența juridică a tuturor Comunităților independente pe durata anului supus analizei.

Tabelul 4. Buget public anual alocat asistenței juridice în 2004

Țara	Întrebarea 7 Bugetul public anual cheltuit pentru asistență juridică	Bugetul anual alocat pentru asistență juridică pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat pentru asistență juridică pe cap de locuitor ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat pentru asistență juridică pe cap de locuitor ca procent din salariul mediu brut anual
Albania	130 550 €	0,043 €	0,002%	0,002%
Andora	230 668 €	3,001 €	0,013%	0,020%
Armenia	14 500 €	0,005 €	0,001%	0,001%
Austria *	24 100 000 €	2,937 €	0,010%	0,008%
Azerbaidjan	28 500 €	0,003 €	0,000%	0,000%
Belgia	30 750 000 €	2,944 €	0,011%	0,009%
Bosnia și Herțegovina *	1 777 399 €	0,464 €	0,027%	0,010%
Bulgaria	1 571 358 €	0,202 €	-	0,008%
Republica Cehă	12 273 022 €	1,201 €	0,014%	0,018%
Danemarca	3 200 000 €	0,593 €	-	-
Estonia	1 700 000 €	1,258 €	0,019%	0,023%
Finlanda	52 129 000 €	9,955 €	0,035%	0,030%
Franța	291 200 000 €	4,683 €	0,018%	0,012%
Georgia	69 760 €	0,015 €	0,002%	0,002%
Germania *	468 400 000 €	5,678 €	0,021%	0,014%
Grecia	724 187 €	0,065 €	0,0004%	0,0004%
Ungaria *	851 333 €	0,084 €	0,001%	0,001%
Islanda	1 200 000 €	4,088 €	0,012%	0,011%
Irlanda	47 649 000 €	11,794 €	0,032%	0,042%
Italia	66 030 256 €	1,129 €	0,005%	0,005%
Letonia	653 490 €	0,282 €	0,006%	0,008%
Liechtenstein	1 292 008 €	37,341 €	0,035%	0,050%
Lituania	1 636 208 €	0,478 €	0,009%	0,012%
Luxemburg	2 574 828 €	5,659 €	0,010%	0,014%

Țara	Întrebarea 7 Bugetul public anual cheltuit pentru asistență juridică	Bugetul anual alocat pentru asistență juridică pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat pentru asistență juridică pe cap de locuitor ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat pentru asistență juridică pe cap de locuitor ca procent din salariul mediu brut anual
Malta	16 720 €	0,042 €	0,0004%	0,0004%
Moldova	124 100 €	0,037 €	0,006%	0,004%
Monaco	102 950 €	3,429 €	-	-
Olanda	378 358 000 €	23,224 €	0,077%	0,076%
Norvegia	137 528 000 €	29,856 €	0,068%	0,072%
Polonia	16 775 566 €	0,439 €	0,008%	0,007%
Portugalia	27 632 424 €	2,624 €	0,019%	0,019%
România	1 810 732 €	0,084 €	0,003%	0,003%
Slovacia	1 967 026 €	0,364 €	0,006%	0,007%
Spania	119 055 984 €	2,773 €	0,014%	0,011%
Suedia	95 455 900 €	10,565 €	0,037%	0,033%
Turcia	13 626 853 €	0,192 €	0,006%	0,002%
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	3 070 000 000 €	57,874 €	0,235%	0,157%
Regatul Unit Irlanda de Nord	93 630 000 €	54,745 €	0,216%	0,176%
Regatul Unit Scoția	216 000 000 €	42,533 €	0,173%	0,127%

* buget estimat sau buget calculat

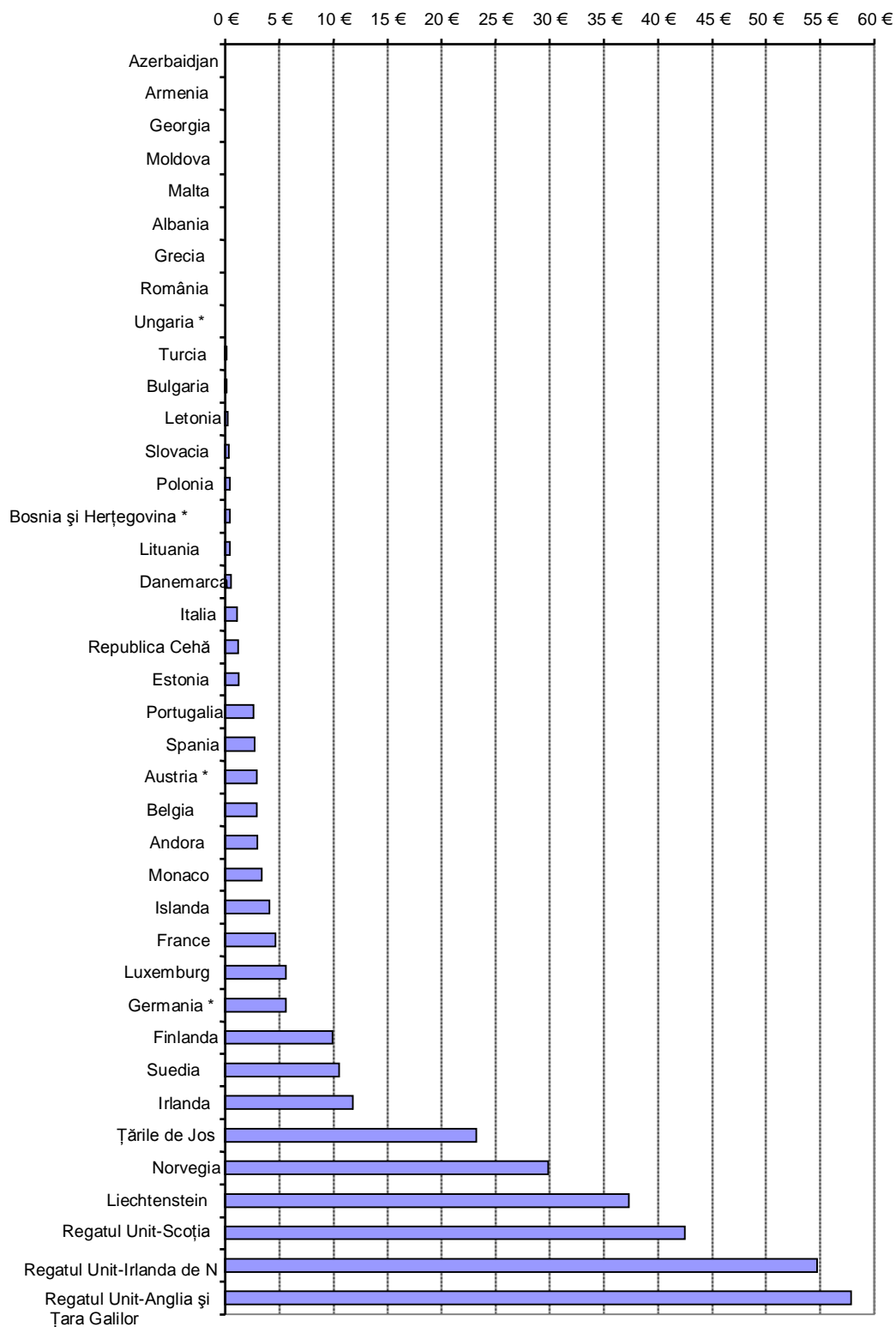
Comentarii

În **Regatul Unit-Anglia și Țara Galilor**, bugetul alocat asistenței juridice a fost în 2004, în mod clar mai mare decât cel al tuturor celorlalte țări. Aceasta este urmată de departe de **Germania, Olanda și Franța**.

Rapoartele care se referă la numărul de locuitori, PIB-ul pe cap de locuitor și salariul brut anual prezintă că cele trei entități din **Regatul Unit** alocă un buget mai mare pentru asistența juridică. După aceasta, urmează în ordine variabilă, țările din Europa de nord (în special **Norvegia**), **Liechtenstein**, și **Olanda**.

Elemente mai precise cu privire la asistența juridică sunt prezentate în capitolul 3 al prezentului raport.

Graficul 5. Bugetul public anual cheltuit pentru asistență juridică pe cap de locuitor în 2004

* buget estimat sau calculat

Graficul 6. Bugetul public anual cheltuit pentru asistența juridică pe cap de locuitor ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor din 2004

* buget estimat sau calculat

2.5 Bugetul alocat instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) în 2004

Cifre și metodologie

Cifrele disponibile au permis includerea în comparație a 45 de țări sau entități, din cele 47 care au răspuns.

Țările care nu au fost incluse în tabelele 2 și 3 deoarece nu au putut specifica sau evalua bugetul alocat sistemului de urmărire penală pot apărea în acest tabel: **Armenia, Austria, Belgia, Germania, Grecia, Luxemburg, Monaco, Portugalia și Turcia.**

Cipru și San Marino sunt excluse din acest tabel, deoarece nu au putut cuantifica suma alocată sistemului de urmărire penală în timp ce această sumă este exclusă din bugetul alocat instanțelor. această situație se aplică și **Regatului Unit-Irlanda de Nord**, care nu a putut furniza suma bugetului alocat instanțelor.

Slovenia, care nu a putut cuantifica suma asistenței juridice incluse în buget, este prezentă în tabel deoarece, după cum a fost menționat mai sus; această sumă nu este semnificativă acolo.

Această adăugare permite comparația mijloacelor alocate funcțiilor de urmărire penală și de judecare, în ciuda diferențelor din organizația sistemului, între acele țări în care sistemul de urmărire penală este complet separat și acele în care ambele instituții sunt unite.

Tabelul 5. Bugetul alocat sistemului judiciar, incluzând instanțele și sistemul de urmărire penală (fără asistență juridică) în 2004

Țara	Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică)	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) în 2004 pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) în 2004 pe procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) în 2004 pe procent din salariul mediu brut anual
Albania	18 984 965 €	6 €	0,3%	0,3%
Andora *	4 874 162 €	63 €	0,3%	0,4%
Armenia	2 109 239 €	1 €	0,1%	0,1%
Austria	512 165 392 €	62 €	0,2%	0,2%
Azerbaidjan	17 831 797 €	2 €	0,3%	0,2%
Belgia	661 850 000 €	63 €	0,2%	0,2%
Bosnia și Herțegovina	75 854 274 €	20 €	1,1%	0,4%
Bulgaria	71 726 939 €	9 €	-	0,4%
Croația	188 956 053 €	43 €	0,7%	0,4%
Republica Cehă	297 216 931 €	29 €	0,3%	0,4%
Danemarca	155 000 000 €	29 €	-	-
Estonia	24 200 000 €	18 €	0,3%	0,3%
Finlanda	244 658 000 €	47 €	0,2%	0,1%
Franța	2 904 752 000 €	47 €	0,2%	0,1%
Georgia	14 704 923 €	3 €	0,4%	0,3%
Germania	7 948 600 000 €	96 €	0,4%	0,2%
Grecia	309 975 813 €	28 €	0,2%	0,2%
Ungaria	384 464 000 €	38 €	0,5%	0,5%
Islanda	12 500 000 €	43 €	0,1%	0,1%
Irlanda	126 652 000 €	31 €	0,1%	0,1%
Italia	3 917 454 000 €	67 €	0,3%	0,3%
Letonia	33 092 720 €	14 €	0,3%	0,4%
Liechtenstein	9 913 481 €	287 €	0,3%	0,4%
Lituania	62 420 152 €	18 €	0,3%	0,5%
Luxemburg	46 019 167 €	101 €	0,2%	0,3%
Malta	9 702 260 €	24 €	0,2%	0,2%
Moldova	44 638 800 €	13 €	2,3%	1,5%
Monaco *	3 800 750 €	127 €	-	-

Țara	Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică)	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) în 2004 pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) în 2004 pe procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) în 2004 pe procent din salariul mediu brut anual
Munteșnegru	7 988 778 €	13 €	0,6%	0,4%
Olanda	1 097 907 000 €	67 €	0,2%	0,2%
Norveșia	164 010 737 €	36 €	0,1%	0,1%
Polonia	1 040 321 040 €	27 €	0,5%	0,4%
Portugalia	524 830 177 €	50 €	0,4%	0,4%
România	188 950 349 €	9 €	0,3%	0,4%
Federația Rusă	2 472 479 157 €	17 €	0,5%	0,7%
Serbia	82 316 016 €	11 €	0,5%	0,3%
Slovacia	105 628 501 €	20 €	0,3%	0,4%
Slovenia	127 100 000 €	64 €	0,5%	0,5%
Spania *	2 384 690 036 €	56 €	0,3%	0,2%
Suedia	552 687 163 €	61 €	0,2%	0,2%
Turcia	319 590 907 €	4 €	0,1%	0,1%
Ucraina	149 004 200 €	3 €	0,3%	0,3%
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	1 199 000 000 €	23 €	0,1%	0,1%
Regatul Unit Scoția	224 601 917 €	44 €	0,2%	0,1%

* buget estimat

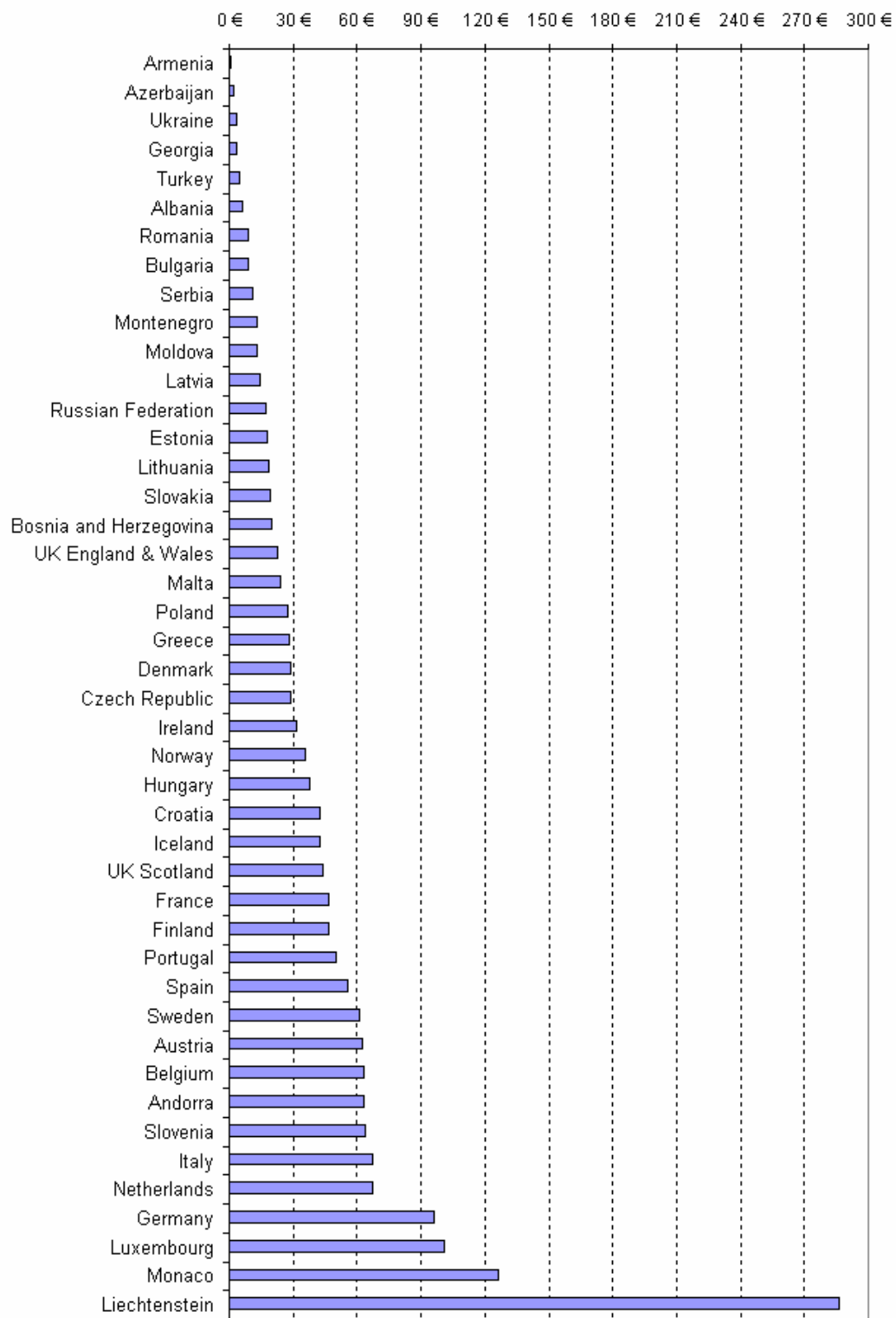
Comentarii

Raportul pe cap de locuitor permite compararea a 44 de țări sau entități. Principalele cifre care rezultă corespund în mod evident nivelului de bunăstare în cadrul Consiliului Europei, dar există diferențe semnificative între țări cu niveluri similare de dezvoltare.

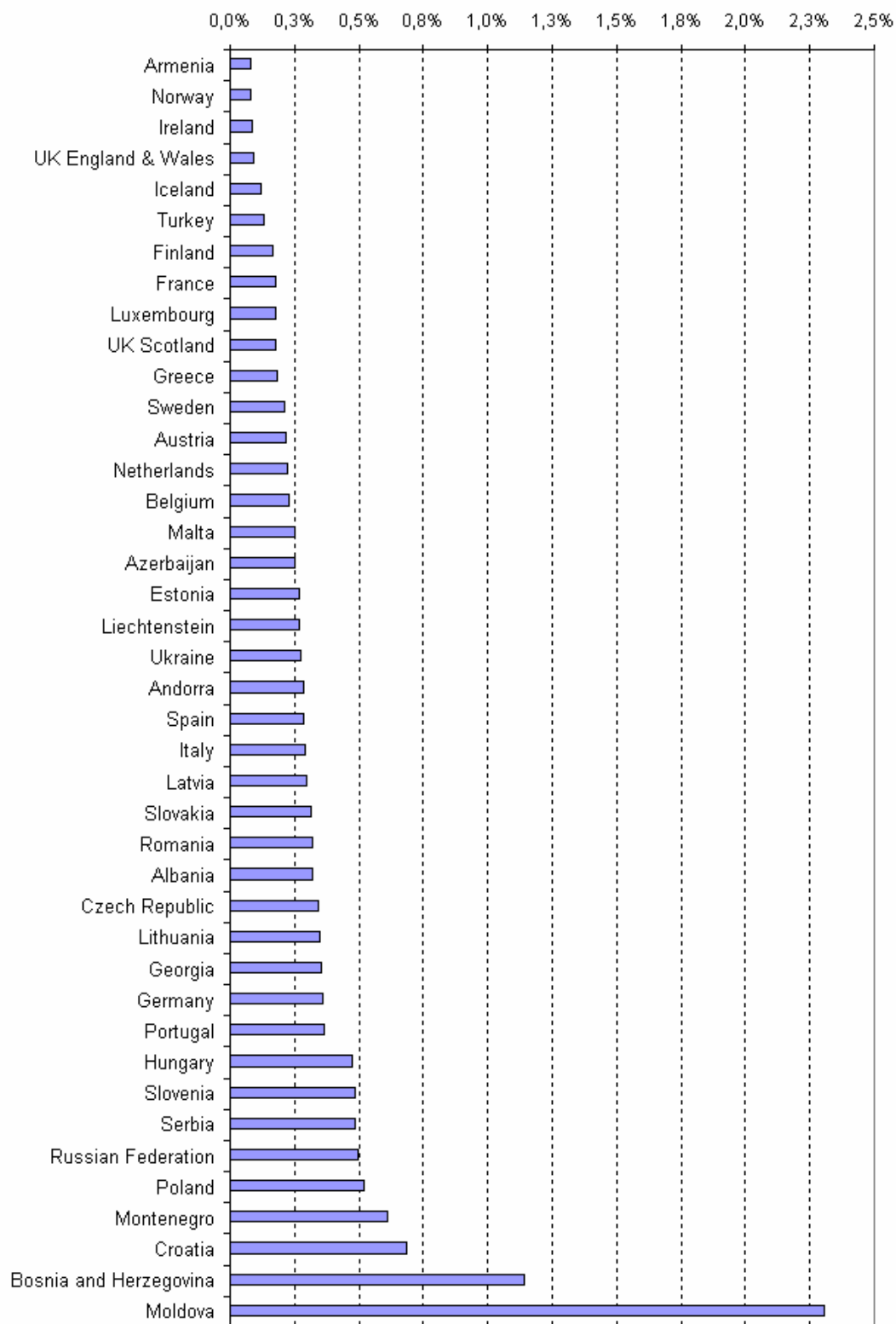
Cifrele calculate luând ca bază PIB-ul pe cap de locuitor, pot fi aplicate în 41 de țări, face posibilă crearea unei alte ierarhii. În **Munteșnegru**, **Croația**, **Bosnia-Herțegovina** și **Moldova** suma alocată funcțiilor de urmărire penală și instanțelor sunt cele mai mari.

Partea din această sumă în salariul mediu brut anual, care a putut fi calculată pentru 42 de țări, este foarte importantă în **Lituania**, **Slovenia**, **Ungaria**, **Federația Rusă** și **Moldova**.

Graficul 7. Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) pe cap de locuitor în 2004

Graficul 8. Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și sistemului de urmărire penală (fără asistență juridică) pe cap de locuitor în 2004 ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor

2.6 Bugetul alocat sistemului judiciar, incluzând instanțe, sistemele de urmărire penală și asistența juridică în 2004

Cifre și metodologie

Cifrele disponibile permit includerea în comparație a 38 de țări sau entități, din cele 47 de țări respondente.

Similar cu tabelul 5, țările care nu sunt incluse în tabelele 2 și 3 deoarece nu au putut specifica sau evalua bugetul alocat sistemului de urmărire penală pot apărea în acest tabel: **Austria, Belgia, Germania, Grecia, Luxemburg, Monaco, Portugalia și Turcia.**

Din tabel sunt excluse țările care nu au putut indica, în general sau separat, pe de o parte bugetul instanțelor și serviciilor de urmărire penală și, pe de altă parte, bugetul pentru asistență juridică atunci când acest ultim element este exclus din bugetele precedente (**Croația, Cipru, Danemarca, Muntenegru, Federația Rusă, San Marino, Serbia, Ucraina și Regatul Unit-Irlanda de Nord**).

Această adăugare permite numai compararea mijloacelor alocate funcțiilor de urmărire penală și judecare, în ciuda diferențelor din organizarea sistemelor, dar și adăugarea sumelor alocate accesului la justiție. Aceste date permit astfel obținerea unei imagini generale asupra bugetelor pentru majoritatea statelor membre ale Consiliului Europei.

Tabelul 6. Bugetul alocat sistemului judiciar, incluzând instanțele, sistemul de urmărire penală și asistența juridică în 2004

Țara	Bugetul total alocat sistemului judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică)	Bugetul anual alocat sistemului judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică) în 2004 pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat sistemului judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică) în 2004 pe cap de locuitor ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat sistemului judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică) în 2004 pe cap de locuitor ca procent din salariul mediu brut anual
Albania	19 115 515 €	6,2 €	0,3%	0,3%
Andora *	5 104 829 €	66,4 €	0,3%	0,4%
Armenia	2 123 739 €	0,7 €	0,1%	0,1%
Austria *	536 265 392 €	65,3 €	0,2%	0,2%
Azerbaidjan	17 860 297 €	2,1 €	0,3%	0,2%
Belgia	692 600 000 €	66,3 €	0,2%	0,2%
Bosnia și Herțegovina *	77 631 673 €	20,3 €	1,2%	0,4%
Bulgaria	73 298 297 €	9,4 €	-	0,4%
Republica Cehă	309 489 953 €	30,3 €	0,4%	0,4%
Estonia	25 900 000 €	19,2 €	0,3%	0,3%
Finlanda	296 787 000 €	56,7 €	0,2%	0,2%
Franța	3 195 952 000 €	51,4 €	0,2%	0,1%
Georgia	14 774 683 €	3,3 €	0,4%	0,3%
Germania	8 417 000 000 €	102,0 €	0,4%	0,3%
Grecia	310 700 000 €	28,1 €	0,2%	0,2%
Ungaria *	385 315 333 €	38,2 €	0,5%	0,5%
Islanda	13 700 000 €	46,7 €	0,1%	0,1%
Irlanda	174 301 000 €	43,1 €	0,1%	0,2%
Italia	3 983 484 256 €	68,1 €	0,3%	0,3%
Letonia	33 746 210 €	14,6 €	0,3%	0,4%
Liechtenstein	11 205 489 €	323,9 €	0,3%	0,4%
Lituania	64 056 360 €	18,7 €	0,4%	0,5%
Luxemburg	48 593 995 €	106,8 €	0,2%	0,3%
Malta	9 718 980 €	24,1 €	0,3%	0,2%
Moldova	44 762 900 €	13,2 €	2,3%	1,5%
Monaco *	3 903 700 €	130,0 €	-	-
Olanda	1 476 265 000 €	90,6 €	0,3%	0,3%
Norvegia	301 538 737 €	65,5 €	0,1%	0,2%
Polonia	1 057 096 606 €	27,7 €	0,5%	0,4%
Portugalia	552 462 601 €	52,5 €	0,4%	0,4%
România	190 761 081 €	8,8 €	0,3%	0,4%
Slovacia	107 595 527 €	19,9 €	0,3%	0,4%

Țara	Bugetul total alocat sistemului judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică)	Bugetul anual alocat sistemului judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică) în 2004 pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat sistemului judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică) în 2004 pe procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul anual alocat sistemului judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică) în 2004 pe procent din salariul mediu brut anual
Slovenia	127 100 000 €	63,6 €	0,5%	0,5%
Spania *	2 503 746 020 €	58,3 €	0,3%	0,2%
Suedia	648 143 063 €	71,7 €	0,2%	0,2%
Turcia	333 217 760 €	4,7 €	0,1%	0,1%
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	4 269 000 000 €	80,5 €	0,3%	0,2%
Regatul Unit Scoția	440 601 917 €	86,8 €	0,4%	0,3%

* buget estimat sau calculat

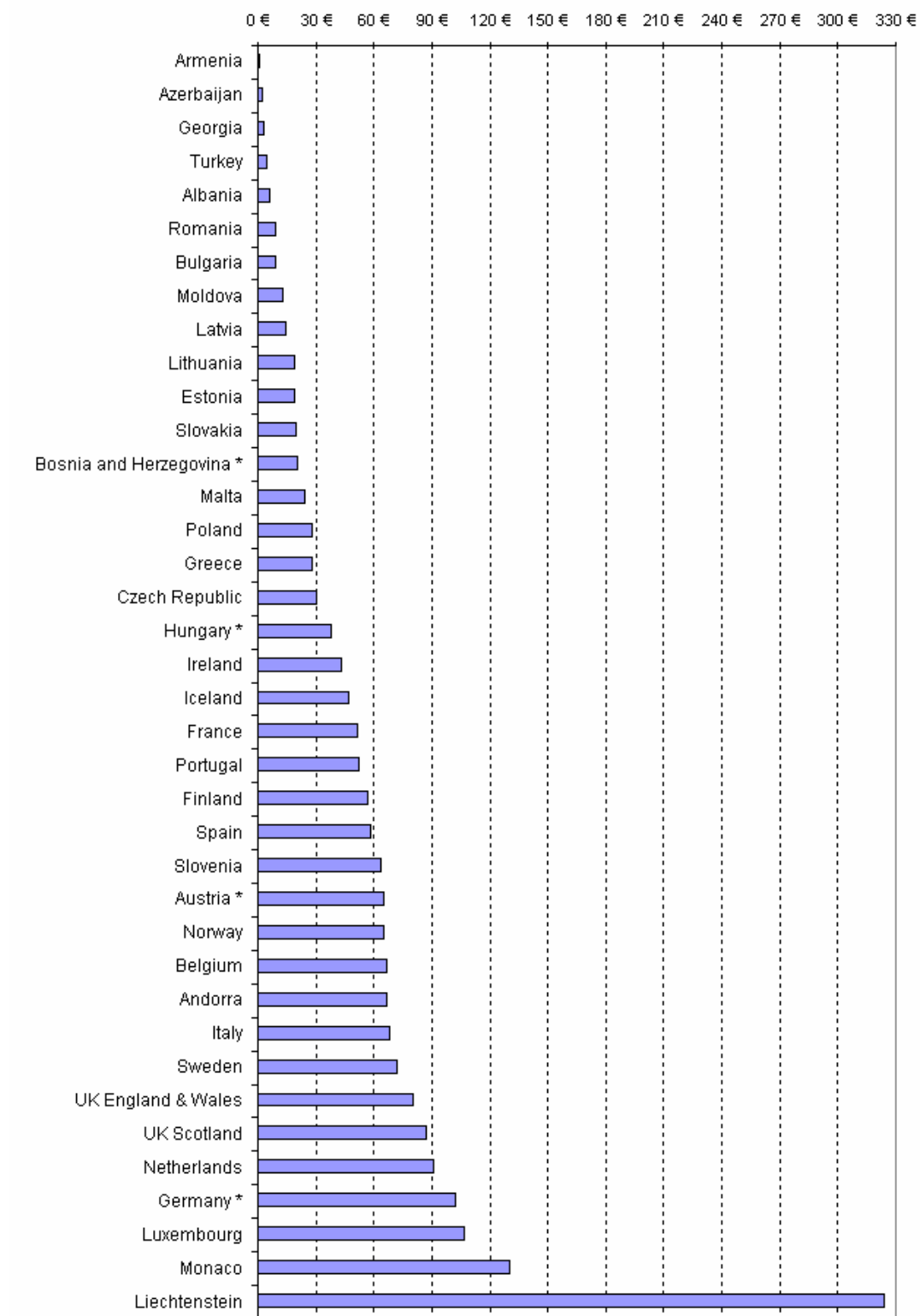
Comentarii

Raportul pe cap de locuitor face posibilă compararea a 38 de țări sau entități. Tabelul de mai sus face posibilă evaluarea impactului direct al bugetului de asistență juridică asupra sumei totale a bugetului alocat funcționării justiției.

Ca și în precedenta „regrupare de țări, dimensiunea bugetelor corespunde în mod evident nivelului de bunăstare al statelor membre ale Consiliului Europei.

Apar alte ierarhii atunci când bugetul total este echilibrat cu PIB-ul pe cap de locuitor (calculat pentru 36 de țări sau entități). **Moldova** și **Bosnia-Herțegovina** apar întotdeauna în frunte și sunt urmate, în ordine descrescătoare de: **Polonia, Slovenia și Ungaria**. În ultimul rând, partea bugetului total în salariul mediu brut anual, care a putut fi calculată pentru 37 de țări, este foarte importantă în **Moldova, Slovenia, Ungaria și Lituania**.

Graficul 9. Bugetul total alocat sistemului judiciar pe cap de locuitor în 2004

* buget estimat sau calculat

Graficul 10. Bugetul total alocat sistemului judiciar pe cap de locuitor în 2004 ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor

* Buget estimat sau calculat

2.7 Bugetul alocat instanțelor și asistenței juridice

Cifre și metodologie

Aceste cifre permit compararea a numai 32 de țări sau entități.

Într-adevăr, acest tabel exclude bugetul sistemului de urmărire penală. Prin urmare, țările care nu au putut furniza sau estima respectivele părți din bugetul alocat instanțelor și sistemului de urmărire penală nu pot fi incluse: **Armenia, Austria, Belgia, Germania, Grecia, Luxemburg, Portugalia și Turcia.**

De asemenea, acesta exclude 6 țări care nu au putut indica suma bugetului de asistență juridică: **Croația, Muntenegru, Federația Rusă, San Marino, Serbia și Ucraina.**

Acesta include **Albania și Bulgaria** pentru care s-a considerat că bugetul de asistență juridică nu a fost inclus în bugetul instanțelor (a se vedea capitolul 1).

Cipru și Slovenia au indicat că cifrele furnizate cu privire la bugetul instanțelor include asistența juridică dar nu au putut specifica suma. Ulterior, corespondența a arătat că această sumă nu pare a fi semnificativă, și prin urmare, s-a considerat preferabil să se includă aceste două țări în tabelul privind bugetul instanțelor (tabelul 2). Acest lucru apare și aici, chiar dacă această abordare, care a fost ușor favorabilă pentru aceste două țări în tabelul 6, este aici ușor nefavorabilă.

Tabelul 7. Bugetul alocat instanțelor și asistenței juridice (fără sistemul de urmărire penală) în 2004

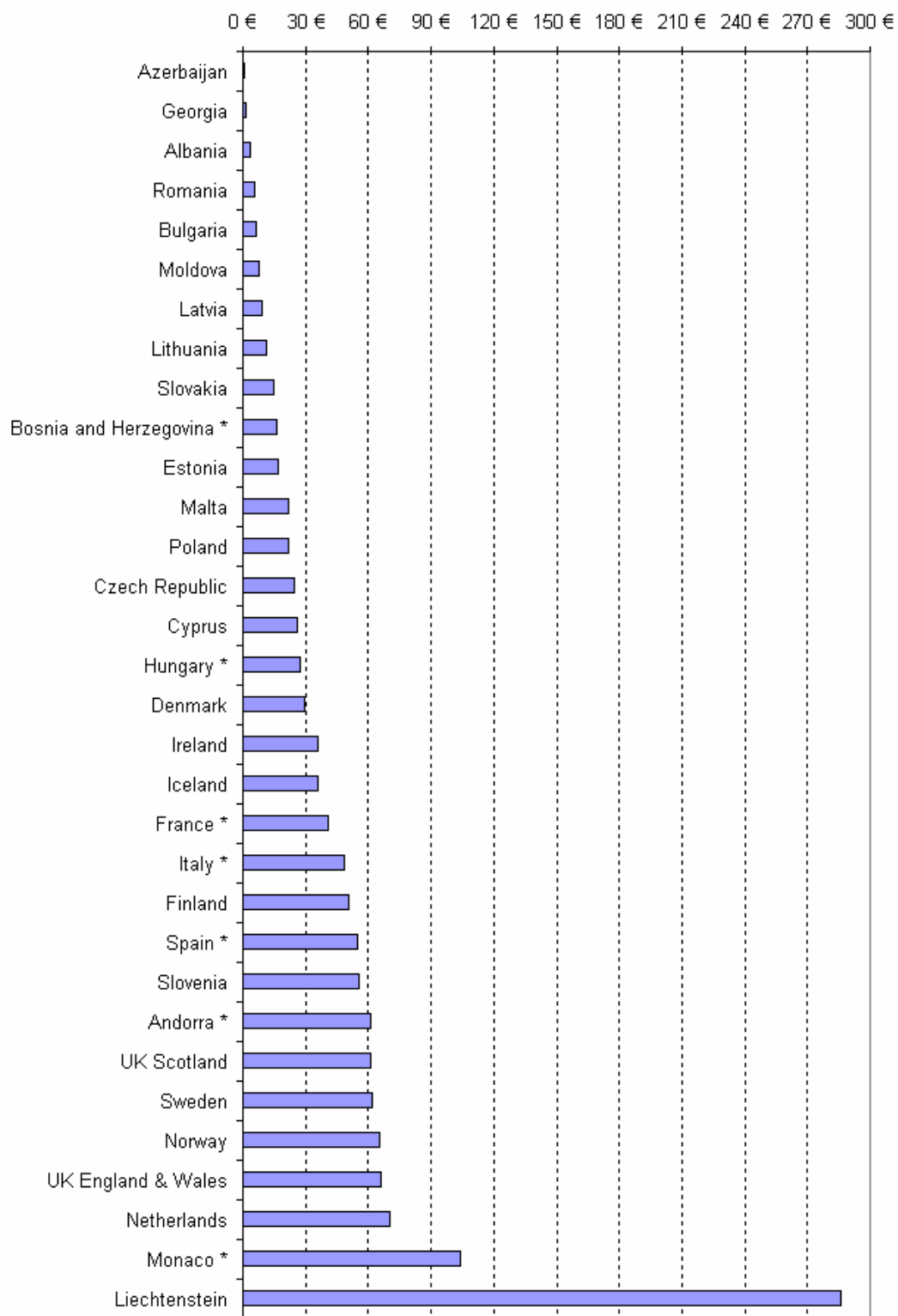
Țara	Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și asistenței juridice (fără sistemul de urmărire penală)	Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și asistenței juridice (fără sistemul de urmărire penală) pe cap de locuitor	Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și asistenței juridice (fără sistemul de urmărire penală) pe cap de locuitor ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor	Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și asistenței juridice (fără sistemul de urmărire penală) pe cap de locuitor ca procent din salariul mediu brut anual
Albania	10 616 615 €	3,5 €	0,18%	0,14%
Andora	4 677 861 €	60,9 €	0,27%	0,41%
Azerbaidjan	6 943 557 €	0,8 €	0,10%	0,08%
Bosnia și Herțegovina	61 040 303 €	15,9 €	0,92%	0,34%
Bulgaria	50 471 671 €	6,5 €	-	0,27%
Cipru	17 997 698 €	26,1 €	0,36%	0,22%
Republica Cehă	253 565 712 €	24,8 €	0,29%	0,37%
Danemarca	158 200 000 €	29,3 €	-	-
Estonia	22 400 000 €	16,6 €	0,25%	0,30%
Finlanda	263 765 000 €	50,4 €	0,18%	0,15%
Franța	2 549 181 000 €	41,0 €	0,15%	0,11%
Georgia	7 276 098 €	1,6 €	0,17%	0,16%
Ungaria	277 315 333 €	27,5 €	0,34%	0,39%
Islanda	10 600 000 €	36,1 €	0,10%	0,09%
Irlanda	145 640 000 €	36,0 €	0,10%	0,13%
Italia	2 815 974 256 €	48,2 €	0,21%	0,22%
Letonia	21 727 845 €	9,4 €	0,20%	0,26%
Liechtenstein	9 903 150 €	286,2 €	0,27%	0,38%
Lituania	39 681 273 €	11,6 €	0,22%	0,29%
Malta	8 695 720 €	21,6 €	0,22%	0,19%
Moldova	26 139 200 €	7,7 €	1,35%	0,90%
Monaco	3 122 960 €	104,0 €	-	-
Olanda	1 140 965 000 €	70,0 €	0,23%	0,23%
Norvegia	301 528 000 €	65,5 €	0,15%	0,16%
Polonia	830 504 751 €	21,8 €	0,41%	0,35%
România	119 771 995 €	5,5 €	0,20%	0,23%
Slovacia	81 306 053 €	15,1 €	0,24%	0,30%
Slovenia	111 500 000 €	55,8 €	0,43%	0,41%
Spania	2 350 587 294 €	54,7 €	0,28%	0,22%
Suedia	559 143 063 €	61,9 €	0,21%	0,19%
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	3 499 000 000 €	66,0 €	0,27%	0,18%
Regatul Unit Scoția	309 301 917 €	60,9 €	0,25%	0,18%

Comentarii

Regruparea face posibilă compararea a 32 de țări sau entități și măsurarea impactului direct al bugetelor acordate asistenței juridice comparativ cu bugetele instanțelor în sens strict. Echilibrat cu numărul de locuitori, acest impact este foarte important pentru **Regatul Unit-Anglia și Țara Galilor, Olanda, Liechtenstein și Monaco.**

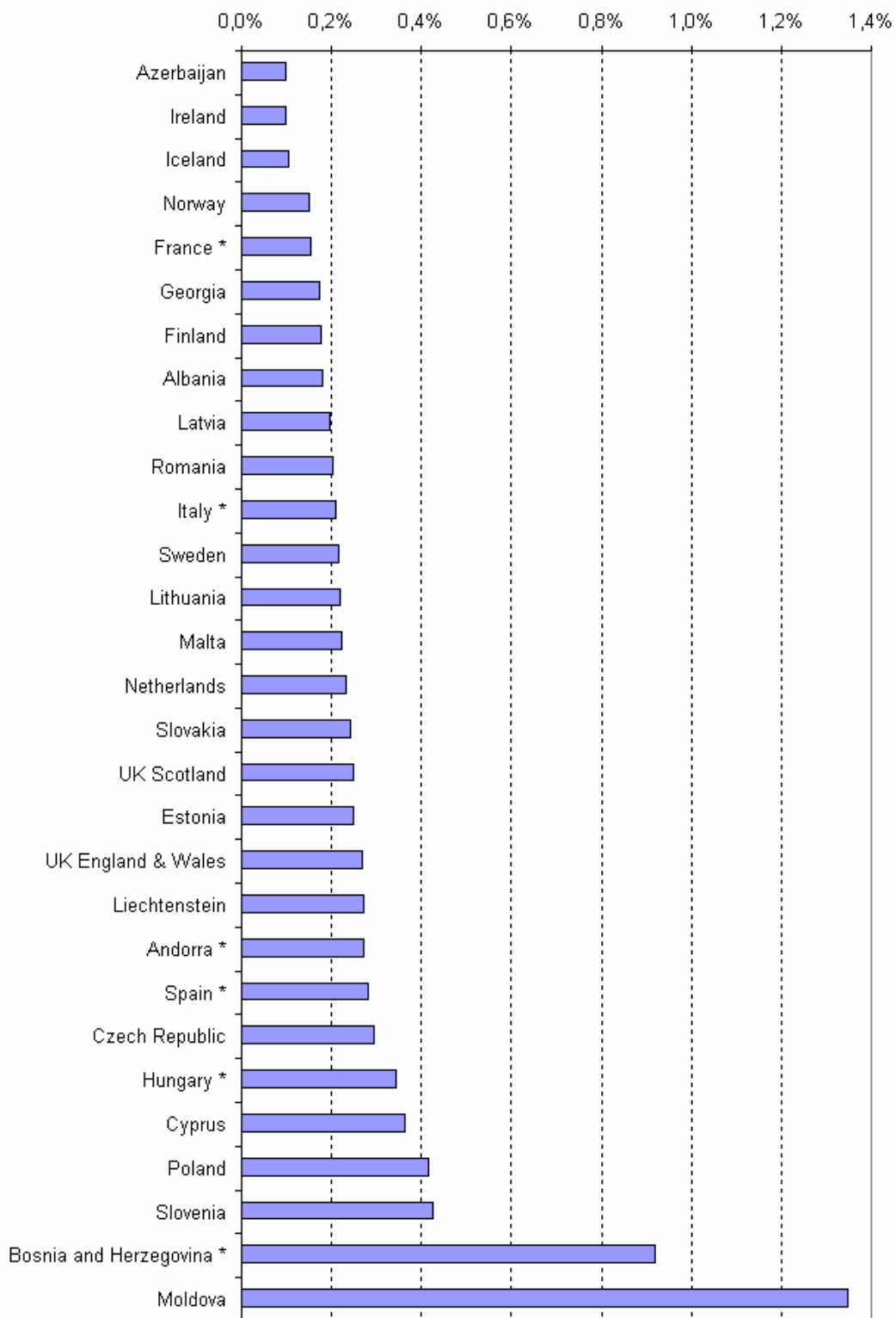
Raportul pe cap de locuitor, raportat ca PIB pe cap de locuitor și salariul mediu brut anual prezintă o altă ierarhie. În primul caz apar **Moldova, Bosnia și Herțegovina, Slovenia și Polonia** și în cel de-al doilea **Moldova, Slovenia, Andora și Ungaria.**

Graficul 11. Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și asistenței juridice (fără sistemul de urmărire penală) pe cap de locuitor în 2004

* buget estimat sau calculat

Graficul 12. Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor și asistenței juridice (fără sistemul de urmărire penală) pe cap de locuitor în 2004 ca procent din PIB-ul pe cap de locuitor

* bugetul estimat sau calculat

3. Asistența juridică

3.1 Introducere

Asistența juridică este unul din elementele fundamentale pentru garantarea accesului egal la justiție al tuturor persoanelor, după cum este prevăzut în Articolul 6.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului cu privire la cazurile în materie penală. Această asistență ar trebui să permită în special cetățenilor care nu au mijloace financiare suficiente, să fie asistați gratuit sau în schimbul unor costuri limitate de profesioniști sau să li se acorde sprijin financiar în cadrul procedurilor judiciare.

În afară de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a jurisprudenței Curții de la Strasbourg, Consiliul Europei încurajează statele sale membre să dezvolte sisteme de asistență juridică și a adoptat mai multe instrumente juridice în acest domeniu: Rezoluția 76 (5) privind asistența juridică în materie civilă, comercială și administrativă; Rezoluția 78 (8) privind asistența și consultanța juridică; Recomandarea 93 (1) privind accesul efectiv la lege și justiție pentru persoanele foarte sărace și Recomandarea 2005 (12) incluzând formularul de cerere pentru asistență juridică în străinătate spre a fi utilizat în baza Acordului European privind transmiterea cererilor de asistență juridică și protocolul său adițional.

Asistența juridică este definită în acest raport ca: ajutorul acordat de către Stat persoanelor care nu au mijloace financiare suficiente pentru a se apăra în fața unei instanțe (sau pentru a înainta un proces). În această definiție, asistența juridică se referă în principal la reprezentarea juridică în fața instanței. Totuși, asistența juridică poate consta de asemenea în consultanță juridică. De fapt, nu toți cetățenii care se confruntă cu probleme juridice înaintează un proces în fața unei instanțe. În unele cazuri, asistența juridică poate fi suficientă pentru rezolvarea problemei.

În chestionarul de evaluare, li s-a cerut țărilor să furnizeze informații privind utilizarea asistenței juridice în termeni de reprezentare legală și consultanță juridică. 44 de țări sau entități oferă asistență juridică pentru a finanța costurile de reprezentare în procese penale. În procesele care nu sunt de natură penală, 38 de țări oferă asistență juridică pentru reprezentare în fața instanțelor. Finanțarea asistenței juridice este prevăzută pentru cazuri penale în 37 de țări și pentru cazuri care nu sunt de natură penală în 34 de țări. Asistența juridică în materie penală nu este întotdeauna oferită în **Danemarca și Islanda**. În Islanda, Statul plătește numai costul unui avocat al apărării din oficiu dacă pârâtul este achitat. În cazul condamnării, persoana condamnată trebuie să suporte costurile cu asistența juridică. Numai atunci când un cetățean nu poate plăti costul asistenței juridice, avocatul apărării poate fi plătit de la bugetul de stat.

Nici un fel de asistență juridică nu este oferită în următoarele state în cazuri care nu au natură penală: **Albania** (asistența juridică nu este prevăzută de stat ci de ONG-uri), **Armenia** (numai consultanță juridică privind obligațiile de întreținere), **Bosnia și Herțegovina**, **Georgia**, **Letonia** (numai pregătirea documentelor juridice), **Moldova**, **Muntenegru** (când o persoană nu are mijloace financiare suficiente pentru a acoperi costurile procedurilor în instanță, atunci aceasta poate solicita instanței să o scutească de cheltuielile de judecată) și **Republica Slovacă** (numai consultanță juridică).

În **Republica Cehă** asistența juridică este oferită prin bugetul Baroului, care pare a fi singura țară respondentă în care există un sistem în care asistența juridică recunoscută oficial este finanțată de o organizație profesională.

Tabelul 8. Materii acoperite de asistența juridică și tipul de asistență juridică (întrebarea 11)

Materie	Tipul de asistență	Numărul de răspunsuri pozitive
Cazuri penale	Reprezentare în fața instanței	44
	Consultanță juridică	37
	Altele	15
Cazuri de altă natură	Reprezentare în fața instanței	38
	Consultanță juridică	34
	Altele	17

3.2 Bugetul alocat pentru asistență juridică

În capitolul 2 al prezentului raport s-a analizat bugetul total alocat asistenței juridice din perspectiva sumei sale raportată la populație și la PIB-ul pe cap de locuitor. Pentru a completa această primă abordare, tabelul următor declină suma medie cheltuită pentru asistența juridică în materie penală, civilă și în întregime, precum și numărul de cazuri de asistență juridică (acordată) la 10.000 de locuitori în 2004. Numai în acest tabel, apar țările care au putut furniza cel puțin una dintre aceste informații detaliate. **Bosnia-Herțegovina**, de exemplu, nu apare aici deoarece numărul de cazuri nu este cunoscut, în timp ce suma totală a asistenței juridice a fost analizată în capitolul 2.

Ca și în cazul capitolului privind bugetul, toate datele prime au fost prezentate în anexă (a se vedea tabelul 79 în anexă), și anume numărul de cazuri de asistență juridică în materie penală, civilă și numărul total de cazuri, precum și sumele corespunzătoare. Sumele medii au fost calculate numai pentru țările care au furnizat în același timp numărul de cazuri în speță și suma corespunzătoare. În ultimul rând, detaliile precise ale țărilor privind suma totală a asistenței juridice (întrebarea 7) apar în capitolul 2 al acestui raport. Prezentăm în tabelul de mai jos detaliile precise privind numărul de cazuri (penale sau civile) vizate de asistența juridică în 2004.

Tabelul 9 prezintă numărul de cazuri de asistență juridică. Prin compararea distribuției bugetului pentru asistență juridică între cazuri în materie penală și alte cazuri decât cele din materie penală, se poate observa că există țări în care majoritatea bugetului este alocată cazurilor penale (**Irlanda, Italia, Turcia, Regatul Unit-Anglia și Țara Galilor și Regatul Unit-Scotia**). În **Finlanda, Franța, Germania, Luxemburg, Monaco, Olanda și Regatul Unit-Irlanda de Nord**, o parte relativ semnificativă din bugetul asistenței juridice este destinată altor cazuri decât cele penale.

În **Republica Cehă**, asistența juridică este finanțată prin bugetul baroului; se pare că este singura țară respondentă în care asistența juridică oficială este finanțată de o organizație profesională.

Tabelul 9. Numărul de cazuri de asistență juridică la 10 000 de locuitori și suma medie pe caz cheltuită în 2004 (întrebările 1, 7, 8 și 12)

Țara	Numărul total de cazuri de asistență juridică la 10 000 de locuitori	Suma medie acordată pe caz	Numărul de cazuri penale de asistență juridică la 10 000 de locuitori	Suma medie acordată pe caz în cazuri penale	Numărul de cazuri de altă natură decât penale de asistență juridică la 10 000 locuitori	Suma medie acordată pe caz în alte cazuri decât cele în materie penală
Andora	57	528 €	-	-	-	-
Austria	30	978 €	-	-	-	-
Belgia	95	309 €	-	-	-	-
Croația	1	-	-	-	-	-
Cipru	17	-	12	-	5	-
Danemarca	32	185 €	-	-	32	185 €
Finlanda	152	656 €	52	-	99	-
Franța	134	350 €	57	350 €	77	350 €
Georgia	0,3	612 €	0,3	612 €	-	-
Germania *	-	-	-	-	70	657 €
Ungaria	52	16 €	15	-	38	-
Islanda	13	3 061 €	-	-	-	-
Irlanda	99	1 192 €	79	1 073 €	20	1 659 €
Italia	17	675 €	12	859 €	4	137 €
Luxemburg	79	715 €	20	-	59	-
Monaco	219	157 €	32	-	187	-
Olanda	211	1 102 €	79	1 118 €	131	1 092 €
Norvegia	-	-	-	-	12	13 461 €
Portugalia	124	212 €	-	-	-	-
România	133	6 €	-	-	-	-
Slovenia *	-	-	-	-	93	48 €
Turcia	15	127 €	14	110 €	1	531 €
Ucraina	46	-	1	-	45	-
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	459	1 260 €	298	1 108 €	161	1 542 €
Regatul Unit Irlanda de Nord	562	975 €	153	1 410 €	408	797 €
Regatul Unit Scoția	802	531 €	486	612 €	315	404 €

Notes:

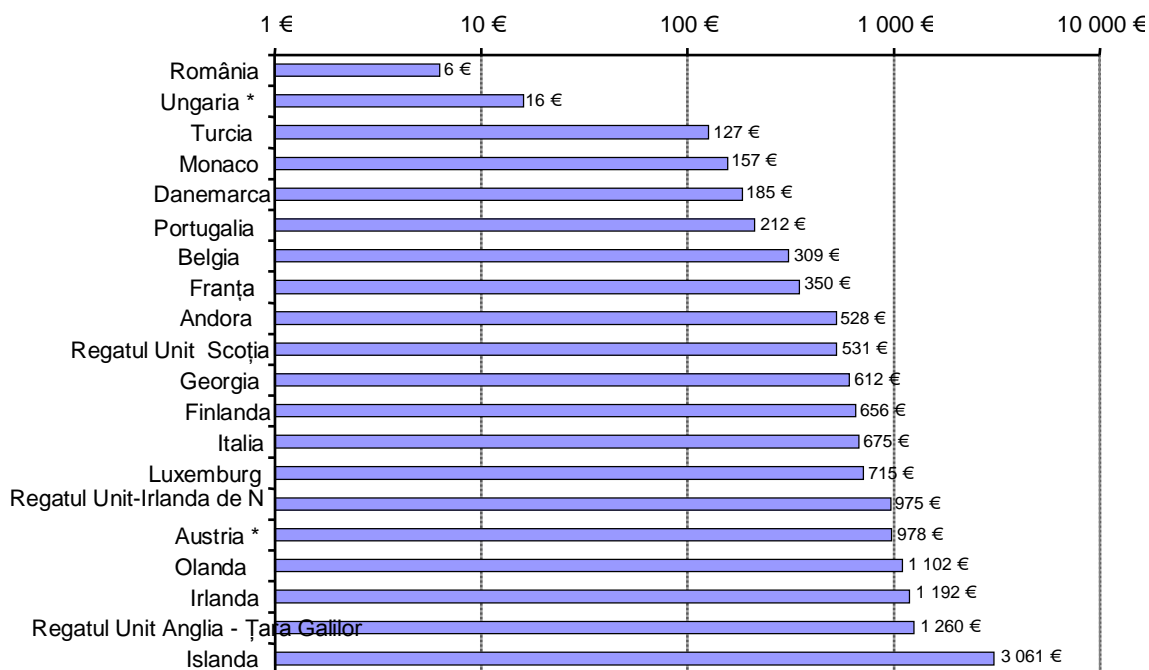
Germania: * Deoarece nu există nicio statistică federală în acest domeniu, cifrele pentru Germania sunt estimări create cu ocazia propunerilor de acte care modifică regulile privind asistența juridică. Acestea sunt, între altele, bazate pe munca de cercetare desfășurată de curți de auditori ale Länder-elor. Numărul de cazuri > (mai mare decât) 578 835. Acest număr ia în considerare cazuri civile care includ procese în baza dreptului familiei, instanțe administrative generale și instanțe administrative în materii sociale. Nu este încă posibil să se specifice numărul de cazuri de asistență juridică în litigii de muncă precum și în litigii penale.

Slovenia: Există două „sisteme” care oferă asistență juridică în Slovenia: a) sistemul guvernat de Legea privind asistența juridică gratuită (FLAA), care acoperă toate domeniile și b) sistemul guvernat de Codul de procedură penală (CPC), care acoperă numai proceduri penale. În timp ce numerele privind asistența juridică în baza FLAA sunt disponibile, numerele privind asistența juridică în baza CPC nu sunt disponibile.

În **Croația** asistența juridică este inclusă în bugetul instanțelor. Nu au putut fi furnizate cifre separate privind asistența juridică.

Următorul grafic ia în considerare numai țările care au înaintat date privind suma totală a asistenței juridice (întrebarea 7) și privind numărul total de cazuri vizate de asistența juridică (întrebarea 12). În acest grafic este prezentată suma asistenței juridice acordate pe caz. Din motive metodologice, graficul este prezentat prin utilizarea unei scale logaritmice. Utilizarea acestei scale (în locul unei scale lineare) face posibilă prezentarea tuturor cifrelor (de la sume foarte mici la o contribuție financiară considerabilă) într-o formă mai ușor de citit. Utilizarea unei scale lineare a graficului ar fi condus la o ‘dispariție’ din grafic a țărilor cu o contribuție financiară mică.

Graficul 13. Suma medie a asistenței juridice acordate pe caz în 2004 (în €) (scală log)

* buget estimat sau calculat

În **Islanda** este disponibilă o sumă substanțială de asistență juridică pe caz (3.061 €). Țările care oferă asistență juridică între 900 € și 1.300 € pe caz sunt: **Regatul Unit-Irlanda de Nord, Austria, Olanda, Irlanda și Regatul Unit-Anglia și Țara Galilor**. Asistența juridică acordată în sumă cuprinsă între 500 € și 800 € pe caz poate fi găsită în: **Andora, Regatul Unit-Scoția, Georgia, Finlanda, Italia și Luxemburg**. **România, Ungaria, Turcia, Monaco, Danemarca, Portugalia, Belgia și Franța** acordă mai puțin de 351 € ca asistență juridică pe caz.

3.3 Condiții pentru acordarea sau retragerea asistenței juridice

În aproape toate țările o persoană care nu are mijloace financiare suficiente poate fi asistată de un avocat gratuit în cazuri penale. Totuși, pot exista restricții pentru acordarea asistenței juridice, în funcție de tipul de cazuri vizate. De exemplu, pentru anumite cazuri (infrațiuni penale minore, cazuri civile cu un impact financiar minor sau cazuri în care reprezentarea juridică nu este obligatorie) nu

este întotdeauna posibil ca cetățenilor să li se acorde asistență juridică. Acesta este cazul în **Germania**, unde asistența juridică este permisă numai pentru cazurile penale cu reprezentare obligatorie din partea unui avocat în fața instanței. În alte situații (infracțiuni penale minore), asistența juridică nu este acordată⁹.

În majoritatea cazurilor este necesar să se verifice situația financiară a unui cetățean care solicită asistență juridică. După cum poate fi observat în tabelul 10, majoritatea țărilor utilizează un test bazat pe venit și bunuri, pentru a verifica dacă poate fi acordată asistența juridică.

Tabelul 10. Testul bazat pe venituri și bunuri pentru acordarea asistenței juridice (întrebarea 14)

Țara	Testul bazat pe venituri și bunuri pentru acordarea asistenței juridice în cazuri penale și nivelul venitului lunar luat în considerare	Testul bazat pe venituri și bunuri pentru acordarea asistenței juridice în alte cazuri decât cele penale și nivelul venitului lunar luat în considerare
Albania		
Andora	da	da
Armenia	nu	
Austria	da	Nu există o sumă fixă
Azerbaidjan		
Belgia	da	750€ pentru o persoană singură, 965€ pentru o familie
Bosnia și Herțegovina	nu	nu
Bulgaria	da	da
Croația	da	da
Cipru	da	da
Republica Cehă	nu	nu
Danemarca		da
		231 000 DKK persoane singure, 291 000 DKK cupluri care locuiesc împreună
Estonia	da	Nu există o sumă fixă
Finlanda	da	1400 €
Franța	da	Venit < 1244 €
Georgia	da	
Germania	nu	
Grecia	da	< 5600 € p.a.
Ungaria	da	
Islanda	nu	
Irlanda	da	Nu există o sumă fixă
		13 000€ p.a. venit disponibil, 320 000€ p.a. capital disponibil
Italia	da	9 296,22€ p.a. persoană însoțită, majorat cu 1 031,91€ pentru fiecare persoană din familie
Letonia	da	individual
Liechtenstein	da	individual și costurile cazului
Lituania	da	
Luxemburg	da	15 979,44€ p.a.
Malta	da	13 950€
Moldova	nu	
Monaco	da	Resurse insuficiente
Munte negru	da	
Olanda	da	~1 500€ venit lunar., bunuri ~7 500€
Norvegia	nu	<27 381€, asset <11 905€
Polonia	da	Nu există o sumă fixă sau limite de proprietate
Portugalia	da	Nu există o sumă fixă
România	nu	
Federația Rusă	nu	
San Marino	nu	
Slovacia	nu	
Slovenia	da	
		proprietate < 20 salarii minime lunare (9 420€ p.a. in 2004)
Serbia	nu	
Spania	da	≤ 460,50€ p.m. x 2
Suedia	nu	
		27 368€
Turcia	nu	
Ucraina	nu	
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	da	Venit <134€, asistență din partea unui avocat <284€

⁹ Totuși, în Germania foarte multă *consultanță* juridică este oferită de avocați («*Beratungshilfe*»).

Țara	Testul bazat pe venituri și bunuri pentru acordarea asistenței juridice în cazuri penale și nivelul venitului lunar luat în considerare		Testul bazat pe venituri și bunuri pentru acordarea asistenței juridice în alte cazuri decât cele penale și nivelul venitului lunar luat în considerare	
Regatul Unit Irlanda de Nord	nu	Nu există o sumă fixă	da	Variază în funcție de venitul disponibil, capitalul, contribuțiile și în caz de vătămare personală
Regatul Unit Scoția	da	Test subiectiv	da	Venit disponibil de 14 276€ p.a., capital disponibil de 15 754€ cu variații

Sunt de asemenea situații în care asistența juridică nu este acordată, de exemplu în cazul unei cereri abuzive. Majoritatea țărilor (35) refuză asistența juridică pe fondul unei cereri (dacă acest fond este neîntemeiat).

Decizia de a acorda sau refuza asistență juridică poate fi luată de instanță (20 de țări sau entități), un organism extern instanței (de exemplu în **Olanda** există consilii regionale pentru Asistența juridică responsabile cu verificarea și acordarea asistenței juridice) sau un organism mixt de luare a deciziei. (a se vedea tabelul 11).

Tabelul 11. Posibilitatea de a refuza o cerere de asistență juridică în alte cazuri decât cele penale și organismul responsabil pentru acordarea sau refuzarea asistenței juridice (întrebările 15 și 16)

Țara	În alte cazuri decât cele penale, posibilitatea de a refuza asistența juridică din lipsa de temeie a fondului cazului	În caz afirmativ, decizia este luată de		
		instanță	Un organism exterior instanței	Un organism mixt de luare a deciziei
Albania				
Andora	nu			
Armenia	da	Da		
Austria	da	Da		
Azerbaidjan				
Belgia	nu			
Bosnia și Herțegovina	nu			
Bulgaria	da	Da		
Croația	da			da
Cipru	da	da		
Republica Cehă	da	da	nu	nu
Danemarca	da		da	
Estonia	da	da		
Finlanda	da	da	da	
Franța	nu			
Georgia	nu			
Germania	da	da		
Grecia	da	da		
Ungaria	da	da		
Islanda	da		da	
Irlanda	da		da	
Italia	da			da
Letonia	da	da	da	da
Liechtenstein	da	da	nu	nu
Lituania	nu			
Luxemburg	da	nu	da	nu
Malta	da		da	
Moldova				
Monaco	da	nu	nu	da
Munte negru				
Olanda	da		da	
Norvegia	da	da	da	
Polonia	da	da		
Portugalia	da		da	
România	da	da		
Federația Rusă				
San Marino	da		da	
Slovacia	da	da		
Slovenia	da	da		
Serbia				
Spania	da		da	
Suedia	da	da	da	
Turcia	da	da	nu	nu

Țara	În alte cazuri decât cele penale, posibilitatea de a refuza asistența juridică din lipsa de temei a fondului cazului	În caz afirmativ, decizia este luată de		
		instanță	Un organism exterior instanței	Un organism mixt de luare a deciziei
Ucraina	da	da	da	nu
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	da		da	
Regatul Unit Irlanda de Nord	da		da	
Regatul Unit Scoția	da	nu	da	

3.4 Taxele judiciare și rambursări

În aproape orice țară trebuie plătite taxe judiciare pentru începerea unui proces în justiție în materie civilă sau administrativă (44 de țări sau entități). În foarte puține țări (10) acest lucru se întâmplă și în cazul proceselor penale. Numai în **Franța, Luxemburg și Spania** părțile nu trebuie să plătească taxe judiciare pentru inițierea unui proces în justiție în materie civilă sau administrativă.

În majoritate, o parte trebuie să plătească taxele judiciare în procese penale atunci când aceasta (în calitate de victimă) pretinde compensații (financiare) de la un infractor penal. Această procedură poate fi întâlnită de exemplu în **Monaco**. În **Germania** trebuie plătită o taxă judiciară ca parte a unei proceduri atunci când o victimă cere condamnarea infractorului în cazuri penale mai puțin severe în care serviciul public de urmărire penală este de părere că nu este justificat să preia urmărirea penală («*Privatklageverfahren*»).

Se poate observa din tabelul 12 că există multe excepții de la situațiile în care nu este necesară plata taxelor judiciare. Aceste excepții pot fi puse în legătură cu situația financiară a părții, tipul de cazuri sau organizații care inițiază procedurile. De exemplu, în **Bosnia și Herțegovina, Ungaria, Muntenegru, Serbia și Slovenia**, părțile la proces care nu au mijloace financiare suficiente sunt exceptate de la plata taxelor judiciare.

În **Italia** părțile nu trebuie să plătească taxe judiciare pentru cazurile în materie de dreptul muncii, agricultură și familie. De asemenea, în **Croația și Ungaria**, nu trebuie plătite taxe judiciare pentru cazurile în materie de dreptul muncii, întreținerea copiilor și cazurile de custodie a copiilor. De exemplu, părțile nu trebuie să plătească taxe judiciare pentru cazuri în baza dreptului administrativ în **Bosnia și Herțegovina** și în Federația Rusă.

În alte țări, reglementările pentru scutirea de la plata taxelor judiciare depind de tipul persoanelor sau al instituțiilor. De exemplu, în **Bosnia și Herțegovina**, organizațiile umanitare și statul sunt scutite.

Tabelul 12. Necesitatea de a plăti o taxă judiciară pentru inițierea unei proceduri judiciare (întrebarea 17)

Țara	Părțile la proces trebuie să plătească o taxă judiciară pentru inițierea unei proceduri la o instanță cu competență generală		
	Pentru cazuri penale	Pentru alte cazuri decât cele penale	În caz afirmativ, dacă există excepții
Albania	nu	da	
Andora	da	da	da
Armenia	nu	da	da
Austria	nu	da	
Azerbaidjan	nu	da	da
Belgia	da	da	
Bosnia și Herțegovina	nu	da	da
Bulgaria	nu	da	da
Croația	nu	da	da
Cipru	da	da	
Republica Cehă	nu	da	da
Danemarca	nu	da	da
Estonia	nu	da	da
Finlanda	nu	da	
Franța	nu	nu	
Georgia	nu	da	da
Germania	da	da	da
Grecia	nu	da	da
Ungaria	nu	da	da
Islanda	nu	da	nu

Țara	Părțile la proces trebuie să plătească o taxă judiciară pentru inițierea unei proceduri la o instanță cu competență generală		
	Pentru cazuri penale	Pentru alte cazuri decât cele penale	În caz afirmativ, dacă există excepții
Irlanda	nu	da	da
Italia	nu	da	da
Letonia	nu	da	da
Liechtenstein	nu	da	da
Lituania	nu	da	da
Luxemburg	nu	nu	
Malta	nu	da	da
Moldova	nu	da	da
Monaco	da	da	da
Muntenegru	da	da	da
Olanda	nu	da	
Norvegia	nu	da	da
Polonia	nu	da	da
Portugalia	da	da	da
România	nu	da	da
Federația Rusă	nu	da	da
San Marino	da	da	da
Slovacia	nu	da	da
Slovenia	nu	da	da
Serbia	da	da	nu
Spania	nu	nu	
Suedia ¹⁰	da	da	da
Turcia ¹⁰	nu	da	da
Ucraina	nu	da	da
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	nu	da	da
Regatul Unit Irlanda de Nord	nu	da	
Regatul Unit Scoția	nu	da	da

Asistența juridică este utilizată în majoritate în situații în care părțile nu își pot permite în mod normal să înceapă o procedură în fața instanței, datorită lipsei de mijloace financiare. În practică, acest lucru înseamnă că persoanele care fac parte din „grupurile de venituri” medii și mari trebuie să plătească procedurile judecătorești. În anumite țări, pentru a depăși costurile prea mari aferente procedurilor judecătorești, este posibil ca cetățenii să fie asigurați împotriva cheltuielilor de judecată. Aceste asigurări permit părților să angajeze un avocat și să înceapă o procedură judecătorească, fără a plăti în întregime costurile juridice. În 25 de țări, societățile de asigurare oferă asigurări pentru costuri juridice.

Costurile unei proceduri judecătorești nu au legătură numai cu costurile angajării unui avocat sau plata taxelor judiciare, ci pot exista de asemenea costuri în cazul în care o parte pierde procesul în fața instanței. În majoritatea țărilor, o hotărâre judecătorească în cazuri penale are un impact asupra persoanei care suportă costurile procedurii judecătorești (taxe judiciare, consultață juridică, reprezentare juridică, cheltuieli de călătorie, etc). În **Georgia, Grecia, Irlanda, Lituania, Moldova, Monaco, Olanda, Norvegia și Republica Slovacă** acest lucru nu se întâmplă (întotdeauna). În **Grecia și Letonia**, decizia judecătorului nu afectează rezultatul, respectiv cine trebuie să plătească costurile juridice în alte cazuri în afara celor penale. (a se vedea tabelul 13).

Tabelul 13. Asigurări pentru cheltuieli de judecată și suportarea costurilor procedurilor judecătorești (întrebările 18 și 19)

Țara	Există un sistem privat de asigurări privind cheltuielile de judecată pentru persoane	Hotărârile judecătorești au un impact asupra suportării costurilor judecătorești plătite de către părți	
		În cazuri penale	În alte tipuri de cazuri decât cele penale
Albania	nu	da	
Andora	nu	da	da
Armenia	nu	da	da

¹⁰ Există excepții: dacă partea în proces primește asistență juridică, acestea nu i se cere să plătească o taxă judiciară și o taxă a instanței pentru a începe o procedură la o instanță având competență generală. Conform articolelor legii privind Acuzațiile nr. 492 și legilor specifice în următoarele situații părțile nu trebuie să plătească o taxă a instanței: cazurile care sunt inițiate de procurorii publici în instanțele civile, cazurile care sunt inițiate de Organizația de Asigurări Sociale pentru Artizani și Liberi Profesioniști, care sunt inițiate de soldați, caporalii și sergenții.

Austria	da	da	da
Azerbaidjan	da	da	da
Belgia	da	da	da
Bosnia și Hertegovina	nu	da	da
Bulgaria	nu	da	da
Croația	nu	da	da
Cipru	nu	da	da
Republica Cehă	nu	da	da
Danemarca	da	da	da
Estonia	da	da	da
Finlanda	da	da	da
Franța	da	da	da
Georgia	nu	nu	da
Germania	da	da	da
Grecia	nu	nu	nu
Ungaria	da	da	da
Islanda	da	da	da
Irlanda	da	nu	da
Italia	da	da	da
Letonia	nu	da	nu
Liechtenstein	da	da	da
Lituania	da	nu	da
Luxemburg	da	da	da
Malta	nu	da	da
Moldova	nu	nu	da
Monaco	nu	nu	da
Țara	Există un sistem privat de asigurări privind cheltuielile de judecată pentru persoane	Hotărârile judecătorești au un impact asupra suportării costurilor judecătorești plătite de către părți	
Muntenegru	nu	da	da
Olanda	da	nu	da
Norvegia	da	nu	da
Polonia	nu	da	da
Portugalia	da	da	da
România	nu	da	da
Federația Rusă	nu	da	da
San Marino	da	da	da
Slovacia	nu	nu	da
Slovenia	da	da	da
Serbia	nu	da	da
Spania	da	da	da
Suedia	da	da	da
Turcia	nu	da	da
Ucraina	da	da	da
Regatul Unit Anglia & Țara Galilor	da	da	da
Regatul Unit Irlanda de Nord	da	da	da
Regatul Unit Scoția	da	da	da

4. Justițiabili (drepturi și încredere publică)

4.1 Introducere

Această ediție din 2006 acordă o atenție deosebită problemei drepturilor justițiabililor, protecției categoriilor vulnerabile de persoane și încrederii cetățenilor în sistemul lor judiciar. Serviciul public al justiției trebuie să opereze în mod eficient, luând în considerare atât nevoia de a garanta drepturile și libertățile individuale cât și necesitatea de a oferi servicii de calitate în interesul comunității. Scopul este de a face sistemul judiciar să respecte atât drepturile indivizilor cât și calitatea oferită utilizatorilor unui serviciu public.

Prima parte a acestui capitol se ocupă de moduri specifice de informare a părților. A doua parte tratează facilitățile oferite persoanelor sau grupurilor vulnerabile, iar ultima încrederea persoanelor.

4.2 Prevederi privind informarea justițiabililor

Unul dintre instrumentele pentru a oferi cetățenilor informații gratuite privind textele de lege, jurisprudența instanțelor superioare și alte documente (practice) este crearea de pagini Internet și portaluri speciale. În majoritatea țărilor respondente, cetățenii pot primi informații privind toate cele trei categorii menționate mai sus prin Internet. Doar **Grecia** și **Monaco** au precizat că nu dețin asemenea facilități pentru cetățeni¹¹.

O altă problemă importantă pentru părțile care au declanșat deja acțiuni judiciare privește oferirea de informații privind durata estimată a acțiunii¹². În unele țări, se prevede prin lege că părțile trebuie informate cu privire la durata acțiunii. **Finlanda, Franța, Georgia, Grecia, Letonia, Moldova** au menționat că dețin o asemenea prevedere. În **Franța**, de exemplu, părțile trebuie informate de judecătorul investigator în legătura cu durata estimată a acțiunilor (penale) (vezi art. 89-1 și 116 al Codului Penal Francez).

Victimele infracțiunilor, fiind una dintre categoriile specifice de părți, trebuie de asemenea să poată primi informații privind drepturile lor legale. În 27 de țări sau entități statale există pentru a le ajuta și informa un sistem de informații public și gratuit.

4.3 Protecția categoriilor vulnerabile

Cifrele prezentate în acest paragraf arată cum protejează statele acele grupuri din populație care se află într-o poziție deosebit de vulnerabilă în cadrul acțiunilor judiciare. Țările au precizat ce modalități sunt folosite pentru persoanele vulnerabile. Aceasta nu privește faza de investigație a poliției din procedură.

Se pot folosi diverse modalități pentru a proteja aceste categorii. De exemplu:

- *Mecanism de informare specific:* de exemplu, un mecanism de informare public, gratuit și personalizat, depinzând de poliție sau de sistemul judiciar, care permite victimelor infracțiunilor penale să primească informații privind anchetarea plângerilor înaintate
- *Modalități specifice de audiere:* de exemplu, posibilitatea ca prima depoziție a unui copil să fie înregistrată, pentru a nu trebui să o repete în următoarele etape ale acțiunii.
- *Drepturi procedurale specifice:* de exemplu, audiere *in camera* pentru victimele violurilor sau obligația de a informa în prealabil victima violului în cazul eliberării făptașului.

Categoriile de persoane identificate în chestionar sunt: victimele violurilor, victimele terorismului, martor/victimă copil, victime ale violenței în familie, persoanele din minorități etnice, persoane cu handicap, infractori minori și altele.

Tendențe

¹¹ **Andorra** menționează că se află în construcție o pagină Internet ce oferă acces la jurisprudența Curții Supreme și la alte documente.

¹² Vezi Programul Cadru CEPEJ "Un nou obiectiv pentru sistemele judiciare: procesarea fiecărui caz într-o perioadă de timp optimă și estimabilă" (CEPEJ (2004) 19 Rev).

Cifrele adunate arată că există disparități geografice privind măsurile de protecție ale persoanelor vulnerabile în Europa. Mai întâi, tabelul 14 face posibil să se sublinieze anumite tendințe ale statelor membre privind domeniul aplicării unor asemenea prevederi (vezi de asemenea tabelele din anexă).

Tabelul 14. Numărul de răspunsuri afirmative privind aranjamente speciale care să se aplice pe parcursul acțiunilor juridice unor categorii de persoane vulnerabile (întrebarea 23)

Categoriile de persoane vulnerabile	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Alt drept/modalitate
Victime de viol	21	33	27	8
Victime ale terorismului	15	21	18	6
Copil/Martor/Victimă	26	41	36	12
Victime ale violenței în familie	22	25	27	11
Minorități etnice	16	17	15	4
Persoane cu handicap	18	30	22	8
Infractori minori	22	34	37	8
Alte categorii	3	6	7	4

Pare să reiasă un consens privind copiii care sunt martori/victime ale infracțiunilor și infractorii minori: pentru aceste categorii de persoane vulnerabile, între jumătate și trei sferturi dintre țări sunt de acord asupra uneia dintre prevederile speciale sugerate (mecanism special de informare; metode speciale de audiere; legi procedurale speciale). Protecția celorlalți factori de vulnerabilitate a jstiiabililorpare mai puțin asigurată.

Se poate identifica un al doilea grup de categorii vulnerabile: se poate observa că răspunsurile afirmative privind prevederile speciale în favoarea victimelor violurilor, violenței în familie ca și pentru persoanele cu handicap sunt mai puține.

În ultimul rând, victimele terorismului și mai ales persoanele din minorități etnice formează grupurile din categoriile sugerate de utilizatori vulnerabili pentru care există mai puține răspunsuri afirmative. Niciuna dintre prevederile speciale sugerate nu îndeplinește cerințele a cel puțin jumătate dintre statele membre, iar metodele speciale prezentate de state nu pot compensa aproape niciodată propunerile CEPEJ.

Mai mult, schema revizuită permite să se observe că aria de acoperire a modalităților speciale se extinde la "alte categorii" de persoane vulnerabile. Răspunsurile statelor (vezi tabelul 86 din anexă) se referă mai ales la martori cărora motive obiective le permit să ia în considerare diverse caracteristici procedurale: **Bosnia și Herțegovina** prevede numirea de experți însărcinați cu adunarea depozițiilor la distanță, ceea ce este de asemenea posibil în **Turcia**; în **România** există obligația de a informa utilizatorul privind condițiile și procedurile necesare pentru a beneficia de măsuri de protecție a datelor personale. Mai multe răspunsuri se referă de asemenea la infractorii care sunt supuși, personal sau prin cei apropiați lor, unor amenințări sau violențe. Astfel, **Austria** a înființat măsuri de ajutor psihosocial și legal; multe țări au un sistem de protecție pentru martori.

Tabelul 15. Tendințe principale în statele membre privind aria de acoperire a modalităților specifice propuse

Categoriile de persoane vulnerabile implicate	Criterii de distincție
<p>Grupul 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - copii martori sau victime ale infracțiunilor - infractor minor 	<p>Cel puțin ¼ dintre țări (35 sau +) au răspuns "da" în ceea ce privește modalitățile de audiere și drepturile</p> <p>și</p> <p>Mai mult de jumătate (24 sau +) au răspuns "da" privind modalitățile de informare</p>

<p style="text-align: center;">Grupul 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - victimele violurilor - victimele violenței în familie - persoanele cu handicap 	<p style="text-align: center;">Între jumătate și ¾ dintre țări (între 24 și 34) au răspuns "da" privind modalitățile de audiere și drepturile procedurale</p>
<p style="text-align: center;">Grupul 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - victimele terorismului - minoritățile etnice 	<p style="text-align: center;">Mai puțin de jumătate dintre țări (24 sau mai puține) au răspuns "da" privind modalitățile de audiere și drepturile procedurale</p>

Este de asemenea interesant să analizăm răspunsurile afirmative ale fiecărei țări.

Pentru a face față delincvenței juvenile, toate țările par să adauge garanții speciale justiției tradiționale (vezi tabelul 86 din anexă). metodele de ascultare sunt adesea înregistrări ale audierilor. Metodele specifice oferite de legislația procedurală a țărilor sunt diversificate: pe lângă ștergerea cazierului (**Franța**), judecătorul de minori are uneori libertatea de a hotărî plasarea temporară a minorului într-o instituție (**Bosnia și Herțegovina**). Unele țări vizează deja proceduri de "justiție corecțională" (**Irlanda**) în timp ce altele desfășoară proiecte pilot (**Islanda**).

Răspunsurile individuale ale țărilor privind prevederile pentru victimele violurilor și categoria copiilor care sunt martori/victime ale infracțiunilor (vezi tabelele 80 și 82 din anexă) oferă următoarea imagine: majoritatea într-adevăr utilizează toate metodele specifice sugerate sau au instituit măcar modalități de audiere și drepturi procedurale speciale. Video-conferințele (**Irlanda, Malta**), procedurile *in camera* (**Azerbaidjan, Franța, Federația Rusă**, etc) sunt prevăzute adesea. În ceea ce privește victimele violurilor, mai multe țări au prevăzut de asemenea servicii speciale de urgență pentru victime în spitale (**Islanda, Polonia**, etc), și chiar se impun investigații medicale autorului la cererea victimei pentru a stabili existența de boli cu transmitere sexuală (**Franța**).

Prin comparație, când se propune în majoritatea țărilor pentru victimele violenței în familie (vezi tabelul 83 din anexă) să beneficieze la același nivel de drepturi procedurale și proceduri de audiere speciale, este remarcabil că, spre deosebire de victimele violurilor sau de copiii martori/victime, aranjamentele legale speciale sunt mai puțin obișnuite. Cu toate acestea, unele state propun pentru aceste categorii de victime "mecanisme de informare", modalități de audiere și drepturi procedurale. Exemple deosebit de interesante sunt: linii telefonice ad hoc; ajutor și asistență psihologică a victimelor; în **Bosnia și Herțegovina** victima poate fi plasată temporar într-o "casă sigură"; în **Franța**, exercitarea drepturilor părții civile poate fi recunoscută, datorită faptului că unui soț vinovat de violență în familie i se poate interzice temporar accesul în casa familiei. În **Spania** se acordă de asemenea atenție deosebită victimelor violenței în familie¹³.

Poate într-un mod asemănător, răspunsurile legate de prevederile legale oferite persoanelor cu handicap (vezi tabelul 85 din anexă) conduc spre conștientizare. Doar jumătate dintre țări au prevederi speciale pentru persoanele cu handicap, majoritatea legate de mecanismele de informare.

Privind aranjamentele speciale pentru victimele actelor teroriste (vezi tabelul 81 din anexă), țările care au fost lovite de terorism în trecut deja oferă un set complet de aranjamente speciale pentru victimele actelor teroriste (mai ales **Federația Rusă, Spania, Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor și Marea Britanie – Irlanda de Nord**) deși în unele dintre ele s-ar putea introduce încă modalități suplimentare (de exemplu **Franța și Italia**). Alte țări mai puțin expuse în istorie actelor teroriste par de asemenea să vizeze asemenea modalități (**Austria, Cipru și Olanda**).

Există câteva răspunsuri afirmative privind aranjamentele pentru membrii comunităților etnice (vezi tabelul 84 din anexă). Anumite țări care au împărțit până de curând o istorie comună, în care diverse

¹³ După Legea 27/2003 privind Ordinul de Protecție pentru victimele violenței în familie, Legea organică 1/2004 din 28 decembrie 2003 privind Măsurile de protecție integrale împotriva violenței în familie vizează o protecție completă a acestor victime ținând cont de aspecte instituționale, sociale, educaționale, preventive și legale. În consecință, se prevăd măsuri speciale în ceea ce privește de exemplu sănătatea publică, serviciile sociale, ajutorul legal, sprijinul financiar al victimelor și desemnarea de curți și procurori specializați. Ordinul de protecție permite judecătorului să ia o gamă foarte largă de măsuri preventive, atât de natură civilă, cât și penală (adică acuzatul poate fi obligat să părăsească domiciliul conjugal, autoritatea parentală poate fi suspendată, etc).

grupuri etnice locuiau împreună nu dau aceleași răspunsuri în ceea ce privește aranjamentele speciale pentru minoritățile etnice (**Bosnia și Herțegovina, Croația, Muntenegru, Serbia, Slovenia**). Se poate de asemenea observa o distincție care nu s-a făcut întotdeauna între un utilizator provenind dintr-o minoritate etnică – și cetățean al țării – și un străin implicat într-o acțiune în justiție. Schema CEPEJ ar putea investiga acest lucru mai în detaliu în viitor. În mod logic, numărul de străini implicați în acțiuni în justiție – ca victime, infractori, martori sau terțe părți – va crește pe teritoriul Consiliului Europei (mobilitate profesională, vacanțe, migrații, etc.). **Irlanda**, de exemplu, a înființat un serviciu de asistență pentru victime străine (traducere, asistență psihologică, găzduire, transport, asistență medicală, etc.).

4.4 Proceduri de despăgubire

Ca parte a acțiunilor penale (sau chiar în afara sferei penale) se poate include despăgubirea financiară a victimelor infracțiunilor. În general, infractorul condamnat trebuie să plătească o sumă pentru a despăgubi daunele materiale sau non-materiale cauzate de actele sale. Uneori victima trebuie să inițieze o acțiune civilă pentru a solicita despăgubiri (și trebuie să plătească cheltuieli de judecată: vezi capitolul 3). Cu toate acestea, în alte situații cererea de despăgubiri financiare din partea victimelor printr-un fond public face parte din acțiunea penală sau este un element al unor drepturi legale speciale.

40 de țări sau entități statale au confirmat că dețin o procedură de despăgubire a victimelor infracțiunilor. În 6 țări (**Andorra, Bulgaria, Liechtenstein, Lituania, Moldova și Polonia**) nu există o asemenea prevedere. În **Lituania și Polonia** se plănuiește o prevedere compensatorie: în **Lituania**, o nouă lege privind despăgubirea victimelor a intrat în vigoare în 2005 (procedură civilă) iar în **Polonia**, o procedură de despăgubire a victimelor a fost de asemenea introdusă în 2005 (drept penal).

Tabelul 16. Procedura de despăgubire pentru victimele infracțiunilor (întrebările 24 – 25)

Țară	Procedura de despăgubire pentru victimele infracțiunilor	Dacă da, procedura constă în	
		un fond public	o decizie a instanței
Albania	da	da	
Andorra			
Armenia	da		da
Austria	da	da	da
Azerbaidjan	da	da	
Belgia	da	da	
Bosnia și Herțegovina	da		da
Bulgaria			
Croația	da	da	da
Cipru	da	da	da
Republica Cehă	da	da	
Danemarca	da	da	da
Estonia	da	da	
Finlandaa	da	da	
Franța	da	da	da
Georgia	da		da
Germania	da	da	
Grecia	da		da
Ungaria	da	da	
Islanda	da	da	
Irlanda	da	da	
Italia	da	da	
Letonia	da		da
Liechtenstein			
Lituania			
Luxemburg	da	da	da
Malta	da		da
Moldova			
Monaco	da	da	da
Muntenegru	da		da
Olanda	da	da	da
Norvegia	da	da	da
Polonia			
Portugaliaia	da	da	
România	da	da	da
Federația Rusă	da		da
San Marino	da		da
Slovacia	da	da	

Țară	Procedura de despăgubire pentru victimele infracțiunilor	Dacă da, procedura constă în	
		un fond public	o decizie a instanței
Slovenia	da		da
Serbia			
Spania	da	da	da
Suedia	da	da	da
Turcia	da	da	
Ucraina	da	da	
M. Brit. Anglia & Țara Galilor	da	da	
M. Brit. Irlanda de Nord	da	da	
M. Brit. Scoția	da	da	

În majoritatea cazurilor s-a înființat un fond public pentru a oferi victimelor posibilitatea de a primi compensații financiare. În nicio țară, fondul pentru compensații financiare nu este privatizat (întrebarea 25). În 22 de țări, pentru a primi despăgubiri financiare trebuie să existe o decizie a instanței.

Dacă despăgubirea financiară a unei victime este un element al acțiunii penale, judecătorii pot avea libertatea de a oferi despăgubiri financiare sau să refuze cererea de despăgubiri financiare. De asemenea, suma despăgubirii acordate poate ține de competența judecătorului. În unele țări, se desfășoară studii speciale privind rata de recuperare a despăgubirilor. **Franța, Luxemburg, Malta, Norvegia, Federația Rusă și Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor** au răspuns că se desfășoară studii de evaluare în acest domeniu. De exemplu în **Franța** s-a desfășurat un studiu telefonic pentru a primi o evaluare a nivelului de compensații financiare primite de victime. În **Norvegia** Agenția Națională de Colectare Norvegiană (NCA) oferă în mod regulat informații statistice privind despăgubirea victimelor infracțiunilor – în general rata de recuperare în Norvegia este de 90 la sută.

4.5 Despăgubirile acordate utilizatorilor pentru disfuncționalități și plângeri împotriva sistemului judiciar

CEPEJ a inițiat și intenționează să aprofundeze o analiză a deficiențelor din sistemele judiciare. Probleme specifice deja ridicate în cadrul de activitate al CEPEJ au fost incluse în schema revizuită, în care sunt incluse trei exemple de deficiențe: lungimea excesivă a acțiunilor, arestarea nejustificată și condamnarea nejustificată a persoanelor.

44 de țări sau entități statale au un sistem de acordare a despăgubirilor pentru persoane în caz de arestare eronată, iar 43 de țări sau entități statale în ceea ce privește o condamnare eronată. În majoritatea cazurilor suma despăgubirilor financiare pentru o condamnare eronată (sau, de asemenea, arestare) se bazează pe numărul de zile/luni pentru care o persoană a fost reținută. Într-o mai mică măsură, procedurile pentru despăgubiri se pot înainta pentru lungimea excesivă a acțiunilor. Mai puțin de jumătate dintre țări (22 de țări sau entități statale: **Andorra, Austria, Azerbaidjan, Bulgaria, Croația, Danemarca, Franța, Grecia, Ungaria, Islanda, Italia, Luxemburg, Norvegia, Polonia, Portugalia, Republica Slovacă, Slovenia, Spania, Suedia, Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor, Marea Britanie – Irlanda de Nord și Marea Britanie - Scoția**) declară că dețin un astfel de sistem. Exemple concrete pot fi găsite în **Italia** (așa-numita "Lege Pinto") sau **Slovenia**, unde se colectează un fond pentru compensarea persoanelor care au de-a face cu durata excesivă a acțiunilor și **Polonia** unde părțile pot solicita despăgubiri financiare unei instanțe superioare (până la suma maximă de 2.262 Euro).

Tabelul 17. Procedurile de despăgubire pentru deficiențe ale sistemului judiciar (întrebarea 28)

Țară	Sistemul de despăgubire a utilizatorilor în caz de		
	durată excesivă a acțiunilor	arestare eronată	condamnare eronată
Albania		da	da
Andorra	da		
Armenia		da	da
Austria	da	da	da
Azerbaidjan	da	da	da
Belgia		da	da
Bosnia și Hertegovina		da	da
Bulgaria	da	da	da
Croația	da	da	da
Cipru		da	da
Republica Cehă		da	da
Danemarca	da	da	da
Estonia		da	da

Țară	Sistemul de despăgubire a utilizatorilor în caz de		
	durată excesivă a acțiunilor	arestare eronată	condamnare eronată
Finlanda		da	da
Franta	da	da	da
Georgia		da	da
Germania		da	da
Grecia	da	da	da
Ungaria	da	da	da
Islanda	da	da	da
Irlanda		da	da
Italia	da	da	da
Letonia		da	da
Liechtenstein		da	da
Lituania		da	da
Luxemburg	da	da	da
Malta			
Moldova		da	da
Monaco		da	da
Munte negru		da	da
Olanda		da	da
Norvegia	da	da	da
Polonia	da	da	da
Portugalia	da	da	da
România		da	da
Federația Rusă		da	da
San Marino			
Slovacia	da	da	da
Slovenia	da	da	da
Serbia		da	da
Spania	da	da	da
Suedia	da	da	da
Turcia		da	da
Ucraina		da	
M. Brit. Anglia & Țara Galilor	da	da	da
M. Brit. Irlanda de Nord	da	da	da
M. Brit. Scoția	da	da	da

O parte a procedurii de despăgubire pentru deficiențe ale sistemului judiciar poate da naștere înaintării unei proceduri de plângere. În majoritatea țărilor respondente, cetățenii pot înainta o plângere împotriva unei instanțe sau a unui judecător dacă nu sunt satisfăcuți. Doar în **Armenia, Grecia și Ungaria** nu există posibilitatea de a înainta o plângere.

Plângerile pentru deficiențe ale sistemului judiciar pot fi adresate mai multor organisme, între care: instanțe, instanțe superioare, Înalte consilii ale justiției, Ministerul Justiției sau organizații externe. Țările care au răspuns afirmativ folosesc, în majoritatea cazurilor, limite specifice de timp pentru a răspunde unei plângeri și pentru a se ocupa de asemenea plângeri. (Vezi tabelul 18).

Tabelul 18. Număr de răspunsuri afirmative privind termenele limită de răspuns și rezolvare a plângerilor (întrebarea 32)

Organismul implicat	Timp limită de răspuns	Timp limită de rezolvare a plângerii
Instanță	20	16
Instanță superioară	23	20
Ministerul Justiției	19	14
Înaltul consiliu al justiției	11	11
Alte organizații externe	10	8

4.6 Evaluarea satisfacției justițiabililor

În unele țări se desfășoară o analiză periodică pentru a evalua satisfacția publică a justițiabililor, ceea ce deschide o nouă tendință în țările europene, care poate lua amploare în următorii ani. Aceste măsurători pot face parte dintr-un program de calitate a sistemului judiciar sau a instanțelor. Într-un program de calitate, se evaluează sistematic diverse elemente legate de funcționarea instanțelor. Nu doar procedurile interne, metodele de lucru, procedurile financiare, folosirea tehnologiei informațiilor și de comunicații, ci și tratamentul părților pe parcursul acțiunilor în instanță și gradul lor de satisfacție sunt supuse evaluării.

Evaluarea satisfacției justițiabililor se poate realiza la diverse nivele. La nivel național, studiile pot fi realizate pentru a stabili "încrederea publică" în domeniul justiției (utilizând, de exemplu, sondaje de

opinie). La nivel local sau la nivelul instanțelor, evaluarea satisfacției justițiabililor poate avea loc de asemenea. De exemplu, în Olanda, "studiile de satisfacție a clienților" se folosesc în mod regulat pentru a stabili nivelul de satisfacție al justițiabililor (cetățeni, avocați, procurori publici, 'utilizatori frecvenți', etc). Justițiabilii sunt invitați să completeze un chestionar după o sesiune a instanței (sau după ce primesc decizia finală din partea judecătorului). O altă metodă de evaluare a calității serviciilor oferite de instanțe poate fi un studiu desfășurat de profesioniști juridici particulari (avocați).

În tabelul 19 sunt prezentate rezultatele răspunsurilor la întrebarea privind evaluarea satisfacției publice.

Din acest tabel se poate observa că multe țări au un studiu (general) pentru a evalua încrederea și satisfacția publică. În majoritatea situațiilor, studiile sunt realizate în mod sistematic sau ad hoc la nivel național. Este mai puțin obișnuit ca studiile (sistematice sau ad hoc) să se desfășoare la nivelul unei instanțe.

Tabelul 19. Măsurarea satisfacției publice (întrebările 29 și 30)

Țară	Studii pentru stabilirea încrederea și satisfacția publică	Dacă da, prin studii sistematice la		Dacă da, prin studii ad hoc la	
		nivel național	nivelul instanțelor	nivel național	nivelul instanțelor
Albania	da				da
Andorra					
Armenia	da				da
Austria	da	da	da	da	da
Azerbaidjan	da			da	
Belgia	da	da	da	da	da
Bosnia și Herțegovina					
Bulgaria	da				
Croația					
Cipru					
Republica Cehă					
Danemarca	da				
Estonia					
Finlanda	da	da			da
Franța	da	da			
Georgia	da			da	
Germania					
Grecia					
Ungaria	da	da			
Islanda	da	da			
Irlanda					
Italia	da				
Letonia					
Liechtenstein					
Lituania	da				
Luxemburg					
Malta					
Moldova					
Monaco					
Munte negru					
Olanda	da	da	da		
Norvegia					
Polonia					
Portugalia	da			da	
România	da			da	da
Federația Rusă	da	da		da	
San Marino					
Slovacia					
Slovenia	da	da			da
Serbia	da		da		da
Spania	da	da	da		
Suedia	da				da
Turcia					
Ucraina					
M. Brit. Anglia & Țara Galilor	da		da		da
M. Brit. Irlanda de Nord	da				da
M. Brit. Scoția	da			da	da

5 Instanțele

5.1 Introducere

În acest capitol este descrisă componența instanțelor în diverse state. Se oferă de asemenea informații privind folosirea tehnologiei informației și de comunicații. O parte distinctă a acestui capitol se concentrează asupra exploatarea instrumentelor de evaluare și monitorizare, în scopuri de administrare internă sau pentru a prezenta informații necesare publicului larg, adică organismelor de supervizare.

5.2 Organizarea instanțelor

Mai multe întrebări s-au referit la numărul de instanțe de primă instanță cu jurisdicție generală, la numărul de instanțe specializate și la numărul de sedii de instanțe pe unități geografice. Din lecțiile învățate din exercițiul de evaluare pilot, trebuie să facem o distincție clară între cifrele prezentate pentru numărul total de curți de primă instanță (jurisdicție generală) și numărul de *sedii de instanțe pe unități geografice*.

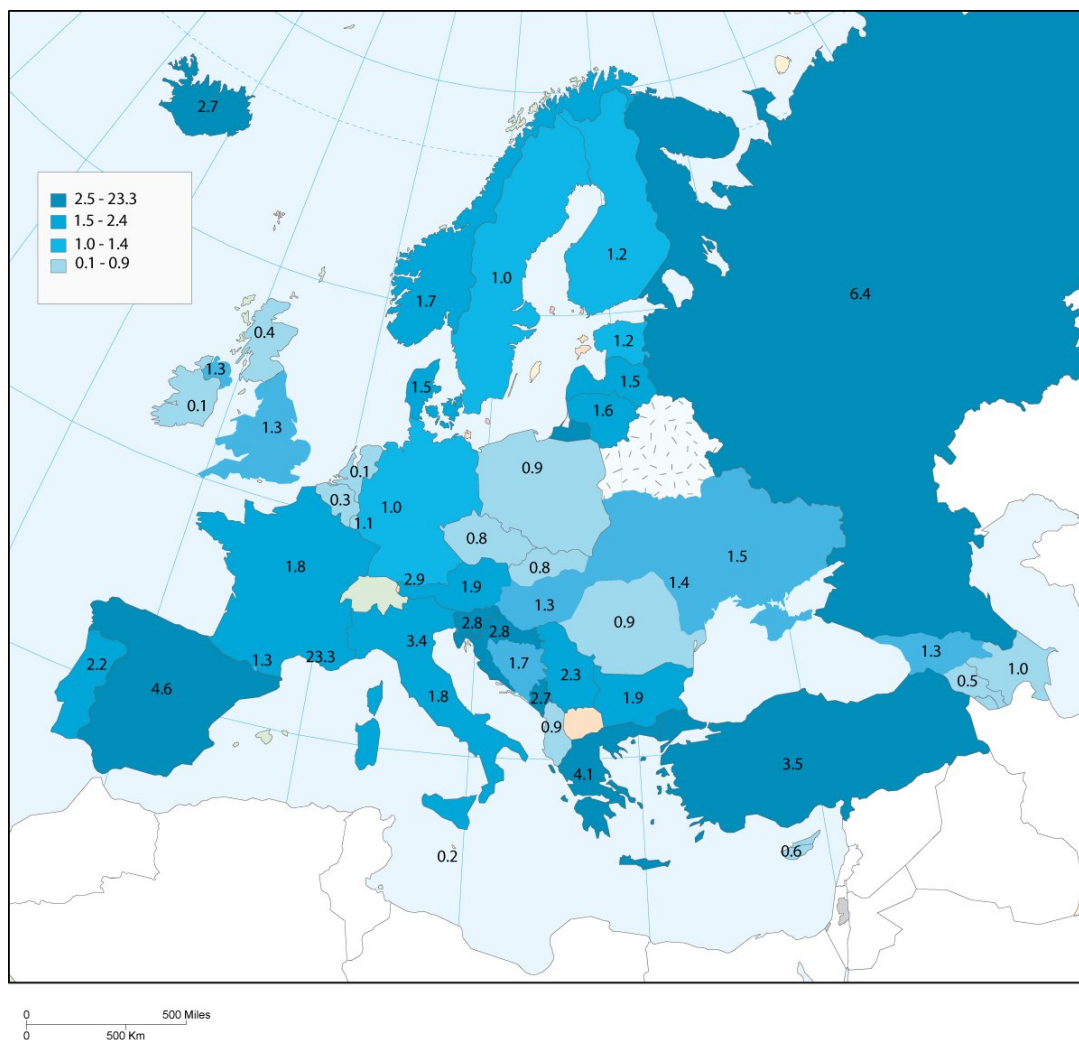
În unele state numărul instanțelor nu este de "unu la unu" față de numărul de sedii ale instanțelor sau de sediile principale ale unei instanțe, ci față de numărul de (complete de) judecători pe parcursul unei sesiuni a instanței (de exemplu, acesta este cazul în **Spania**) deoarece fiecare judecător constituie o jurisdicție. Cu toate acestea, în alte țări numărul de instanțe prezentate în cifre corespund numărului de sedii de instanțe. Pentru a oferi o indicație a răspândirii geografice a instanțelor, ar fi necesar să prezentăm cifrele și în legătură cu sediile de instanțe pe unități geografice.

În ciuda unor specificații suplimentare ale schemei de evaluare revizuite, interpretarea cifrelor trebuie făcută cu grijă din cauza diversității sistemelor legale și a diverselor sensuri ale cuvântului "instanță". Un alt element care trebuie luat în considerare în interpretarea cifrelor și compararea țărilor este faptul că în unele țări există instanțe care nu sunt finanțate de ministerul de justiție (sau de altă autoritate judiciară), ci sunt finanțate de alte ministere (și pot să nu fie incluse în cifra totală). De exemplu în **Germania**, instanțele de dreptul muncii și instanțele financiare sunt finanțate, respectiv, de ministerul afacerilor sociale și de ministerul de finanțe.

Pentru a compara țările, este de asemenea necesar să luăm în considerare sarcinile și competențele instanțelor. În unele țări, instanțele sunt responsabile nu doar cu rezolvarea disputelor în materie civilă și administrativă și cu luarea deciziilor în cazuri penale, dar pot avea de asemenea sarcini în domeniile registrelor comerțului și a registrelor funciare. De exemplu, în **Albania, Belgia, Croația, Republica Cehă, Franța, Germania, Polonia, Slovenia** (dar și în alte țări) instanțele au în grijă registrele comerțului, în timp ce în alte țări acestea sunt de competența camerelor de comerț (**Grecia, Italia, Olanda, Turcia**) sau a unui birou administrativ (**Danemarca, Finlanda, Norvegia, Federația Rusă, Portugalia, Spania, Suedia sau Marea Britanie**, de exemplu). Registrele funciare ca parte a instanțelor pot fi găsite de exemplu în **Austria, Croația și Germania**. În alte țări, această sarcină poate fi de competența altei autorități publice (sau private).

În schemele 14 și 15 sunt prezentate diferențele între numerele de instanței și sedii de instanțe la 100.000 de locuitori.

Schema 14. Numărul de instanțe la 100.000 de locuitori în 2004

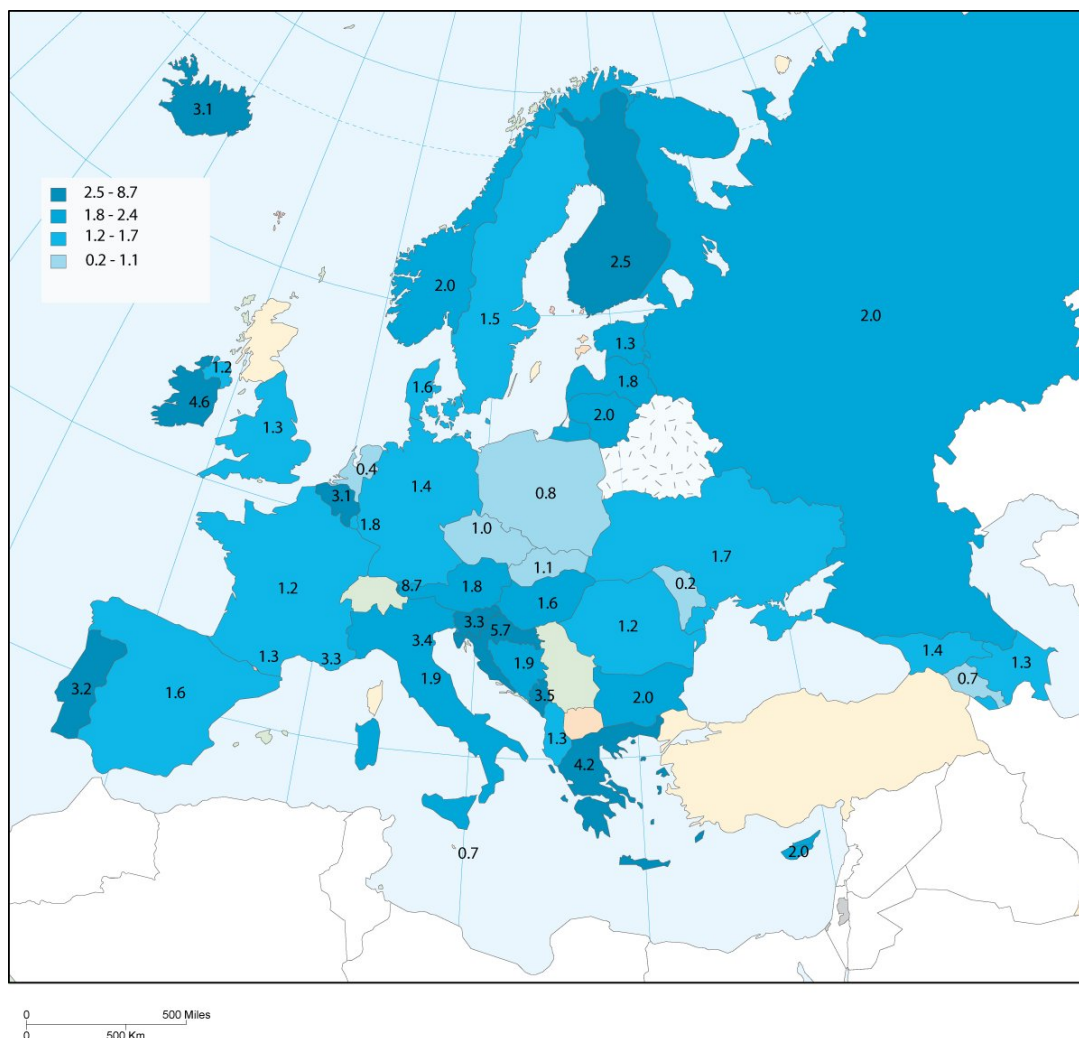

Se prezintă în nuanțe diferite de albastru numărul de instanțe de primă instanță la 100.000 de locuitori. După cum se poate observa din schemă, țările cu cel mai mare număr de curți de primă instanță cu jurisdicție generală sunt: **Croația, Grecia, Islanda, Muntenegru, Federația Rusă, Slovenia, Spania și Turcia**¹⁴.

Cu toate acestea, așa cum s-a precizat anterior în acest capitol, țările pot defini în mod diferit "instanțele". Aceasta poate schimba imaginea când luăm în considerare distribuția geografică a instanțelor. **Belgia, Croația, Finlanda, Grecia, Islanda, Irlanda, Muntenegru, Portugalia și Slovenia** au multe sedii de instanțe la 100.000 de locuitori. **Spania și Federația Rusă** au multe instanțe (vezi figura 14), dar nu acesta este și cazul în privința numărului de sedii de instanțe (la 100.000 locuitori). Aceasta are de-a face cu definiția legală a instanței în țările respective.

¹⁴ Țările mici al căror număr de locuitori < 100.000 (San Marino, Monaco și Liechtenstein) nu sunt luate în calcul în schemă.

Schema 15. Sediile de instanțe la 100.000 locuitori în 2004

Unele țări au conceput o hartă juridică în jurul principiului unui număr mare de curți de primă instanță cu jurisdicție generală, competente în rezolvarea disputelor și tratatea cazurilor în domeniul dreptului penal, civil sau administrativ combinate cu foarte puține instanțe specializate (de exemplu **Olanda**), în timp ce în alte țări poate exista o organizare juridică cu multe instanțe specializate.

Un mare număr de curți specializate de primă instanță poate fi găsit în: **Belgia** (majoritatea instanțelor sunt legate de judecători de pace (187), tribunale polițienești (31), tribunale ale muncii (21), Tribunale Comerciale (23)), **Croația** (instanțe contravenționale responsabile de rezolvarea contravențiilor penale (110)), **Franța** (cele mai multe instanțe specializate sunt legate de *conseils des prud'hommes* (cazuri de muncă: 271+6 *tribunaux de travail*), *tribunaux de commerce* (cazuri comerciale: 184), *tribunaux pour enfants* (instanțe pentru minori: 154), *tribunaux des affaires de sécurité sociale* (cazuri de securitate socială: 116) și *tribunaux paritaires des baux ruraux*: 450), **Germania** (instanțe specializate la nivelul regiunilor (independente) (Länder): 815 tribunale la Länder (jurisdicție generală), 67 instanțe de drept administrativ la Länder, 19 instanțe de impozite la Länder, 140 Instanțe ale Muncii la Länder și 84 instanțe sociale la Länder), **Italia** (mai ales comisii de impozitare provinciale (103 instanțe), tribunale regionale administrative (29) și comisii de audit regionale (21)), **Portugalia** (mai ales: instanțe de familie și de minori (18), instanțe ale muncii (47), instanțe administrative și de impozite (16) și de asemenea instanțe specializate civile și penale (21)), **Spania** (176 instanțe administrative, 300 instanțe ale muncii, 72 instanțe de justiție pentru minori și 24 instanțe comerciale) și **Turcia** (instanțe de asiză (17), instanțe de asiză pentru minori (19), instanțe penale de proprietate intelectuală (5), instanțe de aplicare (10), instanțe civile de proprietate intelectuală (3), instanțe comerciale (52),

instanțe ale muncii (80), instanțe pentru consumatori (11), instanțe ale familiei (131), instanțe specializate de drept maritim (1)).

Privind țările care folosesc un sistem de instanțe specializate, aceste instanțe sunt în general legate de: dreptul administrativ (inclusiv cazuri de securitate socială și cazuri fiscale), dreptul familiei, dreptul muncii cazuri comerciale și cazuri penale speciale (contravenții sau infractori minori).

În tabelul 20 sunt rezumate rezultatele în numărul de instanțe și locațiile geografice.

Tabelul 20. Numărul de instanțe și repartizarea geografică în 2004 (întrebările 33 și 34)

Țară	Î33 Numărul de curți de primă instanță cu jurisdicție generală	Curți de primă instanță cu jurisdicție generală la 100.000 de locuitori	Î33 Numărul de curți specializate de primă instanță	Curți specializate de primă instanță la 100.000 de locuitori	Î34 Numărul total de instanțe (locații geografice)	Număr de locații geografice la 100.000 de locuitori
Albania	29	0,9	1	0,03	39	1,3
Andorra	1	1,3	-	-	1	1,3
Armenia	17	0,5	1	0,03	21	0,7
Austria	153	1,9	7	0,09	149	1,8
Azerbaidjan	85	1,0	16	0,19	106	1,3
Belgia	27	0,3	262	2,51	320	3,1
Bosnia și Herțegovina	66	1,7	-	-	72	1,9
Bulgaria	145	1,9	-	-	153	2,0
Croația	126	2,8	123	2,77	252	5,7
Cipru	4	0,6	10	1,45	14	2,0
Republica Cehă	86	0,8	-	-	98	1,0
Danemarca	82	1,5	1	0,02	86	1,6
Estonia	16	1,2	4	0,30	17	1,3
Finlanda	63	1,2	11	0,21	130	2,5
Franța	1143	1,8	1207	1,94	773	1,2
Georgia	60	1,3	-	-	65	1,4
Germania	791	1,0	262	0,32	1147	1,4
Grecia	455	4,1	4	0,04	460	4,2
Ungaria	131	1,3	20	0,20	157	1,6
Islanda	8	2,7	2	0,68	9	3,1
Irlanda	4	0,1	3	0,07	187	4,6
Italia	1072	1,8	153	0,26	1101	1,9
Letonia	34	1,5	1	0,04	41	1,8
Liechtenstein	1	2,9	1	2,89	3	8,7
Lituania	54	1,6	5	0,15	67	2,0
Luxemburg	5	1,1	5	1,10	8	1,8
Malta	1	0,2	1	0,25	3	0,7
Moldova	46	1,4	2	0,06	6	0,2
Monaco	7	23,3	6	19,99	1	3,3
Muntenegru	17	2,7	3	0,48	22	3,5
Olanda	19	0,1	2	0,01	61	0,4
Norvegia	79	1,7	7	0,15	93	2,0
Polonia	353	0,9	29	0,08	301	0,8
Portugalia	229	2,2	116	1,10	333	3,2
România	188	0,9	4	0,02	250	1,2
Federația Rusă	9170	6,4	82	0,06	2812	2,0
San Marino	1	3,4	-	-	1	3,4
Serbia	169	2,3	18	0,24	nedisponibil	-
Slovacia	45	0,8	3	0,06	58	1,1
Slovenia	55	2,8	5	0,25	66	3,3
Spania	1976	4,6	572	1,33	683	1,6
Suedia	91	1,0	15	0,17	132	1,5
Turcia	2502	3,5	1135	1,60	nedisponibil	-
Ucraina	722	1,5	54	0,11	790	1,7
M. Brit. Anglia & Țara Galilor	710	1,3	18	0,03	711	1,3
M. Brit. Irlanda de Nord	22	1,3	2	0,12	21	1,2
M. Brit. Scoția	22	0,4	22	0,43	neraportat	-

Notă:

Bosnia și Herțegovina: 48 instanțe municipale, 15 instanțe districtuale (primă instanță doar pentru unele cazuri), 2 Curți Supreme (curți de primă instanță în unele cazuri), 1 instanță de Stat (primă instanță pentru unele cazuri).

Cipru: 1 Curte Supremă și 4 instanțe districtuale.

Franța: 181 Tribune de Grande Instance, 5 TPI și 476 Tribunaux de Instance. Există de asemenea 476 *juridictions de proximité* (suma = 1143 instanțe).

Polonia: 353 instanțe de jurisdicție generală; 310 instanțe districtuale și 43 instanțe de circumscripție de primă instanță.

România: 188 Curți de primă instanță (în prezent 177 funcționează), 41 Tribunale, 15 instanțe de apel (în unele cazuri curți de primă instanță). Pe lângă acestea, România are 5 Tribunale specializate (1 tribunal de familie și 1 pentru minori și 3 tribunale comerciale).

Federația Rusă: 2479 instanțe districtuale, 133 instanțe ale garnizoanelor militare și 6558 judecători de pace (suma = 9170).

Serbia: Instanțe municipale, instanță districtuală și Curtea Supremă a Serbiei.

M. Brit. – Anglia și Țara Galilor: 710 instanțe (220 Instanțe districtuale, 90 Centre ale Curții Coroanei, 400 Curți de Magistrați).

5.3 Solicitări de despăgubiri minore, cazuri de concediere și cazuri de jaf

Pentru anumite tipuri de dispute, multe țări au introdus acțiuni care să rezolve cazurile într-o perioadă scurtă. În majoritatea țărilor asemenea prevederi sunt create pentru cazuri de concediere și cazuri de jaf. Pentru a doua categorie este esențial ca infractorul să fie condamnat cât mai repede posibil după comiterea faptei (pentru a preveni comiterea de noi infracțiuni). În dreptul muncii, este important pentru angajatori și angajați să se ia o decizie rapidă privind o concediere și nivelul convenit al compensațiilor financiare. Cu toate acestea, recent, în multe țări s-au introdus acțiuni speciale (cu o durată scurtă) și în domeniul solicitărilor de despăgubiri financiare minore. Uneori acțiunile sunt simplificate și intervenția judecătorului este limitată. În alte situații s-a introdus noua tehnologie a informației pentru a rezolva cazurile minore repede și eficient. Pentru a sublinia importanța acestei tendințe a fost inclusă în schemă o întrebare specială privind definirea unei solicitări de despăgubire minoră și numărul de instanțe care sunt răspunzătoare de aceste cazuri (întrebarea 35).

Soluționarea solicitărilor de despăgubiri minore poate fi făcută de instanțe specializate (de exemplu instanțe municipale), judecători specializați (precum judecătorii de pace) sau o secțiune dintr-o curte de primă instanță cu jurisdicție generală. În tabelul 21, sunt prezentate informații privind numărul de curți de primă instanță cu jurisdicție generală și instanțe competente în procedurile de solicitări de despăgubiri minore¹⁵.

Este important să observăm că unele țări folosesc sume diferite pentru cazurile civile și comerciale. În alte situații, o solicitare de despăgubire minoră este legată de nivelul venitului unui cetățean, situația familială (căsătorit sau necăsătorit) sau de natura solicitării.

În unele țări, instanțele prezentate în coloana 2 (instanțele competente pentru solicitările de despăgubiri minore) sunt o unitate specializată a unei instanțe cu jurisdicție generală (de exemplu în **Olanda**), în timp ce în alte state această competență este atribuită unui judecător special (mai ales un judecător de pace: **Belgia, Italia și Luxemburg**) sau o instanță (unde există o diferențiere între instanțele civile și cele comerciale: de exemplu **Croația, Muntenegru**). Țări cu un număr destul de mare de instanțe competente în solicitările de despăgubiri minore sunt: **Austria, Belgia, Franța, Germania, Italia, Polonia, Portugalia, Federația Rusă, Spania, Turcia și M. Brit. – Anglia și Țara Galilor**.

Tabelul 21. Instanțele competente pentru solicitări de despăgubiri minore, concediere și jafuri în 2004 (întrebarea 35)

Țară	Î35 Numărul de curți de primă instanță competente pentru recuperarea datoriei în solicitări de despăgubiri minore	la 100 000 de locuitori	Î35 Numărul de curți de primă instanță competente pentru o concediere	la 100 000 de locuitori	Î35 Numărul de curți de primă instanță competente pentru un jaf	la 100 000 de locuitori
Albania	29	0,9	29	0,94	29	0,94
Andorra	1	1,3	1	1,30	1	1,30
Armenia	18	0,6	17	0,53	17	0,53
Austria	140	1,7	16	0,19	16	0,19
Azerbaidjan	90	1,1	85	1,02	3	0,04
Belgia	187	1,8	21	0,20	27	0,26
Bosnia și Herțegovina	48	1,3	48	1,25	48	1,25
Bulgaria	112	1,4	112	1,44	145	1,87
Croația	117	2,6	neraportat	-	neraportat	-

¹⁵ Nu s-a redactat o întrebare specială privind tipul de curți sau judecători răspunzători de rezolvarea solicitărilor de despăgubiri minore.

Țară	Î35 Numărul de curți de primă instanță competente pentru recuperarea datoriei în solicitări de despăgubiri minore	la 100 000 de locuitori	Î35 Numărul de curți de primă instanță competente pentru o concediere	la 100 000 de locuitori	Î35 Numărul de curți de primă instanță competente pentru un jaf	la 100 000 de locuitori
Cipru	4	0,6	5	0,73	5	0,73
Republica Cehă	86	0,8	86	0,84	86	0,84
Danemarca	82	1,5	82	1,52	82	1,52
Estonia	16	1,2	16	1,18	16	1,18
Finlanda	63	1,2	63	1,20	63	1,20
Franța	476	0,8	277	0,45	186	0,30
Georgia	nedisponibil	-	neraportat	-	neraportat	-
Germania	675	0,8	121	0,15	116	0,14
Grecia	neraportat	-	1	0,01	3	0,03
Ungaria	111	1,1	20	0,20	131	1,30
Islanda	8	2,7	8	2,73	8	2,73
Irlanda	44	1,1	nedisponibil	-	187	4,63
Italia	848	1,5	165	0,28	165	0,28
Letonia	34	1,5	34	1,47	41	1,77
Liechtenstein	1	2,9	1	2,89	1	2,89
Lituania	54	1,6	59	1,72	59	1,72
Luxemburg	3	0,7	3	0,66	2	0,44
Malta	9	2,2	neraportat	-	neraportat	-
Moldova	46	1,4	46	1,36	46	1,36
Monaco	2	6,7	1	3,33	1	3,33
Muntele Negru	15	2,4	15	2,42	15	2,42
Olanda	61	0,4	19	0,12	19	0,12
Norvegia	79	1,7	24	0,52	79	1,72
Polonia	310	0,8	269	0,70	353	0,92
Portugalia	233	2,2	59	0,56	233	2,21
România	n.a.p ¹⁶	-	41	0,19	229	1,06
Federația Rusă	6558	4,6	2479	1,73	2479	1,73
San Marino	nedisponibil	-	neraportat	-	neraportat	-
Serbia	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-
Slovacia	45	0,8	45	0,83	45	0,83
Slovenia	44	2,2	4	0,20	11	0,55
Spania	1513	3,5	303	0,71	1480	3,45
Suedia	68	0,8	68	0,75	68	0,75
Turcia	479 ¹⁷	0,7	neraportat	-	neraportat	-
Ucraina	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-
M. Brit. Anglia & Țara Galilor	220	0,4	34	0,06	500	0,94
M. Brit. Irlanda de Nord	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-
M. Brit. Scoția	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-

În tabelul 21 sunt prezentate și numerele de curți de primă instanță competente pentru cazuri de concediere și pentru cazuri de jaf. Datorită faptului că nu se face nicio distincție între instanțele specializate pentru cazuri de concediere și jaf și/sau unități/departamente speciale dintr-o curte de primă instanță cu jurisdicție generală, nu se poate oferi o explicație detaliată a acestui subiect.

În ceea ce privește sensul exact al termenului de despăgubire minoră în diverse țări, acestora li s-a cerut să ofere o definiție sau să indice suma de bani care reprezintă o despăgubire minoră. După cum se observă în tabelul 22, există o mare variație a sumei de bani reprezentând o despăgubire minoră. O explicație a definițiilor despăgubirilor minore folosite de țări poate fi găsită în tabelul 89 al anexei.

Tabelul 22. Precizarea definiției (valorii monetare) a unei despăgubiri minore (întrebarea 35)

Țară	Î35 Definiția unei despăgubiri minore	Țară	Î35 Definiția unei despăgubiri minore
Albania	nu se definește	Liechtenstein	≤ 645 €
Andorra	≤ 1 200 €	Lituania	≤ 290 €
Armenia	nu se definește	Luxemburg	≤ 10 000 €
Austria	≤ 10 000 €	Malta	≤ 3 488 €
Azerbaidjan	-	Moldova	-

¹⁶ În România există proceduri simplificate, dar care nu depind de suma în dispută.

¹⁷ Date din anul 2005.

Țară	Î35 Definiția unei despăgubiri minore	Țară	Î35 Definiția unei despăgubiri minore
Belgia	≤ 1 860 €	Monaco	≤ 1 800 €
Bosnia și Herțegovina	≤ 1500 €	Munteșnegru	≤ 500 €
Bulgaria	-	Olanda	< 5 000 €
Croația	≤ 672 €	Norvegia	≤ 2 500 €
Cipru	≤ 50 000 £	Polonia	≤ 2 262 €
Republica Cehă	≤ 63 €	Portugalia	< 3 740,98 €
Danemarca	≤ 50 000 DKK	România	n.a.p
Estonia	nu se definește	Federația Rusă	≤ 1 470 €
Finlanda	nu se definește	San Marino	
Franta	≤ 4 000 €	Serbia	
Georgia	-	Slovenia	nu se definește
Germania	< 600 €	Slovenia	≤ 845 €
Grecia	≤ 800 €	Spania	< 3000 €
Ungaria	< 800 €	Suedia	< 2 074 €
Islanda	nu se definește	Turcia	< 2828€
Irlanda	≤ 1 270 €	Ucraina	
Italia	≤ 15 494 €	M. Brit. Anglia și Tara Galilor	< 7 297 €
Letonia	-	M. Brit. Irlanda de Nord	
		M. Brit. Scoția	≤ 750 £

5.4 Atribuții bugetare la nivelul instanțelor

Puterile privind bugetul instanței și al justiției nu se decid doar la nivel național (în general încredințate ministerului justiției, consiliului sistemului judiciar sau altor organisme competente), ci și la nivelul instanțelor individuale. Există variații între țări, în ceea ce privește persoanele însărcinate cu bugetul individual al instanțelor. În majoritatea situațiilor, președintele instanței este cel răspunzător de pregătirea bugetului general al instanței și de alocarea de (părți din) buget departamentelor dintr-o instanță. El/ea este în majoritatea țărilor persoana care este răspunzătoare de administrarea zilnică și de evaluarea performanțelor instanței¹⁸ (exemple de indicatori pentru măsurarea performanțelor instanței sunt: productivitatea muncii, lungimea acțiunilor în raport cu aflulul de cazuri, numărul de cazuri pe rol, deciziile juridice și resursele de personal și materiale, calitatea serviciilor oferite de instanță, etc). Într-o măsură mai mică, un director administrativ al instanței (în **Olanda** acesta este directorul de conducere a afacerilor, de exemplu) sau șeful biroului grefierilor este însărcinat cu aceste sarcini. În tabelul 23 sunt rezumate rezultatele.

Tabelul 23. Persoane însărcinate cu bugetul instanțelor individuale (întrebarea 47)

Persoana însărcinată	Pregătire	Arbitraj și alocare	Administrare zilnică	Evaluare
Consiliul administrativ	5	5	4	6
Președintele instanței	30	25	22	26
Directorul administrativ al instanței	15	15	17	15
Șeful biroului grefierilor	12	7	12	10
Alții	16	14	14	18

Informații detaliate privind acest subiect sunt disponibile pe site-ul CEPEJ: www.coe.int/CEPEJ.

5.5 Dotarea informatică a instanțelor

Unul dintre instrumentele folosite pentru creșterea eficienței justiției, pentru a îmbunătăți comunicarea între instanțe și profesioniștii în domeniul juridic sau societate este folosirea tehnologiei informației și de comunicare (ICT). Pe site-urile web ale instanțelor se pot prezenta informații practice privind orele de funcționare ale instanțelor, localizarea instanțelor, decizii importante luate de instanță, notificarea executării deciziilor instanțelor, etc. O folosire mai avansată a posibilităților instanțelor este utilizarea site-urilor instanțelor, ceea ce dă posibilitatea profesioniștilor din domeniul juridic sau clienților să urmărească un caz, să aibă acces la un dosar electronic sau să facă schimb de cifre.

Folosirea ICT nu este relevantă doar pentru comunicațiile externe, ci și în munca judecătorilor, a angajaților instanței și a administrației instanței. Judecătorii pot beneficia de posibilitățile IT pentru a

¹⁸ Performanțele unei curți trebuie văzute în lumina a ceea ce curtea produce din punctul de vedere al deciziilor juridice, a calității (juridice) sau a altor rezultate legate de aflulul de cazuri și de resursele materiale și umane.

obține informații privind jurisprudența, pentru a redacta email-uri sau pentru a pregăti hotărâri folosind utilitățile de procesare de text. Administrarea unei instanțe poate folosi sisteme de informații de administrare a cazurilor pentru înregistrarea cazurilor și monitorizarea duratei acțiunilor.

Toate țările au declarat că există facilități informatice în instanțe. Cu toate acestea, pentru a indica nivelul de automatizare în schema revizuită, țărilor li s-a cerut să ofere informații în ceea ce privește folosirea unor tipuri anume de facilități informatice în munca judecătorilor, în administrarea și managementul instanței și în comunicații (externe).

În ceea ce privește facilitățile informatice pentru asistența directă a unui judecător sau grefier (procesare de text, jurisprudență, dosare electronice, conexiune Internet și e-mail), majoritatea țărilor au declarat că toate instanțele folosesc facilități de procesare de text. Mai mult de 50 la sută (dar mai puțin de 100 la sută) dintre instanțele din **Armenia, Bosnia și Herțegovina, Croația, Grecia și Muntenegru** folosesc facilități de procesare de text. 33 din cele 45 de țări și entități statale întrebate au răspuns că toate instanțele pot folosi o bază de date conținând jurisprudență. În **Armenia, Belgia, Croația, Cipru și Georgia**, mai mult de 50 la sută (dar mai puțin de 100 la sută) dintre instanțe dețin de asemenea de astfel de facilități.

Într-o măsură mai mică, dosarele electronice sunt disponibile în următoarele țări: **Bosnia și Herțegovina, Croația, Cipru, Republica Cehă, Georgia, Germania, Muntenegru, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia și Suedia** (mai puțin de 10 la sută). Țările care au instalat facilități de e-mail în instanțe (mai mult de 50 la sută, mai puțin de 100 la sută) sunt: **Azerbaidjan, Croația, Cipru, Germania, Grecia, Italia și Federația Rusă**. În **Bosnia și Herțegovina (< 50 la sută), Georgia (< 10 la sută), Muntenegru (< 10 la sută), Polonia (< 50 la sută) și România (< 50 la sută)**, facilitățile e-mail sunt folosite în mai puțin de 50 la sută dintre instanțe.

Sistemele de înregistrare a cazurilor, sistemele de management al informației și sistemele financiare sunt mai puțin obișnuite în instanțe prin comparație cu primul grup de facilități informatice. În următoarele țări: **Bosnia și Herțegovina, Croația, Cipru, Polonia, România și Serbia**, 10 la sută sau mai puțin dintre instanțe dețin facilități informatice pentru a înregistra cazurile. În toate celelalte situații, cazurile sunt înregistrate manual. Țările care sunt utilizatori avansați ai sistemelor de management al informației instanțelor (100 la sută dintre instanțe) sunt: **Austria, Danemarca, Estonia, Finlanda, Georgia, Franța, Letonia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Malta, Monaco, Norvegia, Olanda, Portugalia, Spania, Suedia, Ucraina și Marea Britanie** (Anglia și Țara Galilor, Irlanda de Nord și Scoția). 22 dintre cele 41 de țări respondente au declarat că toate instanțele lor au sisteme informatice financiare speciale. În 7 țări, acesta este cazul în peste 50 la sută dintre instanțe (dar nu în 100 la sută).

17 țări folosesc forme electronice la un nivel redus (<9 la sută dintre instanțe). În 4 țări, procentajul de acoperire se află între 9 și 49 la sută dintre instanțe. În 13 dintre țările respondente, *toate* instanțele folosesc forme electronice: **Austria, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Letonia, Luxemburg, Malta, Norvegia, Ucraina și Marea Britanie** (Anglia și Țara Galilor, Irlanda de Nord și Scoția).

În **Austria, Republica Cehă, Danemarca, Finlanda, Islanda, Irlanda, Letonia, Malta, Monaco, Portugalia, România, Slovenia, Spania, Suedia, Ucraina și Marea Britanie** (Anglia și Țara Galilor, Irlanda de Nord și Scoția), *toate* instanțele au o pagină de Internet specială.

În tabelul 24 sunt rezumate toate rezultatele.

Tabelul 24. Facilități informatice în instanțe (întrebări 49)

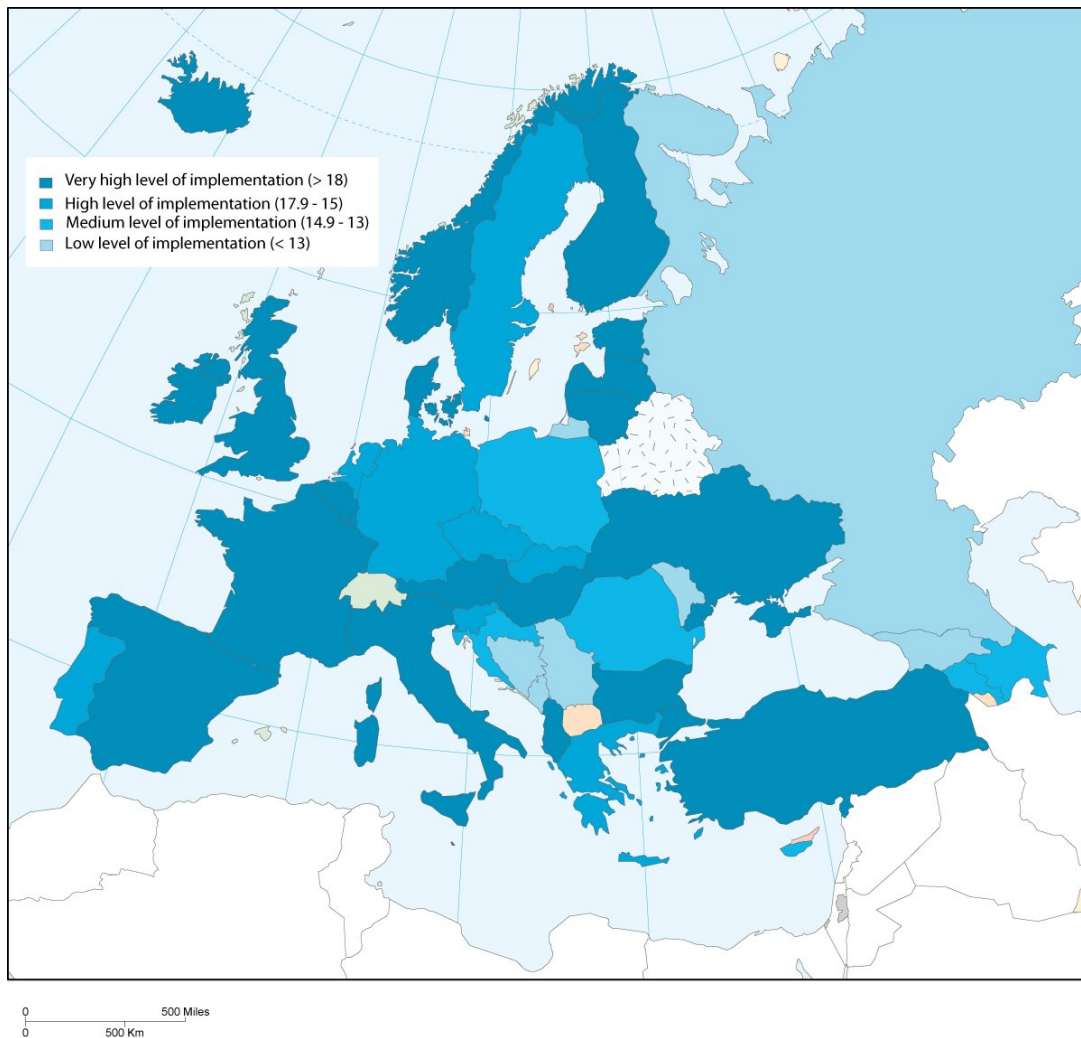
Funcțiuni	Facilități	100% dintre instanțe	+ 50% dintre instanțe	- 50% dintre instanțe	- 10% dintre instanțe	răspunsuri lipsă
Asistență directă judecătorului/grefierului	Procesare de text	40	5	1	-	1
	Bază de date electronică a jurisprudenței	33	5	1	3	5
	Dosare electronice	20	6	1	14	6
	E-mail	31	7	4	3	2
	Conexiune Internet	33	5	5	2	2
Administrare și management	Sistem de înregistrare a cazurilor	25	9	4	6	3
	Sistem de informații pentru administrarea instanței	17	12	4	8	6

	Sistem de informații financiar	23	7	3	8	6
Comunicarea între instanță și părți	Forme electronice	13	1	4	21	8
	Pagină de Internet specială	18	5	7	13	4
	Alte facilități electronice de comunicare	12	4	1	14	16

În următoarea schemă este reprezentat nivelul de implementare al ICT în instanțe, folosit pentru asistența directă a judecătorului și/sau grefierului (procesare de text, bază de date electronică a jurisprudenței, dosare electronice, e-mail și conexiune la Internet). Cu albastru închis este reprezentat nivelul foarte înalt de dotare, cu albastru deschis nivelul scăzut de dotare. Clasificarea țărilor se bazează pe o 'recodare' a răspunsurilor. Un răspuns cu 100 la sută primește un 4, >50 la sută primește un 3, < 50 la sută primește un 2 și < 10 la sută primește un 1. Suma totală a notelor a fost folosită la clasificarea țărilor. De exemplu în **Austria** toate facilitățile pentru asistența directă a judecătorului sau grefierului sunt disponibile în instanțe (100 la sută). Aceasta înseamnă un scor de 20 (maxim). Un exemplu de țară cu un nivel înalt de echipament ICT este **Republica Cehă** (punctaj total 17), un nivel mediu: **Croația** (punctaj total 14) și un nivel redus: **Serbia** (punctaj total 6).

Schema arată de exemplu în **Bulgaria, Estonia, Finlanda, Islanda, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Norvegia, Spania, Marea Britanie, și Ucraina** există facilități informatice în toate instanțele pentru a asista direct un judecător sau un grefier. Exemple de țări cu facilități informatice pentru asistență directă în *aproape* (nivel înalt de implementare) toate instanțele sunt: **Republica Cehă, Germania, Olanda, Portugalia și Suedia**. Într-o măsură mai mică, acesta este cazul de exemplu în **Armenia, Azerbaidjan, Croația, Grecia, Polonia și România**. Țările cu foarte puține facilități informatice pentru asistența directă a unui judecător sau grefier în instanțe sunt: **Bosnia și Herțegovina, Georgia, Muntenegru, Moldova, Federația Rusă și Serbia**.

Schema 16. ICT în instanțe în 2004 (nivelul de implementare a facilităților informatice pentru asistența directă a judecătorului sau grefierului)

5.6 Evaluare și monitorizare

Pentru a îmbunătăți eficiența justiției și calitatea lucrărilor instanțelor, trebuie implementat un sistem de monitorizare și/sau evaluare. Monitorizarea trebuie văzută ca adunarea cifrelor de performanță ale instanțelor, folosite pentru supervizarea și controlul instanțelor sau al unităților/departamentelor individuale ale instanțelor (de exemplu: numărul de cazuri primite, durata acțiunilor, restanțe, decizii, etc), în timp ce evaluarea privește adunarea și analiza informațiilor în legătură cu anumite norme. Evaluarea poate avea o orientare cantitativă sau calitativă. Exemple de studii de evaluare de natură calitativă sunt 'rapoartele de practică' și studiile proiectelor pilot (de exemplu proiecte pilot vizând reducerea duratei acțiunilor).

Rapoartele anuale pot fi utile pentru a prezenta rezultate importante de performanță a instanțelor și calitatea muncii lor publicului sau unui organism de supervizare (parlament, minister de justiție, consiliu al sistemului judiciar, alte ministere). În schema CEPEJ, statelor li s-a cerut să prezinte informații privind folosirea rapoartelor anuale și sistemele de monitorizare și evaluare.

Cu toate acestea, trebuie observat că multe țări au avut probleme de interpretare a cuvintelor «monitorizare» și «evaluare». Acestea ar fi putut fi înțelese ca sinonime.

Monitorizarea

În 43 de țări sau entități statale se prezintă rapoarte anuale. În **Estonia** această sarcină se adresează ministerului justiției. **Germania** și **Grecia** nu prezintă rapoarte anuale ale instanțelor. Cu toate acestea, folosesc diverse forme de raportare a performanțelor instanțelor.

Sistemul de monitorizare diferă de la țară la țară. Aceste diferențe sunt legate de: diferențe în frecvența de raportare a informației, autoritatea răspunzătoare și de asemenea tipul de informație monitorizat. În **Cipru**, de exemplu, rapoartele anuale trebuie prezentate Curții supreme, în timp ce în **Islanda** raportul anual trebuie prezentat Curții supreme și Consiliului administrativ al instanțelor districtuale, în cooperare cu ministerul justiției. În **Franța**, ministerul justiției solicită în mod regulat informații din partea instanțelor (rapoarte trimestriale și rapoarte anuale). În **Italia**, președintele instanței pregătește rapoarte anuale pe baza cifrelor primite de la biroul statistic al ministerului justiției.

În tabelul 25 sunt prezentate rezultatele totale.

Tabelul 25. Existența sistemelor de monitorizare regulată (întrebarea 52)

Sisteme de monitorizare regulată a activităților instanțelor privind:	Număr de țări
Cazuri primite	46
Decizii	46
Cazuri amânate	43
Lungimea procedurilor	35
Altele	23

În tabelul 26 se specifică subiectele în care țările monitorizează instanțele

Tabelul 26. Conținutul sistemelor de monitorizare regulată (întrebarea 52)

Țară	Sistem de monitorizare regulată a activităților instanței privind				
	numărul de cazuri primite	numărul de decizii	numărul de cazuri amânate	lungimea procedurilor	alte privințe
Albania	da	da		da	
Andorra	da	da	da		
Armenia	da	da	da	da	
Austria	da	da	da	da	da
Azerbaidjan	da	da	da	da	da
Belgia	da	da	da		
Bosnia și Herțegovina	da	da	da		
Bulgaria	da	da	da	da	da
Croația	da	da	da	da	da
Cipru	da	da	da	da	da
Republica Cehă	da	da	da	da	
Țară	Sistem de monitorizare regulată a activităților instanței privind				
	numărul de cazuri primite	numărul de decizii	numărul de cazuri amânate	lungimea procedurilor	alte privințe
Danemarca	da	da	da	da	da
Estonia	da	da	da	da	
Finlanda	da	da	da	da	
Franța	da	da	da	da	da
Georgia					
Germania	da	da	da	da	da
Grecia	da	da	da		
Ungaria	da	da	da	da	da
Islanda	da	da		da	
Irlanda	da	da	da	da	
Italia	da	da	da	da	
Letonia	da	da	da		da
Liechtenstein	da	da	da		
Lituania	da	da	da		da
Luxemburg	da	da	da		da
Malta	da	da	da	da	
Moldova	da	da	da	da	da
Monaco	da	da	da		
Munteșnegru	da	da	da		da
Olanda	da	da	da	da	
Norvegia	da	da	da	da	da
Polonia	da	da	da	da	da
Portugalia	da	da	da	da	da
România	da	da	da	da	
Federația Rusă	da	da	da	da	da
San Marino	da	da	da	da	
Slovacia	da	da	da	da	

Slovenia	da	da	da	da	da
Serbia	da	da			da
Spania	da	da	da	da	da
Suedia	da	da	da	da	da
Turcia	da	da	da	da	da
Ucraina	da	da	da	da	
M. Brit. Anglia și Țara Galilor	da	da	da	da	
M. Brit. Irlanda de Nord	da	da	da	da	
M. Brit. Scoția	da	da	da	da	

Țările care au declarat că folosesc un sistem regulat de monitorizare pot să fi specificat tipul de indicatori de performanță pe care îi folosesc. În general, este un amestec între indicatorii concentrați pe "cantitate" și "calitate". Mai jos, sunt prezentați indicatorii cel mai des folosiți sau menționați (întrebarea 54):

- Numărul de cazuri primite (cântărite)
- Durata acțiunilor (în primă instanță, a doua instanță și/sau în total)
- Numărul de cazuri amânate
- Numărul de cazuri pe rol (inclusiv numărul de cazuri care depășesc o anumită durată)
- Numărul de decizii
- Numărul de cazuri pe judecători și instanțe.
- Mijloacele bugetare ale instanței și folosirea bugetului
- Indicatori de calitate (independența și imparțialitatea judecătorilor, procesul corect, hotărârea motivată, numărul de erori corectate făcute de un judecător, calitatea pregătirii acțiunii legale, calitatea muncii departamentelor și birourilor instanțelor și dosarele instanței, comportamentul corespunzător al judecătorilor/oficialilor instanței/altor angajați ai instanței, eficiența rezolvării plângerilor).

Evaluarea

Tabelul de mai jos prezintă răspunsurile la întrebarea privind existența unui mecanism de evaluare regulată (întrebarea 53), ca și la întrebările privind autoritatea însărcinată cu evaluarea (întrebarea 55). Apar unele inconsistențe, deoarece unele țări care indicaseră inițial că nu au un sistem de evaluare au indicat apoi că dețin o autoritate însărcinată cu evaluarea și invers.

Tabelul 27. Sistemele de evaluare regulată a activităților instanțelor și organismele responsabile cu evaluarea (întrebarea 53)

Țară	Sistem de evaluare regulată a performanțelor instanțelor	Autoritatea responsabilă cu evaluarea performanțelor instanțelor					
		Înaltul consiliu al sistemului judiciar	Ministerul justiției	Corp de inspecție	Curtea Supremă	Organism de audit extern	Altele
Albania	da	da					
Andorra		da					
Armenia							da
Austria	da		da	da			
Azerbaidjan	da	da					
Belgia		da	da				
Bosnia & Herțegovina		da					da
Bulgaria	da		da				
Croația	da		da		da		
Cipru	da				da		
Republica Cehă			da				da
Danemarca	da						da
Estonia	da		da				
Finlanda	da		da				da
Franța	da		da	da			da
Georgia							
Germania	da		da				da
Grecia	da			da			
Ungaria	da	da					
Islanda		da	da		da	da	
Irlanda							da
Italia	da	da	da				

Letonia	da					da
Liechtenstein						da
Lituania	da					
Luxemburg						
Malta	da		da			
Moldova	da	da				
Monaco	da					da
Munteșnegru	da	da		da		
Olanda	da	da				
Norvegia	da		da			da
Polonia	da		da			da
Portugalia	da	da				
România	da	da	da			
Federația Rusă	da			da		
San Marino		da				
Slovacia	da		da			
Slovenia	da	da	da	da		da
Serbia	da		da	da		
Spania	da	da				
Suedia	da		da			
Turcia	da	da	da	da		
Ucraina						da
M. Brit. Anglia & Ț. Galilor	da		da	da		da
M. Brit. Irlanda de Nord	da		da	da		da
M. Brit. Scoția	da		da	da		da

Responsabilitatea pentru evaluarea performanțelor instanțelor poate fi de competența unui consiliu al sistemului judiciar, a ministerului justiției, a unui organism de inspecție, a Curții supreme, a unei organizații de audit extern sau a altei instanțe. 17 țări sau entități statale au declarat că un (înalt) Consiliu al sistemului judiciar joacă un rol central în evaluarea performanțelor instanțelor. Pentru 22 de țări sau entități statale, aceasta este responsabilitatea ministerului justiției. **Austria, Franța și Grecia** dețin o organizație de inspecție specială pentru evaluarea performanțelor instanțelor. În **Cipru, Croația, Islanda, Muntenegru, Federația Rusă, Slovenia, Serbia, Turcia, Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor** (responsabilitatea aparține Departamentului pe Probleme Constituționale/Serviciul Curții Maiestății Sale), **Marea Britanie – Irlanda de Nord, Marea Britanie – Scoția**, evaluarea performanțelor instanțelor aparține Curții supreme.

În ceea ce privește alegerea scopului, 22 de țări sau entități statale au răspuns că folosesc un sistem de alegere a scopului. Cu toate acestea, multe țări nu au fost capabile să dea exemple concrete de scopuri (25 de țări sau entități statale au răspuns că nu au scopuri specifice).

Sunt posibile combinații când este vorba de autoritatea responsabilă de stabilirea scopurilor. Puterea executivă (în general ministerul de justiție), puterea legislativă sau sistemul judiciar par principala autoritate responsabilă, dar există țări în care împart responsabilitatea. Asemenea problemei bugetului, alegerea scopurilor poate fi privită la diverse nivele. La nivelul instanței, stabilirea scopurilor poate fi responsabilitatea președintelui instanței sau chiar a șefului unui departament al instanței. La un al doilea nivel, mai general, această responsabilitate revine ministerului justiției, parlamentului sau consiliului sistemului judiciar. În mod excepțional, scopuri pot fi stabilite de autorități nejudiciare (cum ar fi parlamentul) pentru instanțele individuale datorită legăturii dintre aceste scopuri și suma din bugetul anual pe care au primit-o. Cu alte cuvinte, se evaluează nivelul de îndeplinire a scopurilor.

Detaliile oferite de țări privind standardele de calitate arată că problema principală este echilibrul dintre eficiență și calitate. Oscilația între nevoia pentru o justiție rapidă și mai puțin scumpă și garantarea independenței judecătorilor în deciziile lor, ca și posibilitatea unor remedii eficiente pe lângă o instanță mai înaltă când decizia din prima instanță nu este satisfăcătoare (exemple de indicatori de calitate sunt trecute sub tabelul 26). Această problemă poate părea puțin cam vagă, dar rămâne una delicată, așa cum rezultă din precauțiile luate în unele răspunsuri.

Importanța măsurării calității este exprimată în Opinia (2004) Nr. 6 a Consiliului consultativ al judecătorilor europeni (CCJE). CCJE recomandă necesitatea de a evalua calitatea activității juridice, făcând referire și la eficiența socială și economică, prin criterii uneori similare celor folosite de alte servicii publice (Opinia CCJE (2004) Nr. 6: 32).

19 țări sau entități statale au definit standarde de calitate (întrebarea 56). Conform notei explicative, întrebarea este dacă există standarde legate de exemplu de formulările care trebuie folosite în ordinele instanței (cuvinte, motivație) sau timpul între depunere și emiterea deciziei de către judecător.

Detaliile oferite de unele țări ne permit să confirmăm că respectarea standardelor procedurale constituie într-adevăr centrul a ceea ce se înțelege prin termenul "calitate". În **Armenia**, este legat de implementarea adecvată a standardelor materiale și a deciziilor de către judecător, ca și de relevanța documentelor juridice. În **Portugalia**, Înalțul consiliu al sistemului judiciar este cel care are grijă de legalitatea procedurilor în general și mai ales privind termenele care trebuie respectate în materie penală generală și pentru cazuri cu infractori minori. Rezultă astfel combinația a două dimensiuni ale calității, legalitatea și eficiența (privind termenele limită) procedurilor. În **Muntenegru**, unde deciziile instanțelor trebuie trimise în perioade precise de timp, conceptul de calitate ia de asemenea în calcul numărul de acte procedurale. Mai multe țări evocă rolul sistemelor de urmărire și/sau al statisticilor în aplicarea standardelor de calitate. În **Bosnia și Herțegovina**, instanțele adună cifre statistice privind numărul de cazuri anulate, închise și modificate la recurs, iar aceste informații sunt folosite în evaluarea muncii judecătorilor. La fel se întâmplă în **Letonia, Polonia, Federația Rusă, Spania, Turcia și Ucraina**. Acest tip de urmărire este legat de informații interne ale instanțelor, în timp ce există alte proiecte de evaluare a calității care iau în considerare nivelul de satisfacție al clienților instanțelor. Astfel, în **Olanda**, evaluarea calității, realizată de Consiliul Național al Sistemului Judiciar, se desfășoară pornind de la investigații și studii printre utilizatori și personalul juridic.

Vezi tabelul pentru răspunsurile țărilor.

Tabelul 28. Indicators de performanță, stabilirea scopurilor și autorități responsabile (întrebările 53 și 56)

Țară	Privind activitățile instanțelor, ați definit		Autoritatea responsabilă cu stabilirea scopurilor			
	indicatori de performanță?	scopuri?	Autoritatea executivă	Autoritatea legislativă	Autoritatea judiciară	alta
Albania						
Andorra	nu	nu				
Armenia	da	da			da	
Austria	da	nu				
Azerbaidjan		da		da		
Belgia	nu	nu				
Bosnia și Herțegovina	nu	nu			da	da
Bulgaria	da	da			da	
Croația	nu	nu				
Cipru	da	da			da	
Republica Cehă	nu	nu				
Danemarca	da	nu	da			
Estonia	da	nu				
Finlanda	da	da	da			
Franța	da	da		da		
Georgia	nu					
Germania	nu	da	da			
Grecia	nu	nu				
Ungaria	da				da	
Islanda	nu	da	da			
Irlanda	nu	nu				
Italia	da	nu	da		da	
Letonia	nu	nu				
Liechtenstein	nu					
Lituania	da	nu				
Luxemburg	nu	nu				
Malta	nu	nu				
Moldova	nu					
Monaco	nu	da	nu	nu	da	da
Munte negru	da	da			da	
Olanda	da	da			da	
Norvegia	da	da		da		da
Polonia	da	da				da
Portugalia	nu					
România	nu	da			da	
Federația Rusă	da	da	nu	da	da	nu
San Marino						
Slovacia	da	da	da			
Slovenia	da	da	da		da	da
Serbia	nu	nu				
Spania	da				da	
Suedia	da	da	da			
Turcia	da	da	da	da	da	da
Ucraina						
UK Anglia & Ț. Galilor	da	da	da	da		
UK Irlanda de Nord	da	da	da	da		
UK Scoția	da	da	da	da		

Unul dintre aspectele importante care indică performanțele instanțelor (în termeni de productivitate, lungime a acțiunilor, întârziere a cazurilor legate de aflulul de cazuri și resurse materiale și umane) este legat de întârzierea cazurilor. O mare întârziere a cazurilor în instanțe ar putea fi una dintre cauzele duratei excesive a acțiunilor în instanțe. Măsurarea întârzierii cazurilor este unul dintre modurile de evaluare și monitorizare a funcționării instanțelor. Majoritatea țărilor au răspuns că măsoară întârzierea cazurilor (întrebarea 57). Cu toate acestea, doar 18 țări au răspuns ca au o metodă de a analiza timpul de așteptare în timpul acțiunilor în instanțe. Analiza timpului de așteptare este relevantă mai ales dacă este combinată cu informații privind durata acțiunii. Unele cauze ale

duratei lungi a acțiunilor pot fi faptul că dosarele instanțelor trebuie înregistrate sau că dosarele sunt lăsate deoparte în așteptarea pregătirii și luării deciziei de către judecător.

Tabelul 29. Țări care dețin un mod de a analiza timpul de așteptare pe parcursul acțiunii în instanță (întrebarea 58)

Țări	
Albania	Luxemburg
Andorra	Monaco
Armenia	Olanda
Bulgaria	Federația Rusă
Cipru	Slovenia
Finlanda	Spania
Ungaria	Turcia
Irlanda	Scotia (Marea Britanie)
Letonia	
Lituania	

Întrebările legate de măsurarea stocului de cazuri (numărul de cazuri în desfășurare) și perioadele de inactivitate (întrebările 57 și 58) fac posibil să observăm în mod precis suprapunerile dintre instrumentele tehnice pe de o parte și activitățile de evaluare pe de alta. Un act de renunțare este însă necesar în legătură cu instrumentele de urmărire și măsurare a stocurilor (de exemplu baze de date). În general, aceste instrumente permit introducerea numărului de cazuri de la o anumită dată într-o structură dată (o instanță) sau într-un sistem juridic ca întreg și/sau durata procedurilor care le privesc. Folosirea termenului «urmărit» în schema revizuită nu corespunde conceptului tehnicii de măsurare a fluxurilor, ci este mult mai deschis: procedura de urmărire a activităților vizează să controleze activitatea zilnică a instanțelor și în particular producția curților. Pe de altă parte, conceptul de “stoc” corespunde foarte bine sensului său tehnic: stocul de cazuri în desfășurare este format din cazurile care așteaptă să fie judecate. În **Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor**, sistemele de urmărire la nivel local permit să se identifice cazurile care depășesc durata permisă. La fel se întâmplă în **Letonia**, unde Administrația Națională a Instanțelor adună și rezumă informații privind numărul de cazuri cu o durată mai mare de 6 luni, ca și motivele pentru această durată; concluziile sunt remise Consiliului național al magistraturii. Înaltul Consiliu Național al Magistraturii din **Portugalia** ia notă de cazurile în stoc prin inspecții ale activității judecătorilor și instanțelor, adică prin plângerile înaintate de justițiabili.

În toate aceste țări, urmărirea alimentează direct evaluarea. Fără a spune că este un caz singular, acestea sunt mai degrabă trăsăturile fundamentale ale măsurării stocurilor propuse. În **Austria**, de exemplu, fiecare caz este înregistrat în formă electronică într-o bază de date; sunt înregistrate etapele importante ale procedurii și se poate afla prin cereri periodice situația fiecărui caz. În **Bosnia și Herțegovina**, nu există sistem național centralizat, dar de fapt curțile se ocupă de urmărirea fiecărui nou caz pe o perioadă de un an; cazurile în desfășurare din anii anteriori pot fi de asemenea identificate.

Un sistem comparabil există în instanțele pentru cazuri civile și administrative. Precizarea **României** subliniază foarte bine problema centrală a sistemelor de urmărire a altor câtorva țări respondente. Sistemul statistic permițând măsurarea stocurilor în **România** urmează să fie înlocuit în 2006. Într-adevăr, sistemul actual permite identificare, pentru perioade de referință fixe (trimestrial, semestrial, anual), a stocului și a cazurilor noi. Numărul de cazuri a căror procedură a fost încheiată se măsoară de asemenea, dar pentru perioade de referință diferite (0-6 luni, 6-12 luni, 1-2 ani, 2-3 ani, mai mult de 3 ani). Cu toate acestea, cifrele se referă doar la cazurile înregistrate la diverse niveluri de jurisdicție (curți de primă instanță, a doua instanță, Curte de Apel). Astfel, sistemul nu reflectă durata exactă de la data intrării unui caz în sistem până la sfârșitul procedurii. Noul sistem va permite urmărirea unui caz prin toate etapele procesului și astfel va constitui date statistice de încredere privind durata reală a procedurilor.

6. Judecători, Rechtspfleger și angajați ai instanței

6.1 Introducere

Principalul subiect al acestui capitol îl constituie personalul judecătoresc și nejudcătoresc din instanțe. În prima parte a capitolului, sunt descrise competențele și diversele tipuri de judecători. O categorie aparte de oficiali ai instanțelor (găsiți mai ales în țări cu un sistem judiciar austro-german) sunt Rechtspfleger. Informații privind această categorie sunt prezentate în alineatul 6.3 al acestui capitol. La sfârșitul capitolului, sunt analizate cifrele privind angajații instanțelor în diverse țări.

6.2 Judecători

În schema CEPEJ se specifică trei tipuri de judecători. În general un judecător este definit ca o *persoană însărcinată cu sarcina emiterii sau colaborării la o decizie juridică*. Această definiție trebuie plasată în contextul Convenției europene a drepturilor omului și al jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului (CEDO). Anume: "judecătorul decide, conform legii și în urma unei acțiuni organizate, în legătură cu orice problemă aflată în jurisdicția sa".

Judecătorii profesioniști sunt descriși în nota explicativă a schemei de evaluare drept "cei care au fost pregătiți și care sunt plătiți ca atare (și dacă funcția lor principală este munca în calitate de judecător)". Alături de judecătorii profesioniști, în schemă sunt menționate alte două categorii de judecători, anume *judecătorii profesioniști care lucrează în instanță în mod ocazional* (și care sunt plătiți ca atare) și *judecătorii neprofesioniști*.

În unele țări, judecătorii profesioniști care lucrează în mod ocazional sunt definiți ca "judecători-adjuncți". De exemplu, în unele țări este posibil ca un avocat să funcționeze ca judecător în unele cazuri alese individual. În general, această categorie de judecători are o diplomă în drept și a primit pregătire specială. Lucrurile nu stau întotdeauna la fel în cazul *judecătorilor 'neprofesioniști'*. Aceștia pot fi "judecători laici", adică judecători care nu au pregătire legală. Judecătorii laici pot fi angajați (în general tot în cazuri individuale) pe motive de expertiză în domeniu. O altă posibilitate de recrutare a judecătorilor laici este implicarea cetățenilor în munca de justiție. În general, judecătorii laici fac parte dintr-un panel împreună cu alți judecători (în care unul dintre ei este judecător profesionist). De exemplu în **Marea Britanie** în "Instanțele de magistrați" un complet de judecători laici este răspunzător de judecarea cazurilor penale. Cu toate acestea există de asemenea situații când un judecător laic judecă un caz singur. Un alt tip de judecători (ne)profesioniști sunt "judecătorii de pace". Acești judecători sunt în general răspunzători de judecarea cauzelor civile minore (sau și a infracțiunilor). În unele țări «judecătorii de pace» sunt definiți drept judecători profesioniști plătiți în mod ocazional, în timp ce în alte țări ei sunt identificați drept judecători neprofesioniști. Pentru a compara capacitatea juridică a instanțelor, trebuie luată în considerare această observație.

Judecătorii laici sunt în general implicați în judecarea cazurilor penale. Alte domenii în care sunt activi sunt instanțele muncii și instanțele comerciale. În unele țări (**Franța**, de exemplu) judecătorii laici lucrează în diverse instanțe specializate.

Diversele tipuri de judecători sunt prezentate în tabelul 30.

Tabelul 30. Tipul și numărul judecătorilor în 2004 (întrebările 36 - 38)

Țară	Î36 Judecători profesioniști angajați cu program normal (fte)		Î37 Judecători profesioniști lucrând ocazional		Î38 Judecători neprofesioniști (judecători laici)		Număr de judecători neprofesioniști (laici) pe judecător profesionist în instanțe
	număr	la 100.000 de locuitori	număr	la 100.000 de locuitori	număr	la 100.000 de locuitori	
Albania	383	12,5	neaplicabil	-	neaplicabil	-	-
Andorra	22	28,6	2	2,6	neaplicabil	-	-
Armenia	179	5,6	neaplicabil	-	neaplicabil	-	-
Austria	1696,5	20,7	neaplicabil	-	neraportat	-	-

Țară	Î36 Judecători profesioniști angajați cu program normal (fte)		Î37 Judecători profesioniști lucrând ocazional		Î38 Judecători neprofesioniști (judecători laici)		Număr de judecători neprofesioniști (laici) pe judecător profesionist în instanțe
	număr	la 100.000 de locuitori	număr	la 100.000 de locuitori	număr	la 100.000 de locuitori	
Azerbaidjan	338	4,0	neraportat	-	neraportat	-	-
Belgia	2500	23,9	neaplicabil	-	3749	35,9	1,50
Bosnia și Herțegovina	690	18,0	12	0,3	362	9,4	0,52
Bulgaria	neraportat	-	1751	22,6	neraportat	-	-
Croația	1907	42,9	neaplicabil	-	6272	141,1	3,29
Cipru	96	13,9	neraportat	-	neraportat	-	-
Republica Cehă	2878	28,2	neaplicabil	-	7872	77,0	2,74
Danemarca	368	6,8	neaplicabil	-	nedisponibil	-	-
Estonia	245	18,1	neraportat	-	1955	144,7	7,98
Finlanda	875	16,7	neraportat	-	3700	70,7	4,23
Franța	6278	10,1	213	0,3	3299	5,3	0,53
Georgia	406	9,0	neraportat	-	neraportat	-	-
Germania	20395	24,7	neraportat	-	100000	121,2	4,90
Grecia	2200	19,9	neaplicabil	-	neaplicabil	-	-
Ungaria	2757	27,3	neaplicabil	-	2921	28,9	1,06
Islanda	47	16,0	neaplicabil	-	neraportat	-	-
Irlanda	130	3,2	neaplicabil	-	neaplicabil	-	-
Italia	6105	10,4	neraportat	-	8077	13,8	1,32
Letonia	384	16,6	neraportat	-	4058	175,0	10,57
Liechtenstein	17	49,1	1	2,9	16	46,2	0,94
Lituania	693	20,2	neaplicabil	-	neaplicabil	-	-
Luxemburg	162	35,6	neraportat	-	127	27,9	0,78
Malta	35	8,7	neaplicabil	-	neaplicabil	-	-
Moldova	415	12,3	neraportat	-	neraportat	-	-
Monaco	18	60,0	14	46,6	118	393,1	6,56
Munte negru	242	39,0	neaplicabil	-	544	87,7	2,25
Olanda	2004	12,3	900	5,5	nedisponibil	-	-
Norvegia	501	10,9	neraportat	-	nedisponibil	-	-
Polonia	9766	25,6	neaplicabil	-	43613	114,2	4,47
Portugalia	1754	16,7	neaplicabil	-	676	6,4	0,39
România	4030	18,6	neaplicabil	-	170	0,8	0,04
Federația Rusă	29685	20,7	neaplicabil	-	neaplicabil	-	-

Țară	Î36 Judecători profesioniști angajați cu program normal (fte)		Î37 Judecători profesioniști lucrând ocazional		Î38 Judecători neprofesioniști (judecători laici)		Număr de judecători neprofesioniști (laici) pe judecător profesionist în instanțe
	număr	la 100.000 de locuitori	număr	la 100.000 de locuitori	număr	la 100.000 de locuitori	
San Marino	16	53,9	4	13,5	neaplicabil	-	-
Serbia	2418	32,2	neraportat	-	nedisponibil	-	-
Slovacia	1208	22,4	neaplicabil	-	2747	50,9	2,27
Slovenia	780	39,0	neaplicabil	-	4065	203,5	5,21
Spania	4201	9,8	1181	2,8	7681	17,9	1,83
Suedia	1618	17,9	nedisponibil	-	7556	83,6	4,67
Turcia	5304	7,5	neaplicabil	-	neraportat	-	-
Ucraina	6999	14,8	neraportat	-	neraportat	-	-
M.Brit. Anglia&Țara Galilor	1305	2,5	2370	4,5	28029	52,8	21,48
M.Brit. Irlanda de Nord	62	3,6	neraportat	-	neaplicabil	-	-
M.Brit. Scoția	227	4,5	57	1,1	749	14,7	3,30

Observații:

Judecători profesioniști:

Germania: Nu există o cifră absolută a numărului de judecători disponibili cu program normal sau cu program scurt. Cifra reflectă echivalentul program normal. Astfel, poate să nu fie comparabilă cu cea din alte state participante.

Norvegia: curțile de primă instanță au de asemenea judecători adjuncți care sunt numiți de președinții tribunalelor pe o perioadă de maxim 3 ani.

Polonia: cifra include 1.704 asesori (judecători asociați).

Federația Rusă: instanțe federale (23.127 judecători), judecători de pace (6.558). În total: 29.685 judecători. Judecători federali pensionați: 196 și 16 judecători de pace.

Serbia: 2.418 judecători profesioniști

Judecători profesioniști (lucrează ocazional):

Estonia: 1955 judecători (nu primesc salariu, ci compensații). Nu au calificări legale.

Franța: 213 *juges de proximité* sunt în funcție în 2004. Ei lucrează maxim 4 zile pe lună.

Islanda: judecători suplinitori sunt folosiți doar în absența judecătorilor obișnuiți de la curtea supremă.

Monaco: 12 judecători și 2 judecători adjuncți.

Olanda: 900 judecători suplinitori.

Spania: judecători de rezervă sau suplinitori.

Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor: 1.396 persoane lucrează minim 15 zile și maxim 30 de zile (pe bază de onorariu): judecători principali. Judecători districtuali adjuncți: 801 judecători (între 15-30 zile pe an) la curțile de magistrați.

Judecători laici:

Belgia: există "conseillers suppléants" la curțile de apel (160), "juges suppléants" (2.554) și "juges consulaires" (1.035).

Croația: există 4.058 judecători neprofesioniști lucrând în instanțele municipale, 1.508 judecători neprofesioniști lucrând în instanțele districtuale, 81 judecători neprofesioniști la Înalta Curte Comercială și 625 judecători neprofesioniști în instanțele comerciale.

Republica Cehă: judecătorii laici sunt angajați în instanțele districtuale și regionale. Aceștia sunt aleși de consiliile locale ale comunității sau regiunii lor. Un complet constă dintr-un judecător profesionist și doi judecători laici (fiecare judecător laic servește 20 de zile calendaristice pe an).

Danemarca: nu există cifre (doar la nivel descentralizat). Asistarea într-un caz în instanță este o datorie publică dacă o persoană este numită în acest sens.

Estonia are judecători laici, dar aceștia iau rar parte la procesul juridic.

Finlanda: există 3689 judecători laici în instanțele districtuale și unii membri experți și calificați în instanțele administrative sau specializate.

Franța: 14.610 *conseillers prud'homaux*, 1.800 (în realitate, în buget : 2.412) *assesseurs des tribunaux pour enfants*, 3.800 *assesseurs des Tribunaux des affaires de sécurité sociale*, 2.800 *assesseurs des tribunaux du contentieux de l'incapacité* and *assesseurs des Tribunaux paritaires des baux ruraux* (cifre necunoscute).

Germania: cifra trebuie interpretată drept numărul de cetățeni care lucrează ca judecători pe lângă judecătorii profesioniști în diverse instanțe. În cazurile penale au fost implicați 6.029 cetățeni, în timp ce în ceea ce privește celelalte tipuri de acțiuni cifrele sunt estimative.

Italia: 3.686 judecători de pace, 440 judecători neprofesioniști în instanțe și 2.233 judecători de onoare în instanțe cu posturi temporare.

Letonia: 4058 posturi de judecători laici.

Luxemburg: 12 judecători de pace (suppléants), 13 judecători (suppléants) în instanțele de arondisment, în Tribunalele de muncă (18 assesseurs patronaux, 12 assesseurs angajatori privați, 12 assesseurs 'ouvriers'), în instanțe de securitate socială (30 assesseurs assurés și 30 assesseurs angajatori).

Monaco: judecătorii neprofesioniști lucrează pentru 'commission arbitrale des loyers commerciaux, commission arbitrale des loyers', instanțe de muncă și pentru 'commission administrative contentieuse de la Caisse autonome des retraites'.

Norvegia: judecătorii laici fac parte din instanțele districtuale și din curțile de apel în cazuri penale. De obicei, în cazurile penale importante, un juriu format din 10 jurați decide vinovăția acuzatului. Judecătorii laici pot de asemenea lua parte la cazurile civile.

Polonia: judecătorii laici sunt membri neprofesioniști ai completului de judecată prezidat de un judecător profesionist (ei sunt numiți pentru fiecare caz în parte și sunt obligați să participe la lucrări maxim 12 zile).

Portugalia: Această cifră se referă la persoanele desemnate ca judecători sociali, așa cum apar în Jurnalul Oficial. Situatia pe această listă nu implică participarea concretă la luarea de decizii juridice, ci doar posibilitatea de a fi chemat pentru a participa la acțiuni foarte specifice, anume în acele cazuri prevăzute atât în Legea nr. 166/99 din 14 septembrie (art. 30, n. 2 – Legea educațională tutorială) și în Legea nr. 147/99 din 1 septembrie (art. 115- Legea protecției minorilor și tinerilor în pericol) și aceștia decid împreună cu un judecător profesionist care prezidează. Este imposibil de stabilit numărul judecătorilor neprofesioniști care au luat parte la hotărâri în 2004.

România: în instanțele de muncă judecătorii laici (asistenți judiciari) lucrează alături de judecători profesioniști.

Republica Slovacă: judecătorii neprofesioniști nu își pot îndeplini funcția juridică mai mult de 12 zile pe an.

Slovenia: judecătorii laici lucrează într-un complet de judecată (alături de judecători profesioniști).

Spania: judecătorii de pace răspund de contravenții în municipii.

Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor: există 28.029 magistrați laici (ei trebuie să candideze pentru funcție și să treacă printr-un proces de selecție riguros). Trebuie să lucreze cel puțin 26 de ședințe (adică 13 zile) și cel mult 70 de ședințe (35 zile). Judecătorii magistrați se ocupă de cazuri minore, adică de cazuri penale cu o pedeapsă cu închisoarea mai mică de 6 luni sau cu o amendă £5.000. 95 la sută dintre cazurile penale încep și se încheie în Curțile de magistrați.

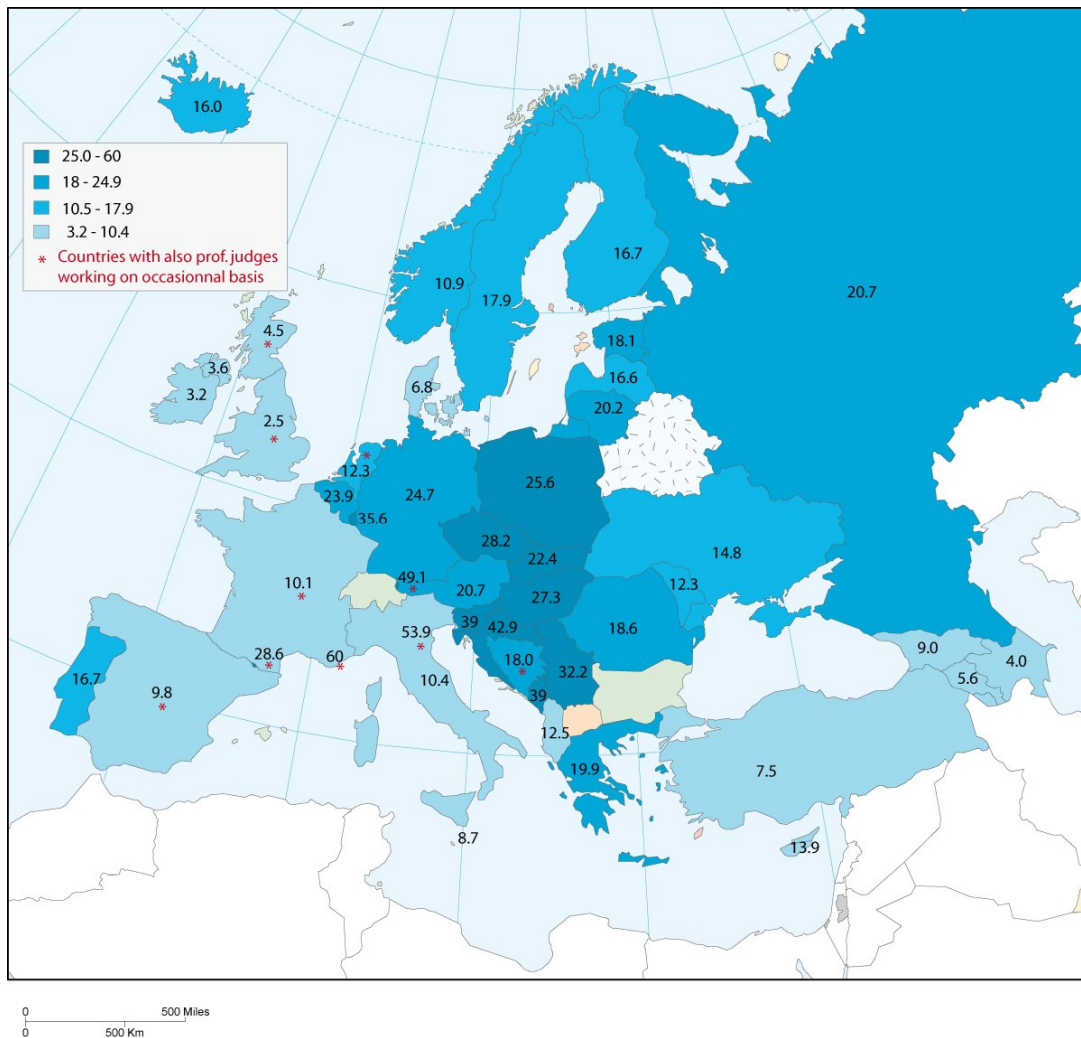
Marea Britanie – Irlanda de Nord: există 78 judecători adjuncți, 879 judecători de pace și 143 membri laici ai completului pentru a oferi asistența juridică.

Țările care au mulți judecători profesioniști la 100.000 de locuitori sunt: **Croația, Republica Cehă, Muntenegru, Polonia, Serbia și Slovenia**. Alte țări care au un număr mare de judecători profesioniști sunt: **Belgia, Germania, Ungaria, Luxemburg și România**. În **Bulgaria, Olanda și Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor** există de asemenea mulți judecători profesioniști (în cifre absolute) lucrând ocazional. Ei trebuie luați în calcul la stabilirea întregii capacități umane a sistemului juridic.

În ceea ce privește judecătorii profesioniști lucrând cu program scurt, ei nu există în **Armenia, Croația, Grecia, Ungaria, Muntenegru, Polonia, Portugalia, Federația Rusă, Republica Slovacă, Slovenia și Turcia**.

În Figura 17 este prezentată împărțirea geografică a judecătorilor profesioniști la 100.000 de locuitori.

Figura 17. Harta judecătorilor profesioniști în 2004 (la 100.000 de locuitori)

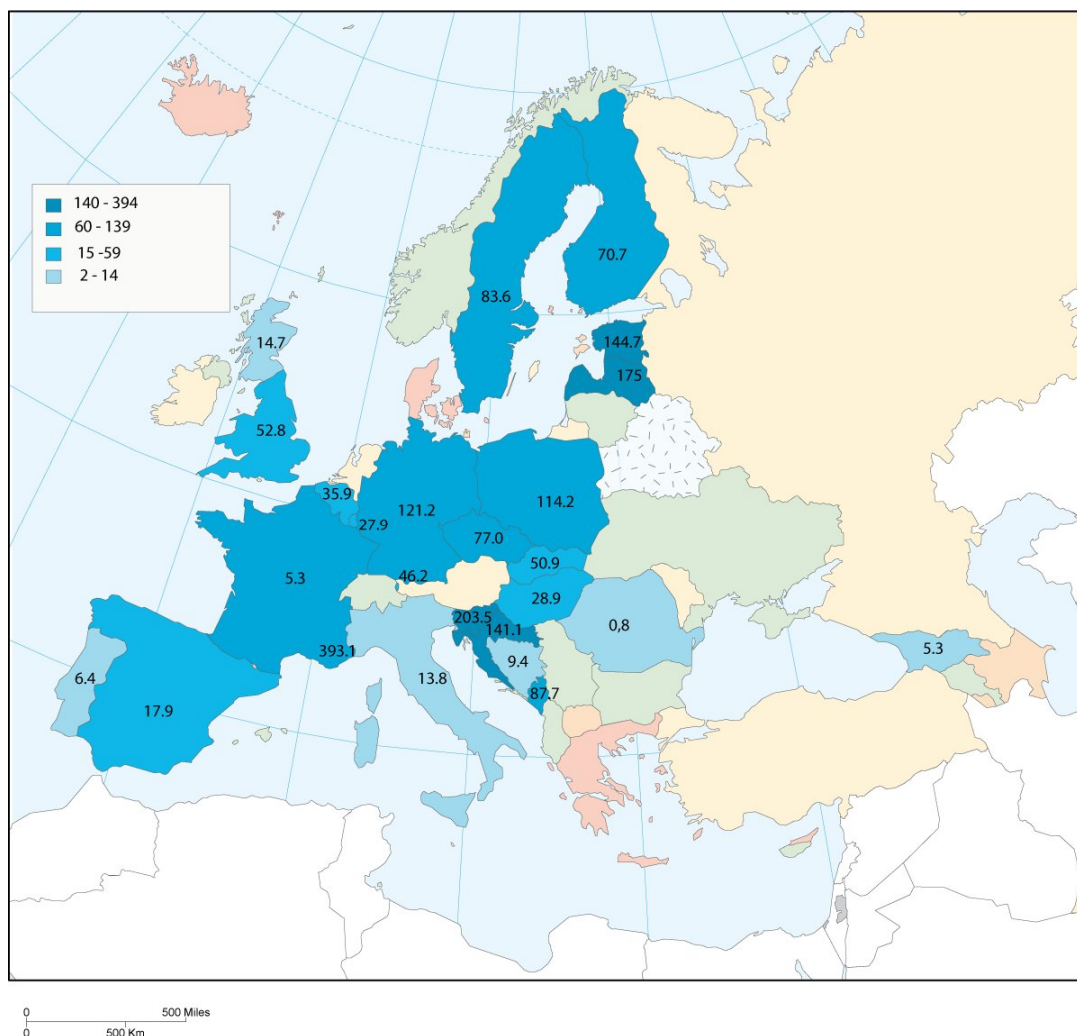

Nu există judecători neprofesioniști și neremunerați (inclusiv "judecători laici") în **Armenia** sau în **Federația Rusă**.

Pe lângă folosirea judecătorilor profesioniști, există state unde funcționarea sistemului judiciar depinde de folosirea judecătorilor neprofesioniști (inclusiv judecători laici și "juges consulaires"). Mai ales în **Croația, Estonia, Letonia și Slovenia** sunt activi mulți judecători neprofesioniști. Într-o mai mică măsură așa se întâmplă și în: **Belgia, Republica Cehă, Germania, Finlanda, Franța, Polonia și Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor**.

Pe următoarea hartă, este prezentat numărul de judecători neprofesioniști la 100.000 de locuitori.

Figura 18. Harta judecătorilor neprofesioniști în 2004 (la 100.000 de locuitori)

După cum s-a subliniat deja, introducerea judecătorilor neprofesioniști în sistem poate fi justificată prin dorința de a stimula participarea societății la justiție. Cu toate acestea, sunt posibile și alte opțiuni, adică procesul cu jurați.

21 de țări sau entități statale au răspuns că dețin un sistem de proces cu jurați cu participarea cetățenilor. Doar 6 dintre ele au putut oferi numărul cetățenilor care au fost implicați într-un proces cu jurați în 2004 (**Germania, Irlanda, Liechtenstein, Malta, Monaco și Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor**). Cea mai mare participare a cetățenilor în instanță în raport cu populația este în **Malta**, urmată de **Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor**. (Vezi tabelul 31).

Tabelul 31. Participarea cetățenilor ca jurați în 2004 (întrebarea 39)

Țară	Î39 Proces cu jurați cu participarea cetățenilor	Î39 Numărul de cetățeni care au fost implicați în asemenea jurii 2004	la 100 000 de locuitori
Austria	da		
Azerbaidjan	da		
Belgia	da		
Bulgaria	da		
Danemarca	da		
Franța	da		
Germania	da	36 029	44
Grecia	da		

Țară	Î39 Proces cu jurați cu participarea cetățenilor	Î39 Numărul de cetățeni care au fost implicați în asemenea jurii 2004	la 100 000 de locuitori
Irlanda	da	5 184	128
Italia	da		
Liechtenstein	da	23	66
Malta	da	2 180	541
Monaco	da	12	40
Muntelegru	da		
Norvegia	da		
Portugalia	da		
Federația Rusă	da		
Spania	da		
Suedia	da		
Ucraina	da		
M.Brit. Anglia&Țara Galilor	da	200 000	377

Tabelul cu cifrele privind participarea cetățenilor și procesul cu jurați trebuie folosite cu grijă, deoarece unele state au inclus în aceste cifre și judecătorii laici (**Germania** de exemplu pe cei participând la cazuri penale or) sau judecătorii neprofesioniști care fac parte dintr-un complet (**Grecia, Muntenegru, Portugalia, Slovenia**). Țările care au menționat explicit folosirea proceselor cu jurați sunt: **Belgia** (în instanțele penale: "cours d'assises"), **Danemarca, Franța** (pentru cazuri penale grave), **Italia, Norvegia** (cazuri penale grave unde pedeapsa depășește 6 ani de închisoare), **Portugalia** (infrațiuni la adresa identității culturale și a integrității personale, infrațiuni la adresa siguranței statului sau infrațiuni pentru care pedeapsa depășește 8 ani de închisoare), **Federația Rusă** (curți de primă instanță compuse dintr-un judecător federal și o bancă de 12 jurați analizează cazurile penale), **Spania** (în ceea ce privește infrațiuni: împotriva persoanelor, oficialilor publici în exercițiul funcției, împotriva onoarei și împotriva libertății și siguranței), **Suedia** (cazuri legate de presă și libertatea de expresie) și **Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor** (în cazuri penale).

6.3 Rechtspfleger-ul

O categorie specială de angajați nejudicătorești sunt "Rechtspfleger", inspirați de sistemul german. În statutul model al Uniunii europene de Rechtspfleger, un Rechtspfleger este definit după cum urmează: "Organism independent de jurisdicție conform sarcinilor care i-au fost trasate prin lege. Ca organism de jurisdicție, Rechtspfleger-ul trebuie să fie stabilite de ordinele constituționale/constituția țărilor." Cu toate acestea, trebuie observat că, în unele state membre, profesii similare Rechtspfleger-ului pot să nu fie prevăzute de ordinea constituțională (**Germania**, de exemplu).

Rechtspfleger poate îndeplini diverse sarcini. De exemplu: în domeniul dreptului familiei și tutoratului, dreptul de succesiune, dreptul registrului funciar, a registrelor comerțului, decizii legate de acordarea cetățeniei, cazuri penale, executarea în cazuri penale (cu emiterea de mandat sau circulară de urmărire), ordinul de executare a pedepselor cu închisoarea ca înlocuire sau înlocuirea acestei pedepse cu munca în folosul comunității, acuzarea în instanțe districtuale, decizii legate de asistența legală, etc.

În 16 țări există Rechtspfleger (sau oficiali cu îndatoriri similare): **Armenia, Austria, Croația, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Germania, Ungaria, Irlanda, Liechtenstein, Malta, Norvegia, Polonia, Republica Slovacă, Slovenia și Spania**. Doar **Danemarca, Norvegia și Slovenia** nu au putut indica numărul de persoane îndeplinind aceste funcții. (Vezi tabelul 32).

Tabelul 32. Angajați nejudicătorești însărcinați cu îndatoriri juridice sau cvasi-juridice în 2004 (Rechtspfleger) (întrebarea 42)

Țară	Î42 În instanțe, aveți angajați nejudicătorești însărcinați cu îndatoriri juridice sau cvasi-juridice și ale căror decizii pot fi supuse apelului (<i>Rechtspfleger</i>)?	Î42 Numărul de angajați nejudicătorești (<i>Rechtspfleger</i>)	la 100 000 de locuitori
Armenia	da	327	10
Austria	da	574	7
Croația	da	220	5
Republica Cehă	da	1 840	18
Danemarca	da	nedisponibil	-

Țară	Î42 În instanțe, aveți angajați nejuducătorești însărcinați cu îndatoriri juridice sau cvasi-juridice și ale căror decizii pot fi supuse apelului (<i>Rechtspfleger</i>)?	Î42 Numărul de angajați nejuducătorești (<i>Rechtspfleger</i>)	la 100 000 de locuitori
Estonia	da	78	6
Germania	da	11 906	14
Ungaria	da	430	4
Irlanda	da	27	1
Liechtenstein	da	2	4
Malta	da	7	2
Norvegia	da	nedisponibil	-
Polonia	da	1 175	-
Slovacia	da	582	-
Slovenia	da	nedisponibil	-
Spania	da	3 536	8

În raport cu populația țării, cei mai mulți Rechtspflegeri se găsesc în **Armenia, Republica Cehă și Germania**.

6.4 Angajați nejuducătorești (și Rechtspfleger dacă există)

În tabelul 33, se prezintă o trecere în revistă a numărului de angajați nejuducătorești care lucrează în instanțe. În acest tabel, este prezentată o diferențiere între trei tipuri de angajați nejuducătorești. În primul rând, ne-judecători a căror sarcină este să îi asiste direct pe judecători. Acești oficiali pot fi definiți drept consilieri judiciari sau grefieri. În principal, ei joacă un rol în instanță asistând un judecător sau un complet de judecată; ei oferă asistență în redactarea deciziilor juridice sau colectează informații privind jurisprudența.

A doua categorie de angajați nejuducătorești o reprezintă angajații responsabili cu diverse probleme administrative, ca și cu managementul curții. De exemplu: șefii unităților administrative ale curții, ai departamentelor financiare sau ai departamentului de informații-tehnologie. În această categorie sunt incluși și angajații administrativi răspunzători de înregistrarea sau înaintarea cazurilor.

A treia categorie privește angajații curților cu îndatoriri tehnice. De exemplu, personalul responsabil cu echipamentul IT, securitatea și curățenia. Aproximativ jumătate dintre țări au putut oferi cifre detaliate pentru angajații nejuducătorești din aceste trei categorii, în timp ce 5 (**Austria, Estonia, Germania, Liechtenstein și Polonia**) au inclus în personal și Rechtspfleger (întrebarea 42). Astfel aceștia constituie o a patra categorie în tabel.

Sunt necesare câteva detalii precise privind calitatea datelor.

- Cifrele privind **Grecia** privesc anul 2006, dar această țară specifică faptul că creșterea față de 2004 este neglijabilă.
- Cifra privind **Bosnia-Herțegovina** este o estimare din decembrie 2005. Cele trei sub-categorii de funcții nu există ca atare, datorită faptului că încă nu s-au standardizat la nivelul țării categoriile de funcții.
- În cele din urmă, **Danemarca** nu poate oferi cifre detaliate pentru cele trei sub-categorii de funcții, pentru că nu există această formă de specializare.

Tabelul oferă un rezumat al nivelului de specializarea în instanțe. Trebuie interpretat cu grijă, deoarece țările au inclus (sau exclus) diverse grupuri de funcții în cele trei categorii de angajați nejuducătorești. **Franța** a exclus de exemplu angajații nejuducătorești lucrând pentru instanțe administrative (dar au fost adăugați). **Turcia și Spania** au inclus și numărul angajaților în afara procurorilor, datorită faptului că acești oficiali lucrează și ei pentru instanțe și nu se poate face o distincție între angajații nejuducătorești care lucrează pentru instanțe și angajații lucrând pentru agențiile de acuzare publică. **Estonia** a oferit cifre care includ angajații însărcinați cu alte sarcini cvasi-juridice, cum ar fi ofițerii cu eliberarea condiționată, în timp ce **Austria** i-a exclus explicit. În **Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor**, cifra privește toți angajații lucrând în curți, inclusiv magistrații.

Tabelul 33. Angajați nejuducătorești în 2004 (întrebările 40, 41 și 42 parțial)

Țară	Î40 Numărul total de angajați nejuducătorești lucrând în instanțe (fte)	Î41 Angajați nejuducătorești a căror sarcină este să asiste judecătorii (adică grefieri)		Î41 Angajați însărcinați cu diverse sarcini administrative, ca și cu managementul curților		Î41 Personal tehnic		Î42 <i>Rechtspfleger</i> doar dacă a fost inclus în totalul angajaților nejuducătorești și dacă se oferă cifra	
		număr	%	număr	%	număr	%	număr	%
Albania	808	388	48,0	276	34,2	144	17,8	-	-
Andorra	68	18	26,5	14	20,6	2	2,9	-	-
Armenia	966	179	18,5	451	46,7	336	34,8	-	-
Austria	4 320	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	574	13,3
Azerbaidjan	1 524	267	17,5	495	32,5	762	50,0	-	-
Belgia	5 618	4 566	81,3	neraportat	-	1 052	18,7	-	-
Bosnia și Herțegovina	1 998	1 025	51,3	758	37,9	215	10,8	-	-
Bulgaria	neraportat	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	-	-
Croația	6 473	451	7,0	6 022	93,0	nedisponibil	-	-	-
Cipru	425	137	32,2	46	10,8	125	29,4	-	-
Republica Cehă	9 093	1 919	21,1	6 145	67,6	1 029	11,3	-	-
Danemarca	1 422	neaplicabil	-	neaplicabil	-	neaplicabil	-	-	-
Estonia	1 016	646	63,6	74	7,3	213	21,0	78	7,7
Finlanda	2 586	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Franța	16 646	6 658	40,0	1 931	11,6	8 057	48,4	-	-
Georgia	1 155	359	31,1	413	35,8	64	5,5	-	-
Germania	58 922	38 143	64,7	12 048	20,4	nedisponibil	-	11 906	20,2
Grecia	6 827	5 712	83,7	1 105	16,2	10	0,1	-	-
Ungaria	6 770	2 700	39,9	2 800	41,4	1 270	18,8	-	-
Islanda	57	29	51,1	28	48,9	0	0,0	-	-
Irlanda	1 084	200	18,5	865	79,8	19	1,8	-	-
Italia	24 952	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Letonia	1 371	746	54,4	425	31,0	200	14,6	-	-
Liechtenstein	39	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	2	3,8
Lituania	2 350	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Luxemburg	240	120	50,0	109	45,4	10	4,2	-	-
Malta	346	136	39,3	160	46,2	50	14,5	-	-
Moldova	neraportat	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Monaco	41	13	31,7	4	9,8	6	14,6	-	-
Munteșnegru	830	77	9,3	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Olanda	5 217	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	-	-
Norvegia	961	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Polonia	33 878	19 189	56,6	8 790	25,9	3 691	10,9	1 175	3,5
Portugalia	7 506	6 670	88,9	425	5,7	343	4,6	-	-
România	8 975	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	-	-
Federația Rusă	65 237	35 819	54,9	6 019	9,2	2 480	3,8	-	-
San Marino	45	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Serbia	18171	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	-	-

Slovenia	4 070	2 775	68,2	857	21,1	438	10,8	-	-
Țară	Î40 Numărul total de angajați nejudcătorești lucrând în instanțe (fte)	Î41 Angajați nejudcătorești a căror sarcină este să asiste judecătorii (adică grefieri)		Î41 Angajați însărcinați cu diverse sarcini administrative, ca și cu managementul curților		Î41 Personal tehnic		Î42 <i>Rechtspfleger</i> doar dacă a fost inclus în totalul angajaților nejudcătorești și dacă se oferă cifra	
		număr	%	număr	%	număr	%	număr	%
Slovenia	2 257	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Spania	37 744	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
Suedia	1 337	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	-	-
Turcia	18 276	12 674	69,3	5 419	29,7	183	1,0	-	-
Ucraina	23304	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	-	-
M.Brit. Anglia&Țara Galilor	23 000	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	-	-
M.Brit. Irlanda de Nord	537	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	-	-
M.Brit. Scoția	1 231	neraportat	-	neraportat	-	neraportat	-	-	-

7. Procesul corect într-o perioadă rezonabilă de timp

7.1 Introducere

Unul dintre cele mai importante aspecte legate de o funcționare corectă a instanțelor este legată de adoptarea principiilor unui proces corect într-o perioadă rezonabilă de timp și mai ales principiile prevăzute de art. 6 al Convenției Europene asupra Drepturilor Omului. Procesul corect într-o perioadă rezonabilă de timp trebuie pus în relație cu cantitatea de lucru a unei instanțe, cu durata procedurilor, cu măsurile specifice de reducere a duratei acestora și de a le îmbunătăți eficiența. Ca parte a schemei, țărilor li s-a cerut să ofere informații în legătură cu cazurile înaintate Curții Europene a Drepturilor Omului pe baza art. 6, informații legate de cazuri și măsuri pentru creșterea eficienței procedurilor curții.

Art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului prevede următoarele:

- 6.1 „Orice persoana are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședințe poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.
- 6.2 Orice persoana acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția va fi legal stabilită.
- 6.3 Orice acuzat are, în special, dreptul:
  - a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;
  - b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;
  - c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;
  - d) să întrebe dacă sa solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;
  - e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.“

În schemă țărilor li s-a cerut să verifice dacă au incorporat în sistemele lor toate elementele art. 6. În ceea ce privește dreptul la un translator (art. 6 alin. 3 lit. a), dar și dreptul la motive clare (o motivație corespunzătoare) pentru pedepsele cu închisoarea și o reparație eficientă într-o jurisdicție superioară, aproape toate țările au confirmat că au integrat aceste principii în sistemul lor legal. Dreptul la reparație eficientă într-o jurisdicție superioară nu este complet asigurat în două țări: **Armenia** (nu a răspuns) și **Turcia** (răspuns negativ)¹⁹. În anumite cazuri civile (legate de pragurile financiare ale unui

¹⁹ **Turcia** a dat un răspuns negativ. Cu toate acestea, există o reparație eficientă într-o jurisdicție superioară în *majoritatea* cazurilor: dreptul al o reparație eficientă într-o jurisdicție superioară este prin urmare asigurat într-o mare măsură. Deși aceasta este regula generală, există unele excepții la această regulă specificate în diversele coduri. În unele condiții, de exemplu, în cazuri civile în care decizia se ia de către Curtea Civilă de Pace (o curte de primă instanță) și când solicitarea este minoră, adică valoarea în bani a subiectului în dispută era sub pragul de 226,24 € în 2004, atunci nu se putea face apel împotriva hotărârii. Pentru cazurile înaintate Curților Civile de Primă Instanță această sumă era de 565,61 €. În al doilea rând, Curțile Civile de Pace (curți de primă instanță) sunt însărcinate cu judecarea cazurilor legate de probleme de tutorat. Deși părțile pot înainta apel împotriva hotărârilor acestor curți înaintea Curților Civile de Primă Instanță, ele nu pot înainta apel înaintea Curții de Casație care acționează ca jurisdicție superioară în materie civilă, comercială și penală. De vreme ce, în conformitate cu Codul Civil din Since, hotărârile Curții Civile de Primă Instanță sunt finale în ceea ce privește unele probleme de tutorat și astfel nu pot fi contestate prin apel pe lângă instanțele. Același era situația în ceea ce privește cazuri penale pentru hotărâri decizând amenzi minore. Prin urmare, împotriva hotărârilor pentru amenzi minore nu se putea înainta apel în 2004.

caz), în **Portugalia** poate exista o situație în care nu există reparație eficientă pe lângă o jurisdicție superioară.

Pentru majoritatea țărilor sau entităților statale (33), cifra privind procentajul hotărârilor în care suspectul nu este prezent sau reprezentat nu este disponibilă²⁰. În **Armenia** și **Lituania** legea nu prevede o hotărâre în absența suspectului, la fel stând lucrurile în **Bosnia și Herțegovina** de la adoptarea, în 2003, a noului Cod de procedură penală.

Pe de altă parte, în fiecare țară există posibilitatea de a contesta un judecător. Datorită numărului mic de răspunsuri la această întrebare, nu este posibilă o exploatare cantitativă a cifrelor.

7.2 Cazuri privind art. 6 al CEDO în fața Curții Europene a Drepturilor Omului

Majoritatea statelor membre nu au putut oferi informații statistice detaliate privind situația din țara lor a cazurilor legate de diversele drepturi protejate de art. 6 (întrebarea 6). Cu toate acestea, aceste informații par un instrument esențial de evaluare și management al hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului la nivel național, mai ales pentru remediarea situațiilor care violează Convenția. Puținele state care au înregistrat asemenea cifre sau care o făcuseră pentru acest proces de evaluare, dețin acum un ajutor prețios privind obligațiile lor vis-à-vis de Convenție. Prin urmare, CEPEJ poate doar încuraja organismele relevante din statele membre să își dezvolte propriile instrumente statistice pentru a putea răspunde acestei întrebări în viitor, pentru a putea respecta corespunzător hotărârile Curții.

Datorită lipsei de cifre oferite de țări, CEPEJ a ales să prezinte mai jos statistici oficiale de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului privind art. 6. Răspunsurile primite de la statele membre apar în anexă (tabelul 91), pentru informare. Cu toate acestea, ele nu sunt reprezentative pentru volumul de cazuri tratate de Curte în această chestiune.

În tabelul 34, sunt prezentate informații privind numărul de solicitări, tratamentul cazurilor de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului și numărul de încălcări stabilite. Arată că marea majoritate a cererilor examinate de Curte în 2004 (privind art. 6) sunt legate de *durata acțiunilor în instanță* (majoritatea acestor cazuri sunt acțiuni penale, dar într-o măsură mai mică și cazuri civile).

Tabelul 34. Numărul de cereri/cazuri privind art. 6 al CEDO (art. 6, alin. 1 – art. 6, alin. 3) (informații oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului)

		Cazuri declarate nefondate de către Curte 2004 ²¹	Rezolvări amiabile 2004	Hotărâri stabilind o încălcare 2004	Hotărâri stabilind lipsa unei încălcări 2004
Acțiuni penale	Art. 6 alin. 1 (echitate)	1	6	105	10
	Art. 6, alin. 1 (durată)	3	3	49	7
	Art. 6 alin. 2	1	2	2	1
	Art. 6 alin. 3 lit. a	0	0	2	0
	Art. 6 alin. 3 lit. b	0	0	0	0
	Art. 6 alin. 3 lit. c	1	1	6	1
	Art. 6 alin. 3 lit. d	1	0	3	2
Acțiuni civile	Art. 6 alin. 3 lit. e	0	0	0	0
	Art. 6 alin. 1 (echitate)	28	32	79	19
	Art. 6, alin. 1 (durată)	9	5	211	6

7.3 Proceduri simplificate și proceduri pentru cauze urgente

²⁰ În unele țări, acest lucru nu este permis. De exemplu **Germania**. În această țară este admisibil doar în cazuri excepționale, cele mai relevante fiind cazurile mai puțin grave cu o sancțiune foarte mică (amendă mică).

²¹ Pe lângă cele declarate nefondate de comitete.

Eficiența acțiunilor judiciare poate fi îmbunătățită folosind cel puțin două măsuri. Prima măsură vizează tratamentul cauzelor urgente, adică posibilitatea judecătorului de a lua decizii provizorii (de exemplu în ceea ce privește custodia unui copil), de a păstra elemente ca dovadă sau de a evita daune iminente sau greu reparabile (întrebarea 64). A doua măsură este legată de folosirea unei proceduri simplificate (și astfel mai puțin scumpe și mai rapide) pentru unele tipuri de cazuri: cazuri civile mici și simple și contravenții (de exemplu contravenții de circulație sau furt din magazine). În unele țări, contravențiile de circulație (de exemplu ignorarea limitelor de viteză sau parcarea ilegală) nu sunt tratate prin proceduri penale, ci prin folosirea de proceduri administrative simplificate («infractorul» își primește amenda prin serviciile poștale din partea unei agenții de executare guvernamentale și aceasta trebuie plătită într-o perioadă dată).

În cazurile civile, 40 de țări sau entități statale folosesc proceduri simplificate. Unul dintre exemplele de proceduri simplificate este procedura de executare a solicitărilor de bani necontestate. În unele țări rolul judecătorului într-o astfel de procedură este foarte limitat și se pot realiza acțiuni scurte (de exemplu procedura *Mahnverfahren* în **Germania** și *Money claim online* în **Marea Britanie**). În 35 de țări sau entități statale există proceduri simplificate în materie penală. Într-o măsură mai mică, se obișnuiește să se folosească proceduri simplificate în materie administrativă (21 de țări sau entități statale). Însă în ultimul caz, trebuie luat în considerare faptul că în unele țări dreptul administrativ este parte a dreptului civil.

Același model poate fi găsit în cazul procedurilor de urgență, de exemplu când o decizie (temporară) a judecătorului este necesară datorită unei situații urgente. Multe țări au proceduri de urgență pentru cazuri de drept civil, penal și administrativ. Un exemplu concret de procedură de urgență privește procedura de ‘référé’ (*kort geding* în olandeză). Într-o asemenea procedură civilă, judecătorul poate decide în orice problemă după audierea părților pe baza dovezilor (limitate) pe care le pot aduce înaintea instanței într-o perioadă foarte scurtă de timp. Decizia se dă imediat după audiere sau la foarte scurt timp. Decizia este direct executabilă dar hotărârea nu are forța autorității unei hotărâri finale (*res judicata*). (Vezi tabelul 35).

Tabelul 35. Proceduri simplificate și proceduri pentru cauze urgente (întrebările 64 și 65)

	În cazuri civile	În cazuri penale	În cazuri administrative
Proceduri specifice pentru cauze urgente	41	37	31
Proceduri simplificate	40	35	21

7.4 Alte moduri de creștere a eficienței acțiunilor în instanță: aranjamente speciale de apel și stimularea rezolvării rapide a disputelor

O altă posibilitate de creștere a eficienței și reducere a duratei acțiunilor ar fi folosirea de înțelegeri/aranjamente rapide realizate între avocați și instanță. Acordurile pot facilita mai ales dialogul între principalii actori ai procedurii, mai ales pentru a atinge termene fixe în cadrul procedurilor din instanță. Asemenea acorduri pot fi legate de prezentarea dosarului de către părți, stabilirea de termene pentru închiderea cazului, datele de audiență, etc. (întrebarea 67). Doar jumătate dintre țări iau în calcul această posibilitate (21 țări sau entități statale). Exemple concrete a folosirii acordurilor între instanță și părți sunt: situația în care instanța poate încheia acorduri cu părțile pe parcursul audierii preliminare privind rezolvarea ulterioară a cazului (**Danemarca**) și/sau decide datele audierilor în cooperare cu părțile (**Albania, Estonia, Finlanda**, de exemplu).

Ultima opțiune care a fost menționată în schemă privește posibilitatea unei curți de a doua instanță de a retrimite cazul unei curți de o instanță inferioară pentru o nouă examinare a cazului (întrebarea 66). Această posibilitate este importantă mai ales pentru a preveni blocarea cazului la nivelul jurisdicțiilor înalte și o folosire greșită a posibilităților de apel.

Această posibilitate există în marea majoritate a țărilor (40 țări sau entități statale). Pentru **Bosnia și Herțegovina** și **Germania**, această posibilitate există doar în cazuri civile (iar pentru Germania și în materie administrativă). Cazurile penale exclud această posibilitate.

7.5 Instrumentarea cazurilor civile (și administrative)

39 țări sau entități statale au putut oferi numărul de cazuri civile litigioase și nelitigioase (întrebarea 68). **Lituania** a oferit doar numărul de cazuri litigioase; cazurile nelitigioase nu au putut fi identificate la nivelul anului 2004. Dintre celelalte, **Grecia** a explicat de ce nu a putut prezenta toate informațiile datorită restricțiilor de timp. **România și Irlanda de Nord (Marea Britanie)** nu au oferit cifre, ci au putut oferi informații privind tipurile de cazuri implicate. **Muntele Negru** nu a răspuns la întrebare.

Toate țările au răspuns, în întregime sau parțial, întrebărilor următoare privind cazurile litigioase civile, administrative, de divorț și concediere (întrebarea 69). Singura excepție a fost **San Marino**, care a oferit numărul de cazuri civile litigioase și nelitigioase, dar a indicat că cifrele privind cazurile detaliate (întrebarea 68) ca nefiind disponibile (n.d.). Doar 3 țări sau entități statale nu au putut oferi cifre: **Bosnia și Herțegovina** a declarat că un nou sistem de informații a fost introdus foarte recent, permițând cunoașterea stocurilor și duratei cazurilor. Cu toate acestea, nu au putut oferi cifre pe anul 2004. **Georgia** a specificat că nu au niciun mijloc de monitorizare a cazurilor. **Marea Britanie - Scoția** nu a putut oferi informații deoarece cifrele nu au fost date publicității de serviciile instanțelor scoțiene.

Următorul tabel oferă o imagine generală dând numărul de răspunsuri la întrebările secundare privind cazurile civile, administrative, de divorț și de concediere.

Tabelul 36. Numărul de răspunsuri privind cazurile civile (întrebările 68 și 69)

	Î69 Cazuri civile	Î69 Cazuri administrative	Î69 Cazuri de divorț	Î69 Cazuri de concediere
Cazuri primite în primă instanță	43	31	35	22

Majoritatea țărilor au inclus în cifre cazurile civile litigioase și nelitigioase (întrebarea 68), cazurile de familie, cazurile de concediere și disputele cu subiect financiar. Cu toate acestea, există excepții și combinații mai complexă, a căror listă parțială este prezentată aici:

- Țările care au inclus cazuri comerciale: Albania, Austria, Franța, Ungaria, Polonia.
- Dimpotrivă, Slovenia a exclus cazurile comerciale din totalul cazurilor civile.
- Țările sau entitățile statale care au exclus cazurile de drept administrativ: Armenia, Bulgaria, Finlanda, Franța, Marea Britanie - Irlanda de Nord și Polonia (cazuri de securitate socială).
- Țările care au inclus cazuri privind terenurile și clădirile (registrele funciare), disputele între companii cum ar fi dizolvarea întreprinderilor sau înregistrarea faptelor de importanță legală: Austria, Lituania, Federația Rusă, Turcia (registrele comerțului).
- Țările care au inclus unele cazuri penale: Monaco.
- Țările care au inclus proceduri de executare: Austria, Republica Cehă, Lituania.
- Cele care le-au exclus în mod explicit: Slovenia.

Numărul total de cazuri civile menționat la întrebarea 68 depinde în mod evident de aceste definiții, conform cărora se includ sau nu disputele privind terenurile, disputele comerciale, etc. Astfel nu pare relevant să realizăm aici o reșezare a cifrelor lt. Definiția unui caz civil depinde de motivația legală și istoria fiecărei țări, și nu ne putem atinge de acest aspect fără a modifica răspunsurile. Cu alte cuvinte, diversitatea implică faptul că răspunsurile țărilor la întrebarea 69 privind doar cazurile litigioase trebuie folosite cu grijă, deoarece nu sunt strict comparabile. Tabelele și figurile au doar o valoare orientativă a volumului de cazuri litigioase care este tratat de instanțele din fiecare țară. În viitor, o analiză a acestor cifre va da rezultate în comparația, în fiecare țară, a numărului și duratei fiecărui tip de caz.

Bosnia și Herțegovina, Georgia și Marea Britanie - Scoția nu sunt incluse în tabel. Pentru a ușura lectura, în tabel nu apar răspunsurile "nedisponibil".

În tabelul 37 este prezentat numărul total de cazuri civile primite de instanțe, ca și deciziile, cazurile în desfășurare, durata și apelurile. Cu toate acestea, cifrele din tabele *nu* sunt ușor de comparat, deoarece unele țări au definiții diferite ale termenului de "caz civil".

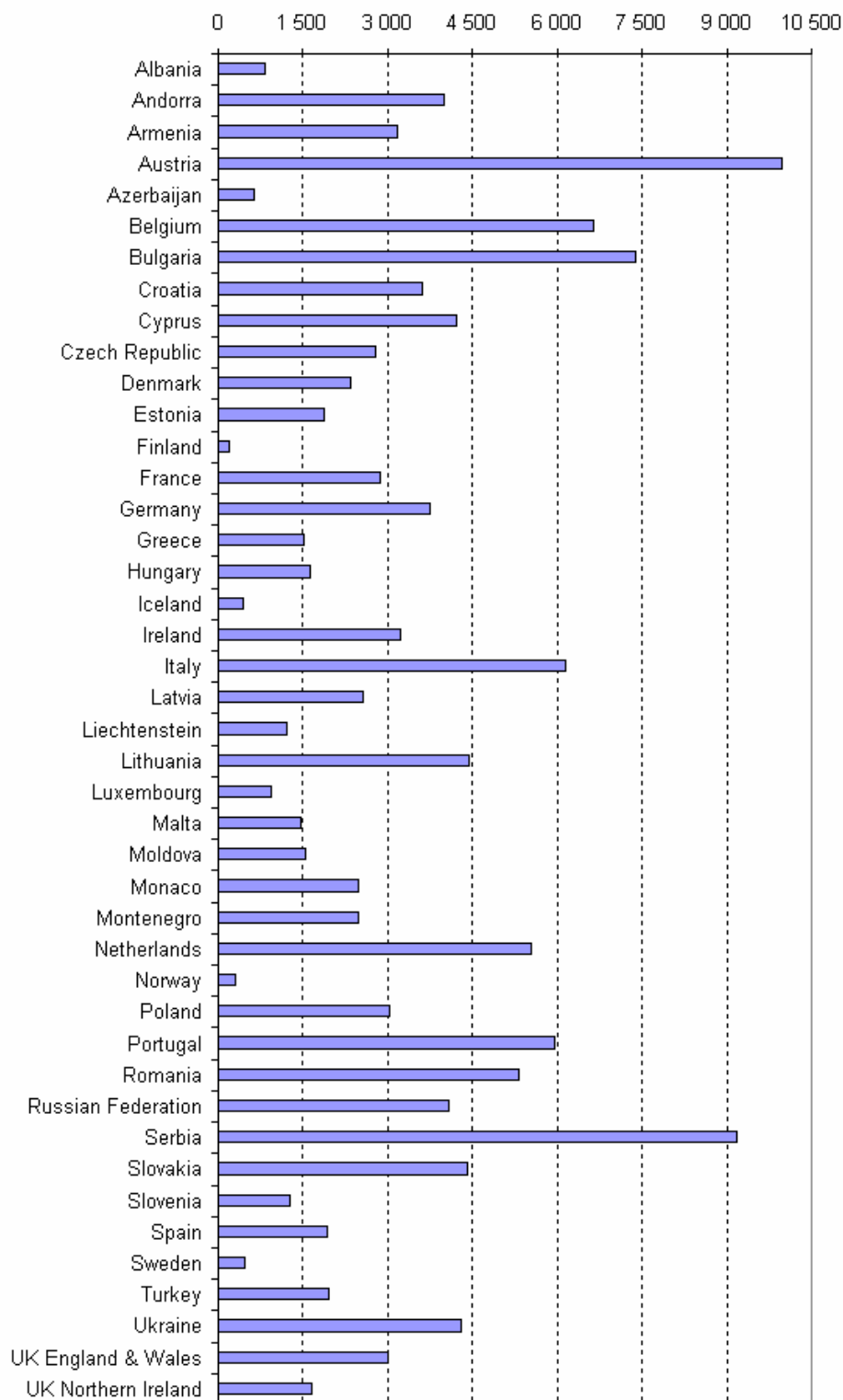
Tabelul 37. Cazurile în acțiuni civile și administrative în 2004 (întrebările 68 și 69)

Țară	Î68 Număr total de cazuri civile în instanțe (litigioase și nelitigioase)	Î69-1 Cazuri primite litigioase civile și administrative (primă instanță)	la 100.000 de locuitori	Î 69-2 Decizii pe baza fondului	Î 69-3 % din decizii supuse apelului în instanțe superioare	Î 69-4 Cazuri în desfășurare la 1 ianuarie 2005	Î 69-5 % din cazuri în desfășurare de mai mult de 3 ani
Albania	41 755	24 960	813		9,0	3 386	0
Andorra	3 765	3 070	3 993	1 100	1,9	1 426	1,3
Armenia	101 703	101 703	3 168	84 851	4,6	5 927	
Austria	4 807 881	818 213	9 970	44 169	32,2	177 106	1,5
Azerbaidjan	53 249	53 249	638	38 252	21,9	4 616	
Belgia	700 709	694 986	6 653	733 890	5,1		
Bulgaria	680 742	573 399	7 388	542 417		68 852	
Croația	417 223	160 790	3 618			237 749	
Cipru	338 159	29 043	4 212	31 220	1,0	32 679	20,0
Republica Cehă	1 209 659	285 469	2 793	316 367		171 454	5,9
Danemarca	141 486	126 696	2 347		2,0	35 308	
Estonia	37 781	25 301	1 873	25 682	9,3	11 826	7,6
Finlanda	176 171	9 460	181	9 715	24,6	5 682	4,0
Franța	3 390 413	1 779 344	2 862	1 368 181	12,8	1 490 000	12,0
Germania	13 755 061	3 083 980	3 738	1 375 938	23,4	1 510 916	
Grecia	neraportat	168 651	1 525	113 748	100,0	34 087	
Ungaria	635 000	165 027	1 634	86 965	25,2	76 203	1,4
Islanda	25 664	1 296	441		0,9	728	0
Irlanda	135 510	130 391	3 228	7 716	19,0		
Italia	3 944 961	3 600 526	6 159	1 156 045	21,8	4 087 311	
Letonia	116 808	59 156	2 551	44 491	6,6	20 720	1,4
Liechtenstein	831	416	1 202	89		154	
Lituania	152 132	152 132	4 441	149 646	5,0	1 779	
Luxemburg	12 079	4 315	948	8 931	nedisponibil	nedisponibil	nedisponibil
Malta	5 858	5 858	1 455			14 277	33,0
Moldova	56 401	52 414	1 548	42 124	15,7	6 692	nedisponibil
Monaco	950	748	2 492	860	20,0	1 091	
Munte negru	neraportat	15 462	2 492	11 996	21,7	3 466	8,4
Olanda	1 131 810	902 980	5 542	896 700			
Norvegia	13 450	13 450	292	13 944	12,0	7 751	0
Polonia	7 602 495	1 162 480	3 045	1 201 149	17,8	498 955	
Portugalia	628 170	628 170	5 966	524 684		1 325 662	
România	1 353 749	1 153 187	5 321	933 854		247 337	
Federația Rusă	6 334 000	5 852 000	4 079	5 019 000	5,9	485 000	0,8
Serbia	756 758	687 431	9 168	461 589	23,7	225 555	nedisponibil
Slovacia	228 755	238 662	4 420		12,0	226 462	15,2
Slovenia	550 470	25 335	1 268	18 971	21,2	44 418	31,8
Spania	1 862 966	826 835	1 926	188 246	17,5	578 209	
Suedia	69 721	43 539	482		4,8	26 151	3,9
Turcia	2 116 746	1 391 095	1 955	1 081 777		671 915	
Ucraina	1 873 438	203 112 3	4 296			224 325	
M.Brit. Anglia&Țara Galilor	1 770 056	1 597 123	3 011	61 824			0
M.Brit. Irlanda de Nord	neraportat	28 062	1 641	24 407	2,0	9 364	

- **Azerbaidjan:** deciziile din următoarele trei coloane (pe baza fondului, pentru acordarea unei solicitări, pentru respingerea unei solicitări) cifra se referă doar la fondul cazurilor.
- **Belgia:** cifra nu include cazurile (de drept administrativ) dinaintea Consiliului de Stat (Conseil d'Etat).

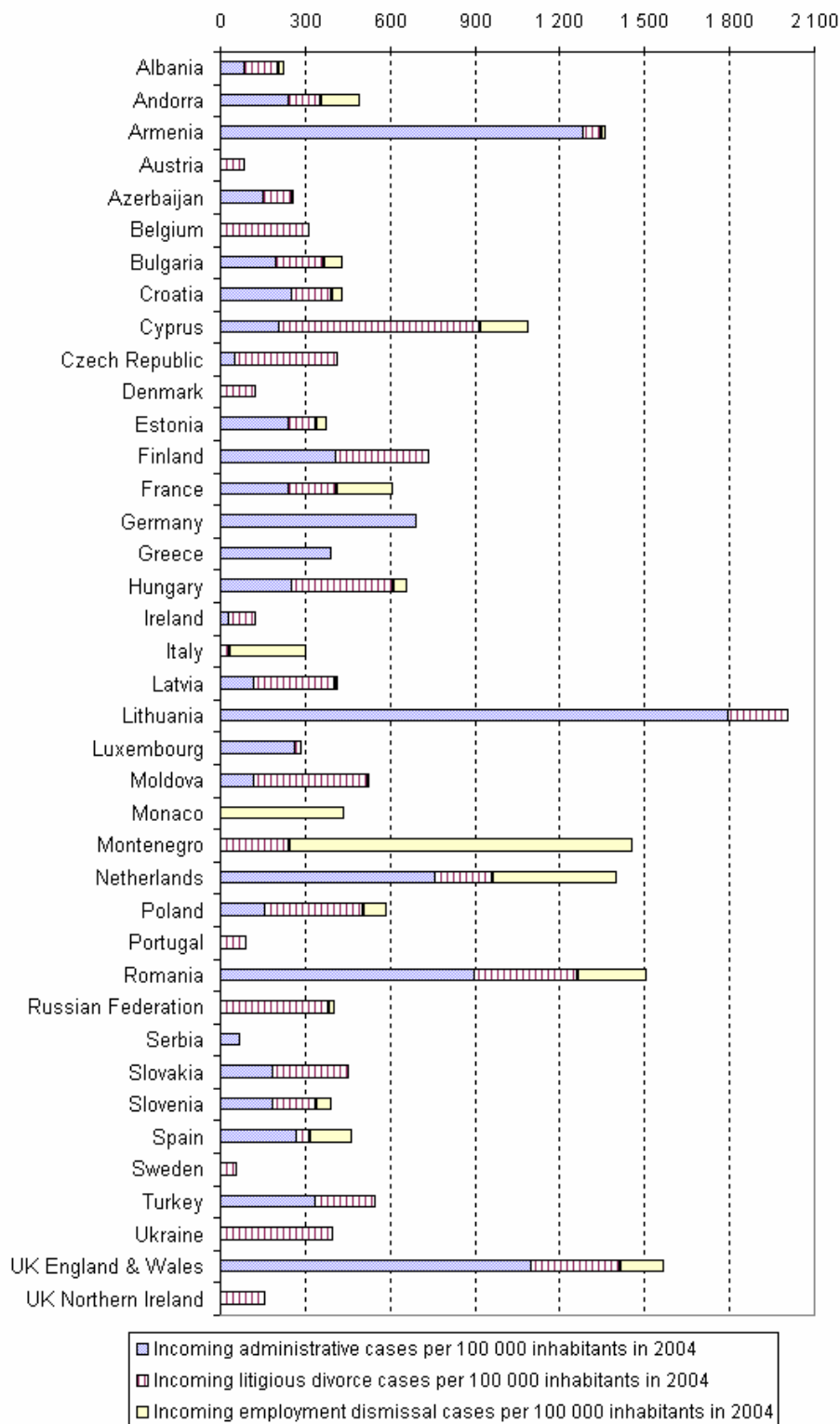
- **Republica Cehă:** deciziile pe fond sunt cazurile închise.
- **Franța :**
  - Q 69-1: se includ cazurile civile și litigioase ale *tribunaux de grande instance*, *tribunaux d'instance*, *juges de proximité*, *conseils des prud'hommes*, instanțelor comerciale și tribunalelor de securitate socială; deciziile la cerere și procedurile sumare nu sunt luate în considerare. La minori sunt incluși minorii în pericol aduși înaintea judecătorului pentru minori și familiile sub monitorizare socială.
  - Q 69-2: deciziile pe fond includ toate deciziile care închid un caz pe (cu excepția procedurilor sumare și a deciziilor la cerere, înlăturări, reuniri, etc).
  - Q 69-3: rata medie de apel calculată pentru toate jurisdicțiile nu a fost dată și se combină din diverse rate cum ar fi 4.6% pentru *tribunaux d'instance* și 56.9% pentru *conseils des prud'hommes*.
  - Q 69-5: nu s-a putut oferi nicio informație privind cazuri mai vechi de 3 ani cu excepția *tribunaux des grande instance*.
- **Germania:** Numărul total de cazuri include cca. 9 100 000 proceduri accelerate pentru recuperarea de cereri financiare necontestate care sunt tratate în general automat prin mijloace de procesare electronică a datelor ("automatisiertes Mahnverfahren").
- **Grecia:** numărul total de cazuri civile primite: 168.651; număr total de decizii emise: 113.748; toate deciziile au fost înaintate spre apel. Pentru 34.087 cazuri primite: deciziile au fost emise după anul 2004. Nu există cazuri în desfășurare de mai mult de 3 ani deoarece legea nu o permite. Nu se poate estima durata medie. Datele privind numărul de cazuri civile, penale și administrative privesc datele oferite doar de Procuratura Curții de Primă Instanță din Atena și de Curtea Administrativă de Primă Instanță din Atena.
- **Italia:** Q 69-3: date estimative
- **Luxemburg:**
  - Q 69-3: curtea de apel a primit 397 de apeluri (cazuri civile) împotriva deciziilor celor două tribunale. Statisticile disponibile nu permit diferențierea între noile cazuri primite de tribunalele de arondisment și cazurile de apel primite de judecătorii de pace.
  - Q 69-4: cifrele cazurilor în desfășurare la 1 ianuarie 2005 nu sunt disponibile deoarece anul judiciar începe la 16 septembrie și se termină la 15 septembrie anul următor.
- **Moldova:** Q 69-1, sunt incluse doar cazurile examinate de organisme judiciare cu o hotărâre pronunțată.
- **Monaco:** cazurile litigioase civile includ cazurile civile + cazurile administrative + cazurile de divorț la 1 octombrie 2004.
- **România:**
  - Q 69-1: suma cazurilor Curților de Primă Instanță (895.408) + cazurile primite de tribunale (3153.250) + cazurile Curților de Apel (inclusiv numărul de cazuri judecate în primă instanță, în apel și în al doilea apel înaintea curților de apel) (142.911) = 1.353.569.
  - Q 69-2: se referă doar la cazurile judecate în primă instanță de Curțile de Primă Instanță (746.532) + Tribunale (175.965) + Curți de Apel (11.357) = 933.854 cazuri.
  - Q 69-3: împotriva a 10.54% dintre deciziile date de curțile de primă instanță s-a făcut apel în tribunale; împotriva a 27.45% dintre deciziile date de tribunale în primă instanță s-a făcut apel în curțile de apel.
  - Q 69-4: suma cazurilor Curților de Primă Instanță (148.876) + cazurile Tribunalelor (64.526) + cazurile Curților de Apel (33.935) = 247.337.
  - Q 69-5: nu există date disponibile.
- **Slovenia:** Q 69-1: 25335 (definiția cazului civil este chiar mai limitată, incluzând doar cazurile la care ne referim în raportul original drept "afaceri în litigiu", de vreme ce altfel nu putem oferi date privind durata acțiunilor).

Graficul 19. Cazuri primite de drept civil litigios și administrativ în 2004 (la 100.000 de locuitori)

Următoarea figură reprezintă trei tipuri specifice de cazuri de drept civil (și de cazuri de drept administrativ) primite de instanțe: cazuri de divorț (cu excepția acordului), cazuri de concediere și cazuri de drept administrativ.

Graficul 20. Cazuri litigioase de drept administrativ, cazuri de divorț și cazuri de concediere în 2004 (la 100.000 de locuitori)

7.6 Termenele acțiunilor civile (divorțuri și concedieri)

Măsurarea duratei este unul dintre instrumentele care oferă o imagine la nivelul instanței sau la nivel național asupra unuia dintre principalii indicatori ai performanțelor instanțelor. Acțiunile scurte ar putea indica o situație eficientă, în care curțile își folosesc în mod optim resursele lor de personal și au la dispoziție acțiuni în instanță eficiente. Pe de altă parte, acțiunile lungi pot fi o dovadă a problemelor în funcționarea instanțelor sau a ineficienței acestora.

În acest moment doar câteva țări sunt capabile să ofere statistici (de încredere) privind durata acțiunilor (vezi tabelul 36). Această lipsă de informații concrete privind durata acțiunilor trebuie subliniată, deoarece o cunoaștere detaliată a duratei acțiunilor este cu siguranță un element esențial pentru elaborarea de politici eficiente în vederea unor limite de timp previzibile și optime, după cum susține CEPEJ în Programul său cadru: "Un nou obiectiv pentru sistemele juridice: procesarea fiecărui caz într-o limită de timp previzibilă și optimă"²². Statele membre ar trebui prin urmare încurajate să acționeze mai ales spre o calculare concretă a limitelor lor de timp juridice, folosind mai ales instrumentele specifice realizate de CEPEJ, cum ar fi "Lista de indicatori pentru analiza duratei acțiunilor în sistemul judiciar"²³.

Deoarece multe țări nu au oferit cifre detaliate ci doar cifre globale, s-au făcut adunări motivate pentru a calcula durata medie a acțiunilor pentru diversele niveluri de instanțe, atunci când a fost posibil să se realizeze acest lucru.

Toate duratele au fost convertite în zile în următorul mod:

- 1 săptămână = 7 zile
- 1 lună = 30 zile
- 6 luni = 182,5 zile
- 1 an = 365 zile

Datorită diferențelor subliniate mai sus în definirea cazurilor civile, s-a luat decizia de a prezenta aici doar cazurile de divorțuri și concedieri litigioase, și nu cifrele privind durata tuturor cazurilor civile.

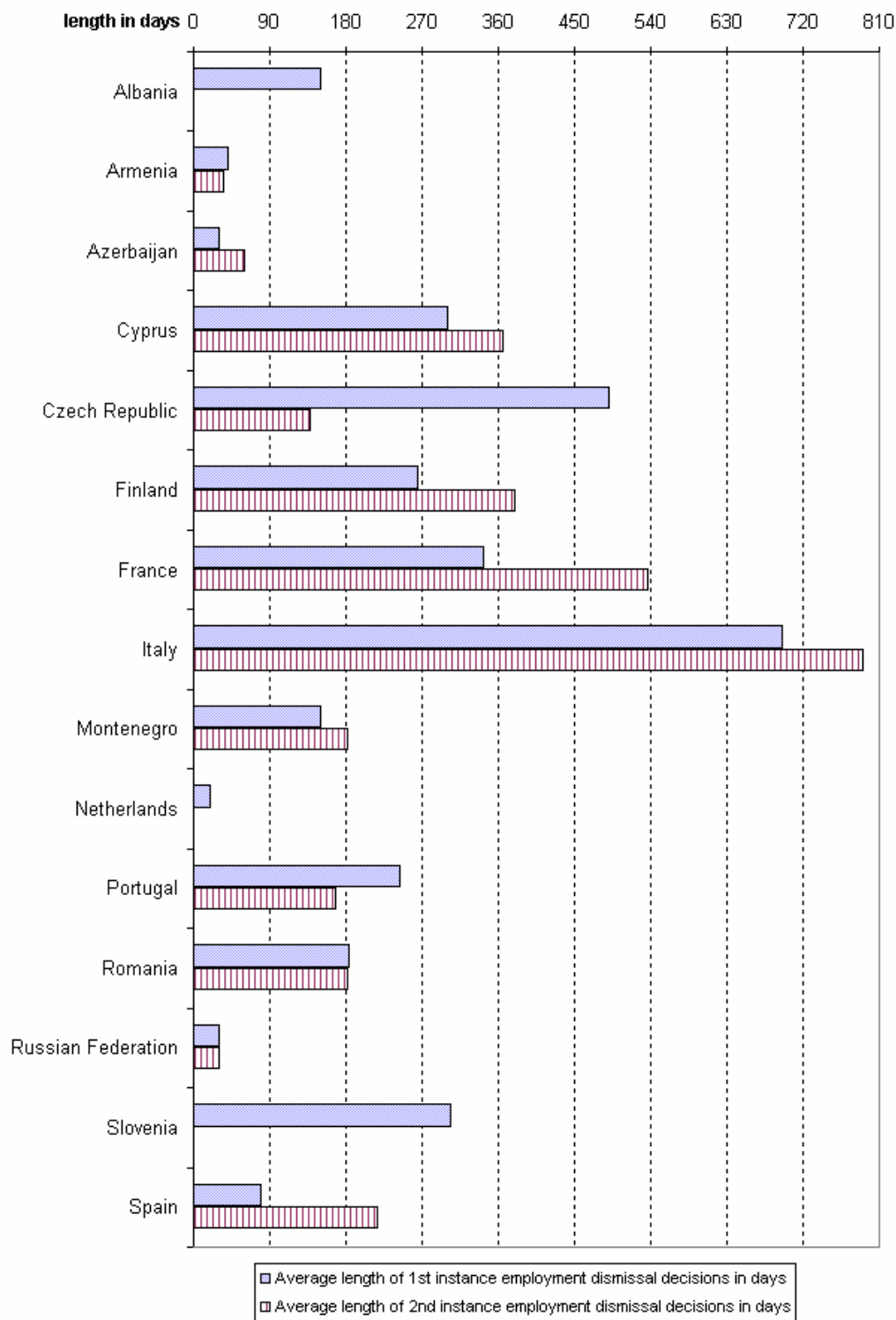
Duratele procedurilor de concediere sunt prezentate în funcție de nivelul de instanță implicat (prima și a doua instanță).

---

²² Vezi documentul CEPEJ (2004) 19 Rev

²³ Vezi documentul CEPEJ (2005) 12 Rev

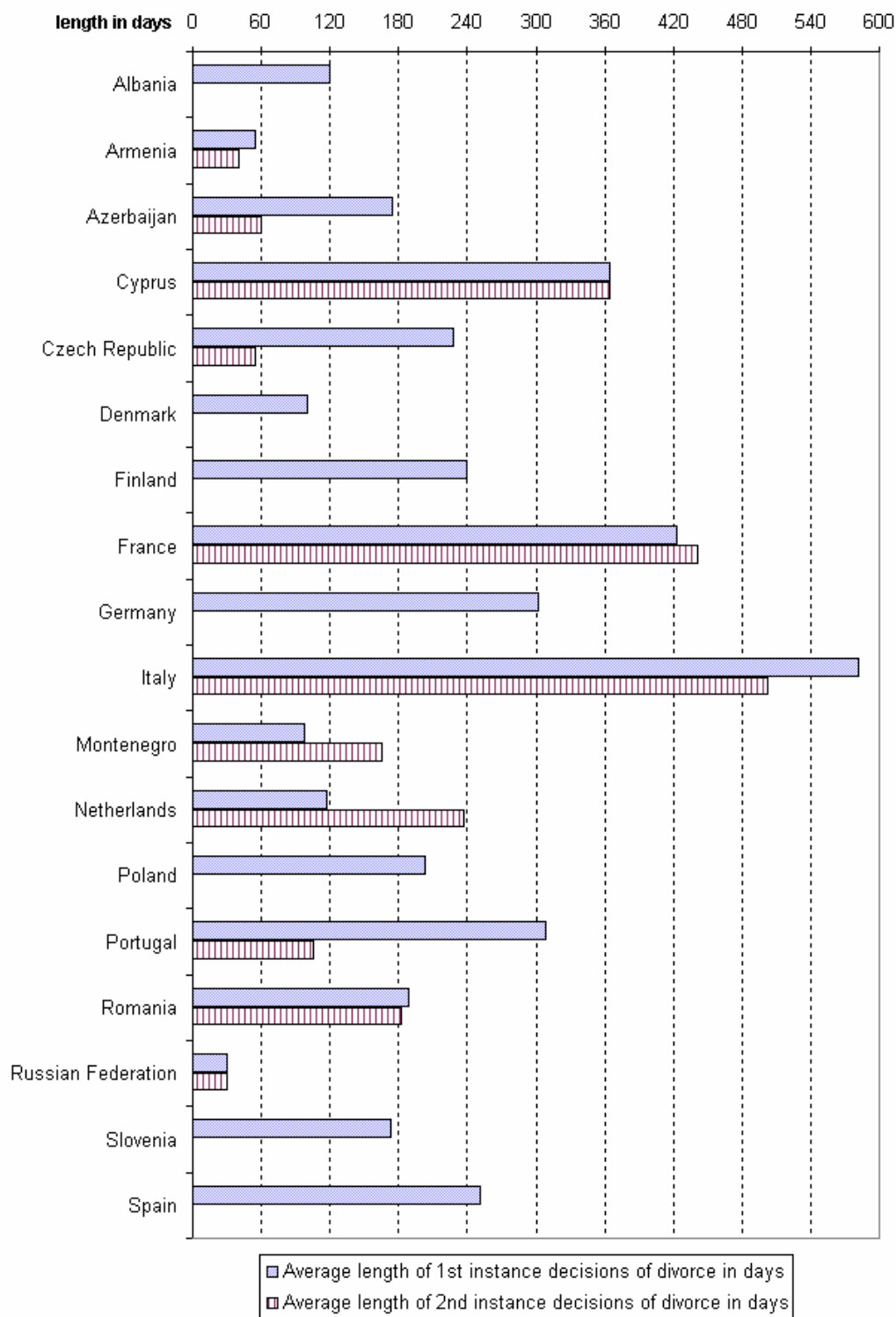
Graficul 21. Durata medie a procedurilor în prima și a doua instanță pentru cazuri de concediere în 2004 (întrebarea 69)

În unele țări, în proceduri de divorț în instanță, se poate include o perioadă de gândire de câteva luni. 15 țări au dat detalii privind divorțul. În **Andorra**, o procedură de divorț este comparabilă cu o procedură declarativă ("abreujat"), ca și cererea de solicitare a unei despăgubiri minore (între 1.200 € și 12.000 €). Ca parte a procedurii, se pot solicita măsuri de urgență pentru a administra situația tranzitorie înaintea obținerii hotărârii finale de divorț. În **Azerbaidjan** există o perioadă de gândire de trei luni (dar în situația în care una dintre părți nu este de acord cu divorțul, judecătorul poate extinde această perioadă la șase luni). Se oferă o lună pentru înaintarea unui apel și perioada de gândire la apel este de două luni. În **Croația** divorțul nu este posibil când soția este însărcinată (pe perioada sarcinii) și în situația în care un copil nu are mai mult de un an. Medierea în cazuri de divorț este obligatorie în Croația, dacă soții au copii sau copii înfiați sau copii asupra cărora dețin custodia. În **Cipru**, cererile de divorț se înaintează instanței de familie iar apelurile se înaintează la Curtea Supremă. În **Republica Cehă**, se aplică următoarele cazuri pentru divorț: dacă mariajul există de cel puțin un an, soții nu au locuit împreună de mai mult de șase luni și cererea pentru divorț a unui soț este susținută de celălalt, instanța nu stabilește motivele pentru încetarea căsătoriei și emite hotărârea de divorț dacă părțile depun: a) un acord scris cu semnăturile verificate oficial ale părților care stabilește împărțirea proprietăților după divorț, drepturile și îndatoririle în ceea ce privește locuința comună și datoria de a susține financiar celălalt soț, dacă este cazul; și b) o decizie finală și definitivă a instanței aprobând acordul soților în ceea ce privește copiii lor după divorț. Dacă există un copil (sau mai mulți) instanța decide, înaintea emiterii hotărârii de divorț, asupra drepturilor și îndatoririlor părinților față de copil sau copii, mai ales căruia dintre ei i se va încredința custodia copilului sau copiilor și care vor fi îndatoririle lor de a susține (financiar) și întreține copiii. Nu se poate acorda divorțul până când decizia asupra situației copiilor după divorț nu devine finală și definitivă. Decizia privind responsabilitatea parentală poate fi înlocuită cu un acord al părinților care trebuie aprobat de instanță pentru a fi valid. În **Estonia** este posibil să se înainteze divorț la Oficiul pentru Starea Civilă (în cazul unui divorț cu acordul părților) sau să se pornească o procedură de divorț în instanță (divorț litigios). Căsătoria poate fi dizolvată în **Finlanda** tot printr-un ordin al curții. Se va acorda divorțul după o perioadă de gândire de șase luni sau după ce soții au locuit separat timp de doi ani fără întrerupere. Procedura de divorț începe cu o cerere scrisă trimisă instanțelor districtuale. Instanța districtuală va acorda divorțul la expirarea perioadei de gândire de șase luni și soții (sau unul dintre soți) cere ca divorțul să se realizeze. Soții pot demara procedura de divorț imediat (fără o perioadă de gândire de șase luni) dacă locuiesc separat de doi ani. În **Malta** divorțul nu este legal. În **Muntegru**, singura specificitate în procedură constă într-o audiere obligatorie în care părțile încearcă să se împace. În **Polonia** există două opțiuni pentru încheierea unei căsătorii: divorțul sau separarea. Separarea este decisă de instanță când există o dezintegrare completă (dar nu ireconciliabilă) a vieții matrimoniale. Hotărârea juridică de separare are în principiu același efect ca și un divorț. Cu toate acestea, cea mai importantă deosebire este că soții separați nu au dreptul să se recăsătorească. Procedurile pentru încheierea unei căsătorii sunt inițiate de unul dintre soți înaintând o cerere de divorț sau separare într-o Curte de Circuit. În procedurile de încheiere a căsătoriei nu este obligatoriu să existe avocat. Fiecare parte poate merge personal la instanța competentă, întreprinde acțiuni legate de acțiunea legală, înainte de a merge, numi un avocat sau solicita instanței să numească unul (moțiune de ajutor legal). Căsătoriile vor fi dizolvate doar când hotărârea devine finală – când nu se poate face apel împotriva hotărârii datorită expirării limitei de timp pentru înaintarea unui apel sau datorită epuizării căilor de apel. În **Portugalia**, divorțurile litigioase pot fi solicitate de oricare dintre soți dacă unul dintre ei violează drepturile maritale. Se poate invoca și separarea amiabilă pe o perioadă de trei ani, separarea amiabilă pe termen de un an dacă divorțul a fost solicitat de unul dintre soți fără opoziția celuilalt, alterarea facultăților mintale ale unuia dintre soți dacă durează de mai mult de trei ani și pune în pericol păstrarea vieții de familie și absența unuia dintre soți pe o perioadă nu mai mică de doi ani. Divorțul litigios este solicitat de unul dintre soți împotriva celuilalt. În procedurile de divorț va exista întotdeauna o încercare de conciliere din partea unui soț.

Durata procedurilor privind cazurile de divorț litigios este prezentată în funcție de nivelul instanței (prima și a doua instanță).

Graficul 22 Durata medie a procedurilor în cazuri de divorț litigios în prima și a doua instanță în 2004 (întrebarea 69)

7.7 Instrumentarea cazurilor penale de către procurorul public

Ca și în cazurile civile, mai multe țări au întâmpinat dificultăți în a prezenta cifrele detaliate solicitate privind cazurile penale. Următorul tabel rezumă numărul de răspunsuri privind noile cazuri instrumentate de procurori și cazurile primite judecate de instanțe în general, pentru jaf și omucidere intenționată.

Tabelul 38. Numărul de răspunsuri privind cazurile penale (întrebările 72 și 73)

Cazuri penale primite de procurorul public	Cazuri penale	Cazuri de jaf	Cazuri de omucidere intenționată
37	Cazuri primite în prima instanță 38	21	19

Spre deosebire de cazurile de drept civil, pentru cazurile penale s-au primit mai multe cifre (de încredere)²⁴. 40 de țări sau entități statale au oferit informații valoroase privind activitatea penală pe baza unor definiții similare, ținând cont de Manualul european pentru infracțiuni și statistici de justiție penală. Cifrele ar putea fi analizate mai în profunzime în viitor.

În tabelul 39 este prezentat numărul total de cazuri penale primite de procurorul public la nivel de primă instanță.

În majoritatea țărilor, după investigația poliției, dosarele penale sunt înaintate procurorului public. Apoi procurorul public are trei modalități importante de lucru la dispoziție: (1) întreruperea urmăririi penale (în general, infractor necunoscut, motive legale cum ar fi lipsa de dovezi), (2) o pedeapsă impusă sau negociată sau (3) prezentarea acuzării într-o instanță. Toate cele trei modalități sunt prezentate în următorul tabel. Se poate trage concluzia din acest tabel că există țări în care în multe cazuri primite se încetează urmărirea penală (în general sau datorită faptului că infractorul nu a putut fi identificat). Doar o parte relativ mică a cazurilor sunt aduse înaintea instanțelor.

Tabelul 39. Cazuri penale instrumentate de procuratură în 2004 (întrebarea 72)

Țară	Î72 Număr total de cazuri penale de primă instanță primite de procuratură	la 100.000 de locuitori	Înteruptă urmărirea de procuratură				Încheiate cu o pedeapsă impusă sau negociată de procuratură	Sustinute de procuratură într-o instanță
			în general	deoarece infractorul nu a putut fi identificat	datorită absenței unei infracțiuni dovedite sau a unei situații legale speciale			
Albania	14 204	463	2 175	-	-	-	3 779	
Andorra	2 343	3 048	10	-	-	-	14	
Armenia	3 481	108	1 485	1 345	403	-	-	
Austria	631 619	7 697	126 717	-	107 064	32 765	67 002	
Azerbaidjan	-	-	145	75	39	443	11 452	
Belgia	821 392	7 863	624 880	294 386	133 751	8 390	19 331	
Croația	96 915	2 181	-	41 679	15 075	-	-	
Republica Cehă	111 694	1 093	294	0	184	0	79 012	
Danemarca	892 288	16 531	-	-	-	-	194 926	
Estonia	34 078	2 522	29 474	20 987	2 336	2 096	-	
Finlanda	88 000	1 680	26 000	-	-	3 700	67 000	
Franța	5 004 678	8 049	366 382	3 147 897	401 184	414 693	674 522	
Georgia	43 071	950	7 016	792	6 224	-	7 291	
Germania	4 988 450	6 047	4 997 579	-	1 313 576	265 319	1 211 875	
Grecia	148 556	1 344	2 257	50 700	-	-	-	
Ungaria	137 886	1 366	16 934	-	-	5 254	78 850	
Islanda	8 782	2 991	2 794	-	455	-	5 944	
Italia	3 188 511	5 454	2 223 721	1 339 369	-	-	568 515	
Letonia	15 511	669	1 639	54	213	1 282	13 322	

²⁴ Vezi European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics [Cartea de referință europeană a statisticilor privind infracțiuni și justiție în materie penală] - 2003, a doua ediție, Boom Juridische uitgevers, WODC, 2003. http://www.wodc.nl/onderzoeken/onderzoek_212.asp?loc=/onderwerp.

Liechtenstein	2 787	8 055	1 407	208	1 199	0	1 158
Țară	În 172 Număr total de cazuri penale de primă instanță primite de procuratură	la 100.000 de locuitori	Întreruptă urmărirea de procuratură în general	deoarece infractorul nu a putut fi identificat	datorită absenței unei infracțiuni dovedite sau a unei situații legale speciale	Încheiate cu o pedeapsă impusă sau negociată de procuratură	Susținute de procuratură într-o instanță
Lituania	17 358	507	61 696	-	20 401	-	18 827
Luxemburg	48 365	10 630	9 749	-	-	618	11 477
Monaco	2 714	9 041	1 680	240	-	0	617
Munte negru	10 535	1 698	-	6 458	554	-	8 503
Olanda	273 974	1 682	36 743	-	36 743	78 613	160 000
Norvegia	426 053	9 249	241 046	183 762	-	185 007	87 466
Polonia	1 816 335	4 758	1 040 125	681 860	294 198	0	425 048
Portugalia	498 935	4 739	406 151	-	-	2 116	85 563
România	661 355	3 051	321 219	-	-	96 976	49 185
Federația Rusă	978 371	682	1 435 830	1 369 326	65 904	-	65 123
Serbia	88 453	1 180	-	-	-	-	44 881
Slovacia	139 384	2 581	65 727	63 234	-	-	32 682
Slovenia	91 956	4 603	15 472	-	-	3 007	14 721
Spania	3 956 078	9 214	-	2 305 225	424 819	91 562	514 741
Suedia	185 710	2 055	71 944	-	-	24 488	92 900
Turcia	2 300 954	3 234	919 158	-	-	-	872 875
M.Brit. Anglia & Țara Galilor	1 570 000	2 960	172 848	72 195	32 832	1 060 619	1 330 767
M.Brit. Irlanda de Nord	70 000	4 093	-	-	-	-	-

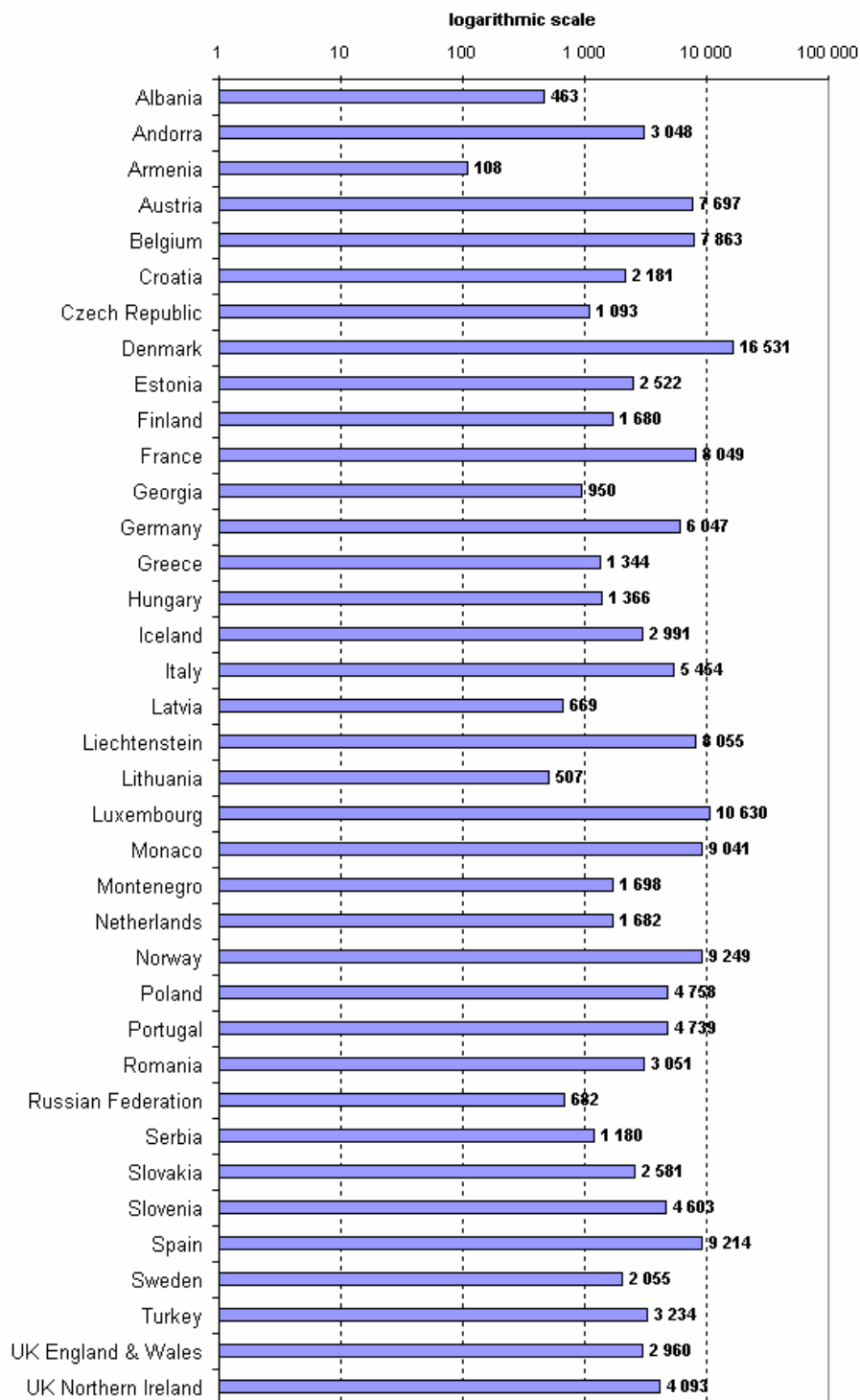
Observații:

În ceea ce privește cifrele oferite de **Olanda**, acestea privesc doar cazurile penale, excluzând astfel contravențiile în general și aproape toate infracțiunile rutiere (infracțiunile rutiere sunt tratate prin procedura de drept administrativ). În **Belgia** cifrele oferite sunt legate de numărul de cazuri penale de primă instanță, excepție făcând cazurile judecate de Curtea federală. În **Franța și Islanda** infracțiunile rutiere sunt incluse în cifrele totale. În **Norvegia** acestea exclud deciziile de retragere a cazului (achitări). **România** include în cifra totală a clasărilor fără continuare și persoanele care au primit o sancțiune administrativă. Cifrele din **Slovenia** includ minori.

Cu toate acestea, acesta nu este singurul sistem posibil, de vreme ce diversele proceduri penale naționale implică faptul că rolul și puterea procuraturii poate diferi în mare măsură de la o țară la alta (vezi capitolul 8 de mai jos). În acest sens, de exemplu, mai multe răspunsuri goale se explică prin aceea că opțiunile sugerate nu sunt o parte a atribuțiilor procurorului examinate anterior, cum ar fi de exemplu închiderea unui caz fără a avea un ordin al instanței. Această remarcă este validă și în țări care nu au oferit numărul de cazuri în care procurorul a dispus încetarea urmăririi penale în situații în care infractorul nu a putut fi identificat, deoarece sistemul lor nu prevede ca aceste cazuri să fie decise de procuror (**Armenia, Olanda**); uneori aceste cazuri sunt tratate de forțele de poliție până la elucidarea lor (**Croația**), ceea ce nu este exact același lucru ca un caz în care procurorul dispune încetarea urmăririi. Aceeași este situația în **Republica Cehă**, unde poliția are puterea de a închide cazuri. Specificul **Irlandei** trebuie subliniat în acest sens, al cărei sistem de acuzare face să fie dificil să se transfere un caz procurorului când infractorul este necunoscut, iar șansele de identificare ale acestuia sunt mici. Se poate observa de asemenea uneori o ușoară schimbare între categoriile sugerate și prevederile legale ale țărilor. În **Olanda**, de exemplu, cuvântul «sancțiune» nu este echivalentul exact al unui caz încheiat printr-o pedeapsă impusă sau negociată de procuratură.

Diferențele de mărime fac necesară utilizarea unei scale logaritmice în figura următoare: numărul de cazuri primite de procuratură la 100.000 de locuitori este în **Armenia** (108) de 150 de ori mai mic față de numărul de cazuri primite de procuratură la 100.000 de locuitori în **Danemarca** (16.531).

Graficul 23 Cazuri penale de primă instanță primite de procuratură în 2004 (la 100.000 de locuitori) (întrebarea 72)

7.8 Cazuri penale judecate în instanță

După cum s-a identificat în alineatul anterior, doar o parte relativ mică a cazurilor penale sunt instrumentate de procuror într-o instanță. În tabelul 40 sunt prezentate cifrele generale privind numărul de cazuri penale primite de instanțe, rata de apel, deciziile luate și durata acțiunilor. Toate aceste cifre trebuie folosite cu grijă și trebuie folosite doar în scopuri ilustrative, pentru a arăta numărul de cazuri din instanțe.

Trebuie observat faptul că durata generală a acțiunilor a fost inclusă ca indicație, dar nu poate fi folosită într-o analiză comparativă, datorită disparităților în perioadele acțiunilor luate în considerare.

Tabelul 40. Cazuri penale în instanțe în 2004 (întrebarea 73)

Țară	Î73-1 Cazuri penale primite	la 100.000 de locuitori	Î 73-2 decizii juridice	Î73-3 persoane condamnate	Î 73-4 persoane achitate	Î 73-5 % din decizii supuse apelului într-o instanță	Î73-6 cazuri în desfășurare la 1 ianuarie 2005	Î 73-7 % dintre cazuri în desfășurare de mai mult de 3 ani
Albania	9 181	299	7068	6379	303	38,0	2113	-
Andorra	2 319	3 017	911	1656	420	-	-	-
Armenia	4 651	145	3780	4881	6	33,3	547	-
Austria	91 152	1 111	50 723	-	-	8,8	15695	2,4
Azerbaidjan	13 838	166	10 775	13 353	6	18,6	1305	-
Belgia	32 437	311	-	-	-	-	-	-
Bulgaria	67 537	870	58377	57383	2953	-	28117	-
Croația	33 931	764	-	-	-	-	-	-
Cipru	81 948	11 884	80608	68536	13412	0,3	32058	0
Republica Cehă	79 012	773	94024	68443	7456	-	5403	10,86
Danemarca	134 647	2 495	131298	131298	-	3,0	42780	-
Estonia	8 622	638	8412	10060	248	21,0	2181	3,8
Finlanda	67 298	1 285	66 533	54 018	3 486	12,4	17 380	6
Franța	962 917	1 549	1086651	1115823	47800	-	368818	-
Germania	910 548	1 104	433 406	442 356	37 243	14,0	313989	0,63
Grecia	205 534	1 859	-	-	-	-	-	-
Ungaria	138 433	1 371	103041	98976	4490	10,6	51761	1,61
Islanda	8 563	2 917	8 105	2 612	81	2,0	761	0
Irlanda	360 334	8 919	-	-	-	-	-	-
Italia	1 433 260	2 452	1 311 549	-	-	-	1 254 003	-
Letonia	12 167	525	12 295	13 222	209	17,2	4 475	1,9
Liechtenstein	1 429	4 130	1 293	-	-	-	321	-
Lituania	17 592	514	17 364	17 882	458	26,0	3 493	-
Luxemburg	-	-	11477	-	-	-	2956	-
Moldova	12 774	377	13046	12751	338	4,6	2799	-
Monaco	617	2 055	700	796	30	10,0	40	-
Munte negru	5 190	836	3 459	3 000	585	32,3	1 731	5,1
Olanda	-	-	133218	126174	6353	-	-	-
Norvegia	16 896	367	16 343	-	-	8,0	5 264	-
Polonia	548 136	1 436	564 196	500 799	13 070	18,4	213 277	2,8
Portugalia	116 344	1 105	99 747	69 798	35 105	-	170 008	-
România	416 581	1 922	353 945	76 198	27 816	-	60 633	-
Federația Rusă	1 059 000	738	677 000	816 000	9 000	19,8	155 000	-
Serbia	105389	1 406	56824	-	-	25,0	48565	-
Slovacia	26 939	499	26 446	26 804	1 223	17,0	17 330	9
Slovenia	14 529	727	16 008	7 974	1 713	-	20 904	26,5
Spania	5 184 126	12 074	415 313	-	-	7,0	751 472	-
Suedia	68 555	759	-	-	-	12,9	25 827	2,6
Turcia	1 778 875	2 500	2 337 748	1 091 358	485 253	-	1 056 754	-
M.Brit. Anglia&Țara Galilor	2 022 604	3 813	1 599 448	1 548 500	50 948	12,7	28 198	0

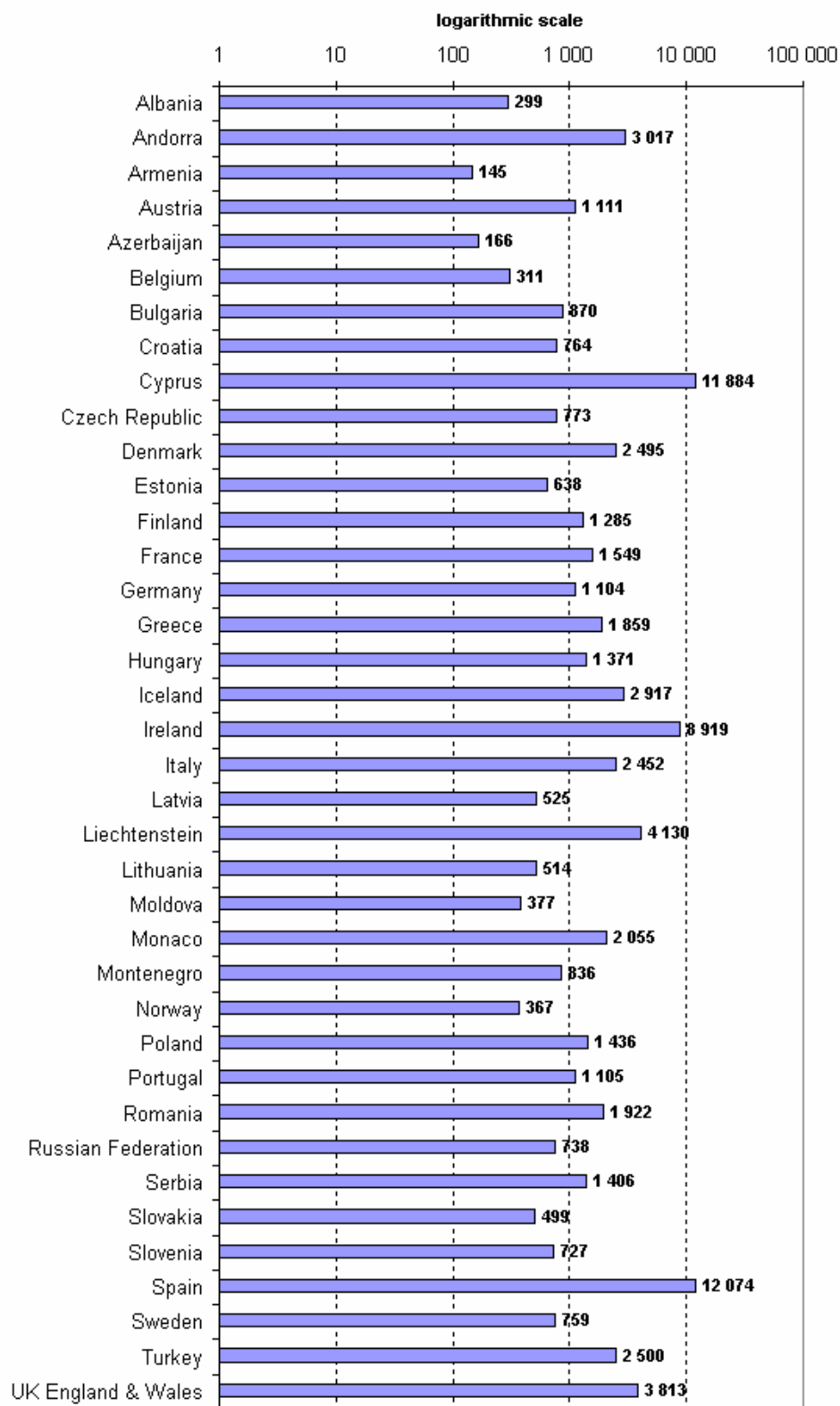
Comentarii

- **Albania:**
- Întrebarea 73-3: pentru 772 persoane cazul este clasat.

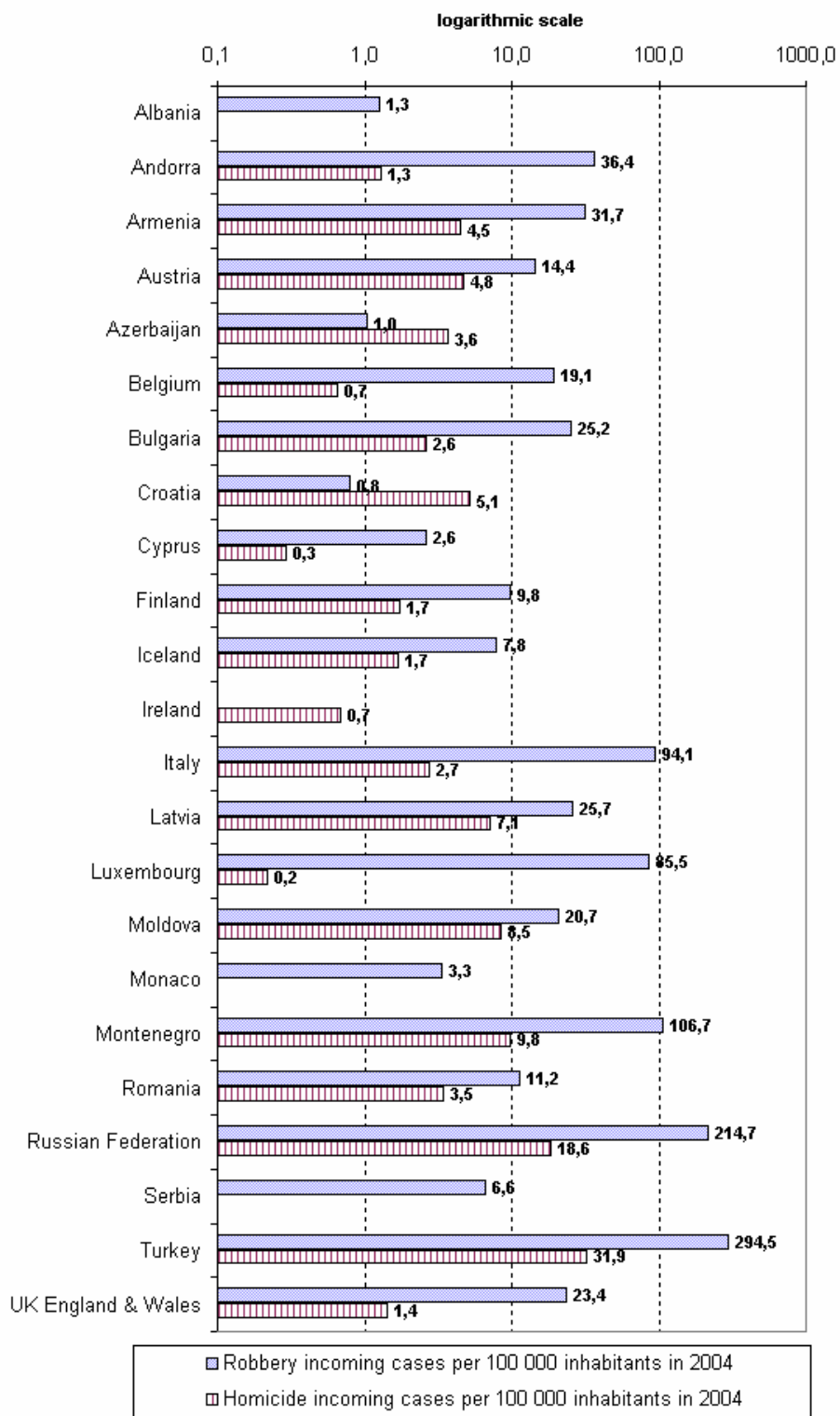
- Întrebarea 73-5: decizii supuse apelului: cifrele incluse privesc doar apelurile pe lângă curtea de apel (curtea de a doua instanță).
- **Republica Cehă:**
  - Întrebarea 73-2: cazuri închise.
  - Întrebarea 73-7: procentaj de cazuri în desfășurare de mai mult de 2 ani.
- **Danemarca:**
  - Întrebarea 73-1,2,3,6: Curți orașenești.
  - Întrebarea 73-5: aproximare.
- **Estonia:** Întrebarea 73-3,4: numărul de persoane implicate (nu cazuri).
- **Franța :**
  - Întrebarea 73-1: 517 245 acte și infracțiuni penale, 445 672 încălcări ale legii incluzând 119 622 de categoria a cincia.
  - Întrebarea 73-2: decizii juridice (hotărâri și încheieri ale cazurilor) 1.086.651 inclusiv 518 699 acte și infracțiuni penale, 567 952 încălcări ale legii incluzând 149 789 de categoria a cincia.
  - Întrebarea 73-3: 566 919 acte și infracțiuni penale, 548 904 încălcări ale legii incluzând 143 953 de categoria a cincia.
  - Întrebarea 73-4: inclusiv 31 110 acte și infracțiuni penale, 16 690 încălcări ale legii incluzând 4 403 de categoria a cincia.
  - Întrebarea 73-5: cazuri în desfășurare la 1 ianuarie 2005 (cu excepția instanțelor pentru minori) 368 818, tribunale polițienești și *juridictions de proximité* 221 917 (cu excepția instanțelor pentru minori).
- **Grecia:** datele sunt cele oferite de biroul procuraturii al Curții de Primă Instanță din Atena.
- **Islanda:** Întrebarea 73-5: 170 cazuri
- **Italia:**
  - Întrebarea 73-1: 1.343.481 cazuri în instanță, 89.779 cazuri în instanța judecătorului de pace (total 1,433,260).
  - Întrebarea 73-2: 1.231.499 cazuri în instanță, 80.010 cazuri în instanța judecătorului de pace (total 1,311,549).
  - Întrebarea 73-6: 1.196.156 cazuri în instanță, 57.847 cazuri în instanța judecătorului de pace (total 1,254,003).
- **Luxemburg:** 73a1: statisticile oferite sunt comparate cu numărul de decizii restituite. Trebuie însă observat că, dintre cauzele penale, numărul de cazuri noi înaintate instanței care se ocupă de fondul cazului este aproximativ egal cu numărul de judecăți emise. 73a3,4: Statisticile sunt realizate pe baza numărului de judecăți emise, fără a lua în considerare numărul de persoane implicate de decizie.
- **Monaco:** Întrebarea 73-5: în jur de + 10%
- **Muntele Negru:** instanțele de bază
- **România:**
  - Întrebarea 73-1: suma cazurilor Curților de primă instanță (280.313) + cazurile Tribunalului (include cazurile judecate în primă instanță, în apel și în al doilea apel de către tribunale) (102.088) + cazurile Curții de Apel (include cazurile judecate în primă instanță, în apel și în al doilea apel de către curțile de apel) (34.180) = 416.581.
  - Întrebarea 73-2: suma cazurilor Curților de primă instanță (231.056) + cazurile Tribunalului (include deciziile luate în primă instanță, în apel și în al doilea apel de către tribunale) (90.712) + cazurile Curții de Apel (include deciziile luate în primă instanță, în apel și în al doilea apel de către curțile de apel) (32.177) = 353.945.
  - Întrebarea 73-3: suma cazurilor Curților de primă instanță (include acuzați condamnați de curțile de primă instanță – nu prin decizii finale) (68.101) + cazurile Tribunalului (cazuri de primă instanță 7.327; cazuri de apel 287; cazuri de al doilea apel 281) + cazurile Curții de Apel (cazuri de primă instanță 43; apel 47; al doilea apel 112) = 76.198.
  - Întrebarea 73-4: suma cazurilor Curților de primă instanță (include acuzați condamnați de curțile de primă instanță (nu prin decizii finale) (26.358) + cazurile Tribunalului (cazuri de primă instanță 222; apel 271; al doilea apel 760) + cazurile Curții de Apel (cazuri de primă instanță 18; apel 30; al doilea apel 157) = 27.816.
  - Întrebarea 73-5: împotriva a 23.78% dintre cazurile în care au decis curțile de primă instanță s-a făcut apel în tribunale; împotriva a 24.39% dintre cazurile în care au decis tribunalele în primă instanță s-a făcut apel în curțile de apel.
  - Întrebarea 73-6: suma cazurilor Curților de primă instanță (49.257) + cazurile Tribunalului (include cazurile judecate în primă instanță, în apel și în al doilea apel de către tribunale) (11.376) + cazurile Curții de Apel (2.003) = 60.633.
- **Federația Rusă:**
  - Întrebarea 73-5: în ceea ce privește persoanele împotriva sentințelor cărora s-a făcut apel.
  - Întrebarea 73-7: 2.8 % din totalul cazurilor încheiate. 8.3 % din totalul cazurilor în desfășurare.
- **M.Brit. Anglia&Țara Galilor:** Întrebarea 73-5: de la Curțile Coroanei la Curtea de Apel.

În scopuri ilustrative, în figurile următoare sunt prezentate cazurile penale primite de curți la 100.000 de locuitori, cazurile primite de jaf și omucidere intenționată.

Graficul 24. Cazurile penale primite în 2004 (la 100.000 de locuitori) (întrebarea 73)

Graficul 25. Cazurile de jaf și omucidere intenționată primite în 2004 (la 100.000 de locuitori) (întrebarea 73)

7.9 Durata acțiunilor pentru cazuri de jaf și omucidere intenționată

Ca și pentru tabelele privind cazurile civile, durata generală a acțiunilor este dată ca un indicator pentru fiecare țară, dar nu poate fi folosită în comparații. CEPEJ a ales să analizeze mai în detaliu două tipuri de cazuri penale: jaful și omuciderea intenționată. În ciuda importanței măsurării duratei acțiunilor în instanță, multe țări nu au putut oferi informații cantitative. Doar 8 țări au putut prezenta informații privind durata acțiunilor în cazuri de jaf; pentru omuciderea intenționată, doar 6 țări au putut oferi informații²⁵.

Cazuri de jaf

Albania, Republica Cehă, Finlanda, Franța, Islanda, Muntenegru, Olanda și Portugalia au putut prezenta cifre legate de durata rezolvării unui jaf în instanță. Acțiuni foarte scurte se găsesc în **Albania** (o durată medie de 60 de zile în curți de primă instanță). În alte țări, durata medie este aceeași cu a unei curți de primă instanță: **Islanda** (107 zile), **Finlanda** (147 zile), **Olanda** (150 zile), **Muntenegru** (158 zile), **Franța** (240 zile), **Portugalia** (346 zile) și **Republica Cehă** (373 zile).

Durata medie a cazurilor la nivelul curților de a doua instanță: **Albania** (60 zile), **Republica Cehă** (52 zile), **Finlanda** (215 zile), **Franța** (552 zile), **Muntenegru** (163 zile) și **Portugalia** (102 zile). Informații legate de durata totală a acțiunilor (de la prima instanță până la cea mai înaltă curte) au fost oferite de: **Republica Cehă** (409 zile), **Muntenegru** (315 zile) și **Republica Slovacă** (284 zile).

Cazuri de omucidere intenționată

Pentru a compara cazuri penale grave omogene și clar identificabile, țările au fost invitate să ofere informații privind durata acțiunilor în legătură cu cazurile de omucidere intenționată (excluzând tentativele). Însă doar câteva țări au putut trimite informații cantitative.

La nivelul curților de primă instanță, durata medie a rezolvării unui caz de omucidere intenționată a variat de la 63 de zile (**Islanda**) la 1179 zile (**Franța**). În celelalte țări, cifrele au fost: 210 zile (**Republica Cehă**), 126 zile (**Finlanda**), 536 zile (**Muntenegru**) și 293 zile (**Portugalia**).

La nivelul curților de a doua instanță, durata medie a fost: 53 zile (**Republica Cehă**), 272 zile (**Finlanda**), 205 zile (**Muntenegru**) și 115 zile (**Portugalia**). Informații privind durata totală au fost oferite de: **Muntenegru** (715 zile), **Republica Cehă** (285 zile) și **Republica Slovacă** (150 zile).

²⁵ Unitatea de lucru a CEPEJ în domeniul duratelor judiciare lucrează în vederea definirii și măsurării duratelor judiciare. Rezultatul acestei acțiuni va fi folositor pe viitor în vederea unei analize mai profunde a acestor elemente esențiale.

8. Procurori

8.1 Introducere

În cadrul acestui capitol sunt descrise competențele, sarcinile și performanțele principale ale procurorilor. Procurorul este definit în Recomandarea 2000 (19) cu privire la rolul său în cadrul sistemului penal: procurorii sunt „autorități publice care, în numele societății și al interesului public, asigură aplicarea legii acolo unde încălcarea acesteia implică o sancțiune penală, luând în considerare atât drepturile individului, cât și eficiența necesară a sistemului justiției penale”.

8.2 Rolul și atribuțiile procurorului

Sarcinile și competențele uzuale ale procurorilor sunt: de a decide în privința începerii sau continuării urmăririi penale, de a reprezenta acuzarea în fața instanțelor și de a înainta recurs cu privire la anumite decizii ale instanțelor penale. În cazul anumitor instanțe, procurorii pot deține un rol în domeniul punerii în aplicare a procedurilor civile, al supravegherii cercetărilor penale, al asistenței acordate victimelor, al deciziei cu privire la sancțiuni alternative etc.

Rolul și atribuțiile procurorului public pot fi diferite de la țară la țară. În toate țările, procurorul deține un rol în punerea sub acuzare în caz de infracțiune penală și de a prezenta un caz în fața instanței (singura excepție fiind **Ucraina**). Într-o măsură mai restrânsă, multe țări au răspuns că există un rol al procurorului în înaintarea recursului unui caz penal sau în solicitarea de măsuri de investigare din partea judecătorului. Trebuie observat faptul că mai puțin de jumătate dintre țări permit unui procuror să închidă un caz prin impunerea unei pedepse sau a unei măsuri negociate, fără o hotărâre judecătorească. (A se vedea tabelul 41).

Tabelul 41. Numărul de răspunsuri afirmative cu privire la rolul și atribuțiile procurorului (întrebările 70 și 71)

Rolul și atribuțiile procurorilor	efectuarea sau supravegherea investigațiilor poliției	39
	efectuarea de investigații	32
	solicitarea de măsuri de investigare din partea judecătorului	42
	punerea sub acuzare	47
	expunerea cauzei în fața instanței	46
	propunerea unei sentințe judecătorești	41
	recurs	44
	supravegherea procedurii de punere în aplicare	27
	închiderea cazului fără necesitatea unei hotărâri judecătorești	40
	impunerea sau negocierea unei pedepse fără o hotărâre judecătorească	15
	deținerea altor atribuții semnificative	16
	procurorul deține un rol în cauze civile sau de contencios administrativ	31

Trebuie menționat faptul că observațiile cu privire la categoria „alte atribuții semnificative” nu au fost cercetate în detaliu.

În 31 de țări, procurorul deține un rol în cazurile de drept civil sau administrativ. În mare parte, acest rol este legat de executarea hotărârilor instanțelor. Această atribuție poate fi exercitată în alte țări de către un executor judecătorec.

Monitorizare și evaluare

În ceea ce privește monitorizarea și evaluarea serviciilor organelor de urmărire penală (întrebarea 59), numai 6 țări din 47 nu au un astfel de sistem. **Armenia, Cipru, Danemarca, Federația Rusă, San Marino și Ucraina.**

8.3 Procurorii și personalul serviciului de urmărire penală

În anumite țări, un grup specific de sarcini poate fi atribuit altor oficiali decât procurorilor sau poate fi exercitat de către avocați pe baze contractuale. De exemplu în **Austria**, agenții din cadrul parchetelor („Bezirksanwälte”) sunt ofițeri judiciari cu formare juridică și li se permite să acționeze pentru acestea sub supravegherea unui procuror (în mod aproape similar „Rechtspfleger”-ului, dar cu o arie mai restrânsă de competență și mai puține calificări). Acești 145 agenți (număr mediu de salariați) nu sunt

incluși în numărul total al procurorilor, așa este prezentat în tabelul 41. În **Irlanda**, funcționarea procuraturii este asigurată de 66 de avocați cu normă întreagă, plus 34 de persoane, de asemenea avocați profesioniști, cărora li se încredințează îndatoriri similare (avocați angajați în cadrul biroului procurorului general), dar pe baze contractuale. În cadrul tabelului a fost efectuată o însumare fie datorită faptului că îndatoririle sunt identice, fie pentru că dacă nu s-ar fi făcut acest lucru, acești 34 de procurori nu ar fi apărut în statistici.

Trebuie menționat faptul că aspectul repartizării pe categorii este recurent pentru unele țări sau entități a căror organizare judiciară nu corespunde criteriilor schemei de evaluare. Prin urmare, în **Regatul Unit - Irlanda de Nord** există 100 de judecători printre cei 300 de procurori menționați. **Norvegia** subliniază că numărul menționat include câteva autorități: „Oficialii autorității de urmărire penală sunt: 1) Directorul General al Procuraturii și Directorul General Asistent al Procuraturii, 2) procurorii, procurorii adjuncți și procurorii asistenți, 3) șefii poliției, șefi adjuncți ai poliției, șeful serviciului de securitate, șefi asistenți ai poliției, procurori ai poliției, intențenți I ai poliției și intențenți II ai poliției, cât timp dețin o diplomă în drept și își desfășoară activitatea într-un serviciu sau un post care le conferă autoritatea desfășurării unei activități de urmărire penală.” În cele din urmă, **Suedia** include în acest număr 79 de persoane care își desfășoară activitatea în cadrul Biroului Criminalității Economice.

Tabelul 42. Numărul procurorilor în 2004 (întrebările 43 și 44)

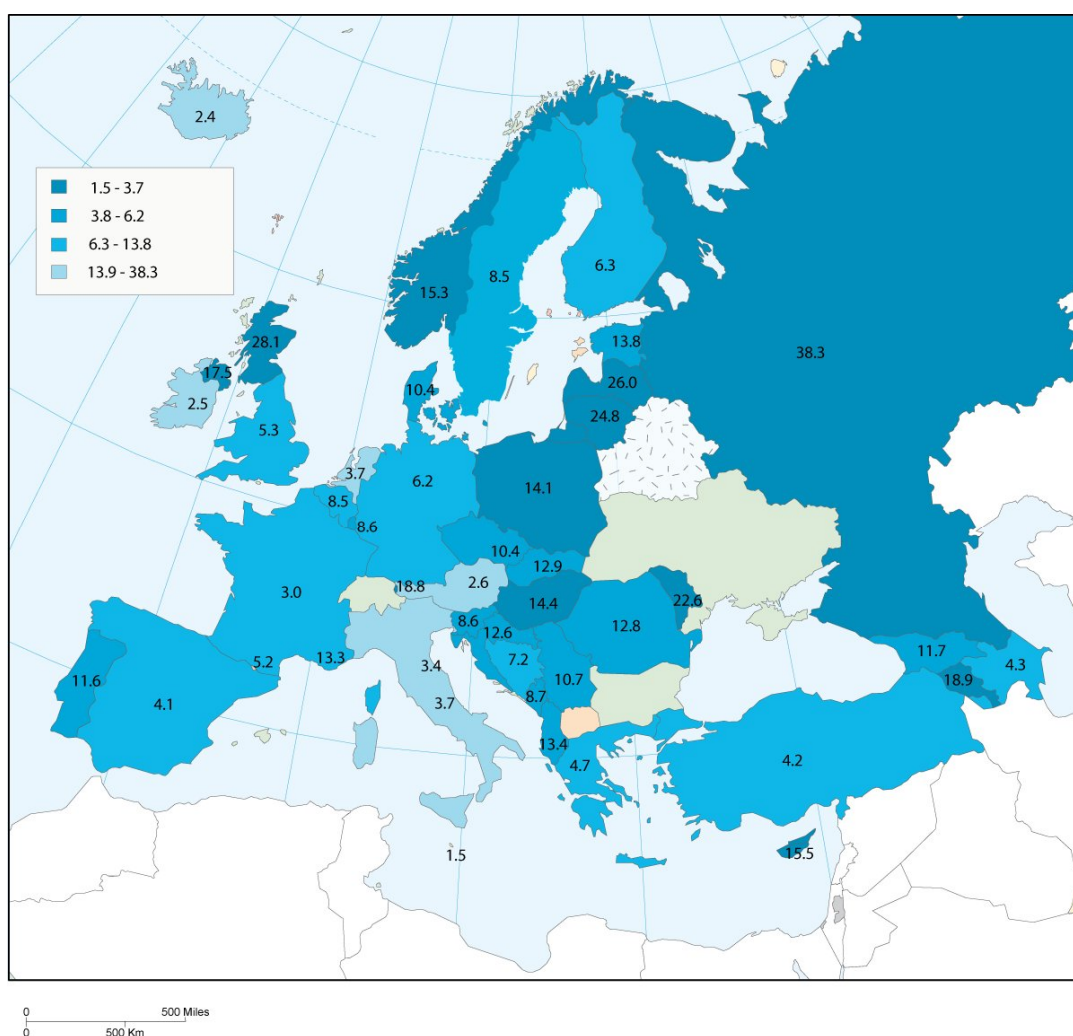
Țara	Întrebarea 43 Numărul procurorilor (număr mediu de salariați)	la 100 000 de locuitori	Întrebarea 44 Există persoane cu îndatoriri similare cu cele ale procurorilor?	Întrebarea 44 Dacă da, numărul lor	la 100 000 de locuitori
Albania	267	8,7	da		
Andorra	4	5,2	nu		
Armenia	605	18,9	nu		
Austria	216	2,6	da	145	1,8
Azerbaidjan	360	4,3	nedisponibil		
Belgia	893	8,5	nu		
Bosnia și Herțegovina	274	7,2	nu		
Bulgaria	neraportat		nu		
Croația	558	12,6	nu		
Cipru	107	15,5	nu		
Republica Cehă	1 066	10,4	nu		
Danemarca	564	10,4	da		
Estonia	186	13,8	nu		
Finlanda	330	6,3	da		
Franta	1 848	3,0	da		
Georgia	532	11,7	nu		
Germania	5 106	6,2	da		
Grecia	520	4,7	nu		
Ungaria	1 453	14,4	nu		
Islanda	7	2,4	da	26	8,9
Irlanda	100	2,5	da	16	0,4
Italia	2 146	3,7	da	1 506	2,6
Letonia	604	26,0	nu		
Liechtenstein	7	18,8	nu		
Lituania	850	24,8	nu		
Luxemburg	39	8,6	nu		
Malta	6	1,5	da	85	21,1
Moldova	766	22,6	nu		
Monaco	4	13,3	nu		
Muntenegru	83	13,4	nu		
Olanda	598	3,7	nu		
Norvegia	705	15,3	da	628	13,6
Polonia	5 393	14,1	da		
Portugalia	1 217	11,6	nu		
România	2 784	12,8	nu		
Federația Rusă	55 021	38,3	nu		
San Marino	1	3,4	da		
Slovacia	697	12,9	nu		
Slovenia	171	8,6	da	22	1,1
Serbia	800	10,7	nu		
Spania	1 740	4,1	nu		
Suedia	767	8,5	nu		
Turcia	3 006	4,2	nu		
Ucraina	neraportat		nu		

Regatul Unit - Anglia & Tara Gallor	2 819	5,3	da		
Regatul Unit – Irlanda de Nord	300	17,5	nu		
Regatul Unit - Scoția	1 428	28,1	neraportat		

Numărul de procurori *stricto sensu* per locuitor diferă considerabil. Valoarea medie în toate țările care au răspuns reprezintă puțin mai mult de 11 procurori la 100 000 de locuitori (**Bulgaria** și **Ucraina** sunt excluse din calcul, având în vedere că nu au furnizat informații). Valoarea minimă se constată pentru **Malta**, cu aproximativ 1,5 procurori la 100 000 de locuitori, iar la opusul său se situează **Federația Rusă**, unde există aproximativ 38 de procurori la 100 000 de locuitori.

În **graficul 26** sunt prezentate diferențele între efectivele de procurori la 100 000 de locuitori, sub forma unei hărți geografice. Aceasta arată că, în special în Europa de Est, își desfășoară activitatea mulți procurori la 100 000 de locuitori.

Graficul 26 Harta geografică a procurorilor în 2004 (la 100 000 de locuitori)

În nota explicativă se afirmă că personalul fără atribuții de urmărire penală este definit ca fiind reprezentat de oficiali care își desfășoară activitatea în sistemul procuraturii. Ca rezultat al acestui fapt, apar variații în ceea ce este inclus în numărul total per țară. De exemplu, **Croația** include evaluatori, stagiași și experți. **Norvegia** nu a inclus personalul care își desfășoară activitatea în cadrul poliției, în timp ce **Suedia**, care are un sistem similar, a făcut acest lucru. În cele din urmă, **Turcia** a precizat deja că personalul fără atribuții judecătorești sau de natura celor ale procuraturii a fost

cuantificat în total (datorită faptului că pentru personalul asistent nu există o separare între instanțe și procuratură).

În tabelul 43 este reprezentat personalul fără atribuții de natura celor ale procuraturii, din toate țările. De asemenea, este descris raportul între numărul personalului fără atribuții de natura celor ale procuraturii, per procuror, precum și numărul de judecători per procuror.

Tabelul 43. Numărul personalului fără atribuții de natura celor ale procuraturii, în 2004, și rapoarte (întrebările 36, 40 43 și 46)

Țara	Întrebarea 46 Număr personal (auxiliar) atașat serviciului procuraturii (nms)	Întrebarea 43 Numărul procurorilor (nms)	Personal auxiliar per procuror	Întrebarea 40 Număr personal auxiliar care își desfășoară activitatea în cadrul instanțelor (nms)	Întrebarea 36 Număr judecători profesioniști din cadrul instanțelor	Personal auxiliar per judecător
Albania	497	267	1,9	808	383	2,1
Andorra	4	4	1,0	68	22	3,1
Armenia	273	605	0,5	966	179	5,4
Austria	171,6	216	0,8	4 320	1 697	2,5
Azerbaidjan	700	360	1,9	1 524	338	4,5
Belgia	2 304	893	2,6	5 618	2 500	2,2
Bosnia și Herțegovina	427	274	1,6	1 998	690	2,9
Bulgaria	neraportat	neraportat		neraportat	neraportat	
Croația	885	558	1,6	6 473	1 907	3,4
Cipru	190	107	1,8	425	96	4,4
Republica Cehă	1 580	1 066	1,5	9 093	2 878	3,2
Danemarca	nedisponibil	564		1 422	368	3,9
Estonia	74	186	0,4	1 016	245	4,1
Finlanda	210	330	0,6	2 586	875	3,0
Franta	4 077,64	1 848	2,2	17 376	6 278	2,8
Georgia	290	532	0,5	1 155	406	2,8
Germania	12 304,65	5 106	2,4	58 922	20 395	2,9
Grecia	neaplicabil	520		6 827	2 200	3,1
Ungaria	2 295	1 453	1,6	6 770	2 757	2,5
Islanda	57	7	8,1	57	47	1,2
Irlanda	102	100	1,0	1 084	130	8,3
Italia	10 852	2 146	5,1	24 952	6 105	4,1
Letonia	372	604	0,6	1 371	384	3,6
Liechtenstein	3,8	7	0,6	39	17	2,3
Lituania	585	850	0,7	2 350	693	3,4
Luxemburg	36	39	0,9	240	162	1,5
Malta	7	6	1,2	346	35	9,9
Moldova	790	766	1,0	nedisponibil	415	
Monaco	5	4	1,3	41	18	2,3
Munte negru	116	83	1,4	830	242	3,4
Olanda	3 382	598	5,7	5 217	2 004	2,6
Norvegia	51	705	0,1	961	501	1,9
Polonia	4 213	5 393	0,8	33 878	9 766	3,5
Portugalia	1 696	1 217	1,4	7 506	1 754	4,3
România	neraportat	2 784		8 975	4 030	2,2
Federația Rusă	16 902	55 021	0,3	65 237	29 685	2,2
San Marino	neraportat	1		45	16	2,8
Slovacia	756	697	1,1	4 070	1 208	3,4
Slovenia	174	171	1,0	2 257	780	2,9
Serbia	neraportat	800		18 171	2 418	7,5
Spania	1 751	1 740	1,0	37 744	4 201	9,0
Suedia	620	767	0,8	1 337	1 618	0,8
Turcia	neaplicabil	3 006		18 276	5 304	3,4
Ucraina	neraportat	neraportat		23 304	6 999	3,3
Regatul Unit - Anglia & Tara Galilor	8 011	2 819	2,8	23 000	1 305	17,6
Regatul Unit - Irlanda de Nord	300	300	1,0	537	62	8,7
Regatul Unit - Scoția	1 428	1 428	1,0	1 231	227	5,4

Notă: numărul total al procurorilor în **Islanda** nu include 26 de comisari de poliție care dețin, de asemenea, atribuții de urmărire penală

Atunci când este comparat raportul personalului fără atribuții de natura celor ale procuraturii, per procuror, cu raportul personalului fără atribuții judecătorești, per judecător, rezultatul general este acela că, în medie, judecătorii au la dispoziție mai mult personal decât procurorii (cu excepția: **Islandei, Italiei, Olandei și a Regatului Unit (Anglia și Țara Galilor, Irlanda de Nord și Scoția)**).

Pot fi identificate în mod clar diferențe între țări în conformitate cu numărul de judecători per procuror. În cadrul primului grup de țări, procurorii sunt mai numeroși decât judecătorii, pentru că raportul este subunitar (în ordine crescătoare): două entități din **Regatul Unit (Scoția și Irlanda de Nord), Armenia, Federația Rusă, Moldova, Letonia, Danemarca, Norvegia, Georgia, Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor, Lituania, Cipru și Azerbaidjan**. În cadrul celui de-al doilea grup, judecătorii sunt puțin mai numeroși decât procurorii (mai puțin de 2): **Irlanda, Estonia, Albania, Portugalia, Polonia, Republica Slovacia, Turcia și Ungaria**.

În cele din urmă, judecătorii sunt mult mai numeroși decât procurorii (mai mult de 2) în următoarele țări: **Suedia, Spania, Bosnia și Herțegovina, Liechtenstein, Finlanda, Republica Cehă, Belgia, Italia, Muntenegru, Malta, Olanda, Croația, Germania, Franța, Luxemburg, Grecia, Monaco, Slovenia, Andorra, Islanda, Austria și San Marino**.

9. Statutul judecătorilor și procurorilor

9.1 Introducere

Practica profesiei judecătorilor și procurorilor va constitui centrul atenției în acest capitol și va fi divizată în șase subiecte. Recrutarea și nominalizarea judecătorilor și procurorilor va fi prezentată în secțiunea 9.2. Aceasta include, de asemenea, durata mandatului lor. În cadrul secțiunii 9.3 va fi discutată formarea. În cadrul următoarelor două secțiuni vor fi prezentate remunerarea și beneficiile suplimentare ale judecătorilor și procurorilor, urmate de un paragraf cu privire la posibilitatea de a combina munca lor cu alte profesii. Capitolul se încheie cu fapte și cifre cu privire la numărul procedurilor și sancțiunilor disciplinare.

9.2 Recrutarea și nominalizarea

Cu privire la recrutarea și nominalizarea *judecătorilor*, este interesant de luat la cunoștință Avizul (2001) 1 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE). Conform CCJE, nominalizarea judecătorilor trebuie să se bazeze pe criterii obiective și trebuie să fie efectuată de o autoritate independentă. „CCJE a considerat că fiecare decizie legată de numirea sau cariera unui judecător trebuie luată pe baza unor criterii obiective și fie să fie efectuată de către o autoritate independentă, fie să constituie subiectul unor garanții pentru asigurarea faptului că nu este luată în alt mod decât pe baza unor astfel de criterii” (Avizul CCJE nr. (2001) 1 § 37).

Cu privire la autoritatea responsabilă pentru nominalizare, CCJE promovează, de asemenea, un sistem prin care un număr substanțial de judecători sunt reprezentați în comisia de nominalizare. Avizul nr. 1 recomandă ca deciziile de nominalizare a *judecătorilor* să fie luate de către „o autoritate independentă cu o reprezentare judiciară substanțială, aleasă în mod democratic de către alți judecători” (Avizul CCJE (2001) nr. 1 § 45).

Cu privire la nominalizarea procurorilor, Recomandarea Rec(2000) 19 în privința rolului procuraturii în sistemul justiției penale prevede că „recrutarea (...) procurorilor se desfășoară în conformitate cu proceduri corecte și imparțiale, care înglobează garanții împotriva oricărei abordări care favorizează interesele unor grupuri specifice și exclude discriminarea pe baza oricărui motiv (...)”.

În practică, recrutarea judecătorilor și a procurorilor poate fi realizată prin intermediul a trei autorități diferite: (1) de către un organism compus din membri ai sistemului judiciar, (2) de către un organism compus din membri din afara sistemului judiciar sau (3) de către un organism compus din membri din interiorul și din afara sistemului judiciar.

Următorul tabel prezintă numărul de răspunsuri afirmative.

Tabelul 44. Recrutarea judecătorilor și procurorilor (întrebările 74 și 75)

Recrutarea judecătorilor	de către un organism compus din membri ai sistemului judiciar	6
	de către un organism compus din membri din afara sistemului judiciar	7
	de către un organism mixt	35
Recrutarea procurorilor	de către un organism compus din membri ai serviciilor de procuratură	16
	de către un organism compus din membri din afara serviciilor de procuratură	10
	de către un organism mixt	22

În majoritatea statelor membre, recrutarea și nominalizarea judecătorilor și a procurorilor sunt efectuate de către un organism compus din membri din cadrul sistemului judiciar și din membri din afara sa (organism mixt). În multe state membre, un (Înalt) Consiliu pentru Sistemul Judiciar joacă un rol central în nominalizarea judecătorilor: **Azerbaidjan** (Consiliul Legal Judiciar), **Bosnia și Herțegovina** (Înaltul Consiliu Judiciar și de Procuratură), **Bulgaria** (Consiliul Judiciar Suprem), **Franța** (Conseil Supérieur de la Magistrature), **Georgia** (Consiliul Suprem de Justiție), **Lituania** (Consiliul Judiciar), **Moldova** (Consiliul Superior al Magistraturii), **România** (Consiliul Superior al Magistraturii), **Slovenia** (Consiliul Judiciar) și **Turcia** (Consiliul Suprem al Judecătorilor și Procurorilor). În cazul majorității consiliilor pentru sistemul judiciar, acestea sunt compuse din membri ai sistemului judiciar și din membri din afara acestuia (cercetători științifici în domeniul juridic, avocați și uneori, reprezentanți ai Ministerului de Justiție). În general, consiliile pentru sistemul judiciar dau un aviz (care poate fi

obligatoriu sau nu) cu privire la nominalizarea judecătorilor și procurorilor. Numirea în sine este efectuată de către șeful statului sau al guvernului (de exemplu: în **Franța, Lituania, Moldova și România**).

În alte state există comisii judiciare pentru numire sau consilii consultative. Acesta este cazul pentru : **Finlanda** (Consiliul Judiciar privind Numirea în Funcție), **Irlanda** (Consiliul Consultativ Judiciar privind Numirea în Funcție), **Letonia** (Consiliul Judiciar pentru Calificări), **Norvegia** (Consiliul Judiciar privind Numirea în Funcție), **Polonia** (Consiliul Național pentru Nominalizare în Sistemul Judiciar), **Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor** (Comisia Judiciară privind Numirea în Funcție), **Regatul Unit – Irlanda de Nord** (Comisia Judiciară privind Numirea în Funcție), **Regatul Unit – Scoția** (Consiliul Judiciar privind Numirea în Funcție). În majoritate, aceste consilii sunt compuse din membri ai sistemului judiciar și practicieni în domeniul juridic (avocați). În majoritatea cazurilor, consiliul este responsabil pentru efectuarea propunerilor către Ministrul de Justiție sau Parlament. Ulterior, Parlamentul numește judecătorii din punct de vedere formal.

Germania precizează că reglementările pentru recrutarea judecătorilor diferă de la un land la altul.

Trebuie luat în considerare faptul că, în anumite țări, numirea și recrutarea procurorilor nu sunt, deseori, efectuate de aceleași organisme/organe, la fel ca și în cazul judecătorilor, chiar dacă este vorba despre un organism cu aceleași caracteristici. În **Regatul Unit – Scoția**, de exemplu, există **Oficiul Coroanei**, care îndeplinește aceste atribuții pentru procurori, un sistem similar cu cel din **Croația**, unde există un organism mixt (Consiliul Procurorului General). Organismul este compus din reprezentanți ai procuraturii și membri din afara sistemului judiciar. În **Islanda**, recrutarea și nominalizarea intră în competența Ministerului de Justiție.

Tabelul 45. Recrutarea judecătorilor și procurorilor (întrebările 74 și 75)

Țara	Întrebarea 74 - Recrutarea judecătorilor			Întrebarea 75 - Recrutarea procurorilor		
	de către un organism compus din membri ai sistemului judiciar	de către un organism compus din membri din afara sistemului judiciar	de către un organism mixt	de către un organism compus din membri ai procuraturii	de către un organism compus din membri din afara procuraturii	de către un organism mixt
Albania			da			da
Andorra			da		da	
Armenia			da	da		
Austria			da			da
Azerbaidjan			da	da	da	
Belgia			da			da
Bosnia și Herțegovina			da			da
Bulgaria		da				da
Croația			da			da
Cipru	da				da	
Republica Cehă	da			da		
Danemarca	da		da	da		
Estonia			da			da
Finlanda			da	da		
Franța			da			da
Georgia		da		da		
Germania		da	da		da	
Grecia			da			da
Ungaria			da	da		
Islanda			da		da	
Irlanda			da			da
Italia			da			da
Letonia	da			da		
Liechtenstein		da			da	
Lituania		da		da		

Luxemburg			da			da
Malta			da			da
Moldova			da			da
Monaco		da			da	
Munte negru			da			da
Olanda			da			da
Norvegia			da	da		
Polonia	da			da		
Portugalia			da			da
România			da			da
Federația Rusă			da	da		
San Marino			da		da	
Slovacia			da			da
Slovenia		da			da	
Serbia	nu	nu	da			da
Spania			da			da
Suedia	da			da		
Turcia			da			da
Ucraina				da		
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor			da		da	
Regatul Unit – Irlanda de Nord			da	da		
Regatul Unit - Scoția			da	da		

Sunt necesare câteva explicații pentru „termenii serviciului” judecătorilor și procurorilor, pentru a consolida cifrele furnizate. **Armenia** nu a răspuns la întrebare. Există țări în care mandatul judecătorului sau procurorului este stabilit pentru o anumită perioadă, care poate fi reînnoită. De exemplu, în **Andorra**, judecătorii și procurorii sunt numiți pentru o anumită perioadă, iar apoi mandatul poate fi reînnoit pentru 6 ani. În **Georgia**, mandatul pentru judecători poate fi extins pentru o perioadă de 10 ani, iar pentru procurori pentru o perioadă de 5 ani. **Bulgaria** și **Moldova** au răspuns, de asemenea, că există un mandat pentru judecători, care poate fi reînnoit (însă informația cu privire la durata acestuia nu a fost furnizată). Alte țări care utilizează mandate fixe pentru procurori sunt: **Bulgaria** (poate fi reînnoit, însă nu au fost furnizate cifre suplimentare), **Islanda** (poate fi reînnoit – 5 ani), **Liechtenstein**, **Malta** (poate fi reînnoit – 3 ani), **Munte negru** (poate fi reînnoit – 5 ani), **Regatul Unit** (poate fi reînnoit, dar durata este determinată individual). (A se vedea tabelul 46).

Tabelul 46. Caracteristicile mandatului judecătorilor și procurorilor (întrebarea 76)

Țara	Întrebarea 76 – Mandatul judecătorilor			Întrebarea 76 – Mandatul procurorilor			Există excepții?
	este conferit pentru o perioadă nedeterminată?	Dacă NU, poate fi reînnoit?	Dacă poate fi reînnoit, durata	este conferit pentru o perioadă nedeterminată?	Dacă NU, poate fi reînnoit?	Dacă poate fi reînnoit, durata	
Albania							
Andorra		da	6 ani		da	6 ani	
Armenia							
Austria	da			da			
Azerbaidjan	da				da	5 ani	da
Belgia	da			da			da
Bosnia și Herțegovina	da			da			da
Bulgaria	da	da		da	da		
Croația	da			da			
Cipru	da			da			
Republica Cehă	da			da			
Danemarca	da			da			
Estonia	da			da			
Finlanda	da			da			da
Franța	da			da			da
Georgia		da	10 ani		da	5 ani	
Germania	da			da			da
Grecia	da			da			
Ungaria	da			da			
Islanda	da				da	5 ani	da

Țara	Întrebarea 76 – Mandatul judecătorilor			Întrebarea 76 – Mandatul procurorilor			Există excepții?
	este conferit pentru o perioadă nedeterminată?	Dacă NU, poate fi reînnoit?	Dacă poate fi reînnoit, durata	este conferit pentru o perioadă nedeterminată?	Dacă NU, poate fi reînnoit?	Dacă poate fi reînnoit, durata	
Irlanda	da			da			
Italia	da			da			
Letonia	da			da			da
Liechtenstein	da				da		
Lituania	da			da			da
Luxemburg	da			da			da
Malta	da				da	3 ani	da
Moldova		da	5 ani	da			
Monaco	da			da			da
Munte negru	da				da	5 ani	
Olanda	da						
Norvegia	da			da			da
Polonia	da			da			da
Portugalia	da			da			
România	da			da			
Federația Rusă							da
San Marino	da			da			
Slovacia	da			da			
Slovenia	da			da			da
Serbia	da			da			da
Spania	da			da			da
Suedia	da			da			
Turcia	da			da			
Ucraina				da			
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	da				da	individual	
Regatul Unit – Irlanda de Nord	da				da	individual	
Regatul Unit - Scoția	da				da	individual	

9.3 Formarea

În multe țări europene există institute pentru formarea judecătorilor și procurorilor. În privința *judecătorilor*, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) stipulează că autoritatea responsabilă pentru formare și calitatea programului de formare trebuie să fie independentă de puterea executivă și de cea legislativă și că cel puțin jumătate dintre membrii săi trebuie să fie judecători (Avizul CCJE (2003) nr. 4: 3). CCJE recomandă, de asemenea, că trebuie instituit un organism independent pentru formare, cu propriul său buget, care să fie în măsură să conceapă programe în acest sens.

Cu privire la formarea inițială, în opinia CCJE, aceasta trebuie furnizată obligatoriu *judecătorilor*, în funcție de experiența profesională a celor numiți în funcție. Aceasta înseamnă că un avocat experimentat necesită mai puțină formare decât un judecător stagiar care a absolvit recent facultatea de drept (a se vedea Avizul CCJE (2003) nr. 4:4). Pentru formarea continuă la locul de muncă, CCJE recomandă ca aceasta să aibă la bază, în mod normal, participarea voluntară a judecătorilor și ca formarea obligatorie la locul de muncă să fie acordată în cazuri excepționale (Avizul CCJE (2003) nr.4:6).

În privința formării procurorilor, Recomandarea Rec(2000) 19, cu privire la rolul procuraturii în cadrul sistemului justiției penale, prevede că „formarea reprezintă atât o datorie, cât și un drept al tuturor procurorilor, înainte de numirea acestora în funcție, cât și în mod permanent. Prin urmare, statele trebuie să ia măsuri eficiente pentru a se asigura că educația și formarea procurorilor este adecvată, atât înainte, cât și după numirea acestora în funcție”.

În majoritatea țărilor este obligatorie formarea inițială a judecătorilor (32 de țări sau entități au răspuns afirmativ) și a procurorilor (37 de țări sau entități). Într-o singură țară formarea inițială este opțională (**Islanda**). Formarea judecătorilor și a procurorilor poate fi efectuată de către centre naționale de formare pentru sistemul judiciar și procurori. O altă posibilitate este reprezentată de către formarea la locul de muncă. Formarea continuă la locul de muncă este obligatorie pentru judecători și procurori în cazul a 17 țări sau entități (pentru judecători) și 19 țări sau entități (pentru procurori). Cu toate acestea, există numeroase țări în care această facilități de formare este recomandată în mod special (22 de țări sau entități au răspuns că acesta este cazul pentru judecători și 19 țări au răspuns că formarea

continuă la locul de muncă este recomandată în mod special pentru procurori). Cu privire la frecvența cu care este oferită formarea la locul de muncă, majoritatea țărilor au răspuns că aceasta este efectuată în mod regulat.

În general, formarea continuă la locul de muncă pentru funcții specializate (de exemplu judecători sau procurori specializați) este recomandată în mod special în majoritatea țărilor. Aceasta este obligatorie în 10 țări pentru judecători și în 13 țări pentru procurori. La fel ca în cazul formării continue la locul de muncă, majoritatea țărilor oferă posibilități de formare în mod regulat.

Poate exista, de asemenea, formare la locul de muncă pentru președinții instanțelor, șefii de departamente din cadrul instanțelor/agențiilor de urmărire penală, directorii din cadrul instanțelor, etc. În marea majoritate, formarea la locul de muncă este recomandată în mod special pentru categoria de persoane cu funcții specifice din cadrul instanțelor sau al agențiilor de urmărire penală. În cazul a 6 țări, aceasta este obligatorie pentru funcțiile specifice din cadrul instanțelor. Formarea continuă la locul de muncă se desfășoară în mod regulat în majoritatea țărilor.

Rezultatele sunt prezentate sub formă de rezumat în tabelele 47 și 48, pentru judecători și procurori.

Tabelul 47. Natura și frecvența formării pentru judecători (întrebarea 77)

Formare pentru judecători	Obligativitate (da)		Frecvența	
Formare inițială	Obligatorie	32		
	Recomandată în mod special	6		
	Opțională	2		
	necompletat sau nedisponibil sau -	7		
Formare generală la locul de muncă	Obligatorie	17	Anual	13
	Recomandată în mod special	22	În mod regulat	22
	Opțională	5	Ocazional	7
	necompletat sau nedisponibil	3	necompletat sau nedisponibil	5
Formare la locul de muncă pentru funcții specializate	Obligatorie	10	Anual	6
	Recomandată în mod special	22	În mod regulat	23
	Opțională	10	Ocazional	12
	necompletat sau nedisponibil	5	necompletat sau nedisponibil	6
Formare la locul de muncă pentru funcții specifice	Obligatorie	6	Anual	4
	Recomandată în mod special	18	În mod regulat	13
	Opțională	13	Ocazional	17
	necompletat sau nedisponibil	10	necompletat sau nedisponibil	13

Tabelul 48. Natura și frecvența formării pentru procurori (întrebarea 78)

Formare pentru procurori	Obligativitate (da)		Frecvența	
Formare inițială	Obligatorie	37		
	Recomandată în mod special	4		
	Opțională	2		
	necompletat sau nedisponibil	4		
Formare generală la locul de muncă	Obligatorie	19	Anual	12
	Recomandată în mod special	19	În mod regulat	22
	Opțională	5	Ocazional	6
	necompletat sau nedisponibil	4	necompletat sau nedisponibil	7
Formare specializată la locul de muncă	Obligatorie	13	Anual	5
	Recomandată în mod special	16	În mod regulat	20
	Opțională	12	Ocazional	13
	necompletat sau nedisponibil	6	necompletat sau nedisponibil	9

9.4 Salarii

Recomandarea 94 (12) cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor stipulează că remunerarea judecătorilor trebuie să fie garantată de lege și „pe măsura demnității profesiei lor și a importantei sarcini datorate responsabilităților lor”. O prevedere comparabilă poate fi regăsită în Recomandarea 2000 (19) cu privire la rolul procurorului în sistemul penal: „Procurorii beneficiază de

condiții juste în îndeplinirea funcției lor, cum ar fi remunerația, sporul de titularizare și pensia, proporțional cu rolul lor crucial, precum și de un prag adecvat al vârstei de pensionare și de garantarea acestor condiții de către lege”. Avizul (2001) nr. 1 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni a confirmat faptul că este necesar un nivel adecvat al remunerației pentru a garanta că un judecător acționează liber, fără presiuni care să vizeze influențarea deciziilor sau a comportamentului său (CCJE, Aviz (2001) nr. 1:14).

Remunerarea judecătorilor și procurorilor (întrebările 79, 80, 81 și 82) trebuie abordate cu atenție. CEPEJ a decis să furnizeze toate cifrele, luând în considerare numărul mare și calitatea răspunsurilor. Trebuie, într-adevăr, menționată din nou dificultatea de a compara țările.

Schema de evaluare solicită indicarea salariului anual brut al judecătorilor și procurorilor, la începutul și la finalul carierei lor. În ciuda neajunsurilor sale inevitabile, conceptul de salariu anual brut este singurul care face posibilă identificarea sumei totale a salariului unui judecător, incluzând contribuțiile la asigurările sociale și la fondul de pensii, evitând, în comparație cu salariul net, aspectul deducerii impozitului pe venit. Prin urmare, această parte nu se referă la ceea ce primesc judecătorii, ci la ceea ce plătește statul pentru aceștia. Nivelul salariilor indică, de asemenea, gradul plății obligatorii a primelor de pensie și a primelor de asigurări sociale.

Experții ar putea solicita, pentru exerciții viitoare de evaluare, atât salariul brut, cât și salariul net, cu precizarea nivelului impozitului, astfel încât să fie cunoscută suma primită efectiv de către un judecător.

Pentru judecători, salariile de la începutul carierei se referă la funcția de judecător la o curte de primă instanță. Salariile de la finalul carierei sunt similare celor ale unui judecător al Curții Supreme sau al celei mai înalte curți de apel și celor ale unui procuror de pe lângă Curtea Supremă sau cea mai înaltă autoritate de urmărire penală. Pentru aceste patru întrebări, nota formulează aceeași precizare: „(...) angajare cu normă întreagă. Dacă primele acordate [unui judecător sau unui procuror] măresc semnificativ retribuția acestuia/acesteia, vă rugăm specificați acest lucru și, dacă este posibil, indicați cuantumul anual al acestor prime sau procentul pe care îl reprezintă acestea în cadrul retribuțiilor unui [judecător sau procuror]. Aceste prime nu le includ pe cele menționate la întrebarea 85 (stimulent). Salariul anual brut reprezintă salariul înainte de impozitare și de deducerea contribuțiilor de asigurări sociale.”

Aproape fiecare țară a fost în măsură să furnizeze cifrele, cu excepția **Muntenegrului** și a **Serbiei**. Răspunsul din **Monaco** nu a putut fi utilizat, având în vedere că se referă numai la un coeficient care nu a fost specificat. **Bulgaria, Grecia și Federația Rusă** au transmis sume ce nu pot reprezenta altceva decât un cuantum lunar. În absența unui răspuns detaliat din partea acestor țări, CEPEJ a decis să convertească cifrele lunare sub forma unui salariu anual, pentru a le include în tabelul comparativ.

9.4.1 Salariile judecătorilor

Câteva țări au furnizat nu una, ci două cifre pentru salarii. Prin urmare, CEPEJ a trebuit să efectueze mai întâi un calcul al mediei în aceste cazuri.

Judecători la începutul carierei

Metodele specifice de calcul în cazul anumitor țări.

- **Bosnia și Herțegovina:** suma selectată reprezintă media retribuțiilor unui judecător care își desfășoară activitatea într-o primă instanță (cu o experiență în muncă de 3 ani), în întreaga federație a Bosniei și Herțegovinei (26 153 €) și a unui judecător din Republika Srpska (22 148 €).
- **Estonia:** salariul judecătorilor = salariul mediu anual național multiplicat de 4 ori.
- **Franța:** transmiterea nivelului salariului brut schimbă considerabil cifrele inițiale care reprezintă salariul net. La fel ca în cazul cifrelor pentru bugetul instanțelor, explicația rezidă în înglobarea plății către fondul de pensii al funcționarilor publici.
- **Irlanda:** suma selectată reprezintă o medie între retribuția unui judecător dintr-o instanță districtuală (Curtea Districtuală, 114 147 €) și cea a unui judecător din cadrul unei Curți de Sector, 136 978 €.
- **Luxemburg:** această sumă corespunde salariului brut anual la începutul carierei unui judecător (grad m2) din cadrul Curții Districtuale.
- **Federația Rusă:** aproximare.
- **Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor** au furnizat retribuția unui judecător a unei Curți de Sector (167 270 €) și pe cea a unui judecător dintr-o înaltă Curte (133 000 €). A fost reținută prima dintre acestea.

- **Regatul Unit – Irlanda de Nord:** a luat în considerare retribuția unui judecător districtual, 93 483 £, transformată în echivalentul său în euro (și nu salariul unui judecător dintr-o Curte Regională, 125 803 £, convertit în euro acesta reprezintă 181 181 €).
- **Regatul Unit – Scoția:** retribuția unui judecător din cadrul unei Curți de Sector (167 270 €), în timp ce, fără îndoială, există și o categorie mai puțin remunerată.

Țările au precizat anumite aspecte ale acestor sume

- **Germania:** în primul rând, similar altor funcționari publici, judecătorii și procurorii beneficiază de un statut special cu privire la securitatea socială. Acestea sunt reprezentate de scutiri de la plata contribuțiilor obligatorii pentru asigurarea de șomaj, pentru fondurile legale de pensii și pentru asigurarea legală de sănătate. În al doilea rând, aceștia beneficiază de sporuri salariale, în funcție de statutul social (starea civilă, numărul copiilor) și de tipul de instanță (spor pentru judecătorii din cadrul curților supreme). În al treilea rând, primesc o primă de Crăciun, al cărei cuantum variază de la un land la altul. Toate aceste elemente fac imposibilă cuantificarea venitului efectiv obținut de judecători și procurori.
- **Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor:** Pensile judecătorilor nu sunt contributive.

Judecători la finalul carierei

- **Belgia:** judecător la cea mai înaltă curte de apel: 93 657,9 € pentru un consilier cu 15 ani vechime în calitate de senior în cadrul sistemului judiciar (și se cuantifică în funcție de coeficient), care ajunge la o valoare maximă de 103 287,05 €
- **Bosnia și Herțegovina:** suma selectată se aplică în cazul unui judecător cu cea mai înaltă competență și presupunând 20 de ani vechime; reprezintă o medie a salariului aplicabil întregii Federații a Bosniei și Herțegovinei (47 617 €) și pentru Republika Srpska (33 605 €).
- **Estonia:** salariul mediu național multiplicat cu 5,5.
- **Franța:** Conseillers à la Cour de Cassation.
- **Danemarca:** a răspuns cu precizie: „Aproximativ 91 000 € dacă aspectul se referă la o Înaltă Curte pentru cel mai puțin plătit judecător permanent”.
  - **Irlanda:** salariile unui judecător al Înaltei Curți (187 529 €) au fost izolate, pentru a-l reține numai pe cel al unui judecător al Curții Supreme (198 942 €).
- **Luxemburg:** la nivelul jurisdicțiilor supreme, salariile magistraților variază, pe de o parte în funcție de gradul unui magistrat și, pe de altă parte, în funcție de numărul punctelor de indexare (alternând între 410 și 700), care depind de vechimea în calitate de senior a magistratului. Aceste cifre sunt valabile atât pentru judecători, cât și pentru procurori.
- **Federația Rusă:** salariile declarate reprezintă o aproximare.
- **Regatul Unit – Irlanda de Nord:** a fost convertită în euro retribuția unui Lord al Justiției pentru recurs în sesiune ordinară (175 671 £ x 1,44020 = 253 001,37 €).

Nici una dintre țări nu a inclus prime în cadrul sumelor furnizate. Nici una dintre țări, cu excepția **Greciei**, nu a inclus pensii speciale sau bonificații de asigurare în cadrul retribuției judecătorilor.

Unele țări remunerează judecătorii prin intermediul unor alocații per caz. Acestea sunt state mici, unde, luând în considerare numărul redus de cazuri importante, judecătorii își desfășoară activitatea, în general, într-o altă țară și primesc alocații pentru activitatea suplimentară:

- **Andorra:** onorariile sunt plătite printr-o metodă contractuală acestor judecători, independent de numărul cazurilor tratate.
- **Liechtenstein:** judecători nepermanenți. Aceștia sunt remunerați per caz (sumă forfetară plus onorariu per caz). Prin urmare, totalul variază în funcție de cantitatea de muncă.
- **San Marino:** judecătorii cu cel mai mare grad în apel primesc un salariu de 1 178 € pentru fiecare procedură în care emit o hotărâre.

Toate cifrele monetare au fost rotunjite la unitate.

Tabelul 49. Salariul brut anual al judecătorilor în 2004 (întrebările 79 și 80)

Țara	Întrebarea 4 Salariul mediu brut anual	Întrebarea 79 Salariul brut anual al unui judecător profesionist de primă instanță, la începutul carierei sale	comparativ cu salariul mediu brut anual	Întrebarea 80 Salariul brut anual al unui judecător de la Curtea Supremă sau de la cea mai înaltă curte de apel	comparativ cu salariul mediu brut anual
Albania	2 440 €	7 750 €	3,2 ori	18 600 €	7,6 ori
Andorra	14 846 €	63 425 €	4,3 ori	34 189 €	2,3 ori
Armenia	756 €	4 884 €	6,5 ori	5 868 €	7,8 ori

Țara	Întrebarea 4 Salariul mediu brut anual	Întrebarea 79 Salariul brut anual al unui judecător profesionist de primă instanță, la începutul carierei sale	comparativ cu salariul mediu brut anual	Întrebarea 80 Salariul brut anual al unui judecător de la Curtea Supremă sau de la cea mai înaltă curte de apel	comparativ cu salariul mediu brut anual
Austria	38 640 €	41 301 €	1,1 ori	100 180 €	2,6 ori
Azerbaidjan	994 €	6 860 €	6,9 ori	11 440 €	11,5 ori
Belgia	31 992 €	51 187 €	1,6 ori	93 658 €	2,9 ori
Bosnia și Herțegovina	4 634 €	24 151 €	5,2 ori	40 611 €	8,8 ori
Bulgaria	2 417 €	4 140 €	1,7 ori	10 644 €	4,4 ori
Croația	9 582 €	22 837 €	2,4 ori	51 845 €	5,4 ori
Cipru	11 700 €	30 449 €	2,6 ori	54 123 €	4,6 ori
Republica Cehă	6 783 €	16 344 €	2,4 ori	37 464 €	5,5 ori
Danemarca	nedisponibil	83 000 €	-	118 000 €	-
Estonia	5 588 €	20 620 €	3,7 ori	28 353 €	5,1 ori
Finlanda	33 000 €	50 000 €	1,5 ori	105 000 €	3,2 ori
Franța	38 921 €	49 095 €	1,3 ori	158 561 €	4,1 ori
Georgia	992 €	4 800 €	4,8 ori	9 248 €	9,3 ori
Germania	39 815 €	38 829 €	1, ori	86 478 €	2,2 ori
Grecia	16 776 €	neraportat	-	56 400 €	3,4 ori
Ungaria	6 984 €	20 729 €	3, ori	34 426 €	4,9 ori
Islanda	38 700 €	100 500 €	2,6 ori	125 000 €	3,2 ori
Irlanda	27 780 €	125 563 €	4,5 ori	198 942 €	7,2 ori
Italia	22 254 €	34 582 €	1,6 ori	112 903 €	5,1 ori
Letonia	3 600 €	8 552 €	2,4 ori	16 740 €	4,7 ori
Liechtenstein	74 592 €	100 000 €	1,3 ori	nedisponibil	-
Lituania	4 024 €	14 316 €	3,6 ori	32 449 €	8,1 ori
Luxemburg	39 587 €	68 880 €	1,7 ori	113 285 €	2,9 ori
Malta	11 644 €	26 548 €	2,3 ori	31 235 €	2,7 ori
Moldova	853 €	851 €	1, ori	2 663 €	3,1 ori
Monaco	nedisponibil	38 905 €	-	-	-
Munte negru	3 636 €	-	-	-	-
Olanda	30 642 €	65 000 €	2,1 ori	110 000 €	3,6 ori
Norvegia	41 219 €	70 477 €	1,7 ori	111 688 €	2,7 ori
Polonia	6 218 €	11 633 €	1,9 ori	37 217 €	6, ori
Portugalia	13 492 €	32 272 €	2,4 ori	77 583 €	5,8 ori
România	2 423 €	4 056 €	1,7 ori	18 894 €	7,8 ori
Federația Rusă	2 379 €	10 428 €	4,4 ori	24 600 €	10,3 ori
San Marino	23 609 €	70 000 €	3, ori	-	-
Serbia	3 420 €	-	-	-	-
Slovacia	4 997 €	17 632 €	3,5 ori	24 132 €	4,8 ori
Slovenia	13 565 €	22 260 €	1,6 ori	48 260 €	3,6 ori
Spania	25 060 €	46 412 €	1,9 ori	108 549 €	4,3 ori
Suedia	31 906 €	23 364 €	,7 ori	88 416 €	2,8 ori
Turcia	7 783 €	12 637 €	1,6 ori	27 158 €	3,5 ori
Ucraina	1 105 €	7 679 €	6,9 ori	19 705 €	17,8 ori
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	36 900 €	150 135 €	4,1 ori	265 390 €	7,2 ori
Regatul Unit – Irlanda de Nord	31 061 €	181 181 €	5,8 ori	253 001 €	8,1 ori
Regatul Unit - Scoția	33 500 €	167 275 €	5, ori	253 559 €	7,6 ori

Observații

Acest tabel trebuie interpretat cu mare precauție și nu este prezentată nici o comparație în formă de grafic. Elementele furnizate în cadrul său sunt indicative și în fiecare caz este recomandabilă consultarea detaliilor oferite de fiecare țară, după cum a fost menționat mai sus.

Cifrele prezentate în tabel, cu privire la salariile brute anuale ale judecătorilor nu pot determina comparații exacte între state, datorită diferențelor dintre sistemele sociale (de asigurări sociale) din fiecare țară și a diferențelor în privința nivelului de impozitare și a primelor sociale. Tabelul arată numai cât costă un judecător, luând în considerare sistemul de asistență socială dintr-o țară. Prin urmare, fiecare țară poate fi comparată cu alta numai în situația unui nivel comparabil al impozitării și al sistemului de plăți pentru prime sociale.

În cadrul exercițiului de evaluare viitor va fi efectuată încercarea de a colecta informații suplimentare cu privire la salariul net.

Trebuie subliniat că cifrele cu privire la salariul unui judecător din cadrul Curții Supreme pot constitui mai ușor obiectul comparației decât cele referitoare la un judecător începător, care își desfășoară activitatea la primul nivel. Într-adevăr, în fiecare țară există o Curte Supremă și a fost recomandată îndepărtarea pragului celor mai mari salarii ce pot fi rezervate președintelui acestei curți, păstrând în vedere ideea salariilor celor mai în vârstă magistrați și cu cel mai mare grad ierarhic, oricare ar fi sistemul juridic.

Pe de altă parte, diferența între sistemele juridice exercită o influență puternică asupra remunerării judecătorilor la începutul carierei lor. Există două sisteme mari, reprezentate clar:

- sistemele în care tinerii judecători sunt recrutați, mai întâi în calitate de stagiați, printr-o competiție generală, asigurându-se formarea prin intermediul unei școli naționale pentru magistrați, așa cum există în **Franța, Italia, Portugalia sau Spania**. Remunerarea din aceste țări poate fi astfel comparată și analizată din perspectiva salariilor medii sau a oricărui element care măsoară standardul de viață;
- sistemele în care judecătorii sunt recrutați la un nivel mai înalt, în speță după o carieră ca avocat, așa cum este cazul în **Regatul Unit**. Remunerațiile mai crescute nu pot fi comparate, evident, cu cele din cadrul altor sisteme juridice de recrutare a judecătorilor.

În categoriile comparabile, raportarea la salariile medii arată într-o oarecare măsură locul deținut de justiție prin nivelul remunerării judecătorilor săi.

În același mod, pot fi menționate variațiile foarte importante ale cifrelor indicate de **Franța și Polonia**, comparativ cu ultimul exercițiu, cu toate că o parte din aceste variații pot fi explicate. În contrast, alte țări comparabile au prezentat cifre stabile, de exemplu cu privire la salariul brut al unui judecător al Curții Supreme (**Austria, Germania, Danemarca, Ungaria, Italia, Olanda, Norvegia, Portugalia, Spania și Regatul Unit**). Aceste probleme metodologice vor trebui reglementate în exercițiul de evaluare.

Faptul că **Andorra** pare să cheltuiască mai puțin pentru judecătorii săi de rang înalt decât pentru alți judecători tineri poate fi explicat cu certitudine prin faptul că judecătorii din Andorra sunt remunerați printr-un venit fix, independent de volumul cazurilor tratate și că judecătorii de rang înalt din Franța și Spania își desfășoară rareori activitatea pentru o remunerare prin indemnizație.

Prime legate de productivitatea judecătorilor

Întrebarea 85 a urmărit dacă sunt acordate alocații judecătorilor, în conformitate cu obiectivele cantitative ale pronunțării hotărârilor. Nota explicativă oferă un exemplu de bonificație pentru productivitate în funcție de numărul de hotărâri pronunțate într-o perioadă stabilită. Toate țările au răspuns negativ la această întrebare, cu excepția a 4 state.

Numai două sisteme vizează creșterea retribuțiilor judecătorilor printr-o primă acordată pe baza rezultatelor:

- **Bulgaria:** stimulare materială suplimentară la sfârșitul exercițiului bugetar, în funcție de participarea reală în cadrul competenței, conform calității hotărârilor.
- **Spania:** judecătorii²⁶ primesc o remunerație variabilă dacă ating un nivel de productivitate de 120% față de cea cerută. [Însă o decizie a Curții Supreme a modificat recent acest sistem de remunerare variabilă.]

Polonia și Ucraina au răspuns afirmativ, dar răspunsurile lor nu au menționat prime, ci la fel ca majoritatea țărilor, mai degrabă promovarea în carieră pentru cei care lucrează mai productiv și mai eficient:

- **Polonia:** performanța cantitativă și de calitate reprezintă un criteriu pentru posibila promovare a judecătorului la o curte mai înaltă.
- **Ucraina:** judecătorilor li se acordă bonificații pentru o activitate cu caracteristici particulare și intensitate crescută, luându-se în considerare sporurile pentru gradul lor și vechimea în cadrul profesiei. Acesta/aceasta poate primi o bonificație pentru desfășurarea unei activități deosebit de dificile, luându-se în considerare sporul pentru gradul său de calificare.

Dimpotrivă, **Franța** a răspuns „nu”, dar a specificat că se acordă o primă flexibilă judecătorilor din instanță și procurorilor. Proporția sa variază de la 0 la 15% din aplicarea indexării brute (rata medie

²⁶ Procurorii primesc, de asemenea, o primă comparabilă.

este fixată la 9% de la 1 octombrie 2005). Aceasta se plătește lunar. Rata individuală este stabilită de către președinții de instanță la sugestia șefilor de jurisdicții, conform contribuției judecătorului la buna funcționare a curții în condiții de calitate și cantitate a muncii.

9.4.2 Salariile procurorilor

Observațiile generale efectuate și specificate sunt, în general, la fel ca cele în legătură cu judecătorii. Prin urmare, numai elementele noi vor fi specificate în acest paragraf.

Procurori la începutul carierei

- **Bosnia și Herțegovina:** în privința judecătorilor, suma prezentată reprezintă media salariului unui procuror dintr-un post la nivel de bază, cu 3 ani de experiență în muncă, în întreaga Federație a Bosniei și Herțegovinei (26 153 €) și al unui procuror ce își desfășoară activitatea în Republika Srpska (22 148 €).
- **Danemarca:** cifre (300 000 DK) convertite în euro ($\times 0,133969=40\ 190,7$ €).
- **Germania:** aceleași observații generale ca în cazul judecătorilor.
- **Islanda:** estimat.
- **Liechtenstein:** estimat.
- **Luxemburg:** în teorie, salariul brut anual al unui procuror la începutul carierei sale (grad m2) este similar celui al unui judecător. Cu toate acestea, procurorii pot beneficia de o alocație specială, pe durata numirii în serviciu.
- **Monaco:** nu există informații corespunzătoare.
- **Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor** între 38 320 € și 91 740 €, în funcție de grad și vechime în calitate de senior. A fost selectată suma de 38 320 € ca referință de bază.
- **Regatul Unit – Irlanda de Nord:** între 35 660 € și 74 852 €, în funcție de grad și vechime în calitate de senior. A fost selectată prima sumă. Pentru salariul unui procuror de la cel mai înalt nivel a fost utilizată aceeași metodă.

Procurori la finalul carierei

- **Andorra** repetă exactitatea informațiilor furnizate în cazul judecătorilor aflați la finalul carierei; onorariile fixe plătite sunt similare celor ale judecătorilor și independente de volumul cazurilor tratate.
- **Belgia** a precizat că suma salariului anual este stabilită de către Codul Juridic și este adaptată automat în fiecare an condițiilor de trai (sistem de indexare). Pentru anul 2004, sumele sunt multiplicat cu 1,3195. Prin urmare, salariul anual al unui procuror de la nivelul celei mai înalte instanțe de apel este: 95 476,36 euro pentru un procuror general (*avocat general*) cu 15 ani de vechime în calitate de senior în magistratură (sumă indexată). Salariul maxim al unui procuror general este de 105 178,05 euro. A fost reținută prima sumă, care corespunde definiției din notă.
- **Bosnia și Herțegovina:** media salariului din Federația Bosniei și Herțegovinei (47 617 €) și Republika Srpska (33 605 €), pentru un procuror cu 20 de ani de experiență.
- **Croația:** în Croația există un Birou al Procurorului din Republica Croația (Biroul Procurorului General)> reprezintă cea mai înaltă autoritate de urmărire penală.
- **Danemarca:** conversia sumelor (600 000 -1 100 000 DK) în euro ($850\ 000 \times 0,133969=113\ 873,65$)
- **Franța:** procuror general de pe lângă Curtea Supremă.
- **Grecia:** pentru salariul unui procuror aflat la finalul carierei a fost reținut salariul lunar (multiplicat cu 12) al unui judecător de la Curtea Supremă (alocații de 4 700 € incluse).
- **Islanda:** estimat.
- **Irlanda:** nu există o astfel de poziție; Directorul Procuraturii este independent. Cifrele furnizate
- **Liechtenstein:** nu există un post separat de procuror în cadrul înaltelor curți. Venitul maxim al unui procuror „obișnuit” poate ajunge la nivelul de aproximativ 160 000 €.
- **Lituania:** salariul anual al procurorilor Diviziei Publice de Acuzare din cadrul Curții Supreme din Lituania: cel mai scăzut – 16 503 €, media – 20 431 €, cel mai ridicat – 23278 €. Am utilizat ultima sumă.
- **Luxemburg:** salariul brut anual al primului procuror general (grad M 5) de pe lângă Procuratura Generală, care se află la finalul carierei (625 de puncte de indexare)
- **Olanda:** aproximare.
- **Muntelegru:** se referă la Procurorul General Suprem și cei șase adjuncți ai săi.
- **Regatul Unit – Irlanda de Nord:** între 35 660 € și 74 852 € (în funcție de grad și vechime în calitate de senior). A fost reținută ultima sumă.

Toate cifrele monetare au fost rotunjite la unitate.

Tabelul 50. Salariul brut anual al procurorilor în 2004 (întrebările 81 și 82)

Țara	Întrebarea 4 Salariul mediu brut anual	Întrebarea 81 Salariul brut anual al unui procuror la începutul carierii sale	comparativ cu salariul mediu brut anual	Întrebarea 82 Salariul brut anual al unui procuror de la Curtea Supremă sau de la cea mai înaltă curte de apel	comparativ cu salariul mediu brut anual
Albania	2 440 €	7 750 €	3,2 ori	18 600 €	7,6 ori
Andorra	14 846 €	63 425 €	4,3 ori	34 189 €	2,3 ori
Armenia	756 €	2 022 €	2,7 ori	4 800 €	6,3 ori
Austria	38 640 €	43 854 €	1,1 ori	100 180 €	2,6 ori
Azerbaidjan	994 €	3 000 €	3, ori	6 635 €	6,7 ori
Belgia	31 992 €	51 187 €	1,6 ori	95 476 €	3, ori
Bosnia și Herțegovina	4 634 €	24 151 €	5,2 ori	40 611 €	8,8 ori
Bulgaria	2 417 €	4 140 €	1,7 ori	10 644 €	4,4 ori
Croația	9 582 €	22 788 €	2,4 ori	68 029 €	7,1 ori
Cipru	11 700 €	nedisponibil	-	nedisponibil	-
Republica Cehă	6 783 €	11 904 €	1,8 ori	28 776 €	4,2 ori
Danemarca	nedisponibil	40 191 €	-	113 874 €	-
Estonia	5 588 €	11 505 €	2,1 ori	21 450 €	3,8 ori
Finlanda	33 000 €	35 000 €	1,1 ori	62 000 €	1,9 ori
Franta	38 921 €	50 923 €	1,3 ori	158 561 €	4,1 ori
Georgia	992 €	3 576 €	3,6 ori	6 816 €	6,9 ori
Germania	39 815 €	38 829 €	1, ori	86 478 €	2,2 ori
Grecia	16 776 €	-	-	64 800 €	3,9 ori
Ungaria	6 984 €	17 285 €	2,5 ori	32 191 €	4,6 ori
Islanda	38 700 €	97 000 €	2,5 ori	130 000 €	3,4 ori
Irlanda	27 780 €	57 630 €	2,1 ori	177 637 €	6,4 ori
Italia	22 254 €	34 582 €	1,6 ori	112 903 €	5,1 ori
Letonia	3 600 €	7 263 €	2, ori	14 124 €	3,9 ori
Liechtenstein	74 592 €	100 000 €	1,3 ori	160 000 €	2,1 ori
Lituania	4 024 €	8 945 €	2,2 ori	20 431 €	5,1 ori
Luxemburg	39 587 €	68 880 €	1,7 ori	113 285 €	2,9 ori
Malta	11 644 €	22 735 €	2, ori	22 735 €	2, ori
Moldova	853 €	700 €	,8 ori	2 183 €	2,6 ori
Monaco	nedisponibil	38 905 €	-	125 581 €	-
Muntenegru	3 636 €	6 842 €	1,9 ori	64 289 €	17,7 ori
Olanda	30 642 €	80 000 €	2,6 ori	110 000 €	3,6 ori
Norvegia	41 219 €	60 622 €	1,5 ori	nedisponibil	-
Polonia	6 218 €	11 633 €	1,9 ori	37 217 €	6, ori
Portugalia	13 492 €	32 272 €	2,4 ori	75 329 €	5,6 ori
România	2 423 €	4 056 €	1,7 ori	-	-
Federația Rusă	2 379 €	6 324 €	2,7 ori	11 388 €	4,8 ori
San Marino	23 609 €	45 700 €	1,9 ori	-	-
Serbia	3 420 €	-	-	-	-
Slovacia	4 997 €	12 750 €	2,6 ori	19 263 €	3,9 ori
Slovenia	13 565 €	26 583 €	2, ori	48 632 €	3,6 ori
Spania	25 060 €	49 413 €	2, ori	111 449 €	4,4 ori
Suedia	31 906 €	38 000 €	1,2 ori	70 000 €	2,2 ori
Turcia	7 783 €	12 637 €	1,6 ori	27 158 €	3,5 ori
Ucraina	1 105 €	2 656 €	2,4 ori	-	-
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	36 900 €	65 030 €	1,8 ori	91 740 €	2,5 ori
Regatul Unit - Irlanda de Nord	31 061 €	35 660 €	1,1 ori	74 852 €	2,4 ori
Regatul Unit - Scoția	33 500 €	-	-	-	-

În cazul procurorilor se aplică aceleași observații metodologice ca cele efectuate în legătură cu judecătorii. Acesta este mai mult sau mai puțin cazul în **Azerbaidjan, Republica Cehă, Georgia, Irlanda, Lituania, Malta, Moldova, Federația Rusă, Slovenia și Suedia.**

Croația și Islanda au indicat o tendință opusă, dar într-o măsură mai redusă.

Comparație între situația judecătorilor și cea a procurorilor

La începutul carierei lor, salariile judecătorilor și ale procurorilor pot fi mai mult sau mai puțin comparate, având în vedere că în 17 țări remunerarea este identică pentru ambele profesii. În cazul altor 5 țări, salariul judecătorilor este puțin mai redus. În alte 20 de țări, judecătorii care activează la nivel de primă instanță sunt mai bine remunerați decât colegii lor procurori de la același nivel. Retribuțiile lor reprezintă mai mult decât dublul celor ale procurorilor din 7 țări. Diferența semnificativă

06/10/2006

de remunerare în favoarea judecătorilor comparativ cu membrii organelor de urmărire penală se explică în mod evident prin statutul lor diferit, în cazul **Regatului Unit**. Această diferență poate fi observată în special în **Armenia, Azerbaidjan, Danemarca, Irlanda și Ucraina**.

În 18 țări, salariile *la finalul carierei* judecătorilor și procurorilor sunt identice. În concluzie, tendința spre egalizare este evidentă. Numai în cazul a 3 țări sau entități respondente (**Federația Rusă, Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor și Regatul Unit – Irlanda de Nord**) există judecători remunerați mai mult decât dublu față de procurorii situația la un nivel similar.

Tabelul 51. Salariile brute anuale comparate ale judecătorilor și procurorilor în 2004

Țara	Întrebarea 79 Salariul brut anual al unui judecător profesionist de primă instanță, la începutul carierii sale	Întrebarea 81 Salariul brut anual al unui procuror la începutul carierii sale	salariul unui judecător comparativ cu cel al unui procuror la începutul carierelor lor	Întrebarea 80 Salariul brut anual al unui judecător de la Curtea Supremă sau de la cea mai înaltă curte de apel €	Întrebarea 82 Salariul brut anual al unui procuror de la Curtea Supremă sau de la cea mai înaltă curte de apel	salariul unui judecător comparativ cu cel al unui procuror la finalul carierelor lor
Albania	7 750 €	7 750 €	1,0	18 600 €	18 600 €	1,0
Andorra	63 425 €	63 425 €	1,0	34 189 €	34 189 €	1,0
Armenia	4 884 €	2 022 €	2,4	5 868 €	4 800 €	1,2
Austria	41 301 €	43 854 €	0,9	100 180 €	100 180 €	1,0
Azerbaidjan	6 860 €	3 000 €	2,3	11 440 €	6 635 €	1,7
Belgia	51 187 €	51 187 €	1,0	93 658 €	95 476 €	1,0
Bosnia și Herțegovina	24 151 €	24 151 €	1,0	40 611 €	40 611 €	1,0
Bulgaria	4 140 €	4 140 €	1,0	10 644 €	10 644 €	1,0
Croația	22 837 €	22 788 €	1,0	51 845 €	68 029 €	0,8
Cipru	30 449 €	nedisponibil	-	54 123 €	nedisponibil	-
Republica Cehă	16 344 €	11 904 €	1,4	37 464 €	28 776 €	1,3
Danemarca	83 000 €	40 191 €	2,1	118 000 €	113 874 €	1,0
Estonia	20 620 €	11 505 €	1,8	28 353 €	21 450 €	1,3
Finlanda	50 000 €	35 000 €	1,4	105 000 €	62 000 €	1,7
Franța	49 095 €	50 923 €	1,0	158 561 €	158 561 €	1,0
Georgia	4 800 €	3 576 €	1,3	9 248 €	6 816 €	1,4
Germania	38 829 €	38 829 €	1,0	86 478 €	86 478 €	1,0
Grecia			-	56 400 €	64 800 €	0,9
Ungaria	20 729 €	17 285 €	1,2	34 426 €	32 191 €	1,1
Islanda	100 500 €	97 000 €	1,0	125 000 €	130 000 €	1,0
Irlanda	125 563 €	57 630 €	2,2	198 942 €	177 637 €	1,1
Italia	34 582 €	34 582 €	1,0	112 903 €	112 903 €	1,0
Letonia	8 552 €	7 263 €	1,2	16 740 €	14 124 €	1,2
Liechtenstein	100 000 €	100 000 €	1,0	nedisponibil	160 000 €	-
Lituania	14 316 €	8 945 €	1,6	32 449 €	20 431 €	1,6
Luxemburg	68 880 €	68 880 €	1,0	113 285 €	113 285 €	1,0
Malta	26 548 €	22 735 €	1,2	31 235 €	22 735 €	1,4
Moldova	851 €	700 €	1,2	2 663 €	2 183 €	1,2
Monaco	38 905 €	38 905 €	1,0		125 581 €	-
Munte negru	-	6 842 €	-		64 289 €	-
Olanda	65 000 €	80 000 €	0,8	110 000 €	110 000 €	1,0
Norvegia	70 477 €	60 622 €	1,2	111 688 €	nedisponibil	-
Polonia	11 633 €	11 633 €	1,0	37 217 €	37 217 €	1,0
Portugalia	32 272 €	32 272 €	1,0	77 583 €	75 329 €	1,0
România	4 056 €	4 056 €	1,0	18 894 €	-	-
Federația Rusă	10 428 €	6 324 €	1,6	24 600 €	11 388 €	2,2
San Marino	70 000 €	45 700 €	1,5			-
Serbia			-			-
Slovacia	17 632 €	12 750 €	1,4	24 132 €	19 263 €	1,3
Slovenia	22 260 €	26 583 €	0,8	48 260 €	48 632 €	1,0
Spania	46 412 €	49 413 €	0,9	108 549 €	111 449 €	1,0
Suedia	23 364 €	38 000 €	0,6	88 416 €	70 000 €	1,3
Turcia	12 637 €	12 637 €	1,0	27 158 €	27 158 €	1,0
Ucraina	7 679 €	2 656 €	2,9	19 705 €		-
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	150 135 €	65 030 €	2,3	265 390 €	91 740 €	2,9
Regatul Unit – Irlanda de Nord	181 181 €	35 660 €	5,1	253 001 €	74 852 €	3,4
Regatul Unit - Scoția	167 275 €		-	253 559 €		-

9.4.3 Beneficii suplimentare

Salariile judecătorilor și procurorilor din diferite țări nu sunt ușor de comparat datorită standardelor de viață diferite. Există și alți factori care fac dificilă compararea salariilor de la o țară la alta: în anumite țări, judecătorii și procurorii primesc beneficii suplimentare, cum ar fi pensie specială, aranjamente pentru locuință, reduceri la plata pentru asistența medicală, folosința mașinilor de serviciu, transport gratuit de la domiciliu la serviciu, etc.

S-a raportat că nici un stat membru nu a instituit aranjamente speciale în domeniul reducerii impozitării salariului.

Tabelul 52. Beneficii suplimentare pentru judecători și procurori (întrebarea 83)

	Judecători	Procurori
Reducerea impozitului	0	0
Scheme speciale de pensii	11	11
Aranjamente pentru locuință	10	10
Alte beneficii financiare	16	16

Există, de asemenea, și alte avantaje în afara aranjamentelor de pensionare specifice și de facilitățile în privința locuinței. Aceste avantaje, pot fi, în general, prime de vacanță în funcție de vârstă și vechime în calitate de senior, asigurări speciale de viață, asigurări de sănătate și/sau facilități de transport (mașină oferită de guvern) și, uneori, alocații pentru cheltuieli de reprezentare. Anumite țări au în vedere excepții cu privire la facilități speciale în privința locuinței, în situația în care un judecător sau un procuror este numit în alt oraș decât cel de domiciliu sau pentru oficiali de rang înalt din cadrul instanțelor sau al agențiilor de urmărire penală (președinți de instanță, de exemplu, în **Franța**). În **Islanda**, judecătorii Curții Supreme beneficiază de o schemă specială de pensie .

Mai exact, în **Azerbaidjan, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Georgia, Ungaria, Letonia, Luxemburg, Malta, Muntenegru, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Federația Rusă, Slovacia, Spania, Turcia și Ucraina**, judecătorii pot primi beneficii suplimentare. Acestea pot varia de la: asigurări speciale de sănătate, împrumuturi reduse pentru locuință, decontarea cheltuielilor cu îmbrăcăminte, contribuții pentru alimente, aranjamente în privința locuinței și utilizarea mașinilor de serviciu, până la sporuri salariale.

9.5 Posibilitatea îmbinării serviciului cu alte activități

Posibilitatea de a îmbina munca de judecător sau procuror cu alte profesii trebuie privită în lumina protejării poziției lor independente. În această privință, trebuie păstrat echilibrul între gradul în care judecătorii și procurorii pot fi implicați în societate și necesitatea de a fi independenți și imparțiali. Cu privire la judecători, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni recomandă ca judecătorii „să se abțină de la orice activitate profesională care îi poate distra de la responsabilitățile judiciare sau poate determina exercitarea responsabilităților lor într-o manieră părtinitoare” (Avizul CCJE (2002) nr. 3:6). Acest lucru nu implică faptul că judecătorilor nu li se permite să aibă o altă activitate profesională, având în vedere faptul că un judecător nu trebuie să devină izolat de societatea în care trăiește.

Diferitele funcții luate în considerare în acest caz au fost precizate în nota explicativă:

- *Susținerea de cursuri* înseamnă, de exemplu, a profesa în calitate de profesor universitar, a participa la conferințe, la activități pedagogice în școli, etc.;
- *Cercetare și publicistică* înseamnă, de exemplu, publicarea de articole în ziare, participarea la întocmirea proiectelor de acte normative;
- *Funcție culturală* înseamnă, de exemplu, activitate artistică în cadrul unor concerte, piese de teatru, vânzarea propriilor picturi, etc.

În aproape fiecare țară, susținerea de cursuri sau participarea la o activitate juridică sau de cercetare sunt privite ca o activitate normală. Cu toate acestea, trebuie menționat că în cazul a 10 țări nu este permisă remunerarea pentru astfel de activități. Totuși, desfășurarea unei activități de altă natură poate fi problematică sub aspectul eticii, în special în cazul acelor activități care concurează cu activitatea juridică obișnuită, cum ar fi funcțiile de arbitraj sau de consultant.

Tabelul 53. Îmbinarea serviciului în calitate de judecător sau procuror, cu alte activități (întrebarea 84)

Activitate	Întrebarea 84 - Judecători			Întrebarea 84 - Procurori		
	Da, remunerată	Da, neremunerată	Nu	Da, remunerată	Da, neremunerată	Nu
Susținere de cursuri	39	12	1	41	10	2
Cercetare și publicistică	40	12	1	41	10	2
Arbitru	10	4	32	8	3	35
Consultant	7	4	33	7	3	34
Funcție culturală	19	16	14	20	15	13
Altă funcție	11	3	13	6	3	14

Numărul țărilor care permit exercitarea unor alte activități fără remunerare este mai crescut decât cel al țărilor care permit aceeași activitate cu remunerare.

În majoritatea țărilor, judecătorilor li se permite să dețină o funcție suplimentară în calitate de profesor (numai în **Cipru** susținerea de cursuri nu este admisă). În **Irlanda, Malta, Portugalia și Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor**, acest lucru este permis dacă reprezintă o activitate neremunerată. În majoritatea țărilor, judecătorilor li se permite să activeze în domeniul cercetării și publicisticii.

Activitățile în calitate de arbitru sunt interzise în majoritatea țărilor care au furnizat răspunsuri. Acestea sunt posibile numai în **Croația, Danemarca, Finlanda, Germania, Grecia, Islanda, Norvegia, Slovenia, Suedia și Regatul Unit - Scoția**.

În majoritatea țărilor, judecătorilor nu le este permis să desfășoare o activitate de consultanță. Singurele excepții de la această regulă pot fi întâlnite în **Austria, Republica Cehă** (numai pentru Ministerul de Justiție, guvern și parlament), **Germania** (neremunerate), **Danemarca, Finlanda, Muntenegru, Suedia și Regatul Unit – Scoția**.

Procurori

În majoritatea țărilor, procurorilor li se permite să îmbine serviciul cu activități în învățământ (remunerate sau nu), cu excepția **Ciprului**.

Îmbinarea muncii de procuror cu cea de arbitru (cu excepția: **Croației, Danemarcei, Germaniei, Greciei, Islandei, Irlandei și Sloveniei**) sau de consultant (excepând: **Austria, Republica Cehă, Germania** (neremunerată), **Danemarca, Irlanda, Lituania și Muntenegru**) este interzisă în aproape toate țările respondente. Activitatea de consultanță este permisă în mare parte numai în situația în care este legată de acordarea de asistență juridică Ministerului de Justiție sau de întocmirea unor proiecte de texte juridice pentru Parlament. Îmbinarea funcțiilor culturale cu serviciul de procuror nu este admisă în **Albania, Azerbaidjan, Bosnia Herțegovina, Cipru, Estonia, Finlanda, Moldova, Muntenegru, România, Federația Rusă, Serbia, Turcia și Ucraina**.

9.6 Proceduri și sancțiuni disciplinare

Numărul procedurilor disciplinare este mult mai ridicat împotriva procurorilor decât a judecătorilor. Cu toate acestea, aceste numere trebuie tratate cu precauție, având în vedere că numai câteva țări au fost în măsură să furnizeze informații cantitative. Cele patru tabele de mai jos oferă doar o ilustrare a diversității numărului de proceduri disciplinare înregistrate, împotriva judecătorilor și procurorilor, a motivului lor și a tipului de sancțiune. Pentru judecători, există indicații cu privire la faptul că principala cauză a procedurilor disciplinare o reprezintă încălcarea eticii profesionale sau deficiențele profesionale. Pentru procurori, deficiențele profesionale reprezintă principalul motiv de începere a unei proceduri disciplinare. Procedurile disciplinare împotriva judecătorilor și procurorilor sunt legate într-o mai mică măsură de infracțiuni penale.

Luând în considerare răspunsurile individuale, se poate observa că în privința procedurilor disciplinare inițiate împotriva judecătorilor, **Germania** (50), **Norvegia** (107), **Polonia** (111), **Federația Rusă** (417) și **Republica Slovacă** (54) au raportat că au înregistrat multe proceduri în 2004. Aceste cifre trebuie,

evident, raportate la numărul judecătorilor în serviciu din fiecare țară. În cazul a 17 țări, motivul de demarare a unei proceduri disciplinare poate fi reprezentat de o infracțiune. (A se vedea tabelul 54).

Tabelul 54. Proceduri disciplinare inițiate împotriva judecătorilor profesioniști în 2004 (întrebarea 86)

Țara	Întrebarea 86 Numărul total al procedurilor disciplinare inițiate	Încălcarea eticii profesionale	Deficiențe profesionale	Infracțiune penală	Altele				
Albania	9	da	1	-	da	8			
Andorra	0	-	-	-	-	-			
Armenia	-	da	-	da	-	-			
Austria	37	da	13	da	21	da	3	nu	-
Azerbaidjan	13	-	-	-	-	-	-	da	13
Belgia	nedisponibil	-	-	-	-	-	-	-	-
Bosnia și Herțegovina	9	da	5	da	4	-	0	-	0
Bulgaria	-	da	-	da	-	da	-	-	-
Croația	1	nu	-	nu	-	da	1	nu	-
Cipru	-	da	-	da	-	da	-	da	4
Republica Cehă	24	da	7	da	15	nu	-	da	2
Danemarca	1	-	-	-	-	da	1	-	-
Estonia	7	da	1	da	7	nu	-	-	-
Finlanda	4	nu	-	nu	-	nu	-	da	4
Franța	4	da	4	da	1	da	3	nu	-
Georgia	-	da	1	nu	-	da	2	da	-
Germania	50	da	12	da	25	da	12	-	-
Grecia	-	da	-	da	-	da	-	-	-
Ungaria	21	da	17	-	-	da	4	-	-
Islanda	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Irlanda	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Italia	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Letonia	11	-	0	-	0	-	0	da	11
Liechtenstein	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Lituania	3	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nedisponibil	-
Luxemburg	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Moldova	-	da	1	da	8	da	4	nu	-
Monaco	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Munteșnegru	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olanda	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norvegia	107	da	3	da	9	nu	-	nu	-
Polonia	111	da	47	da	48	da	13	da	3
Portugalia	18	da	13	da	1	-	-	da	4
România	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Federația Rusă	417	da	-	da	-	da	-	nu	-
San Marino	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Serbia	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovacia	54	da	3	da	14	nu	-	da	37
Slovenia	1	nedisponibil	-	nedisponibil	-	nu	-	-	-
Spania	39	da	6	da	33	da	-	-	-
Suedia	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turcia	-	da	60	da	63	da	4	da	26
Ucraina	-	nu	-	nu	-	nu	-	da	-
Regatul Unit - Anglia & Tara Galilor	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Regatul Unit – Irlanda de Nord	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Regatul Unit - Scoția	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-

Tipul și numărul sancțiunilor împotriva judecătorilor sunt prezentate în tabelul următor. În majoritatea țărilor care au răspuns, cea mai frecventă sancțiune este mustrarea. Numărul procedurilor inițiate și cel al sancțiunilor impuse, în 2004, nu corespund neapărat, datorită faptului că unele proceduri nu

sunt urmate de o sentință și a faptului că o procedură începută într-un an poate fi finalizată în anul următor.

Cu privire la numărul procedurilor disciplinare împotriva procurorilor, au fost raportate multe cazuri de către **Federația Rusă**. Din nou, aceste cifre trebuie raportate la numărul de procuri aflați în serviciu în fiecare țară. Au fost demarate proceduri disciplinare într-o mai mică măsură împotriva procurorilor din **Azerbaidjan** (63), **Georgia** (74), **Polonia** (52) și **Portugalia** (47). Marea majoritate a acestora sunt legate de deficiențe profesionale. De asemenea, încălcarea eticii profesionale poate constitui o cauză pentru demararea unei proceduri disciplinare. Cu toate acestea, numai **Moldova** și **Turcia** au răspuns că au înregistrat 31 și, respectiv, 33 de proceduri cu privire la acest aspect (Tabelul 56).

Tabelul 55. Numărul și tipul sancțiunilor impuse judecătorilor în 2004 (întrebarea 86)

Țara	Întrebarea 86 Numărul total al sancțiunilor	Mustrare		Suspendare		Demitere		Amendă		Alte sancțiuni	
		da	-	da	-	da	-	da	-	da	-
Albania	9	da	4	-	-	da	5	-	-	-	-
Andorra	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Armenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Austria	16	da	9	da	2	da	1	da	4	nu	-
Azerbaidjan	13	da	10	-	-	-	-	-	-	da	3
Belgia	5	da	1	-	-	-	-	1	da	3	-
Bosnia și Herțegovina	13	da	5	0	da	2	da	5	da	-	-
Bulgaria	-	da	-	da	-	da	-	nu	-	-	-
Croația	11	da	1	nu	-	da	4	da	6	nu	-
Cipru	0	da	-	da	-	da	-	nu	-	nu	-
Republica Cehă	12	da	5	nu	-	da	1	nu	-	da	17
Danemarca	-	da	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Estonia	5	da	3	nu	-	nu	0	da	1	da	1
Finlanda	4	da	4	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Franța	5	nu	-	da	2	nu	-	-	-	da	3
Georgia	116	da	35	da	0	da	15	nu	-	da	35
Germania	20	da	10	da	2	nu	-	da	4	da	4
Grecia	-	da	-	da	-	da	-	da	-	-	-
Ungaria	5	da	5	-	-	-	-	-	-	da	4
Islanda	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Irlanda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Italia	nedisponibil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Letonia	11	da	4	0	da	1	-	0	da	6	-
Liechtenstein	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lituania	3	da	3	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Luxemburg	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moldova	-	da	7	nu	-	da	3	nu	-	da	3
Monaco	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muntenegru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olanda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norvegia	12	da	12	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Polonia	50	da	28	da	11	da	4	nu	-	da	7
Portugalia	15	da	2	da	7	-	da	5	da	1	-
România	-	-	-	da	3	-	-	-	-	-	-
Federația Rusă	417	nu	-	nu	-	da	94	nu	-	da	323
San Marino	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Serbia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovacia	17	da	9	-	-	-	-	da	8	-	-
Slovenia	1	da	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Spania	24	da	14	da	-	da	-	da	10	-	-
Suedia	-	da	3	nu	-	da	1	nu	-	da	4
Turcia	-	da	34	da	2	da	4	da	5	da	52
Ucraina	-	da	-	nu	-	da	-	nu	-	da	-
Regatul Unit - Anglia & Țara Gallor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Regatul Unit - Irlanda de Nord	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Regatul Unit - Scoția	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-

„Alte sancțiuni” par să fie, uneori, sancțiuni specifice corespunzătoare câtorva categorii de sancțiuni menționate mai sus; cu toate acestea, ele au fost cuantificate separat de către statele respondente.

De exemplu, mustrările pot fi similare voturilor de blam (**Azerbaidjan**), mențiunii simple de cenzură, avertismentelor (**Belgia, Federația Rusă**) sau recomandărilor particulare (**Georgia**). În plus, aceste „alte sancțiuni” pot consta într-o reducere temporară a salariului (**Republica Cehă**) sau nu (Estonia), într-o pensionare anticipată din oficiu (**Franța, Portugalia**), în pierderea gradului sau a funcției (**Franța, Georgia, Letonia, Polonia**). Trebuie menționat că, poate din cauza faptului că știau că vor fi sancționați, este posibil ca judecătorii să fi demisionat înainte sau în timpul procedurilor disciplinare (**Bosnia și Herțegovina, Ungaria**).

Tabelul 56. Numărul procedurilor disciplinare inițiate împotriva procurorilor în 2004 (întrebarea 86)

Țara	Întrebarea 86 Numărul total al procedurilor disciplinare	Încălcarea eticii profesionale		Deficiențe profesionale		Infrațiune penală		Altele	
		da	0	da	0	da	0	da	0
Albania	13	da	0	da	0	da	0	da	13
Andorra	0		-				-		-
Armenia	7		-	da	3		-	da	4
Austria	0	nu	-	nu		nu	-	nu	-
Azerbaidjan	63	da	2	da	2		-	da	59
Belgia	nedisponibil		-				-		-
Bosnia și Herțegovina	4	da	3	da	1		0		0
Bulgaria	-	da	-	da		da	-		-
Croația	17	nu	-	da		nu	-	nu	-
Cipru	nedisponibil		-		-		-		-
Republica Cehă	12	da	7	da	5	nu	-	nu	-
Danemarca	0		-		-		-		-
Estonia	3	da	2	da	1	nu	-	nu	-
Finlanda	8	nu	-	nu	-	nu	-	da	8
Franța	3	da	3	nu	-	da	2	nu	-
Georgia	74	da	3	da	71	nu	-		-
Germania	12	da	4	da	4	da	4		-
Grecia	-	da	-	da		da	-		-
Ungaria	4		-		-		-	da	1
Islanda	0		-		-		-		-
Irlanda	-		-		-		-		-
Italia	nedisponibil		-		-		-		-
Letonia	27	da	4		0	da	-	da	27
Liechtenstein	1		-	da	1		-		-
Lituania	10	da	1	nu		nu	-	da	9
Luxemburg	0		-		-		-		-
Malta	0		-		-		-		-
Moldova	-	da	31	nu	-	nu	-	nu	-
Monaco	0		-		-		-		-
Munte negru	-		-		-		-		-
Olanda	-		-		-		-		-
Norvegia	nedisponibil	nedisponibil		nedisponibil		nedisponibil		nedisponibil	-
Polonia	52	da	16	da	19	da	17		-
Portugalia	47		-	da	12		-	da	35
România	-		-		-		-		-
Federația Rusă	4 790	da	-	da	-	da	-	nedisponibil	-
San Marino	0		-		-		-		-
Serbia	-		-		-		-		-
Slovacia	9		-	da	7		-	da	2
Slovenia	1		-	da	1		-		-
Spania	32	da	-	da	-	da	-		-
Suedia	4	da	-	da	1	da	3		-
Turcia	-	da	33	da	38	da	3	da	19
Ucraina	-	da	-	da	-	da	-	nu	-
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	-		-		-	-	-		-
Regatul Unit – Irlanda de Nord	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Regatul Unit - Scoția	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-

În tabelul 57 sunt prezentate tipul și numărul sancțiunilor împotriva procurorilor. La fel ca în cazul judecătorilor, sancțiunea cea mai frecventă pentru un procuror este mustrarea.

Tabelul 57. Tipul și numărul sancțiunilor impuse procurorilor în 2004 (întrebarea 86)

Țara	Întrebarea 86 Numărul total al sancțiunilor	Mustrare		Suspendare		Demitere		Amendă		Alte sancțiuni	
		da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	da	nu
Albania	13	da	6	da	0	da	4	da	0	da	3
Andorra	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Armenia	14	da	7	-	-	da	7	-	-	-	-
Austria	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Azerbaidjan	63	da	36	-	-	da	22	-	-	da	5
Belgia	nedisponibil	-	-	-	-	-	-	-	-	da	1
Bosnia și Herțegovina	6	da	3	-	0	-	0	da	2	da	-
Bulgaria	-	da	-	da	-	da	-	nu	-	nu	-
Croația	15	da	2	nu	-	da	4	da	6	da	3
Cipru	nedisponibil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Republica Cehă	8	da	1	nu	-	da	1	nu	-	da	12
Danemarca	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Estonia	-	da	1	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Finlanda	8	da	8	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Franța	2	da	1	nu	-	nu	-	-	-	da	1
Georgia	74	da	70	nu	-	da	4	nu	-	nu	-
Germania	6	da	2	nu	-	nu	-	da	3	da	1
Grecia	-	da	-	da	-	da	-	da	-	-	-
Ungaria	2	da	1	-	-	-	-	-	-	da	1
Islanda	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Irlanda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Italia	nedisponibil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Letonia	27	da	10	da	2	da	2	da	5	da	8
Liechtenstein	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lituania	10	da	6	nu	-	nu	-	nu	-	da	4
Luxemburg	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moldova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Monaco	0	-	-	-	-	-	-	-	-	da	-
Muntenegru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olanda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norvegia	nedisponibil	nedisp.	-	nedisp.	-	nedisp.	-	nedisp.	-	-	-
Polonia	19	da	15	-	-	da	1	nu	-	da	3
Portugalia	13	da	6	da	2	da	1	da	4	-	-
România	-	da	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Federația Rusă	4 790	da	-	n/a	-	da	-	nu	-	da	-
San Marino	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Serbia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovacia	-	da	2	-	-	-	-	da	2	da	1
Slovenia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	da	1
Spania	-	da	-	da	-	da	-	da	-	-	-
Suedia	-	da	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Turcia	-	da	16	da	-	da	-	da	3	da	27
Ucraina	-	da	-	da	-	da	-	nu	-	nu	-
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Regatul Unit – Irlanda de Nord	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-
Regatul Unit - Scoția	0	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-	nu	-

La fel ca în cazul judecătorilor, „alte sancțiuni” pot fi similare cu o parte din sancțiunile deja menționate și au fost cuantificate separat de către statele respondente. Conținutul lor este similar cu cel aplicat categoriei „alte sancțiuni” cu privire la judecători.

10. Avocați

10.1 Introducere

În acest capitol sunt descrise rolul și poziția avocaților din diferite țări. Sunt furnizate date cu privire la numărul avocaților, organizarea profesiei și facilitățile de formare. Supraveghere practicii celor ce profesază în acest domeniu este unul dintre elementele acestei evaluări. Rezultatele vor fi prezentate la sfârșitul capitolului.

În Recomandarea 2000 (21) cu privire la libertatea de exercițiu a unui avocat este dată o definiție pentru profesia juridică. Un „avocat” înseamnă „o persoană calificată și autorizată în conformitate cu legislația națională pentru a pleda și a acționa în numele clienților săi, pentru a se angaja în practicarea legii, pentru a compărea în fața instanțelor sau pentru a oferi consiliere și a reprezenta clienții pe probleme juridice”. Așa cum rezultă din această definiție, un avocat poate avea sarcina de reprezentare juridică în fața instanței, dar și de a oferi asistență juridică. Definiția menționată mai sus este utilizată ca punct de referință pentru chestionar.

În anumite țări sunt utilizate alte definiții, cum ar fi juriști (o persoană care acordă consultanță juridică și întocmește documente juridice) și avocați pledanți (o persoană care reprezintă clienții în fața instanței). Termenul de avocat reprezentant juridic este, de asemenea, utilizat, fiind similar celui de „avocat”, după cum se menționează în prezentul raport (o persoană autorizată pentru practicarea legii, pentru a compărea în calitate de apărător la procese sau pentru a acorda asistență juridică).

În scop practic, în acest raport se face referire în principal la definiția unui avocat, așa cum este stipulată în Recomandarea 2000 (21). Acolo unde este posibil, se va face distincția între categoriile menționate mai sus.

10.2 Numărul avocaților

În privința numărului avocaților, fiecare țară a furnizat informații cu privire la numărul de persoane care exercită această meserie în acel stat. Printre acestea, 8 au inclus juriștii (consilieri juridici) în totalul cifrelor (**Cipru, Germania, Irlanda, Malta, Norvegia, Polonia, Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor, Regatul Unit - Scoția, Austria și Luxemburg** au inclus, de asemenea, și avocații stagieri. Pentru a obține numărul corect de avocați care au dreptul de a pleda în fața unei instanțe (în sensul Recomandării Rec (2000) 21), CEPEJ a dedus, de câte ori a fost posibil, numărul stagiarilor sau al juriștilor (consilieri juridici) din sumele totale. Această operație a fost posibilă pentru cifrele furnizate de următoarele 3 țări: **Austria, Luxemburg și Polonia**.

Prin urmare, cifrele care apar în tabelul 58 trebuie interpretate cu precauție, luându-se în considerare aceste observații metodologice.

Tabelul de sumar prezintă numărul avocaților pentru țările care au răspuns la această întrebare. Tabelul furnizează, de asemenea, informații cu privire la numărul de avocați la 100 000 de locuitori și, în cele din urmă, pentru a oferi o imagine mai cuprinzătoare asupra rolului avocaților, este prezentat raportul între avocați și judecători.

Tabelul 58. Numărul avocaților cu și fără juriști și stagieri, în 2004 (întrebarea 87 și 88)

Țara	Întrebarea 87 Numărul avocaților practicanți	Numărul avocaților practicanți, fără juriști sau stagieri (întrebarea 88)	Numărul avocaților, fără juriști și stagieri, la 100 000 de locuitori	Numărul judecătorilor profesioniști din cadrul instanțelor	Numărul avocaților per judecător
Albania	1 212	1 212	39,5	383	3,2
Andorra	108	108	140,5	22	4,9
Armenia	469	469	14,7	179	2,6
Austria	6 622	2 792	34,0	1 697	1,6
Azerbaidjan	537	537	6,4	338	1,6
Belgia	14 876	14 876	142,4	2 500	6,0
Bosnia și Herțegovina	1 224	1 224	31,9	690	1,8
Bulgaria	11 452	11 452	147,6	neraportat	
Croația	2 851	2 851	64,2	1 907	1,5

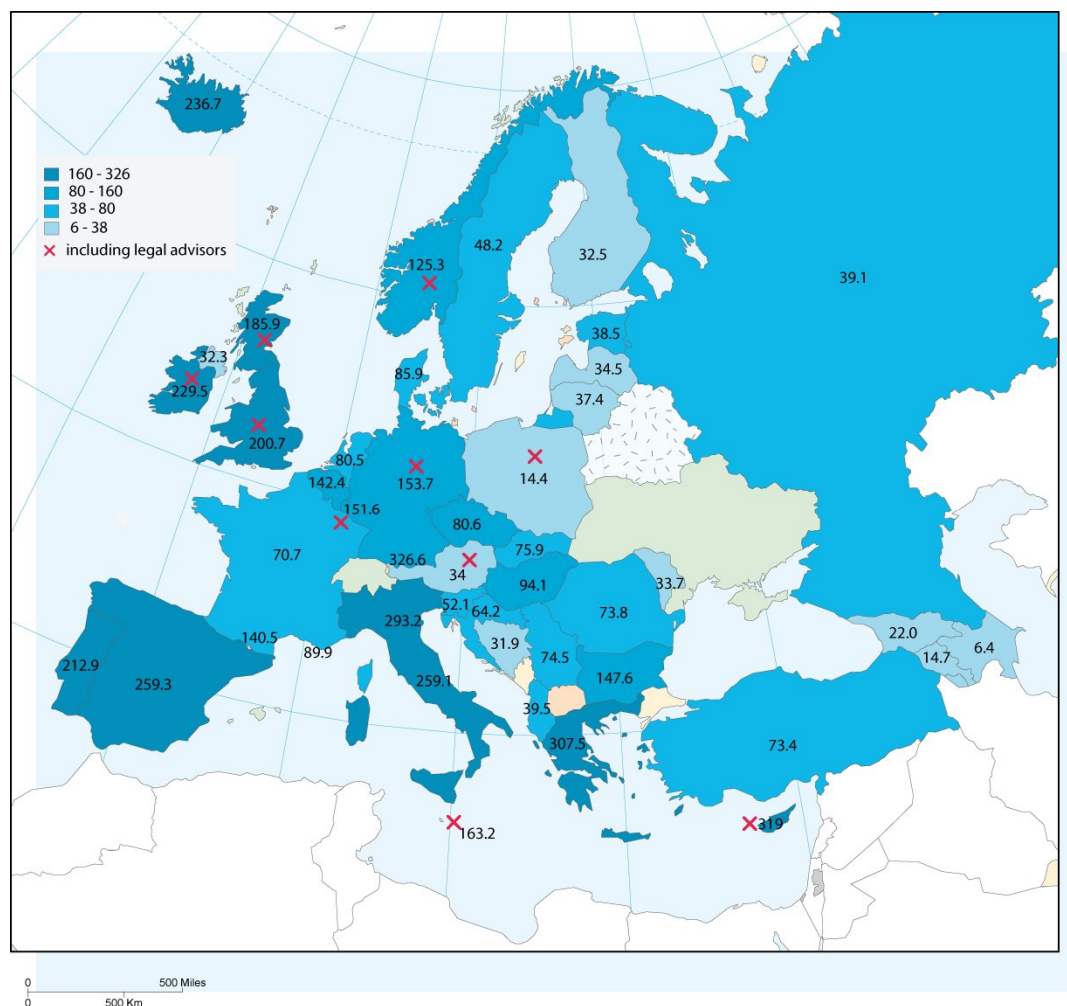
Țara	Întrebarea 87 Numărul avocaților practicanți	Numărul avocaților practicanți, fără juriști sau stagieri (Întrebarea 88)	Numărul avocaților, fără juriști și stagieri, la 100 000 de locuitori	Numărul judecătorilor profesioniști din cadrul instanțelor	Numărul avocaților per judecător
Cipru	2 200*	2 200	319,0	96	22,9
Republica Cehă	8 235	8 235	80,6	2 878	2,9
Danemarca	4 635	4 635	85,9	368	12,6
Estonia	520	520	38,5	245	2,1
Finlanda	1 700	1 700	32,5	875	1,9
Franța	43 977	43 977	70,7	6 278	7,0
Georgia	1 000	1 000	22,0	406	2,5
Germania	126 799*	126 799	153,7	20 395	6,2
Grecia	34 000	34 000	307,5	2 200	15,5
Ungaria	9 500	9 500	94,1	2 757	3,4
Islanda	695	695	236,7	47	14,8
Irlanda	9 273*	9 273	229,5	130	71,3
Italia	151 470	151 470	259,1	6 105	24,8
Letonia	800	800	34,5	384	2,1
Liechtenstein	113	113	326,6	17	6,6
Lituania	1 282	1 282	37,4	693	1,8
Luxemburg	946	690	151,6	162	4,3
Malta	657*	657	163,2	35	18,8
Moldova	1 140	1 140	33,7	415	2,7
Monaco	27	27	89,9	18	1,5
Muntenegru	462	462	74,5	242	1,9
Olanda	13 111	13 111	80,5	2 004	6,5
Norvegia	5 772*	5 772	125,3	501	11,5
Polonia	22 516	5 485	14,4	9 766	0,6
Portugalia	22 418	22 418	212,9	1 754	12,8
România	16 000	16 000	73,8	4 030	4,0
Federația Rusă	56 100	56 100	39,1	29 685	1,9
San Marino	87	87	293,2	16	5,4
Slovacia	4 100	4 100	75,9	1 208	3,4
Slovenia	1 040	1 040	52,1	780	1,3
Serbia	neraportat	neraportat		2 418	
Spania	111 313	111 313	259,3	4 201	26,5
Suedia	4 354	4 354	48,2	1 618	2,7
Turcia	52 195	52 195	73,4	5 304	9,8
Ucraina	neraportat	neraportat		6 999	
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	106 486*	106 486	200,7	1 305	81,6
Regatul Unit – Irlanda de Nord	552	552	32,3	62	8,9
Regatul Unit - Scoția	9 443*	9 443	185,9	227	41,6

* = include numărul consilierilor juridici (de ex. juriști). Nu se poate face o distincție între prima și a doua coloană.

La examinarea datelor din tabel se constată că există țări pentru care numărul total de avocați per 100 000 de locuitori este mare (cu excepția acelor țări cu * din tabelul de mai sus). Acesta este cazul pentru: **Grecia, Irlanda, Islanda, Liechtenstein, Luxemburg, Portugalia, Spania, Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor.**

În graficul de mai jos este înfățișat numărul de avocați la 100 000 de locuitori, per țară.

Graficul 27. Număr de avocați (după cum este definit în Recomandarea Rec(2000) 21) în 2004 (la 100 000 de locuitori)

10.3 Monopolul în reprezentarea juridică în fața instanței

Informația prezentată în tabel este suplimentată cu cea privind monopolul reprezentărilor de către avocați. Răspunsurile la această întrebare cuprind multe excepții, deseori cu privire la nivelul de competență al unei instanțe, în mod specific (primă instanță sau curte de apel), dar se pot referi, de asemenea, la tipul specific de caz. În anumite țări, cum ar fi **Austria**, de exemplu, unde obligația de a fi reprezentat de un avocat privește numai anumite tipuri de cazuri (cazuri civile în fața „Bezirksgerichte” și care depășesc 4 000 €). Acesta este, de asemenea, și cazul țărilor cu sisteme federale, care prezintă sisteme și grade de monopol al avocaților chiar mai complicate. Tabelul următor oferă un raport asupra răspunsurilor afirmative cu privire la monopol pentru cazuri civile, penale (reprezentarea juridică a victimelor și a acuzaților) și de drept administrativ.

În majoritatea țărilor, avocații dețin monopolul reprezentării juridice a acuzatului în cazuri penale. În **Bulgaria**, **Belgia** (numai pentru *Cours d'Assises*), **Estonia**, **Finlanda** (reprezentare de către o persoană cu o diplomă în drept), **Germania** (reprezentarea este posibilă, în general, de către profesori universitari; alte persoane trebuie aprobate de către instanță), **Ungaria**, **Islanda**, **Norvegia**, **Suedia**, **Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor** și **Turcia**, un acuzat poate fi reprezentat de altă persoană, în principal dacă aceasta este un membru de familie, dar și de către reprezentanți sindicali, de

asemenea, de către un ONG sau o altă persoană. În ceea ce privește victimele, 21 de țări sau entități au răspuns că reprezentarea de către un avocat nu este obligatorie. O victimă poate fi reprezentată de către membri de familie și, de asemenea, într-o mai mică măsură, de către membri ai unui sindicat, ai unui ONG sau de către alte persoane.

În cazuri de drept administrativ monopolul avocaților este redus. Sunt acceptați membri ai familiei și, de asemenea (în anumite cazuri), ai sindicatelor, ai ONG-urilor sau ai altor instanțe și organizații. (A se vedea tabelul 59).

Tabelul 59. Aria „monopolului de reprezentare de către avocați” (întrebarea 89)

Întrebarea 89 – Avocații dețin monopolul de reprezentare:	da	nu	variabil	fără răspuns
în cauze civile	8	27	7	5
în cauze penale, pentru acuzat	27	8	5	6
în cauze penale, pentru victimă	15	21	3	8
în cauze administrative	9	25	5	8

Notă: în cea de-a treia coloană este cuprins termenul de „variabil”. Acesta înseamnă că pentru anumite cazuri, avocații dețin monopolul de reprezentare juridică, în timp ce pentru alte situații acest lucru nu se aplică.

10.4 Organizare și formare

Avocații pot fi organizați în barouri. Acestea își pot desfășura activitatea la nivel național, regional sau local. În cadrul chestionarului a fost solicitată furnizarea de informații cu privire la organizarea avocaților (întrebarea 90).

În **Belgia, Bosnia-Herțegovina, Franța, Grecia și Luxemburg** există numai barouri regionale sau locale (nu există barou național), cu competență directă asupra exercitării profesiei (înregistrare, disciplină). Statele membre cu o combinație a barourilor naționale cu cele regionale și/sau locale sunt: **Azerbaidjan, Bulgaria, Cipru, Germania, Ungaria, Irlanda, Italia, Norvegia, Polonia, Federația Rusă, Spania și Suedia.**

Cu privire la formarea avocaților și a examinărilor pentru accesul la profesie, în fiecare țară este obligatorie formarea inițială, precum și o examinare. Excepțiile sunt **Andorra** (nu există formare sau examinare obligatorie, dar este instituită supravegherea profesională pentru controlul calității muncii prestate de avocați), **Spania și Slovenia.**

Unul dintre instrumentele de protejare a calității muncii prestate de avocați este utilizarea unui sistem obligatoriu care necesită dezvoltarea profesională continuă. În general, acest lucru înseamnă că avocații trebuie să participe la cursuri de formare, adesea obligatorii (sau să participe la conferințe pe teme juridice, de exemplu). Un astfel de sistem există în 22 de țări. Cu toate acestea, nu este cazul pentru: **Albania, Andorra, Austria, Azerbaidjan, Croația, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Finlanda, Grecia, Ungaria, Islanda, Italia, Letonia, Liechtenstein, Malta, Muntenegru, Polonia, San Marino, Republica Slovacă, Slovenia, Serbia, Spania, Turcia și Ucraina.**

În 12 țări sau entități există necesitatea ca avocații cu anumite specializări să urmeze o formare, o calificare specifică sau să obțină o anumită diplomă: **Croația, Franța, Georgia, Germania, Ungaria, Liechtenstein, Luxemburg, Portugalia, Slovenia, Turcia, Regatul Unit – Irlanda de Nord și Regatul Unit – Scoția.** Toate celelalte țări au răspuns că nu au un astfel de sistem.

10.5 Supravegherea practicării profesiei

Un prim nivel de supraveghere a practicării profesiei de către avocați se referă la remunerarea acestora. În general, avocații sunt remunerați pe bază de onorarii stabilite prin lege, de către barou sau chiar negociate liber. Cu toate acestea, în anumite țări, acestea rezultă dintr-o îmbinare de posibilități diferite, în special în ceea ce privește asistența juridică. Întrebarea cheie în acest caz este de a verifica dacă suma remunerației este cunoscută de către justițiabili. **Danemarca, Georgia, Grecia, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Moldova, Monaco, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Suedia, Regatul Unit - Irlanda de Nord și Regatul Unit - Scoția** au răspuns că nu este facil ca justițiabililor să li se ofere informații cu privire la onorariile avocaților.

În 16 țări sau entități, onorariile avocaților sunt reglementate prin lege. În 11 țări sau entități, baroul poate deține un rol, de asemenea, în stabilirea onorariilor avocaților. În 30 de țări sau entități onorariile avocaților sunt liber negociabile.

Tabelul 60. Onorariile avocaților (întrebările 94 și 95)

Țara	Justițiabilii pot determina ușor cât va fi onorariul avocatului	reglementate de lege	Onorariile avocaților sunt	
			reglementate de către Barou	negociate liber
Albania	da	da		da
Andorra	da		da	
Armenia	da			da
Austria	da	da		da
Azerbaidjan	da			da
Belgia	da			da
Bosnia și Herțegovina	da		da	da
Bulgaria	da			da
Croația	da		da	
Cipru	da		da	
Republica Cehă	da	da	nu	nu
Danemarca	nu			da
Estonia	da			da
Finlanda	da			da
Franța	da			da
Georgia	nu			da
Germania	da	da	nu	nu
Grecia	nu	da		
Ungaria	da			da
Islanda	da			da
Irlanda	da			da
Italia	nu	da		
Letonia	nu	da		da
Liechtenstein	da	da		
Lituania	nu			da
Luxemburg	nu	da	da	da
Malta		da		da
Moldova	nu	da		da
Monaco	nu	nu	nu	da
Muntenegru	da		da	
Olanda	da			da
Norvegia	nu	da		da
Polonia	nu	da	nu	da
Portugalia	nu			da
România	nu			da
Federația Rusă	da	nu	nu	da
San Marino	da	da		
Slovacia	da	da		
Slovenia	da		da	
Serbia	da	da		nu
Spania	da			da
Suedia	nu			da
Turcia	da		da	
Ucraina	da			da
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor			da	
Regatul Unit – Irlanda de Nord	nu		da	
Regatul Unit - Scoția	nu		da	

Suplimentar față de suma remunerației avocaților apare întrebarea cu privire la calitatea serviciilor prestate. În plus, calitatea poate include principiile de etică profesională, o analiză a postului trebuind să fie asigurată de către avocați și de către standarde/criterii de calitate folosite. Dar dincolo de conținutul standardelor de calitate, este important de știut ce instanță este responsabilă pentru formularea lor. În 29 de țări respondente, această responsabilitate intră în competența baroului, deseori fiind însoțită de o prevedere legală.

Tabelul 61. Standarde de calitate pentru avocați (întrebările 96 și 97)

Țara	Au fost formulate standarde de calitate pentru avocați?	Dacă da, cine este responsabil pentru formularea acestor standarde de calitate?		
		baroul	legislativul	alte instituții
Albania	da	da	da	
Andorra	da	da		
Armenia	da	da		
Austria	da	da	da	
Azerbaidjan	da		da	
Belgia	nu			
Bosnia și Herțegovina	da	da	da	
Bulgaria	da	da		
Croația	da	da	nu	nu
Cipru	da	da		
Republica Cehă	da	da		
Danemarca	da	da		
Estonia	nu			
Finlanda	da	da	da	
Franța	nu			
Georgia	da	da		
Germania	da	da	da	
Grecia	nu			
Ungaria	da	da		
Islanda	da	da		
Irlanda	da	da		
Italia	nu			
Letonia	nu			
Liechtenstein	da	da	da	
Lituania	nu			
Luxemburg	nu			
Malta	da	da	da	
Moldova	nu			
Monaco	da			
Muntenegru	da	da		
Olanda	da	da	da	
Norvegia	da	da	da	
Polonia	da	da	nu	nu
Portugalia	nu			
România	nu			
Federația Rusă	da	nu	nu	
San Marino	da	da		
Slovacia	da		da	
Slovenia	nu			
Serbia	da	da		
Spania	da	da		
Suedia	da	da		
Turcia	nu			
Ucraina	da			da
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	da	da		
Regatul Unit – Irlanda de Nord	da	da		
Regatul Unit - Scoția	da	da		

46 de țări sau entități respondente din 47 au răspuns că clienții au posibilitatea de a depune plângeri atunci când nu sunt satisfăcuți de performanța și calitatea muncii prestate de avocați. Singura

excepție este **Bulgaria**. Mai precis, părțile pot depune plângeri legate de onorariile avocaților în 38 de țări sau entități.

10.6 Proceduri și sancțiuni disciplinare

Numai câteva țări au fost în măsură să furnizeze cifre cu privire la numărul procedurilor disciplinare și a cauzei principale pentru începerea acestora împotriva unui avocat. În acest caz, numai **Islanda, Finlanda, Lituania, Polonia, Federația Rusă, Republica Slovacă și Turcia** au putut furniza informații cu privire la numărul procedurilor, în funcție de cauze.

Tabelul 62. Proceduri disciplinare inițiate împotriva avocaților în 2004 (întrebarea 99)

Proceduri disciplinare împotriva avocaților	Întrebarea 99		Încălcarea eticii profesionale		Deficiențe profesionale		Infrațiuni penale		Altele	
	Țara	Numărul total al procedurilor disciplinare								
Albania	da		da		da		da		da	
Andorra	da		da	7						
Armenia	da		da		da					
Austria	da		da		da		da		da	
Azerbaidjan	da		da	5	da				da	1
Belgia	da		da		da		nu		nu	
Bosnia și Herțegovina	da		da		nu		nu		nu	
Bulgaria										
Croația	da		da		da		da			
Cipru	da		da		nu		da			
Republica Cehă	da	212	da		da		da		da	
Danemarca	da		da		da		da			
Estonia	da		da		nu		nu		da	
Finlanda	da	63	da	62	nu		da	1	nu	
Franța	da		da		da		da			
Georgia										
Germania	da	nedis.	da		da		da			
Grecia	da		da							
Ungaria	da		da		da		da		da	
Islanda	da		da	23	da				da	8
Irlanda	da									
Italia	da	200								
Letonia	da		da		da		da			
Liechtenstein	da		da		da		da			
Lituania	da		da	150	da	0	da	0	nu	
Luxemburg	da		da		da		nu		nu	
Malta	da		da	37						
Moldova		nedis.								
Monaco	da		da		nu		da			
Muntele Negru	da		da		da		da			
Olanda		nedis.								
Norvegia	da		da		da		da		da	
Polonia	da		da	202	da	72	da	3	da	135
Portugalia	da		da		da		da		da	
România	da		da		da		da			
Federația Rusă	da		da	276	da	887	da	18	da	366
San Marino		nedis.								
Slovacia	da		da		da				da	
Slovenia	da		da	12	da	13	da	20		
Serbia	da		da		da		da			
Spania	da		da		da		da			
Suedia	da	591								
Turcia	da		da	149	nu		da	47	nu	
Ucraina										
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	da		da		da		da			

Proceduri disciplinare împotriva avocaților	Întrebarea 99 Numărul total al procedurilor disciplinare		Încălcarea eticii profesionale		Deficiențe profesionale		Infrațiune penală		Altele	
	Tara									
Regatul Unit – Irlanda de Nord	da		da		da		da			
Regatul Unit - Scoția										

Uneori, motivele propuse pentru procedurile disciplinare din schemă nu corespund exact celor în vigoare din țările respondente. **Republica Cehă** a furnizat informații și cifre cu privire la procedurile inițiate în 2004, dar nu a clasificat aceste informații sub forma propusă în tabel (cifrele au fost adăugate pentru a obține imaginea globală). În **Islanda**, procedurile pentru încălcarea eticii profesionale au fost amestecate cu cele pentru deficiențe profesionale (au fost clasificate în prima categorie).

În plus, trebuie menționat că într-unele țări, procedurile disciplinare inițiate în interiorul cadrului profesional pentru infrațiuni penale sunt implementate suplimentar față de procedurile penale prevăzute de lege (**Austria**). În alte țări se manifestă contrariul, nemaexistând proceduri disciplinare în cazul demarării unei proceduri penale (**Republica Cehă**). În alte țări, o sentință emisă de o instanță penală determină eliminarea din barou (**Estonia**).

Tabelul 63. Sancțiuni impuse avocaților în 2004 (întrebarea 99)

Întrebarea 99 Sancțiuni împotriva avocaților	mustrare		suspendare		eliminare		amendă		altă sancțiune	
	Tara									
Albania	da		da		da		da		da	
Andorra		0		0		0		0		0
Armenia	da						da		da	
Austria	da		da		da		da		da	
Azerbaidjan	da	5							da	1
Belgia	da		da		da		da		nu	
Bosnia și Herțegovina	da	1					da	1		
Bulgaria	da		da				da		da	
Croația	da		da		da		da			
Cipru	da		da		da		da			
Republica Cehă	da		da		da		da		da	
Danemarca	da		da		da		da			
Estonia	da		da		da		da			
Finlanda	da	62	nu		da	1	nu		nu	
Franța	da		da		da		nu		da	
Georgia										
Germania	da		nu		da		da		da	
Grecia	da		da		da		da			
Ungaria	da		da		da		da			
Islanda	da	8								
Irlanda										
Italia	da	38	da	96	da	20			da	50
Letonia	da		da		da				da	
Liechtenstein	da		da		da		da			
Lituania	da	80	nu		da	30	nu		nu	
Luxemburg	da	2	da	1	nu		da	2	nu	
Malta	da	1								
Moldova										
Monaco	da		da		da		nu			
Muntenegru	da		da		da		da			
Olanda										
Norvegia	da		da		da		da		da	
Polonia	da	175	da	3						
Portugalia	da		da		da		da		da	
România	da		da		da		da		da	
Federația Rusă	nu		nu		da	701	nu		da	846

Întrebarea 99 Sancțiuni împotriva avocaților	mustrare		suspendare		eliminare		amendă		altă sancțiune	
	Țara									
San Marino										
Slovacia										
Slovenia										
Serbia	da				da		da		da	
Spania	da	99	da	260	da	3			da	12
Suedia	da	42	da	77	da	22	da	6	da	1
Turcia	da	156	da	11	da	47	da	39	da	5
Ucraina										
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	da		da		da		da			
Regatul Unit – Irlanda de Nord	da		da		da		da			
Regatul Unit - Scoția										

Ultima întrebare din cadrul acestui subiect se referă la autoritatea responsabilă pentru procedurile disciplinare. Detaliile precise pe care le-au furnizat multe dintre țări nu au putut fi dezvoltate în acest document.

Tabelul 64. Autoritatea responsabilă pentru procedurile disciplinare (întrebarea 100)

Țara	Autoritatea responsabilă pentru procedurile disciplinare este			
	un organism profesional	judcătorul	Ministerul de Justiție	alta
Albania	da			
Andorra	da			
Armenia	da			
Austria	da	da		da
Azerbaidjan	da			
Belgia	da	nu	nu	nu
Bosnia și Herțegovina	da		da	da
Bulgaria	da			
Croatia	da	nu	nu	nu
Cipru	da			
Republica Cehă	da	nu	nu	nu
Danemarca	da			
Estonia	da			
Finlanda	da			
Franța	da			
Georgia				
Germania	da	da	nu	nu
Grecia	da			
Ungaria	da			
Islanda	da			
Irlanda	da			da
Italia	da			
Letonia	da			
Liechtenstein	da			
Lituania	da		da	
Luxemburg	da			
Malta	da	da		
Moldova	da			da
Monaco	da	da		
Munte negru	da			
Olanda	da			
Norvegia	da			
Polonia	da	nu	nu	nu
Portugalia	da			
România	da			
Federația Rusă	da	nu	nu	nu
San Marino	da			
Slovacia	da	nu	nu	nu
Slovenia	da			
Spania	da			
Suedia	da			da
Turcia	da			
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	da			

Țara	Autoritatea responsabilă pentru procedurile disciplinare este			
	un organism profesional	judcătorul	Ministerul de Justiție	alta
Regatul Unit – Irlanda de Nord	da			
Regatul Unit - Scoția	da			

În aproape toate țările, responsabilitatea pentru proceduri disciplinare se află în competența unui organism profesional (barouri). În **Austria, Germania, Malta și Monaco**, în competența unui judecător pot intra și procedurile disciplinare, de asemenea. În **Bosnia și Herțegovina și Lituania**, Ministrul de Justiție este responsabil pentru proceduri disciplinare împotriva avocaților.

11. Punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești

11.1 Introducere

Executarea efectivă a hotărârilor judecătorești este parte integrantă din respectarea articolului 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. Având în vedere volumul de cazuri care se află pe rolul Curții și instrumentele recente adoptate de către Consiliul Europei în materie de executare, CEPEJ a decă să acorde o atenție specială acestui aspect, în cadrul prezentului raport.

În cauze de altă natură decât penală, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a adoptat două recomandări relevante în domeniul punerii în aplicare. Punerea în aplicare este definită în Recomandarea 2003 (17) ca „implementarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii, judecătorești sau nu, în conformitate cu legea, care obligă inculpatul să facă, să se abțină de la a face sau să plătească ceea ce s-a hotărât”. Această Recomandare este în principal orientată spre domeniul dreptului civil, în timp ce Recomandarea 2003 (16) se concentrează asupra executării hotărârilor judecătorești pronunțate în cauze administrative.

Executarea adecvată a hotărârilor instanțelor este dificil de evaluat în cazul cauzelor civile sau comerciale, pe baza statisticilor relevante, având în vedere faptul că executarea nu este automată: decizia de a cere sau nu executarea hotărârii judecătorești se află la latitudinea părților care au câștigat procesul.

Prin urmare, acest raport nu se concentrează asupra ratei executării deciziilor judecătorești, ci în principal asupra organizării executării și a rolului executorilor.

CEPEJ a încercat, cu toate acestea, să evalueze durata procedurilor de punere în aplicare, care reprezintă o parte din timpul rezonabil alocat procedurilor, luat în considerare de către practica judiciară a Curții Europene pentru Drepturile Omului.

În Recomandarea 2003 (17) cu privire la punerea în aplicare sunt descrise sarcinile și îndatoririle executorilor, precum și procedurile pentru aceasta și drepturile și obligațiile petentului și ale debitorului. Executorul este definit în această Recomandare drept „o persoană autorizată de stat să îndeplinească procesul de punere în aplicare, indiferent dacă acea persoană este angajată de stat sau nu”. Această definiție a fost utilizată pentru scopul acestui raport. Ea include faptul că executorii pot fi oficiali publici sau ofițeri privați (de exemplu, executorii judecătorești).

În unele țări, judecătorii dețin un rol în cadrul procedurii de punere în aplicare. Cu toate acestea, în majoritatea situațiilor, acest rol este limitat la supravegherea procedurii de punere în aplicare și nu privește executarea în sine. Alte țări dețin un sistem mixt alcătuit din ofițeri publici și privați de punere în aplicare. De exemplu, în **Republica Cehă**, anumiți executori judecătorești își desfășoară activitatea în cadrul instanței în care există, de asemenea, și executori privați. În **Portugalia**, sistemul de punere în aplicare include oficiali ai instanței și juriști executori.

În plus, există și alte tipuri specifice de executori, în **Belgia** (executori în domeniul fiscal), **Bosnia și Herțegovina** (un arbitru al instanței), **Franța** (*huissiers du Trésor*, responsabil pentru colectarea impozitelor), **Grecia** (notari publici), **Irlanda** (șerif/avocat public și șerif în sfera veniturilor, responsabil pentru colectarea impozitelor), **Portugalia** (juriști executori), **Slovacia** (sechestratori) și **Regatul Unit – Scoția** (șerif și ofițeri de citație (*messengers-at-arms*)).

Punerea în aplicare a sentințelor în cauze penale are o natură diferită. Privește autoritatea de stat, deseori sub supravegherea unui judecător și depinde de opțiunile politicilor în materie penală.

11.2 Punerea în aplicare a deciziilor judecătorești în dreptul civil, comercial și administrativ

11.2.1 Executori

În tabelul 65 este prezentat numărul executorilor, precum și statutul lor profesional (privat, public, judecători, altul).

Tabelul 65. Statutul și numărul executorilor în 2004 (întrebările 105 și 106)

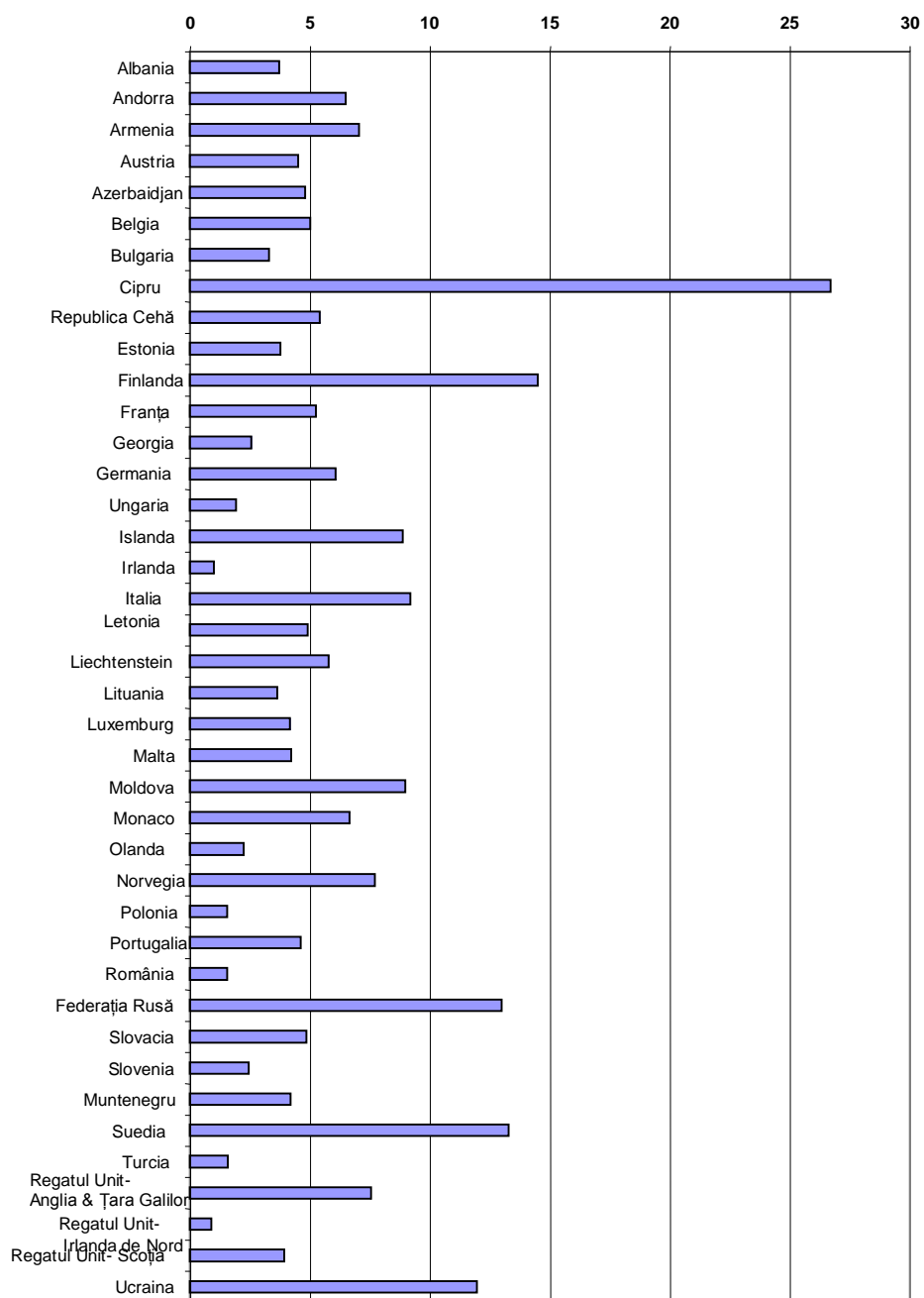
Țara	Întrebarea 105 Executorii sunt				Întrebarea 106 Numărul executorilor
	judecători	judecătorești, ca profesie privată, reglementată de autoritățile publice	executor judecătoresc ce activează într-o instituție publică	altele	
Albania			da		114
Andorra				da	5
Armenia					225
Austria			da		369
Azerbaidjan			da		400
Belgia	nu	da	nu	da	525
Bosnia și Herțegovina	da			da	
Bulgaria ²⁷			da		255
Croația	da	nu	da	nu	
Cipru				da	184
Republica Cehă	nu	da	da		553
Danemarca	da		da		
Estonia		da			51
Finlanda			da		758
Franța		da		da	3 256 ²⁸
Georgia			da		116
Germania			da		4 995
Grecia	nu	da	da		
Ungaria		da			193
Islanda			da		26
Irlanda		da		da	40
Italia			da		5 366
Letonia		da			114
Liechtenstein	da		da		2
Lituania		da			124
Luxemburg		da			19
Malta			da		17
Moldova			da		304
Monaco	nu	da	nu	nu	2
Munteșnegru				da	26
Olanda		da			363
Norvegia			da		355
Polonia	nu	da	nu		590
Portugalia			da	da	486
România		da			333
Federația Rusă	nu	nu	da	da	18 625
San Marino	da				
Slovacia		da			262
Slovenia		da			49
Serbia			da		nedisponibil
Spania ²⁹	da				
Suedia				da	1 200
Turcia			da		1 113
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor		da	da	da	4 000
Regatul Unit - Irlanda de Nord			da		15
Regatul Unit - Scoția		da	da	da	200
Ucraina			da		5 661

Cifrele care apar în ultima coloană a tabelului sunt oferite numai ca ilustrare, datorită neconcordanțelor între definiții și statut.

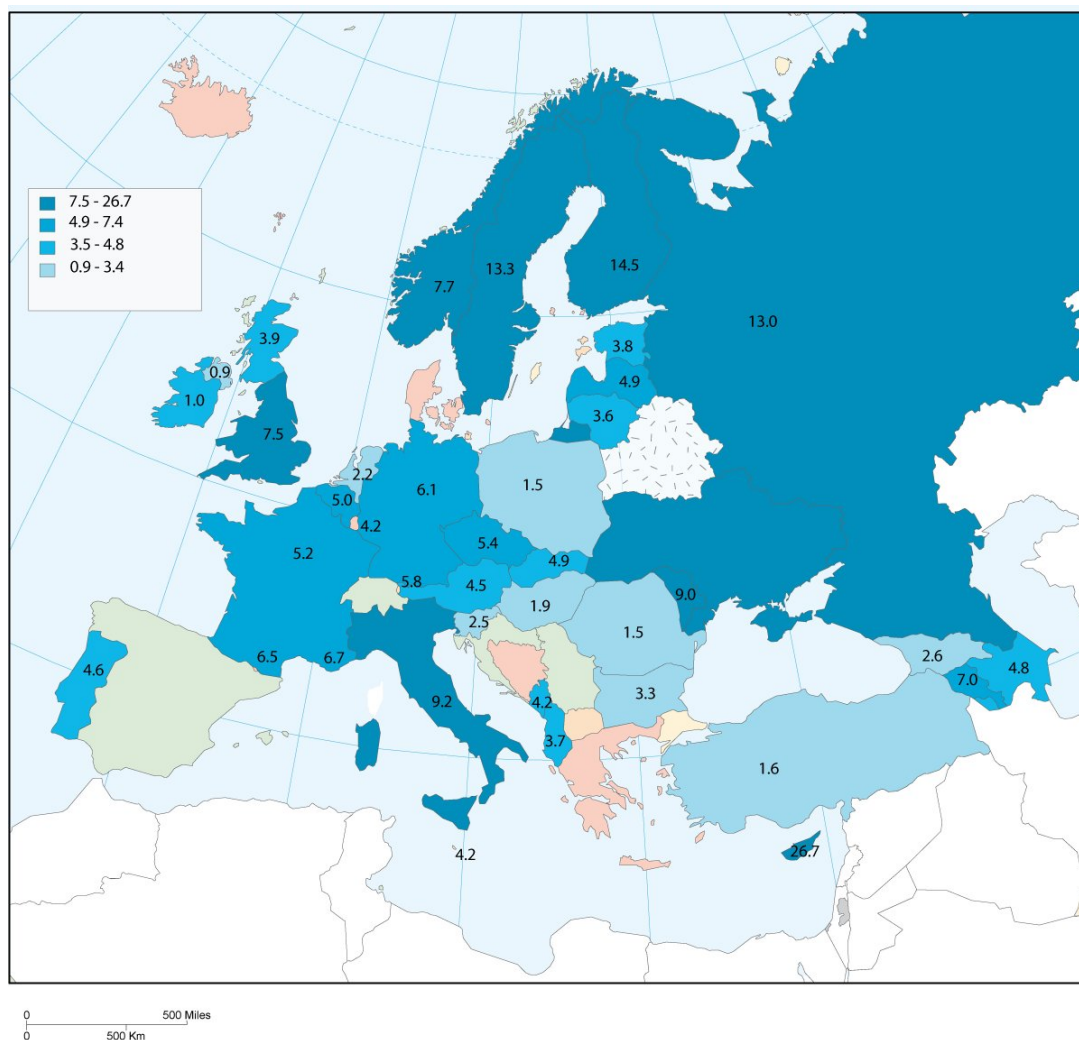
²⁷ În iunie 2006 a fost modificată legea cu privire la punerea în aplicare. Ca parte a acestei modificări, sunt în funcțiune două tipuri de puneri în aplicare: executori ai statului (funcționari publici) și executori privați.

²⁸ Cifrele pentru **Franța** sunt prezentate pentru perioada octombrie 2005.

²⁹ În Spania, judecătorii *nu* sunt executori, dar în Constituția spaniolă judecătorilor li se atribuie funcția de „judecată și punere în aplicare a hotărârilor judecătorești”.

Graficul 28. Numărul executorilor în 2004 (la 100 000 de locuitori) (întrebarea 106)

În graficul 29 este înfățișat numărul executorilor la 100 000 de locuitori, per țară.

Graficul 29. Numărul executorilor în aplicare în 2004 (la 100 000 de locuitori)

11.2.2 Organizarea și formarea executorilor

Formarea și existența unei organizații profesionale pot fi privite ca indicatori ai „solidității” profesionale, un sentiment al identității profesionale și, de asemenea, o bază a responsabilității activităților exercitate de către executori. Într-adevăr, o formare inițială garantează omogenitatea competențelor. În 32 de țări există un sistem al formării inițiale sau al examinării specifice pentru accesul la profesie. În general, nu există o formare inițială specifică în țările în care executorii sunt judecători sau acolo unde sunt ofițeri în instanță (de exemplu, în **Andorra**).

În fiecare țară poate fi întâlnită o organizație profesională pentru executori (la nivel național, regional sau local), cu excepția țărilor în care executorii sunt judecători. Singura excepție de la această concluzie generală privește **Danemarca**, unde executorii țin de o instituție publică.

Tabelul 66. Formarea inițială și organizarea profesională a executorilor (întrebările 107 și 108)

Țara	Formare inițială specifică sau examinare pentru accesul la profesia de executor	Profesia de executor este organizată		
		organism național	printr-un organism regional	organism local
Albania	da		da	
Andorra	nu			
Armenia	da	da		
Austria	da		da	
Azerbaidjan	nu	da	da	da
Belgia	da	da	da	da
Bosnia și Herțegovina	nu			
Bulgaria	nu	da		
Croația	nu			
Cipru	da	da		
Republica Cehă	da	da	nu	nu
Danemarca	nu	da		
Estonia	da	da		
Finlanda	da			da
Franța	da	da	da	da
Georgia	da	da		
Germania	da	da	da	da
Grecia	nu	da	nu	nu
Ungaria	da	da		
Islanda	da	da		
Irlanda	nu	da		
Italia	da	da		
Letonia	da	da		
Liechtenstein				
Lituania	da	da		
Luxemburg	da	da		
Malta	da	da		
Moldova	da	da	da	
Monaco	nu	da	nu	nu
Munte negru				da
Olanda	da	da		
Norvegia	nu			da
Polonia	da	da	da	nu
Portugalia	da	da		
România	da	da		
Federația Rusă	da	da	da	da
San Marino				
Slovacia	da	da		
Slovenia	da	da		
Serbia	nu			
Spania	neaplicabil	neaplicabil	neaplicabil	neaplicabil
Suedia	da	da	da	
Turcia	da	da		
Ucraina	da	da		
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	da	da		
Regatul Unit - Irlanda de Nord	da	da		
Regatul Unit - Scoția	da	da		

11.2.3 Transparența onorariilor și standardele de calitate

La fel ca în cazul avocaților, subiectul onorariilor executorilor și al transparenței acestora reprezintă un aspect cheie al satisfacției sau insatisfacției justițiabililor. Obținerea informațiilor cu privire la onorariile pentru procedurile de punere în aplicare reprezintă o problemă ușoară pentru aceștia. Excepțiile sunt: **Italia, Letonia, Lituania, Slovenia, Turcia și Ucraina.**

În majoritatea țărilor, transparența onorariilor este protejată prin control public (reglementare de către lege). În numai 3 țări (**Franța, Olanda și România**) onorariile pentru anumite acțiuni sunt liber negociabile. În **Franța** există o reglementare care permite executorului judecătoresc să negocieze câteva dintre onorariile sale.

Subiectul onorariilor executorilor este, de asemenea, legat de calitatea serviciilor prestate de către aceștia. 25 de țări sau entități au declarat că au formulat standarde de calitate. Cu toate acestea, majoritatea acestor țări nu a fost în măsură să precizeze ce indicatori specifici de calitate sunt definiți pentru a măsura calitatea și serviciile prestate de către executori (norme ISO de calitate sau norme definite de către profesioniști înșiși).

Standardele de calitate pot fi definite de către autorități diferite. În unele țări sau entități, acestea sunt reprezentate de către Ministerul de Justiție sau alt minister: **Albania** (Departamentul General pentru Servicii de Punere în Aplicare), **Armenia, Finlanda, Ungaria, Monaco, Moldova, Slovenia, Turcia, Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor** (Departamentul pentru Afaceri Constituționale), **Regatul Unit – Irlanda de Nord**. În alte țări sau entități, este vorba despre organizația profesională a executorilor: **Republica Cehă, Olanda și Regatul Unit – Scoția**, instanțe: **Austria**, sau Parlament: **Danemarca** (în combinație cu departamentele instanței și cu președintele instanței locale), **România** (în cooperare cu Ministerul Justiției și uniunea națională a executorilor judecătorești).

11.2.4 Supraveghere și control

În privința supravegherii și controlului executorilor, se pare că această sarcină poate fi divizată în anumite țări între două sau mai multe organe diferite. Acest fapt poate avea legătură cu existența mai multor tipuri de executori (cei care își desfășoară activitatea în instanțe – agenți publici – și cei care lucrează pe baze private). Supravegherea agenților privați se poate afla, deseori, în responsabilitatea unui organism profesional, în timp ce pentru alte categorii de executori, această sarcină este realizată de către Ministerul de Justiție, un judecător (sau o curte) sau un procuror.

Singurele țări sau entități care nu dețin un sistem de supraveghere și control sunt **Grecia, Serbia și Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor**. Însă se preconizează întocmirea unui proiect de reglementare pentru executori pentru Anglia și Țara Galilor. (A se vedea tabelul 67).

Tabelul 67. Supraveghere și control (întrebarea 111)

Țara	Organismul căruia i s-a încredințat supravegherea și controlul executorilor	Autoritatea responsabilă pentru supravegherea și controlul executorilor				
		organism profesional	judecător	minister de justiție	procuror	alta
Albania	da					da
Andorra	da		da			
Armenia	da			da		
Austria	da	da				
Azerbaidjan	da		da	da		
Belgia	da	da	da		da	
Bosnia și Herțegovina	da		da			
Bulgaria	da			da		
Croația	da		da	da		
Cipru	da					da
Republica Cehă	da	da	da	da	nu	
Danemarca	da		da			
Estonia	da			da		
Finlanda	da			da		da
Franța	da	da		da	da	
Georgia	da			da		
Germania	da			da		da
Grecia	nu					
Ungaria	da	da		da		
Islanda	da			da		
Irlanda	da				da	
Italia	da			da		
Letonia	da	da	da	da		
Liechtenstein	da		da			
Lituania	da	da	da	da		
Luxemburg	da	da	da		da	
Malta	da			da		
Moldova	da		da	da	da	
Monaco	da	nu	da		da	
Munteșu	da			da		
Olanda	da		da			
Norvegia	da			da		

Țara	Organismul cărui i s-a încredințat supravegherea și controlul executorilor	Autoritatea responsabilă pentru supravegherea și controlul executorilor				
		organism profesional	judecător	minister de justiție	procuror	alta
Polonia	da	da	da	da	nu	
Portugalia	da	da	da			
România	da	da	da	da		
Federația Rusă	da	da	nu	da	da	
San Marino	neaplicabil					
Slovacia	da			da		
Slovenia	da	da	da	da		
Serbia	nu		da			
Spania	neaplicabil					
Suedia	da	da			da	da
Turcia	da		da	da	da	
Ucraina	da			da		
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	nu					
Regatul Unit – Irlanda de Nord	da					da
Regatul Unit - Scoția	da	da				

11.2.5 Proceduri și sancțiuni disciplinare

În privința judecătorilor și procurorilor, numai câteva țări au avut cifre disponibile cu privire la numărul procedurilor și sancțiunilor disciplinare. Numai 6 țări au fost în măsură să furnizeze indicații: **Albania, Estonia, Finlanda, Ungaria, Irlanda și Polonia.**

Tabelul următor trebuie interpretat cu precauție: cifrele din tabel trebuie privite numai sub aspect de ilustrare.

Tabelul 68. Proceduri disciplinare inițiate împotriva executorilor în 2004 (întrebarea 117)

Țara	Număr total	Întrebarea 117 Proceduri disciplinare împotriva executorilor							
		Încălcarea eticii profesionale	Deficiențe profesionale	Infrafracțiuni	Altele				
Albania	14	nu	da	14	nu				
Andorra		nu		nu				nu	
Armenia			da		da				
Austria			da	2	da	1			
Azerbaidjan			da	9					
Belgia									
Bosnia și Herțegovina									
Bulgaria		nu	nu		nu			da	
Croația		nedisp.	nedisp.		nedisp.			nedisp.	
Cipru			da	3	da				
Republica Cehă		da	7	da	6				
Danemarca				nedisp.	nedisp.			nedisp.	
Estonia	11	da	0	da	11	da	0		
Finlanda	3	da	3	nu		nu		nu	
Franța		da		da		da		da	
Georgia		da		da		da			
Germania		da		da		da		da	
Grecia		da				da		da	
Ungaria	42	da	11	da	8	da	2		0
Islanda		nu		nu		nu			
Irlanda	0								
Italia		nu		nu		da	36	da	47
Letonia		da		da				da	
Liechtenstein									
Lituania		da	6	nu		nu		nu	
Luxemburg		da	2	nu		nu		nu	
Malta									
Moldova		da	nedisp.	nu		da	nedisp.		
Monaco				nu		da		da	
Muntenegru									
Olanda									
Norvegia		nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.
Polonia	193	da	18	da	111	da	4	da	60
Portugalia		nu		nu		nu		da	655

Țara	Număr total	Întrebarea 117 Proceduri disciplinare împotriva executorilor							
		Încălcarea eticii profesionale		Deficiențe profesionale		Infrațiuni		Altele	
România		da				da			
Federația Rusă		nu		da	6	da	285	nu	
San Marino									
Slovacia									
Slovenia		da	nedisp.	da	nedisp.	da	nedisp.	da	nedisp.
Serbia		da	3	nu		nu		nu	
Spania									
Suedia									
Turcia		da	60	da	1	da	360	da	80
Ucraina		da		da		da			
Regatul Unit - Anglia & Tara Galilor									
Regatul Unit – Irlanda de Nord		da		da		da		da	
Regatul Unit - Scoția									

Tabelul 69. Sancțiuni impuse executorilor în 2004 (întrebarea 117)

Țara	Număr total	Întrebarea 117 Sancțiuni împotriva executorilor								
		Mustrare		Suspendare		Demitere		Amendă		Altele
Albania		da	20	nu				nu		
Andorra		nu		nu		nu		nu		
Armenia		da				da				
Austria						da	1		da	2
Azerbaidjan		da	7			da	2			
Belgia		nedisp.								
Bosnia și Herțegovina										
Bulgaria		da		nu		da		nu		
Croația		nedisp.		nedisp.		nedisp.		nedisp.		nedisp.
Cipru						da		da		
Republica Cehă		da	3					da	1	
Danemarca		nedisp.		nedisp.		nedisp.		nedisp.		nedisp.
Estonia		da	3	da	0	da	1	da	7	0
Finlanda		nu		nu		nu		nu		da
Franța		da		da		da				3
Georgia		da		da		da		da		
Germania		da		da		da		da		da
Grecia		da		da		da		da		
Ungaria		da	5	da	4	da	4	da	7	da
1										
Islanda		nu		nu		nu		nu		
Irlanda										
Italia		da	24	da	4	da	2	da	6	nu
Letonia		da		da		da				
Liechtenstein										
Lituania		nu		nu		da	1	nu		da
1										
Luxemburg		nu		nu		nu		nu		
Malta		da								
Moldova		da	23	da	2	nu		nu		
Monaco		da		da		da		da		
Muntenegro										
Olanda										
Norvegia		nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.	nedisp.
Polonia		da	95	da	10	da	12	da	23	da
Portugalia		da	9	da	1			da	3	
România				da	7	da	1			
Federația Rusă		da	3549	nu		da	86	nu		nu
San Marino										
Serbia										
Slovacia		da	nedisp.	da	nedisp.	da	nedisp.	da	nedisp.	
Slovenia		da	1	da	2	nu		nu		
Spania										
Suedia										
Turcia		da	35	da	5	da	3	da	11	da
Ucraina		da		da		da				
Regatul Unit - Anglia & Tara Galilor										
Regatul Unit – Irlanda de Nord		da		da		da		da		nu
Regatul Unit - Scoția										

11.2.6 Procedura de punere în aplicare: plângeri

În raportul exercițiului pilot, s-a constatat de către toate țările respondente că există prevederi legale pentru a depune o plângere împotriva unui executor. O explorare mai precisă a motivelor pentru aceste plângeri arată că ele sunt în mare măsură legate de durata excesivă a procedurilor, așa cum a fost indicat de către 34 de țări sau entități. Alte motive menționate sunt: costuri excesive, neexecutare, lipsa informării și practici ilegale.

Tabelul 70. Reclamații principale cu privire la procedurile de punere în aplicare (întrebarea 113)

neexecutare	16
lipsa informării	12
durata excesivă	34
practici ilegale	12
supraveghere insuficientă	5
costuri excesive	15
alte plângeri	8

11.2.7 Intervalele de timp necesare punerii în aplicare

Un aspect important al funcționării propice a sistemelor judiciare este legat de o procedură de punere în aplicare eficientă și corectă, realizată la timp. Acesta este, de asemenea, unul dintre motivele pentru care a fost inclusă o întrebare specifică în chestionar, cu privire la intervalele de timp necesare punerii în aplicare a deciziilor (întrebarea 115).

23 de țări sau entități au un sistem de măsurare a intervalelor de timp necesare procedurilor de punere în aplicare în materie civilă; 22 de țări sau entități au raportat utilizarea unei metode specifice de măsurare a duratelor în cazuri de drept administrativ.

Intervalele de timp necesare pentru notificarea unei hotărâri judecătorești cu privire la recuperarea unei datorii au putut fi utilizate pentru a compara țările. Răspunsurile la întrebarea 116 a chestionarului (care vizează verificarea concretă, pentru justițiabili, a lungimii intervalului unui caz uzual de notificare a unei decizii a instanței, pentru recuperarea unor daune, în cazul unor părți cu reședința în același oraș în care se află curtea) sunt următoarele:

- **Între 1 și 5 zile:** Armenia, Austria, Bosnia și Herțegovina, Estonia, Danemarca (1 și 6 zile), Estonia, Franța, Germania, Islanda, Lituania, Luxemburg, Muntenegru, România, Regatul Unit – Anglia și Țara Galilor și Ucraina;
- **Între 6 și 10 zile:** Azerbaidjan, Belgia, Cipru, Finlanda, Letonia, Malta și Spania;
- **Între 11 și 30 de zile:** Bulgaria, Moldova, Monaco, Norvegia, Polonia, Suedia, Regatul Unit – Irlanda de Nord și Regatul Unit – Scoția;
- **Mai mult de 30 de zile:** Republica Cehă, Grecia și Ungaria.

Aceste informații, luate în considerare împreună cu statutul executorilor (profesie privată sau funcționar public) nu pot duce la concluzia că alegerea unui statut specific ar avea o influență esențială asupra eficienței procedurilor de punere în aplicare, care sunt legate, probabil, de organizarea generală a sistemului de punere în aplicare, inclusiv de alte elemente. S-ar putea dovedi utilă în viitor încercarea de a identifica aceste elemente care au o influență pozitivă asupra eficienței procedurilor de punere în aplicare.

11.3 Punerea în aplicare în cauze penale

Executarea unei hotărâri pronunțate de un judecător în cauze penale se poate afla în responsabilitatea unor tipuri diferite de agenți. Acest lucru depinde de nivelul punerii în aplicare. În tabelul următor este prezentată diversitatea executorilor în domeniul cauzelor penale.

Tabelul 71. Autoritatea responsabilă pentru executarea deciziilor în cazuri penale (întrebarea 118)

Țara	Autoritatea responsabilă pentru punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești	
	Judecător	Altă autoritate În cazul altei autorități, care

Albania		da	procuror
Andorra	da	da	judecător raportor
Armenia	nu	da	agenție a Ministerului de Justiție (MJ)
Austria	da		
Azerbaidjan	da	da	agenție a MJ
Belgia	nu	da	procuror și adm. penitenciar
Bosnia și Herțegovina	da		
Bulgaria	nu	da	agenție a MJ
Croația	da	da	agenție a MJ
Cipru	nu	da	firmă privată sub supravegherea MJ
Republica Cehă	da		
Danemarca	nu		
Estonia	da		
Finlanda	nu	da	agenție a MJ
Franța	da	da	procuror
Georgia	nu	da	agenție a MJ
Germania	da	da	judecător și procuror
Grecia	nu		
Ungaria	da		
Islanda	nu	da	administrația penitenciarului
Irlanda	nu	da	șerifi
Italia	nu	da	procuror
Letonia	nu	da	MJ
Liechtenstein	da		
Lituania	da	da	procuror
Luxemburg	nu	da	procuror
Malta	nu	da	Executori judecătorești și administrația instanței
Moldova	da	da	administrația penitenciarului
Monaco	da	da	procuror
Munte negru	da		
Olanda	nu	da	procuror
Norvegia	nu	da	departament de corecție
Polonia	da	da	ofițeri executori
Portugalia	da		
România	da		
Federația Rusă	nu	da	agenție federală pentru executare
San Marino	da		
Slovacia	nu	da	ofițeri de probațiune
Slovenia	da		
Serbia			
Spania	da		
Suedia	nu	da	penitenciar și departament de probațiune
Turcia	da	da	procuror
Ucraina	nu	da	MJ
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	nu	da	executor judecătorec și ofițer executor
Regatul Unit – Irlanda de Nord	nu		
Regatul Unit - Scoția	nu	da	șerifi

Se poate observa că numai 14 țări sau entități dețin studii de evaluare a ratei efective de recuperare a amenzilor (rata de recuperare) în cazuri penale (întrebarea 119): **Austria, Bulgaria, Estonia, Finlanda, Franța, Georgia, Irlanda, Malta, Muntenegru, Olanda, Norvegia, Polonia, Suedia și Regatul Unit - Anglia și Țara Galilor.**

11.4 Măsurile de îmbunătățire a procedurilor de punere în aplicare

28 de țări sau entități au răspuns că vor fi implementate (sau sunt deja implementate) măsuri pentru creșterea eficienței și eficacității procedurilor de punere în aplicare. În textul următor este prezentat rezumatul celor mai importante modificări per țară (dacă au fost furnizate)

Țara

Măsura

Albania	Ministerul de Justiție lucrează la o nouă lege a punerii în aplicare.
Austria	Reforma legii punerii în aplicare (proiectul FEX).
Azerbaidjan	Va fi introdusă o nouă lege cu privire la „executori judecătorești și portărei”, ca parte a programului național de acțiune.
Belgia	Măsurile de echilibrare a drepturilor creditorului și debitorului.

Bosnia Herțegovina	Înaltul Consiliu Judiciar și de Urmărire Penală a întreprins mai multe activități pentru a modifica și îmbunătăți situațiile cu privire la punerea în aplicare prin schimbarea legislației.
Bulgaria	Elaborarea legii cu privire la executorii judecătorești privați.
Croația	Modificările Actului privind Executarea, care vizează proceduri de punere în aplicare mai rapide, mai puțin costisitoare și mai simple.
Danemarca	Proceduri simplificate ale instanței dacă daunele nu depășesc 50 000 DKK.
Franța	Disciplina profesională va fi coordonată în cooperare cu serviciile de urmărire penală, Camera națională a executorilor judecătorești și Ministerul de Justiție.
Germania	Un grup de lucru (la nivel federal și de land) pregătește o nouă lege cu privire la modernizarea procedurii de punere în aplicare (pentru a crește eficiența).
Ungaria	Sunt introduse noi legi. De exemplu, cu privire la soluționarea rapidă a plângerilor împotriva executorilor.
Letonia	Pregătirea înființării unei instituții responsabile pentru controlul recuperării daunelor în favoarea statului. Lărgirea sferei drepturilor statului în privința supravegherii executorilor judecătorești.
Lituania	Proiect de modificare a Legii cu privire la Executorii judecătorești și noi norme pentru Procedura de executare (de ex. revizuirea onorariilor executorilor judecătorești).
Malta	O nouă legislație în pregătire.
Moldova	Crearea unui departament de executare și adoptarea unui Cod al executării. Elaborarea unui proiect de lege cu privire la sistemul de punere în aplicare și diferite alte măsuri.
Munte negru	Președinții instanțelor reorganizează activitatea departamentelor de punere în aplicare și schițează programe pentru rezolvarea problemelor din acest domeniu.
Polonia	Modificări ale legii cu privire la punerea în aplicare.
Portugalia	Introducerea unui nou sistem juridic al executării civile (incluzând introducerea consilierilor juridici executori, care sunt responsabili pentru punerea în aplicare în cazuri civile). Simplificarea procedurilor de confiscare.
România	Reglementări cu privire la organizare și procedura de acces la profesia de executor judecătoresc. Introducerea unei reglementări care să stabilească onorariul minim și maxim pentru executorii judecătorești. Reglementare cu privire la eliminarea condiției de plată a unui onorariu în avans.
Federația Rusă	Adoptarea legii federale cu privire la „serviciul de punere în aplicare a legii al Federației Ruse” și includerea Departamentului Federal al Executorilor Judecătorești în lista de agenții de stat pentru punerea în aplicare a legii. Măsuri pentru îmbunătățirea protecției sociale a executorilor judecătorești. Proiect al unui Cod de Executare.
Slovenia	Simplificarea procedurilor de punere în aplicare, inclusiv reducerea cheltuielilor și onorariilor.
Spania	Anumite instanțe s-au specializat și se ocupă exclusiv cu punerea în aplicare.
Ucraina	Adoptarea Legii Ucrainei „cu privire la serviciul de stat pentru executare” și cu privire la „procedura executorie”
Regatul Unit - Anglia și Țara Galilor	Legislație în faza de aprobare pentru introducerea noilor legi cu privire la executorii judecătorești.
Regatul Unit - Irlanda de Nord	Actualizarea legislației Punerea în aplicare a ordinelor judecătorești și Reguli de punere în aplicare judecătorească.
Regatul Unit - Scoția	Introducerea Actului cu privire la Aranjament și Anexarea(ări) Departamentale (2002).

12. Notari

12.1 Introducere

Un notar poate fi definit ca un oficial (public/privat) care este garantul siguranței juridice. Persoană care asistă întocmirea contractelor și martor terț, notarului i se încredințează asigurarea libertății de consimțământ. EL/ea protejează indivizii cu privire la activitățile și bunurile lor. În plus, în societățile cu reforme numeroase și substanțiale din punct de vedere legislativ, notarul deține un rol important cu privire la consilierea cetățenilor în privința legislației în vigoare. De aceea, notarii iau parte, într-o anumită măsură, la funcționarea sistemelor judiciare. CEPEJ abordează această profesie numai în privința acestui aspect, conștientizând faptul că notarii pot opera și în alte domenii, cum ar fi cele sociale sau economice.

Notarul are puterea, în general și *inter alia*, de a înregistra fapte, de a lua la cunoștință semnături și declarații, de a administra jurăminte, de a verifica documente juridice și, în anumite țări, poate emite, de asemenea, citații în procese.

12.2 Statutul și numărul notarilor

În 24 de țări și entități respondente, competența și statutul notarilor intră în cadrul procedurilor juridice civile. Aceștia pot acorda consiliere juridică în 24 de țări și entități. Autentificarea faptelor este o sarcină mult mai larg răspândită, exercitată în 41 de țări sau entități. Notarii mai pot îndeplini, de asemenea, și alte sarcini și îndatoriri în 19 țări sau entități.

La fel ca în cazul executorilor, statutul notarilor, precum și funcțiile lor pot varia în mare măsură, în funcție de țară. Există țări în care notarii au un statut „mixt” (parțial public, parțial privat) și altele în care notarii activează fie în sectorul public, fie în cel privat.

În tabelul 72 sunt prezentate statutul și numărul notarilor. În 20 de țări sau entități respondente, notarii au un statut exclusiv public. În 3 țări notarii activează sub un statut strict privat (**Bulgaria, Olanda și Polonia**). În **Azerbaidjan, Moldova, Monaco și Federația Rusă** pot fi întâlniți atât notari publici, cât și privați. Alții sunt lucrători privați, sub conducerea unor autorități publice.

Tabelul 72. Statutul și numărul notarilor în 2004 (întrebarea 120)

Țara	Întrebarea 120 Statutul și numărul notarilor			lucrător privat sub conducerea unor autorități publice	
	public		privat		
Albania				da	
Andorra	da				
Armenia	da			da	
Austria				da	
Azerbaidjan	da	158	da		
Belgia	da	1 333			
Bosnia și Herțegovina	da				
Bulgaria			da		
Croația				da	256
Cipru				da	
Republica Cehă	nu		nu	da	445
Danemarca	da				
Estonia				da	
Finlanda	da	205			
Franța				da	8 122
Georgia				da	
Germania	da	9 164	nu	nu	
Grecia				da	
Ungaria				da	
Islanda	da				
Irlanda	da				
Italia	da				
Letonia				da	114
Liechtenstein					
Lituania				da	208
Luxemburg	da	36			
Malta	da				

Țara	Întrebarea 120 Statutul și numărul notarilor				lucrător privat sub conducerea unor autorități publice
	public		privat		
Moldova	da	49	da	216	
Monaco	da		da	3	da
Muntenegru					
Olanda			da		
Norvegia	da				
Polonia	nu		da	1 623	nu
Portugalia	da	176			da 227
România					da 1 299
Federația Rusă	da	181	da	6 961	
San Marino	da				
Serbia					
Slovacia					da 281
Slovenia					da 68
Spania	da	2 870			
Suedia					da 167
Turcia					da 1 541
Ucraina	da		da		
Regatul Unit - Anglia & Țara Galilor	da		nu		nu
Regatul Unit - Irlanda de Nord	da		nu		nu
Regatul Unit - Scoția	da				

12.3 Supraveghere și control

Luând în considerare funcțiile și prerogativele lor, este important faptul că notarii sunt monitorizați în mod regulat, în special atunci când exercită profesia în baza unui statut privat. 37 de țări sau entități au răspuns că dețin un sistem de supraveghere și control al activităților acestora.

Notarii sunt deseori controlați de mai multe organisme, combinând un mecanism colegial cu control fie din partea Ministerului de Justiție fie/și a unei autorități judiciare.

Tabelul 73. Supraveghere și control al notarilor (întrebarea 121)

Țara	Există un organism însărcinat cu supravegherea și controlul notarilor?	Autoritatea responsabilă este			
		un organism profesional	judecătorul	Ministerul de Justiție	procurorul
Albania	da			da	
Andorra	da	da	da	da	
Armenia	da			da	
Austria	da	da	da	da	
Azerbaidjan	da			da	
Belgia	da	da			da
Bosnia & Herțegovina	da	da		da	
Bulgaria	da			da	
Croația	da	da		da	
Cipru	da				
Republica Cehă	da	da	da	da	nu
Danemarca	nu		da		
Estonia	da	da		da	
Finlanda	da			da	
Franța	da	da	da		
Georgia	da			da	
Germania	da	da	nu	da	nu
Grecia	da				da
Ungaria	da	da	da	da	
Islanda	nu			da	
Irlanda					
Italia	da	da		da	
Letonia	da	da	da	da	
Liechtenstein					
Lituania	da	da	da	da	
Luxemburg	da	da		da	da
Malta	nu	da			
Moldova	da			da	
Monaco	da	nu	nu		da
Muntenegru					

Țara	Există un organism însărcinat cu supravegherea și controlul notarilor?	Autoritatea responsabilă este			
		un organism profesional	judcătorul	Ministerul de Justiție	procurorul
Olanda	da	da			
Norvegia	da				
Polonia	da	da	da	da	nu
Portugalia	da	da		da	
România	da	da	da	da	
Federația Rusă	da	da	da	nu	nu
San Marino	da	da			
Slovacia	da			da	
Slovenia	da	da	da	da	
Serbia					
Spania	da			da	
Suedia					
Turcia	da	da		da	da
Regatul Unit - Anglia & Țara Gallilor	da	da			
Regatul Unit – Irlanda de Nord	da	da			

13. SAD (soluționarea alternativă a disputelor)

13.1 Introducere

Soluționarea alternativă a disputelor (SAD) poate fi o cale spre reducerea volumului de muncă al instanțelor sau pentru a oferi cetățenilor alternative în sfera rezolvării conflictelor, în afara opțiunii de a apela la instanță. Statele membre au fost invitate de către Șefii de stat și de guvern să participe la cea de-a Treia Reuniune (Varșovia, 16-17 mai 2005) pentru a stimula dezvoltarea SAD.

Există diverse tipuri de SAD, și anume: arbitrajul, concilierea și medierea. În anumite țări, arbitrajul este deseori folosit pentru a soluționa o dispută în afara instanței (Germania și Olanda sunt exemple de țări unde arbitrajul este una din multele opțiuni existente pentru soluționarea unui conflict). Cu toate acestea, în ultimii ani s-a introdus un alt mod de soluționare alternativă a disputelor: medierea. Medierea este folosită de obicei în câteva domenii clare de conflict: un caz de concediere, unul de divorț, anumite procese de drept administrativ și, de asemenea, în cauze penale. Ideea generală a medierii este că ambele părți sunt dispuse să găsească o rezolvare a conflictului convenabilă tuturor (în locul unei decizii luată de un judecător, decizie care ar putea fi în favoarea uneia dintre părți și în defavoarea celeilalte (perdante)).

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a adoptat câteva Recomandări pentru un anumit tip de SAD și, mai exact, pentru mediere. Recomandarea 98(1) se referă la medierea în problemele de drept al familiei, în special în sfera divorțurilor (și în cazurile legate de custodia copiilor). Scopul acestei Recomandări nu este doar reducerea volumului de muncă al instanțelor, ci și găsirea unei soluții mai bune, mai acceptabile pentru părțile în cauză și (în cazurile legate de copii), pentru protecția bunăstării copiilor. Recomandarea 99 (19) de mediere în cazurile penale are ca scop întărirea participării active a victimei și a făptuitorului în cadrul procedurilor penale. Pe de-o parte, admiterea interesului întemeiat al victimelor de a avea un cuvânt mai ferm de spus în abordarea consecințelor faptei care le-a transformat în victime și de a stabili comunicarea cu făptuitorul și, pe de altă parte, stimularea simțului de răspundere al făptuitorului, inclusiv prin posibilitatea de a fi reintegrat și reabilitat. Medierea în procesele civile este abordată în Recomandarea 2002(10) unde există o definiție a medierii: "un proces de soluționare a disputelor în care părțile negociază, sub asistența unuia sau a mai multor mediatori, asupra problemelor aflate în litigiu pentru a ajunge la o înțelegere". Această definiție este cea luată în considerare pentru scopul acestui raport.

În Recomandarea 2001(9), sunt introduse alte alternative (conciliere, acorduri negociate și arbitrajul) pentru a promova alte forme de soluționare a conflictelor dintre autoritățile administrative și părțile private.

În schema de evaluare, țările au fost rugate să furnizeze informații cantitative privind utilizarea medierii, în general o procedură mai elaborată, care, prin urmare, poate fi abordată mai ușor prin intermediul statisticilor.

13.2 Numărul procedurilor de mediere

În ciuda faptului că medierea și alte modalități de SAD sunt promovate la nivel național și european, datele statistice clare sunt dificil de colectat, luând în considerare numărul și tipul procedurilor de mediere. Într-adevăr, chiar dacă medierea judiciară se dezvoltă în unele dintre statele membre, cele mai multe procedee de mediere sunt la dispoziția părților private și se desfășoară în afara instanțelor. Doar 16 țări au fost în măsură să furnizeze informații mai precise. (A se vedea tabelul 74).

Table 74. Numărul procedurilor de mediere în 2004 (întrebarea 103)

Numărul total de proceduri de mediere cu privire la	cazuri civile	cazuri de drept al familiei	cazuri administrative	concedieri	cazuri penale
Țara					
Albania					654
Bosnia și Herțegovina	181	38		79	
Bulgaria	4	11		1	
Croația	130	0	0	50	10
Republica Cehă					3 250
Franța		1 863			34 865
Ungaria	433	254	0	34	0

Numărul total de proceduri de mediere cu privire la	cazuri civile	cazuri de drept al familiei	cazuri administrative	concedieri	cazuri penale
Țara					
Irlanda					95
Liechtenstein	569				
Luxemburg	6	2	953		188
Malta		1 001			
Monaco	0	14	0		0
Olanda	4 414	9 390	277	4 215	
Polonia		254			3 894
Portugalia	694	249			
Slovenia					2 283

Notă: Cifrele cu privire la medierile penale în **Albania** au fost calculate de către experți (în anul 2004, 2 515 cazuri au fost soluționate prin mediere. Din aceste 2 515 cazuri, 26% au fost cazuri penale și 73% au fost de altă natură decât penale).

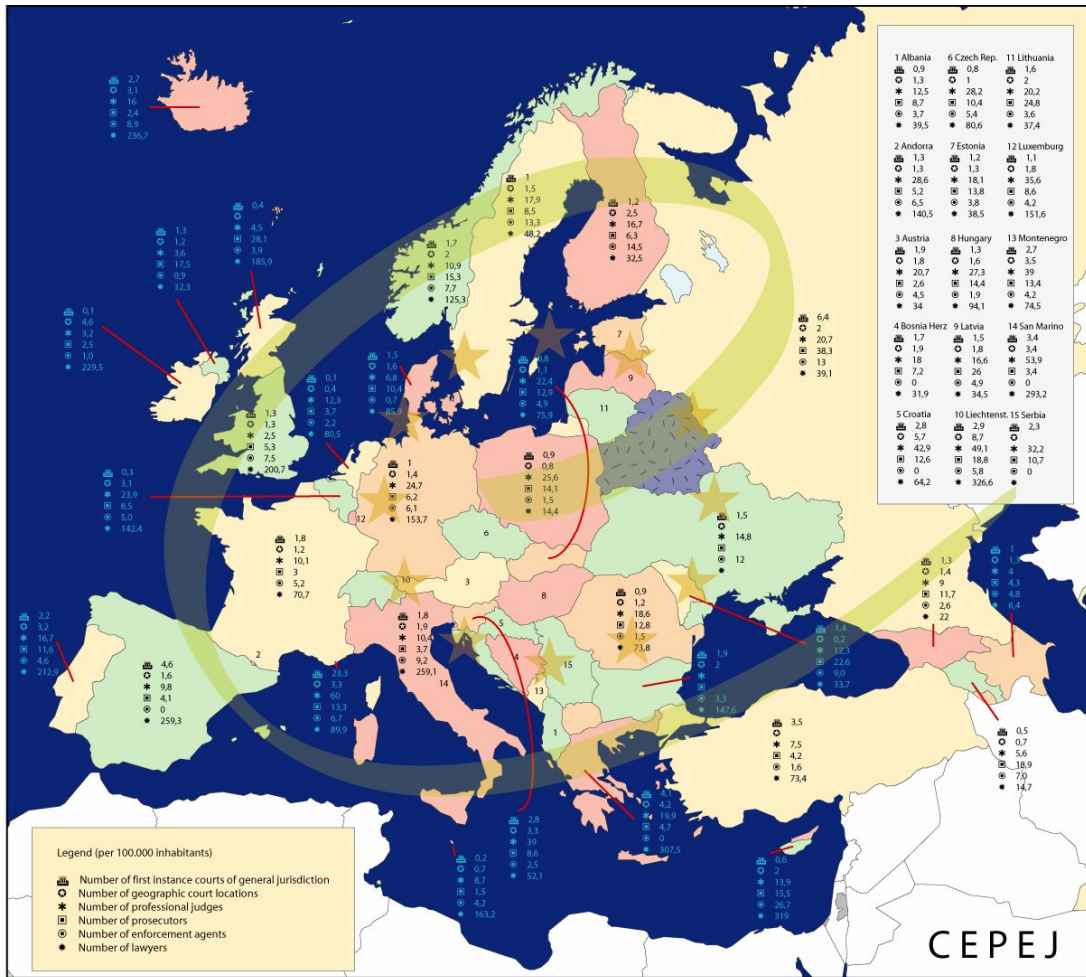
14. Imagine de ansamblu a sistemelor judiciare

Sumar al tuturor cifrelor cheie într-un singur tabel cuprinzător (a se vedea tabelul 75). În acest tabel sunt prezentate informațiile de bază cu privire la structura și localizarea instanțelor, judecătorilor și personalului fără atribuții judecătorești, a procurorilor și a personalului din serviciile de urmărire penală. Suplimentar față de acest tabel este oferită o vedere geografică de ansamblu, ce conține informațiile de bază (la 100 000 de locuitori), cu privire la serviciile juridice în Europa.

06/10/2006

Tabelul 75. Personal și servicii judiciare în 2004

Țara	Structuri și localizări la 100 000 de locuitori			Judecători și personal fără atribuții judecătorești la 100 000 de locuitori					Procurori și personal fără atribuții de urmărire penală la 100 000 de locuitori			Număr personal fără atribuții judecătorești raportat la număr personal fără atribuții de urmărire penală	Număr de judecători per procuror
	Curți de primă instanță, cu competență generală (Întrebarea 33)	Curți de primă instanță specializate (Întrebarea 33)	Instanțe (locații geografice) (Întrebarea 34)	Judecători profesioniști (nms) (Întrebarea 36)	Judecători profesioniști care prezidează în instanțe în mod ocazional (Întrebarea 37)	Judecători care nu sunt de profesie, neremunerați, dar care pot fi primi o compensație (Întrebarea 38)	Personal fără atribuții judecătorești însărcinat cu îndatoriri judiciare sau cvasi-judiciare (Rechtspfleger) (Întrebarea 42)	Personal fără atribuții judecătorești (nms) (Întrebarea 40)	Procurori (nms) (Întrebarea 43)	Persoane cu îndatoriri similare cu cele ale procurorilor (Întrebarea 44)	Personal fără atribuții de urmărire penală (nms) (Întrebarea 46)		
Albania	0,9	0,03	1,3	12,5	-	-	-	26,3	8,7	-	16,2	1,6	1,4
Andorra	1,3	-	1,3	28,6	2,6	-	-	88,5	5,2	-	5,2	17,0	5,5
Armenia	0,5	0,03	0,7	5,6	-	-	10,2	30,1	18,8	-	8,5	3,5	0,3
Austria	1,9	0,09	1,8	20,7	-	-	7,0	52,6	2,6	1,8	2,1	25,2	7,9
Azerbaidjan	1,0	0,19	1,3	4,0	-	-	-	18,3	4,3	-	8,4	2,2	0,9
Belgia	0,3	2,51	3,1	23,9	-	35,9	-	53,8	8,5	-	22,1	2,4	2,8
Bosnia și Herțegovina	1,7	-	1,9	18,0	0,3	9,4	-	52,1	7,2	-	11,1	4,7	2,5
Bulgaria	1,9	-	2,0	-	22,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Croația	2,8	2,77	5,7	42,9	-	141,1	5,0	145,7	12,6	-	19,9	7,3	3,4
Cipru	0,6	1,45	2,0	13,9	-	-	-	61,6	15,5	-	27,6	2,2	0,9
Republica Cehă	0,8	-	1,0	28,2	-	77,0	18,0	89,0	10,4	-	15,5	5,8	2,7
Danemarca	1,5	0,02	1,6	6,8	-	-	-	26,3	10,4	-	-	-	0,7
Estonia	1,2	0,30	1,3	18,1	-	144,7	5,8	75,2	13,8	-	5,5	13,7	1,3
Finlanda	1,2	0,21	2,5	16,7	-	70,7	-	49,4	6,3	-	4,0	12,3	2,7
Franța	1,8	1,94	1,2	10,1	0,3	5,3	-	26,8	3,0	-	6,6	4,1	3,4
Georgia	1,3	-	1,4	9,0	-	-	-	25,5	11,7	-	6,4	4,0	0,8
Germania	1,0	0,32	1,4	24,7	-	121,2	14,4	71,4	6,2	-	14,9	4,8	4,0
Grecia	4,1	0,04	4,2	19,9	-	-	-	61,7	4,7	-	-	-	4,2
Ungaria	1,3	0,20	1,6	27,3	-	28,9	4,3	67,0	14,4	-	22,7	2,9	1,9
Islanda	2,7	0,68	3,1	16,0	-	-	-	19,3	2,4	8,9	19,4	1,0	6,7
Irlanda	0,1	0,07	4,6	3,2	-	-	0,7	26,8	2,5	0,4	2,5	10,6	1,3
Italia	1,8	0,26	1,9	10,4	-	13,8	-	42,7	3,7	2,6	18,6	2,3	2,8
Letonia	1,5	0,04	1,8	16,6	-	175,0	-	59,1	26,0	-	16,0	3,7	0,6
Liechtenstein	2,9	2,89	8,7	49,1	2,9	46,2	4,3	113,9	18,8	-	11,0	10,4	2,6
Lituania	1,6	0,15	2,0	20,2	-	-	-	68,6	24,8	-	17,1	4,0	0,8
Luxemburg	1,1	1,10	1,8	35,6	-	27,9	-	52,7	8,6	-	7,9	6,7	4,2
Malta	0,2	0,25	0,7	8,7	-	-	1,7	85,9	1,5	21,1	1,7	49,4	5,8
Moldova	1,4	0,06	0,2	12,3	-	-	-	-	22,6	-	23,3	-	0,5
Monaco	23,3	19,99	3,3	60,0	46,6	393,1	-	136,6	13,3	-	16,7	8,2	4,5
Munteșnegru	2,7	0,48	3,5	39,0	-	87,7	-	133,8	13,4	-	18,7	7,2	2,9
Olanda	0,1	0,01	0,4	12,3	5,5	-	-	32,0	3,7	-	20,8	1,5	3,4
Norvegia	1,7	0,15	2,0	10,9	-	-	-	20,9	15,3	13,6	1,1	18,8	0,7
Polonia	0,9	0,08	0,8	25,6	-	114,2	3,1	88,7	14,1	-	11,0	8,0	1,8
Portugalia	2,2	1,10	3,2	16,7	-	6,4	-	71,3	11,6	-	16,1	4,4	1,4
România	0,9	0,02	1,2	18,6	-	0,8	-	41,4	12,8	-	-	-	1,4
Federația Rusă	6,4	0,06	2,0	20,7	-	-	-	45,5	38,3	-	11,8	3,9	0,5
San Marino	3,4	-	3,4	53,9	13,5	-	-	151,7	3,4	-	-	-	16,0
Serbia	2,3	0,24	-	32,2	-	-	-	242,3	10,7	-	-	-	3,0
Slovenia	0,8	0,06	1,1	22,4	-	50,9	10,8	75,4	12,9	-	14,0	5,4	1,7
Slovenia	2,8	0,25	3,3	39,0	-	203,5	-	113,0	8,6	1,1	8,7	13,0	4,6
Spania	4,6	1,33	1,6	9,8	2,8	17,9	8,2	87,9	4,1	-	4,1	21,6	2,4
Suedia	1,0	0,17	1,5	17,9	-	83,6	-	14,8	8,5	-	6,9	2,2	2,1
Turcia	3,5	1,60	-	7,5	-	-	-	25,7	4,2	-	-	-	1,8
Ucraina	1,5	0,11	1,7	14,8	-	-	-	49,3	-	-	-	-	-
Regatul Unit – Anglia & Țara Galilor	1,3	0,03	1,3	2,5	4,5	52,8	-	43,4	5,3	-	15,1	2,9	0,5
Regatul Unit – Irlanda de Nord	1,3	0,12	1,2	3,6	-	-	-	31,4	17,5	-	17,5	1,8	0,2
Regatul Unit – Scoția	0,4	0,43	-	4,5	1,1	14,7	-	24,2	28,1	-	28,1	0,9	0,2

0 500 Miles
0 500 Km

15. Apendice

În apendice este prezentată o selecție de tabele. Pentru a studia mai multe tabele, consultați pagina de Internet a CEPEJ: www.coe.int/cepej. De asemenea, în acest capitol puteți găsi schema revizuită pentru evaluarea sistemelor judiciare și nota sa explicativă.

15.1 Aspecte metodologice privind bugetul instanțelor și bugetul pentru justiție (capitolul 3)

În conformitate cu nota explicativă, întrebarea 5 a vizat „precizarea sumei totale a bugetului care acoperă funcționarea instanțelor, indiferent de proveniența acestuia”, fără să includă însă nici bugetul pentru sistemul penitenciarelor, nici bugetul operațional al ministerului de justiție sau cel alocat altor instituții conexe, excluzând, de asemenea și bugetul procuraturii.

San Marino este singurul stat care nu a putut furniza cifre referitoare la bugetul pe care îl alocă propriului său sistem juridic.

Bugetul instanțelor și bugetul procuraturii

Principala dificultate metodologică referitoare la acest aspect are legătură cu faptul că, în 12 țări, instanțele și ministerul public sunt administrate împreună și nu se poate face distincția între bugetul curții și cel al procuraturii.

La cererea grupului de experți, acestor țări li s-a permis, fără să se țină cont de organizarea sistemului lor judiciar, să furnizeze suma totală a bugetelor alocate (instanțe + procuratură). Patru dintre ele (Andorra, Spania, Franța și Italia) au fost în măsură să indice părțile aproximative alocate din buget instanțelor și procuraturii, celelalte 8 (Germania, Austria, Belgia, Grecia, Luxemburg, Monaco, Portugalia, Turcia) nereușind însă să precizeze proporția din buget alocată, pe de-o parte, instanțelor și cea alocată procuraturii, pe de altă parte.

Toate celelalte țări în care instanțele și procuratura sunt distincte din punct de vedere economic au fost în măsură să furnizeze, fără nici un fel de dificultate, cele două cifre (întrebările 5 și 9). Astfel, după studierea fiecăreia dintre acestea: bugetele alocate instanțelor (tabelul 2) și bugetele alocate procuraturii (tabelul 3), devine posibilă compararea entităților similare din sisteme juridice diferite, unul cuprinzând instanțele și procuratura, iar celălalt separându-le.

Elementele studiului furnizate la cererea grupului de experți, la timp pentru întâlnirea cu corespondentul național în mai 2006 la Strasbourg, au contribuit, de asemenea, la clarificarea altor probleme, chiar dacă nu toate țările au fost în măsură să o facă.

Bugete centralizate și bugete regionale

O importantă dificultate metodologică se datorează structurii mai mult sau mai puțin descentralizate a unor state. Astfel, de exemplu, Spania și Germania dețin entități regionale (comunități autonome și landuri) care au prerogative importante în ceea ce privește administrarea justiției, fapt ce conduce la dificultăți în obținerea tuturor informațiilor necesare și în colectarea lor într-o formă corespunzătoare pentru chestionar. Țărilor care au reușit să colecteze informațiile atât de dificil de obținut trebuie să li se mulțumească în mod deosebit pentru realizare.

Asistența juridică

Această problemă este studiată în detaliu în capitolul 3 din raport. Se referă la componenta bugetară cu privire la instanțe, în sensul că astfel devine posibilă măsurarea eforturilor susținute de către state în așa fel încât cetățenii defavorizați să aibă acces la sistemul juridic.

Toate țările au fost în măsură să furnizeze suma totală alocată asistenței juridice (tabelul 4). Cu toate acestea, dacă finanțarea acestui tip de asistență depășește bugetul Ministerului Justiției în majoritatea țărilor, aceasta poate fi atrasă din alte surse (autorități locale, activități sociale) și este inclusă sau nu, parțial sau în totalitate, în bugetul jurisdicțiilor. Astfel, în 19 țări, asistența juridică, în întregime sau parțial, este inclusă în bugetul alocat instanțelor.

Această menționare a contribuțiilor, cerută de fiecare stat, a fost importantă. Astfel, a fost posibilă evidențierea unei mase bugetare disociată intenționat de bugetul instanțelor atunci când este evaluată de sine stătător (tabelul 2). Suma alocată asistenței juridice a fost, pe de altă parte, adăugată atunci când s-a pus problema evaluării efortului financiar total depus de către state astfel încât să se poată avea acces la sistemul judiciar și în același timp acesta să poată funcționa (tabelele 6 și 7).

Coerența parametrilor studiați

Alte detalii cerute de corespondenți au reliefat că, pentru a obține o analiză coerentă, se cerea punerea în balanță a cuantumului activității juridice cu mijloacele aflate la dispoziția instanțelor. Astfel, activitățile civile - în sensul larg (incluzând conflictele de muncă, litigiile comerciale și cele de drept administrativ), penale sau nu, au exclus instanțele care erau controlate financiar de alte instituții ale statului sau de către autoritățile locale. În același fel, prin consens, a fost exclusă organizarea de cursuri de formare (centre naționale de formare pentru magistrați). Se pare că anumite țări, în mod greșit, nu au inclus în această analiză bugetul Curților Supreme, dar sumele în discuție nu sunt într-adevăr semnificative.

Câțiva indicatori bugetari aparent supraevaluați

Întrebarea 6, la care au răspuns 37 de state, privind distribuirea costurilor cu personalul (cât și noile tehnologii ale informației și cheltuielile instanțelor) în cadrul bugetului alocat instanțelor, este în măsură să verifice, pentru țările în cazul cărora poate fi efectuată comparația, care dintre ele au luat în considerare și alte articole bugetare decât cele solicitate în mod strict (cf. țările cu o cotă bugetară alocată salariilor de 60% sau mai puțin).

Per total, a reieșit că, în afara anumitor cifre transmise, statele au fost în măsură să anticipeze exercițiul comparativ și rezultatele acestuia cu privire la cele ale studiului pilot asupra cifrelor din 2002. Aceste mize naționale, care deseori au legătură cu suma bugetelor, constituie un punct de interes cauzat de activitatea CEPEJ.

În orice caz, se pare că, între exercițiul din anul 2002 și cel din anul 2004, unele țări, în mod voluntar sau nu, și-au mărit cu mult estimarea sumelor alocate instanțelor. Astfel, 7 țări, în doi ani, au declarat inițial un progres ce putea să ajungă de la +10% la +45%, creșteri care, în orice caz, nu sunt posibile sau nu au putut fi justificate într-o manieră anume. Pe baza observațiilor experților, pe durata procesului de consultare au avut loc unele rectificări. Câteva răspunsuri care păreau discutabile au fost totuși menținute și, în conformitate cu principiile de lucru declarate și adoptate, acestea sunt reprezentările cifrelor transmise de către state după aceste ultime schimbări care sunt cuprinse în actualul studiu.

În același fel, ca explicație parțială, se părea că anumite țări, în răspunsul lor privitor la bugetul alocat instanțelor, au inclus în totalitate sau parțial cheltuielile de investiție sau investițiile propriu-zise. Pe durata reuniunii corespondenților naționali s-a solicitat clarificarea acestui punct (prin trimiterea unui e-mail cu clarificări către experți). Precizările au fost făcute de către aproape toate țările care au răspuns, dar cifrele exacte au fost date doar de către 14 din cele 24 de țări, iar acestea au fluctuat între 0,92% (**Andorra**) și 19,25% din buget (**Spania**). Dar acest fapt nu înseamnă că bugetele sunt supraestimate în aceste proporții, deoarece conceptul de investiție include și achiziția de calculatoare, de echipamente pentru instanțe, pe care le-a inclus fiecare țară. Acest punct poate fi verificat prin raportarea cotei retribuțiilor la bugetul total (întrebarea 6) și prin a nota că, de exemplu, Spania este situată la nivel mediu, sub **Italia** și **Belgia** și mai sus de **Polonia** și **Franța**.

Orice rezultat comparativ trebuie să cuprindă aceste elemente pentru țările implicate.

Metodologia adoptată pentru partea bugetară

Cifrele din statistici fac posibilă, în situația ideală, luarea în considerare doar a punctului exact asupra căruia fiecare dintre corespondenți a furnizat un răspuns extrem de bine documentat la o întrebare relevantă. Diferențele dintre sistemele juridice, modul de prezentare a bugetelor procuraturii sau pur și simplu înțelegerea întrebării despre fiecare sistem juridic și cultural nu au putut fi clarificate în totalitate pe durata schimburilor dintre corespondenții naționali, prin contactele bilaterale ale acestora sau pe parcursul întrunirii corespondenților naționali din mai 2006 de la Strasbourg.

06/10/2006

La întrebarea specifică privind bugetele justiției, deosebit de semnificativă din punct de vedere politic, precauția este chiar mai importantă pentru orice interpretare sau comparație.

15.2 Tabele suplimentare

Tabel 76. Salarii, cheltuieli IT și cheltuieli legate de justiție suportate de stat în 2004 (întrebarea 6 - capitolul 2)

Țară	Puteți identifica salariile ?	Dacă da, suma	Salarii ca % din bugetul alocat tuturor instanțelor (Î\$)	Puteți identifica cheltuielile IT?	Dacă da, suma	IT ca % din bugetul alocat tuturor instanțelor	Puteți identifica cheltuielile legate de justiție suportate de către stat?	Dacă da, suma	Cheltuieli legate de justiție suportate de către stat ca % din bugetul alocat tuturor instanțelor
Albania	da	5 714 560	54,5%	n.r.			n.r.		
Andorra	da	4 090 432	83,9%	n.r.			n.r.		
Armenia	da	1 690 163	80,1%	n.r.			n.r.		
Austria	da	294 764 000	55,0%	da	35 480 000	6,6%	nu		
Azerbaidjan	n.a.			n.a.			n.a.		
Belgia	da	530 900 000	76,7%	da	20 600 000	3,0%	da	67 310 000	9,7%
Bosnia și Herțegovina	da	48 859 892	80,0%	nu			n.a.		
Bulgaria	n.r.			n.r.			n.r.		
Croatia	da	127 207 667	79,5%	da	2 627 381	1,6%	n.a.		
Cipru	da	7 731 809	43,0%	n.a.			da	452 054	2,5%
Republica Cehă	da	119 625 532	49,6%	da	2 311 262	1,0%	da	20 067 117	8,3%
Danemarca	da	121 000 000	76,5%	da	10 000 000	6,3%	da	53 000 000	33,5%
Estonia	da	16 400 000	79,2%	da	1 200 000	5,8%	nu		
Finlanda	da	164 923 000	77,9%	da	8 318 000	3,9%	nu		
Franța	da	1 375 645 000	54,0%	da	21 200 000	0,8%	da	426 400 000	16,7%
Georgia	da	5 024 320	69,7%	n.r.			da	2 132 018	29,6%
Germania	da	5 087 901 370	60,4%	da	244 554 491	2,9%	da	1 238 634 015	14,7%
Grecia	da	294 900 000	94,9%	da	480 000	0,2%	da	8 395 000	2,7%
Ungaria	da	162 864 000	58,9%	da	4 070 000	1,5%	da	45 730 000	16,5%
Islanda	da	7 500 000	79,8%	n.r.			n.r.		
Irlanda	da	43 750 000	44,6%	da	8 225 000	8,4%	da	19 370 000	19,8%
Italia	da	2 108 839 000	76,7%	da	80 794 000	2,9%	da	n.r.	
Letonia	da	11 268 472	53,5%	da	439 162	2,1%	da	267 456	1,3%
Liechtenstein	da	6 810 091	68,8%	da	59 802	0,6%	da	1 265 788	12,8%
Lituania	da	25 310 530	66,5%	n.a.			n.a.		
Luxembourg	da	38 839 301	79,9%	da	100 000	0,2%	da	160 000	0,3%
Malta	da	6 658 100	76,7%	nu			da	676 700	7,8%
Moldova	n.a.			n.a.			n.a.		
Monaco	da	n.r.		n.a.			n.a.		
Munte negru	da	5 000 000	73,6%	da	30 000	0,4%	da	1 374 429	20,2%
Țările de Jos	n.r.			n.r.			n.r.		
Norvegia	da	n.r.		da	n.r.		n.a.		
Polonia	da	498 337 105	60,0%	da	8 868 010	1,1%	da	123 085 068	14,8%
Portugalia	da	325 846 953	59,0%	da	984 782	0,2%	n.a.		
România	da	96 124 806	80,3%	n.r.			n.r.		
Federația Rusă	da	705 388 735	45,6%	nu			nu		
San Marino	nu			nu			nu		

Țară	Puteți identifica salariile ?	Dacă da, suma	Salarii ca % din bugetul alocat tuturor instanțelor (î5)	Puteți identifica cheltuielile IT?	Dacă da, suma	IT ca % din bugetul alocat tuturor instanțelor	Puteți identifica cheltuielile legate de justiție suportate de către stat?	Dacă da, suma	Cheltuieli legate de justiție suportate de către stat ca % din bugetul alocat tuturor instanțelor
Serbia	da	58724678	83,6%	nu			n.r.		
Slovacia	da	39 827 789	49,0%	da	3 684 974	4,5%	da	584 631	0,7%
Slovenia	da	77 100 000	69,1%	da	2 900 000	2,6%	nu		
Spania	da	1 680 413 340	67,1%	da	n.a.		da	n.a.	
Suedia	da	276 677 157	59,7%	nu			nu		
Turcia	da	242 218 891	72,7%	da	3 015 271	0,9%	da	75 750 000	22,7%
Ucraina	n.r.			da	n.r.		da	n.r.	
UK Anglia & Țara Galilor	n.r.			da	28 000 000	6,5%	n.r.		
UK Irlanda de Nord	n.r.			da	7 000 000	-	n.r.		
UK Scoția	da	31 569 184	33,8%	da	2 500 000	2,7%	n.r.		

Tabel 77. Bugetul sistemelor judiciare (capitolul 2)

Țară	Î1 Număr de locuitori	Î3 PIB pe cap de locuitor	Î4 Salariul mediu anual brut	Î5 Bugetul total anual alocat tuturor instanțelor (așa cum este prevăzut)	Urmărirea penală este inclusă în acest buget?	T2=PP Î9 Buget public anual cheltuit cu privire la sistemul de urmărire penală	Asistența juridică este inclusă în bugetul alocat tuturor instanțelor?	T3=AL Î7 Bugetul total anual cheltuit pentru asistență juridică	T1=C Bugetul total anual alocat tuturor instanțelor excluzând urmărirea penală și asistența juridică	T4=C+MP Bugetul total anual alocat tuturor instanțelor incluzând urmărirea penală (excluzând asistența juridică)	T5=C+PP+AL Bugetul total alocat în sistemul judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică)	T6 C+AL Bugetul total anual alocat tuturor instanțelor incluzând asistența juridică (excluzând urmărirea penală)	Investițiile-cheltuielile de capital sunt incluse în acest buget?	Dacă da, suma
Albania	3 069 275	1 920 €	2 440 €	10 486 065 €	n.r.(nu)	8 498 900 €	n.r.(nu)	130 550 €	10 486 065 €	18 984 965,00 €	19 115 515,00 €	10 616 615,00 €	n.r.	-
Andorra	76 875	22 347 €	14 846 €	4 874 162 €	da*	426 969 €	nu	230 668 €	4 447 193 €	4 874 161,65 €	5 104 829,49 €	4 677 860,77 €	da	45 404 €
Armenia	3 210 000	850 €	756 €	2 109 239 €	da	n.d.	nu	14 500 €	-	2 109 239,00 €	2 123 739,00 €	-	da	n.d.
Austria	8 206 500	29 000 €	38 640 €	536 265 392 €	da	n.d.	da *	24 100 000 €	-	512 165 392,33 €	536 265 392,33 €	-	da	n.d.
Azerbaidjan	8 347 000	852 €	994 €	6 915 057 €	nu	10 916 740 €	nu	28 500 €	6 915 057 €	17 831 796,68 €	17 860 296,68 €	6 943 556,50 €	nu	-
Belgia	10 446 000	27 579 €	31 992 €	692 600 000 €	da	n.d.	da	30 750 000 €	-	661 850 000,00 €	692 600 000,00 €	-	nu	-
Bosnia și Hertegovina	3 832 000	1 732 €	4 634 €	61 040 303 €	nu	16 591 370 €	da *	1 777 399 €	59 262 904 €	75 854 274,00 €	77 631 673,00 €	61 040 303,00 €	da	2 492 911 €
Bulgaria	7 761 049	n.r.	2 417 €	48 900 313 €	n.r.(nu)	22 826 626 €	n.r.(nu)	1 571 358 €	48 900 313 €	71 726 939,00 €	73 298 297,00 €	50 471 671,00 €	n.r.	-
Croația	4 443 900	6 200 €	9 582 €	159 988 552 €	nu	28 967 501 €	nu	-	159 988 552 €	188 956 052,53 €	-	-	nu	-
Cipru	689 565	7 216 €	11 700 €	17 997 698 €	nu	n.d.	da	n.d.	17 997 698 €	-	-	17 997 698,00 €	da	n.d.
Republica Cehă	10 220 577	8 446 €	6 783 €	241 292 690 €	nu	55 924 241 €	nu	12 273 022 €	241 292 690 €	297 216 931,00 €	309 489 953,00 €	253 565 712,00 €	da	16 747 179 €
Danemarca	5 397 640	n.d.	n.d.	158 200 000 €	n.r.(nu)	n.d.	da	3 200 000 €	155 000 000 €	155 000 000,00 €	-	158 200 000,00 €	n.r.	-
Estonia	1 351 069	6 644 €	5 588 €	20 700 000 €	nu	3 500 000 €	nu	1 700 000 €	20 700 000 €	24 200 000,00 €	25 900 000,00 €	22 400 000,00 €	da	n.d.
Finlanda	5 236 611	28 646 €	33 000 €	211 636 000 €	nu	33 022 000 €	nu	52 129 000 €	211 636 000 €	244 658 000,00 €	296 787 000,00 €	263 765 000,00 €	da	n.d.
Franța	62 177 400	26 511 €	38 921 €	2 549 181 000 €	nu	646 771 000 €	da	291 200 000 €	2 549 181 000 €	2 904 752 000,00 €	3 195 952 000,00 €	2 549 181 000,00 €	nu	-
Georgia	4 535 200	923 €	992 €	7 206 338 €	nu	7 498 585 €	nu	69 760 €	7 206 338 €	14 704 923,00 €	14 774 683,00 €	7 276 098,00 €	da	n.d.
Germania	82 500 000	26 754 €	39 815 €	8 417 000 000 €	da	n.d.	da *	468 400 000 €	-	7 948 600 000,00 €	8 417 000 000,00 €	-	da	n.d.
Grecia	11 056 800	15 119 €	16 776 €	310 700 000 €	da	n.d.	da	724 187 €	-	309 975 812,52 €	310 700 000,00 €	-	nu	-
Ungaria	10 097 549	8 025 €	6 984 €	276 564 000 €	nu	108 000 000 €	da (100 000€)	851 333 €	276 563 900 €	384 464 000,00 €	385 315 333,00 €	277 315 333,00 €	da	32 700 000 €
Islanda	293 577	34 700 €	38 700 €	9 400 000 €	nu	3 100 000 €	nu	1 200 000 €	9 400 000 €	12 500 000,00 €	13 700 000,00 €	10 600 000,00 €	nu	135 100 €

06/10/2006

Țară	Î Număr de locuitori	Î3 PIB pe cap de locuitor	Î4 Salariul mediu anual brut	Î5 Bugetul total anual alocat tuturor instanțelor (așa cum este prevăzut)	Urmărirea penală este inclusă în acest buget?	T2=PP Î9 Buget public anual cheltuit cu privire la sistemul de urmărire penală	Asistența juridică este inclusă în bugetul alocat tuturor instanțelor?	T3=AL Î7 Bugetul total anual cheltuit pentru asistență juridică	T1=C Bugetul total anual alocat tuturor instanțelor excluzând urmărirea penală și asistența juridică	T4=C+MP Bugetul total anual alocat tuturor instanțelor incluzând urmărirea penală (excluzând asistența juridică)	T5=C+PP+AL Bugetul total alocat în sistemul judiciar (instanțe, urmărire penală și asistență juridică)	T6 C+AL Bugetul total anual alocat tuturor instanțelor incluzând asistența juridică (excluzând urmărirea penală)	Investițiile-cheltuielile de capital sunt incluse în acest buget?	Dacă da, suma
Irlanda	4 040 000	36 737 €	27 780 €	97 991 000 €	n.r.(nu)	28 661 000 €	nu	47 649 000 €	97 991 000 €	126 652 000,00 €	174 301 000,00 €	145 640 000,00 €	da	18 866 000 €
Italia	58 462 375	23 115 €	22 254 €	2 749 944 000 €	nu	1 167 510 000 €	nu	66 030 256 €	2 749 944 000 €	3 917 454 000,00 €	3 983 484 256,35 €	2 815 974 256,35 €	nu	-
Letonia	2 319 200	4 777 €	3 600 €	21 074 355 €	nu	12 018 365 €	nu	653 490 €	21 074 355 €	33 092 720,01 €	33 746 209,76 €	21 727 844,76 €	da	1 946 587 €
Liechtenstein	34 600	106 000 €	74 592 €	9 903 150 €	nu	1 302 339 €	da	1 292 008 €	8 611 142 €	9 913 481,00 €	11 205 489,00 €	9 903 150,00 €	nu	-
Lituania	3 425 300	5 264 €	4 024 €	38 045 065 €	nu	24 375 087 €	nu	1 636 208 €	38 045 065 €	62 420 152,00 €	64 056 360,00 €	39 681 273,00 €	nu	6 382 646 €
Luxembourg	455 000	56 488 €	39 587 €	48 593 995 €	da	n.d.	da	2 574 828 €	-	46 019 167,34 €	48 593 995,00 €	-	da	168 000 €
Malta	402 668	9 647 €	11 644 €	8 679 000 €	nu	1 023 260 €	nu	16 720 €	8 679 000 €	9 702 260,00 €	9 718 980,00 €	8 695 720,00 €	nu	512 000 €
Moldova	3 386 000	572 €	853 €	26 015 100 €	nu	18 623 700 €	nu	124 100 €	26 015 100 €	44 638 800,00 €	44 762 900,00 €	26 139 200,00 €	da	n.d.
Monaco	30 020	n.d.	n.d.	3 903 700 €	da*	780 740 €	da	102 950 €	3 020 010 €	3 800 750,00 €	3 903 700,00 €	3 122 960,00 €	nu	-
Munte negru	620 533	2 113 €	3 636 €	6 791 731 €	nu	1 197 047 €	nu	-	6 791 731 €	7 988 778,26 €	-	-	nu	-
Țările de Jos	16 292 000	29 993 €	30 642 €	762 607 000 €	nu	335 300 000 €	nu	378 358 000 €	762 607 000 €	1 097 907 000,00 €	1 476 265 000,00 €	1 140 965 000,00 €	n.r.	-
Norvegia	4 606 363	43 818 €	41 219 €	164 000 000 €	nu	10 737 €	nu	137 528 000 €	164 000 000 €	164 010 737,00 €	301 538 737,00 €	301 528 000,00 €	nu	-
Polonia	38 174 000	5 246 €	6 218 €	830 504 751 €	nu	226 591 855 €	da	16 775 566 €	813 729 185 €	1 040 321 040,00 €	1 057 096 606,00 €	830 504 751,00 €	da	59 334 913 €
Portugalia	10 529 255	13 550 €	13 492 €	552 462 601 €	da	n.d.	da	27 632 424 €	-	524 830 177,00 €	552 462 601,00 €	-	da	n.d.
România	21 673 328	2 718 €	2 423 €	119 771 995 €	nu	70 989 086 €	da	1 810 732 €	117 961 263 €	188 950 349,00 €	190 761 081,00 €	119 771 995,00 €	n.r.	-
Federația Rusă	143 474 143	3 478 €	2 379 €	1 545 651 802 €	nu	926 827 355 €	nu	n.d.	1 545 651 802 €	2 472 479 157,00 €	-	-	da	n.d.
San Marino	29 673	26 350 €	23 609 €	n.d.	n.r.(nu)	n.d.	n.d.	-	-	-	-	-	n.r.	-
Serbia	7 498 001	2 255 €	3 420 €	70 207 781 €	nu	12 108 235 €	n.d.	-	70 207 781 €	82 316 016,00 €	-	-	nu	-
Slovacia	5 400 000	6 200 €	4 997 €	81 306 053 €	nu	26 289 474 €	da	1 967 026 €	79 339 027 €	105 628 501,00 €	107 595 527,00 €	81 306 053,00 €	da	10 599 684 €
Slovenia	1 997 590	13 103 €	13 565 €	111 500 000 €	nu	15 600 000 €	da	n.d.	111 500 000 €	127 100 000,00 €	127 100 000,00 €	111 500 000,00 €	da, in part	407 798 €
Spania	42 935 001	19 502 €	25 060 €	2 503 746 020 €	da*	153 158 726 €	da	119 055 984 €	2 231 531 310 €	2 384 690 036,00 €	2 503 746 020,00 €	2 350 587 294,30 €	da	232 968 500 €
Suedia	9 034 837	28 832 €	31 906 €	463 687 163 €	nu	89 000 000 €	nu	95 455 900 €	463 687 163 €	552 687 163,00 €	648 143 063,00 €	559 143 063,00 €	nu	-
Turcia	71 152 000	3 359 €	7 783 €	333 217 760 €	da	n.d.	da	13 626 853 €	-	319 590 906,63 €	333 217 760,00 €	-	da	n.d.
Ucraina	47 280 800	1 141 €	1 105 €	107 696 300 €	nu	41 307 900 €	n.r.	-	-	149 004 200,00 €	-	-	n.r.	n.d.
UK Anglia & Tara Gallor	53 046 300	24 579 €	36 900 €	429 000 000 €	nu	770 000 000 €	nu	3 070 000 000 €	429 000 000 €	1 199 000 000,00 €	4 269 000 000,00 €	3 499 000 000,00 €	da	n.d.
UK Irlanda de Nord	1 710 300	25 343 €	31 061 €	n.r.	nu	35 370 000 €	nu	93 630 000 €	-	-	-	-	n.r.	n.d.
UK Scoția	5 078 400	24 600 €	33 500 €	93 301 917 €	nu	131 300 000 €	nu	216 000 000 €	93 301 917 €	224 601 916,80 €	440 601 916,80 €	309 301 916,80 €	n.r.	n.d.

Tabel 78. Domeniul și clasificarea asistenței juridice (întrebarea 11- capitolul 3)

țară	Î11 Asistență juridică în materie penală			Î11 Asistență juridică, alta decât cea în materie penală		
	Reprezentare în instanță	Consiliere juridică	Altele	Reprezentare în instanță	Consiliere juridică	Altele
Albania	da	da				
Andorra	da	da		da	da	
Armenia					da	
Austria	da	da	da	da	da	da
Azerbaidjan	da	nu		nu	nu	
Belgia	da	da		da	da	
Bosnia și Herțegovina	da	da		nu	nu	
Bulgaria	da	da		da	da	
Croația	da	da	nu	da	da	nu
Cipru	da	da		da	da	
Cehia	da	da	nu	da	da	nu
Danemarca	nu	nu	nu	da	da	nu
Estonia	da	da	da	da	da	da
Finlanda	da	da		da	da	
Franța	da	da	da	da	da	da
Georgia	da	da	da			
Germania	da	da	da	da	da	da
Grecia	da	da	da	da		
Ungaria	da	da		da	da	
Islanda	nu	da	nu	da	da	
Irlanda	da	da		da	da	
Italia	da	nu	da	da	nu	nu
Letonia	da	da	da	nu	nu	da
Liechtenstein	da	da		da	da	
Lituania	da	da		da	da	
Luxembourg	da	da	nu	da	da	nu
Malta	da	da		da	da	
Moldova	da			nu		
Monaco	da	nu		da	nu	da
Muntenegru	da	da				da
Țările de Jos	da	da	nu	da	da	da
Norvegia	da	da		da	da	da
Polonia	da	nu	da	da	nu	da
Portugalia	da	da	da	da	da	da
România	da	da	da	da	da	da
Federația Rusă	da	da	da	da	da	da
San Marino	da	nu		da	nu	
Slovacia	da	da		nu	da	
Slovenia	da	da	da	da	da	da
Serbia	da	da		da	da	
Spania	da	da	da	da	da	da
Suedia	da	nu	da	da	da	da
Turcia	da	nu	nu	da	nu	da
UK Anglia & Țara Galilor	da	da		da	da	
UK Irlanda de Nord	da	da		da	da	
UK Scoția	da	da		da	da	
Ucraina	da	da	nu	da	da	nu

Tabel 79. Bugetul public anual public cheltuit pentru asistență juridică în materie penală și asistență juridică, alta decât cea în materie penală, precum și numărul de cazuri (Întrebările 8 și 12)

Țară	Î1 Număr de locuitori	Î7 Bugetul public anual public cheltuit pentru asistență juridică	Î8 Bugetul public anual public cheltuit pentru asistență juridică în materie penală	Î8 Bugetul public anual public cheltuit pentru asistență juridică cu privire la alte tipuri de cazuri în instanță	Î12 Numărul total de cazuri de asistență juridică	Î12 Numărul total de cazuri de asistență juridică în materie penală	Q12 Numărul total de cazuri de asistență juridică în alte cazuri
Albania	3 069 275	130 550 €	62 620 138 €	n.d.	-	n.r.	n.r.
Andorra	76 875	230 668 €	653 490 €	n.r.	437	n.r.	n.r.
Armenia	3 210 000	14 500 €	523 962 €	n.r.	-	n.r.	n.r.
Austria *	8 206 500	24 100 000 €	n.d.	n.r.	24 650	n.r.	n.r.
Azerbaidjan	8 347 000	28 500 €	n.d.	n.d.	n.d.	n.r.	n.r.
Belgia	10 446 000	30 750 000 €	n.r.	n.d.	99 468	n.d.	n.d.
Bosnia & Herțegovina *	3 832 000	1 777 399 €	124 100 €	n.d.	-	n.r.	n.r.
Bulgaria	7 761 049	1 571 358 €	n.d.	n.r.	-	n.r.	n.r.
Croația	4 443 900	n.d.	n.r.	n.d.	410	n.d.	n.d.
Cipru	689 565	n.d.	144 688 000 €	n.d.	1 161	820	341
Cehia	10 220 577	12 273 022 €	62 144 000 €	656 579 €	n.d.	n.r.	n.r.
Danemarca *	5 397 640	3 200 000 €	n.d.p.	3 200 000 €	17 316	n.d.p.	17 316
Estonia	1 351 069	1 700 000 €	n.d.	118 152 €	-	n.r.	n.r.
Finlanda	5 236 611	52 129 000 €	n.r.	n.d.	79 494	27 410	52 084
Franța	62 177 400	291 200 000 €	n.d.	167 400 000 €	831 754	353 393	478 361
Georgia	4 535 200	69 760 €	n.r.	n.r.	114	114	n.r.
Germania *	82 500 000	468 400 000 €	n.d.	380 400 000 €	n.d.	n.d.	578 835
Grecia	11 056 800	724 187 €	1 967 026 €	n.r.	-	n.r.	n.r.
Ungaria*	10 097 549	851 333 €	n.d.	n.d.	52 928	14 926	38 002
Islanda	293 577	1 200 000 €	n.d.	n.d.	392	n.d.	n.d.
Irlanda	4 040 000	47 649 000 €	79 492 100 €	13 510 000 €	39 965	31 820	8 145
Italia	58 462 375	66 030 256 €	11 274 145 €	3 410 118 €	97 845	72 879	24 966
Letonia	2 319 200	653 490 €	1 750 000 000 €	n.d.	-	n.r.	n.r.
Liechtenstein	34 600	1 292 008 €	36 960 000 €	694 785 €	-	n.r.	n.r.
Lituania	3 425 300	1 636 208 €	151 150 000 €	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Luxembourg	455 000	2 574 828 €	n.r.	n.d.	3 602	901	2 702
Malta	402 668	16 720 €	62 620 138 €	n.r.	-	n.r.	n.r.
Moldova	3 386 000	124 100 €	653 490 €	n.d.	n.d.	n.r.	n.r.
Monaco	30 020	102 950 €	523 962 €	n.d.	656	95	561
Munte negru	620 533	n.r.	n.d.	n.r.	-	n.r.	n.r.
Țările de Jos	16 292 000	378 358 000 €	n.d.	233 666 000 €	343 473	129 404	214 069
Norvegia	4 606 363	137 528 000 €	n.r.	75 384 000 €	n.d.	n.d.	5 600
Polonia	38 174 000	16 775 566 €	124 100 €	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

06/10/2006

Țară	Î1 Număr de locuitori	Î7 Bugetul public anual public cheltuit pentru asistență juridică	Î8 Bugetul public anual public cheltuit pentru asistență juridică în materie penală	Î8 Bugetul public anual public cheltuit pentru asistență juridică cu privire la alte tipuri de cazuri în instanță	Î12 Numărul total de cazuri de asistență juridică	Î12 Numărul total de cazuri de asistență juridică în materie penală	Q12 Numărul total de cazuri de asistență juridică în alte cazuri
Portugalia	10 529 255	27 632 424 €	n.d.	n.d.	130 095	n.d.	n.d.
România	21 673 328	1 810 732 €	n.r.	n.r.	287 698	n.r.	n.r.
Federația Rusă	143 474 143	n.d.	144 688 000 €	n.d.	-	n.r.	n.r.
San Marino	29 673	n.d.	62 144 000 €	n.r.	n.d.	n.d.	n.d.
Serbia	7 498 001	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.r.	n.r.
Slovacia	5 400 000	1 967 026 €	n.d.	n.d.	n.d.	n.r.	n.r.
Slovenia *	1 997 590	n.d.	n.r.	900 000 €	-	n.r.	18 664
Spania	42 935 001	119 055 984 €	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Suedia	9 034 837	95 455 900 €	n.r.	15 963 800 €	n.d.	n.d.	n.d.
Turcia	71 152 000	13 626 853 €	n.d.	2 352 708 €	107 349	102 920	4 429
UK Anglia & Țara Galilor	53 046 300	3 070 000 000 €	1 967 026 €	1 320 000 000 €	2 436 000	1 580 000	856 000
UK Irlanda de Nord	1 710 300	93 630 000 €	n.d.	55 670 000 €	96 058	26 220	69 838
UK Scoția	5 078 400	216 000 000 €	n.d.	64 780 000 €	407 156	246 988	160 168
Ucraina	47 280 800	n.r.	79 492 100 €	n.r.	219 462	4 462	215 000

* estimare sau aproximare

Aranjamente speciale pentru categorii de persoane vulnerabile (capitolul 4)

Tabel 80. Aranjamente speciale pentru victimele infracțiunilor de viol (întrebarea 23)

Țară	Victimele violului	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Albania					
Andorra			da		
Armenia			da		
Austria		da	da	da	
Azerbaidjan		da	da	da	
Belgia		da	da	da	
Bosnia și Herțegovina		nu	da	da	
Bulgaria		da	da	da	
Croația		da	nu	nu	nu
Cipru		da	da	da	
Cehia		nu	nu	nu	nu
Danemarca		da	da	da	
Estonia		nu	da	nu	
Finlanda		da	da	da	
Franța		nu	nu	da	da
Georgia					
Germania		da	da	da	
Grecia					
Ungaria			da		
Islanda		da	da	da	da
Irlanda		da	da		
Italia		nu	da	nu	nu
Letonia					
Liechtenstein		da	da	da	
Lituania		nu	nu	nu	nu
Luxembourg		nu	nu	da	nu
Malta		nu	da	da	
Moldova			da	da	
Monaco		nu	nu	nu	
Muntenegru		nu	da	da	
Țările de Jos		da	da	da	nu
Norvegia		da	da	da	da
Polonia		da	da	nu	da
Portugalia		nu	da	da	da
România		da	da	da	da
Federația Rusă		da	da	da	nu
San Marino		nu	da	da	
Slovacia		nu	nu	nu	nu
Slovenia		nu	da	nu	nu
Serbia		nu	da	nu	
Spania		da	da	da	
Suedia		nu	da	da	
Turcia		nu	nu	nu	
Ucraina		da	da	da	da
UK Anglia & Țara Galilor		da	da	da	
UK Irlanda de Nord		da	da	da	da
UK Scoția		da	da	da	da

Tabel 81. Aranjamente speciale pentru victimele terorismului (întrebarea 23)

Țară	Victimele terorismului	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Albania					
Andorra					
Armenia			da		
Austria		da	da	da	
Azerbaidjan		da	da	da	
Belgia		nu	nu	nu	nu
Bosnia și Herțegovina		nu	da	da	
Bulgaria		nu	nu	nu	
Croația		da	nu	nu	nu
Cipru		da	da	da	
Cehia		nu	nu	nu	nu
Danemarca		nu	nu	nu	
Estonia		nu	da	nu	
Finlanda		nu	nu	nu	

Victimele terorismului	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Țară				
Franța	nu	nu	nu	da
Georgia				
Germania	da	da	da	
Grecia				
Ungaria				
Islanda	da	da	da	
Irlanda	nu	nu	nu	
Italia	nu	da	nu	nu
Letonia				
Liechtenstein	da	da	da	
Lituania	nu	nu	nu	nu
Luxembourg	nu	nu	nu	nu
Malta	nu	nu	nu	
Moldova				
Monaco	nu	nu	nu	
Munteșnegru				
Țările de Jos	da	da	da	nu
Norvegia	da		da	da
Polonia	nu	nu	nu	nu
Portugalia	nu	da	da	da
România	da	da	da	da
Federația Rusă	da	da	da	nu
San Marino	nu	nu	nu	
Slovacia	nu	nu	nu	nu
Slovenia	nu	da	nu	nu
Serbia	nu	da	nu	
Spania	da	da	da	
Suedia	nu	da	da	
Turcia	nu	nu	nu	
Ucraina	nu	nu	nu	
UK Anglia & Țara Galilor	da	da	da	
UK Irlanda de Nord	da	da	da	da
UK Scoția	da	da	da	da

Tabel 82. Aranjamente speciale pentru minori martori/victime (întrebarea 23)

Minor martor/victimă	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Țară				
Albania				
Andorra	da	da	da	
Armenia		da		
Austria	da	da	da	
Azerbaidjan	da	da	da	da
Belgia	da	da	da	da
Bosnia și Herțegovina	nu	da	da	da
Bulgaria	da	da	da	
Croația	da	da	da	nu
Cipru	da	da	da	
Cehia	da	da	da	
Danemarca	da	da	da	
Estonia	nu	da	nu	
Finlanda	da	da	da	
Franța	nu	da	da	da
Georgia				
Germania	da	da	da	
Grecia				
Ungaria		da	da	
Islanda	da	da	da	da
Irlanda	da	da	nu	
Italia	nu	da	nu	nu
Letonia				
Liechtenstein	da	da	da	
Lituania	nu	da	da	nu
Luxembourg	nu	da	da	nu
Malta	nu	da	da	
Moldova		da	da	
Monaco	nu	da		
Munteșnegru	da	da	da	
Țările de Jos	da	da	da	nu

Minor martor/victimă	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Țară				
Norvegia	da	da	da	da
Polonia	da	da	da	da
Portugalia	nu	da	da	da
România	da	da	da	da
Federația Rusă	da	da	da	nu
San Marino	nu	da	da	
Slovacia	da	da	da	da
Slovenia	da	da	da	
Serbia	nu	da	da	
Spania	da	da	da	
Suedia	nu	da	da	
Turcia	nu	da	da	
Ucraina	da	nu	da	da
UK Anglia & Țara Galilor	da	da	da	
UK Irlanda de Nord	da	da	da	da
UK Scoția	da	da	da	da

Tabel 83. Aranjamente speciale pentru victimele violenței în familie (întrebarea 23)

Victimele violenței în familie	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Țară				
Albania				
Andorra		da		
Armenia		da	da	
Austria	da	da	da	
Azerbaidjan	da	da	da	
Belgia	da	nu	da	nu
Bosnia și Herțegovina	nu	da	da	da
Bulgaria	da	da	da	
Croația	da	nu	nu	da
Cipru	da	da	da	
Cehia	nu	nu	nu	nu
Danemarca	da	da	da	
Estonia	nu	da	nu	
Finlanda	da	da	da	
Franța	nu	nu	nu	da
Georgia				
Germania	da	da	da	
Grecia				
Ungaria				
Islanda	da	da	da	
Irlanda	da	nu	nu	
Italia	nu	nu	nu	nu
Letonia				
Liechtenstein	da	da	da	
Lituania	nu	nu	nu	nu
Luxembourg	nu	nu	da	da
Malta	nu	da	da	
Moldova				
Monaco	nu			
Munte negru	da	da	da	
Țările de Jos	da	da	da	nu
Norvegia	da		da	da
Polonia	da	nu	nu	da
Portugalia	nu	da	da	da
România	da	da	da	da
Federația Rusă	da	da	da	nu
San Marino	nu	da	da	
Slovacia	nu	nu	nu	nu
Slovenia	nu	da	nu	nu
Serbia	nu	da	nu	
Spania	da	da	da	da
Suedia	nu	da	da	
Turcia	nu	nu	nu	da
Ucraina	nu	nu	nu	
UK Anglia & Țara Galilor	da	da	da	
UK Irlanda de Nord	da	da	da	da
UK Scoția	da	da	da	da

Tabel 84. Aranjamente speciale pentru minoritățile etnice (întrebarea 23)

Țară	Minorități etnice	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Albania					
Andorra					
Armenia			da		
Austria		da	da	da	
Azerbaidjan		da	da	da	
Belgia		da	da	da	nu
Bosnia și Herțegovina		nu	nu	nu	
Bulgaria		nu	nu	nu	
Croația		da	nu	nu	nu
Cipru		da	da	da	
Cehia		nu	nu	nu	nu
Danemarca		nu	nu	nu	
Estonia		nu	da	nu	
Finlanda		da	da	da	
Franța		nu	nu	nu	da
Georgia					
Germania				da	
Grecia					
Ungaria					da
Islanda		da	da	da	
Irlanda		da	da	nu	
Italia		nu	nu	nu	nu
Letonia					
Liechtenstein		da	da	da	
Lituania		nu	nu	nu	nu
Luxembourg		nu	nu	nu	nu
Malta					
Moldova					
Monaco		nu	nu	nu	
Munte negru		da	da	da	
Țările de Jos		nu	da	nu	
Norvegia		da		da	
Polonia		nu	nu	nu	nu
Portugalia		nu	nu	nu	nu
România		da	da	da	da
Federația Rusă		da	da	da	nu
San Marino		nu	nu	nu	
Slovacia		nu	nu	nu	nu
Slovenia		nu	nu	nu	nu
Serbia		nu	da	da	
Spania					
Suedia		nu	da	da	
Ucraina		nu	nu	nu	
Turcia		nu	nu	nu	
UK Anglia & Țara Galilor		da	da	da	
UK Irlanda de Nord		da	da	da	da
UK Scoția		da	da	da	da

Tabel 85. Aranjamente speciale pentru persoane cu handicap (întrebarea 23)

Țară	Persoane cu handicap	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Albania					
Andorra		da			
Armenia			da		
Austria		da	da	da	
Azerbaidjan		da	da	da	
Belgia		da	da	da	nu
Bosnia și Herțegovina		nu	da	da	
Bulgaria		da	da	da	
Croația		da	nu	nu	nu
Cipru		da	da	da	
Cehia		nu	nu	nu	nu
Danemarca		nu	nu	nu	da
Estonia		nu	da	nu	
Finlanda		da	da	da	
Franța		nu	da	nu	da
Georgia					
Germania			da	da	

Persoane cu handicap	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Țară				
Grecia				
Ungaria				
Islanda	da	da	da	
Irlanda	da	da	nu	
Italia	nu	da	nu	nu
Letonia				
Liechtenstein	da	da	da	
Lituania	nu	nu	da	nu
Luxembourg	nu	da	da	da
Malta	nu	nu	nu	da
Moldova		da	da	
Monaco	nu	da		
Muntenegru	da	da	da	
Țările de Jos	nu	nu	nu	nu
Norvegia	da	da	da	
Polonia	nu	da	nu	nu
Portugalia	nu	da	da	da
România	da	da	da	da
Federația Rusă	da	da	da	nu
San Marino	nu	da	da	
Slovacia	nu	nu	nu	nu
Slovenia	nu	da	nu	nu
Serbia	nu	da	da	
Spania		da		
Suedia	nu	da	da	
Turcia	nu	da	da	
Ucraina	nu	nu	da	da
UK Anglia & Țara Galilor	da	da	da	
UK Irlanda de Nord	da	da	da	da
UK Scoția	da	da	da	da

Tabel 86. Aranjamente speciale pentru infractorii minori (întrebarea 23)

Infractori minori	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Țară				
Albania		da	da	
Andorra	da	da	da	
Armenia		da		
Austria	da	da	da	
Azerbaidjan	da	da	da	
Belgia	da	da	da	nu
Bosnia și Herțegovina	nu	da	da	da
Bulgaria	da	da	da	
Croația	da	nu	da	nu
Cipru	da	da	da	
Cehia	da	da	da	
Danemarca	da	da	da	
Estonia	nu	da	da	
Finlanda	nu	nu	da	
Franța	da	da	da	
Georgia				
Germania	da	da	da	da
Grecia				
Ungaria	da	da	da	
Islanda	da	da	da	da
Irlanda	da	da	nu	
Italia	nu	nu	da	nu
Letonia				
Liechtenstein	da	da	da	
Lituania	nu	da	da	da
Luxembourg	nu	da	da	nu
Malta	nu	nu	da	da
Moldova		da	da	
Monaco	nu	da	da	
Muntenegru	da	da	da	
Țările de Jos	nu	da	da	nu
Norvegia	da		da	
Polonia	nu	nu	da	nu
Portugalia	nu	da	da	da
România	da	da	da	da

Țară	Infractori minori	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Federația Rusă		da	da	da	nu
San Marino		nu	da	da	
Slovacia		da	da	da	nu
Slovenia		nu	da	da	
Serbia		nu	da	nu	
Spania			da	da	
Suedia		nu	da	da	
Turcia		nu	da	da	
Ucraina		da	da	da	da
UK Anglia & Țara Galilor		da	da	da	
UK Irlanda de Nord		da	da	da	da
UK Scoția		da	da	da	da

Tabel 87. Aranjamente speciale pentru alte categorii de persoane vulnerabile (întrebarea 23)

Alte categorii de persoane vulnerabile	Mecanism de informare	Modalități de audiere	Drepturi procedurale	Altele
Țara				
Albania				
Andorra				
Armenia		da		
Austria	da	da	da	da
Azerbaidjan				
Belgia				
Bosnia și Herțegovina			da	da
Bulgaria				
Croația				
Cipru				
Cehia	nu	nu	nu	nu
Danemarca				
Estonia				
Finlanda				
Franța				
Georgia				
Germania				
Grecia				
Ungaria				
Islanda				
Irlanda				
Italia				
Letonia				
Liechtenstein				
Lituania	nu	nu	da	nu
Luxembourg	nu	nu	nu	nu
Malta				
Moldova				
Monaco	nu	nu	nu	
Muntenegru				
Țările de Jos	nu	nu	nu	nu
Norvegia				
Polonia				
Portugalia	nu	da	da	da
România	da	da	da	da
Federația Rusă	da	da	da	nu
San Marino				
Slovacia				
Slovenia				
Serbia				
Spania				
Suedia	nu	da	da	
Turcia				da
Ucraina	nu	da	da	
UK Anglia & Țara Galilor				
UK Irlanda de Nord				
UK Scoția				

Tabel 88. Analiza răspunsurilor pozitive în raport cu data integrării în Consiliul Europei

Categoriile de persoane vulnerabile	Data integrării în CoE în raport cu 1989	Numărul de state care au dat un răspuns pozitiv la modalitățile de audiere specifice	Numărul de state care au dat un răspuns pozitiv cu privire la drepturile procedurale
Victimele infracțiunii de viol	Înainte	17	18
	După	14	7
-victimele terorismului	Înainte	11	11
	După	7	3
Minori martori/victime	Înainte	21	19
	După	18	16
Victimele violenței în familie	Înainte	14	17
	După	10	6
Minorități etnice	Înainte	10	10
	După	6	4
Persoane cu handicap	Înainte	18	14
	După	12	9
Infractori minori	Înainte	17	20
	După	18	18
Alte categorii de persoane vulnerabile	Înainte	1	1
	După	3	4

Capitolul 5: instanțele**Tabel 89. Răspunsuri cu privire la definirea sintagmei „despăgubiri minore” (întrebarea 35)**

Țară	Definirea despăgubirilor minore
Albania	Nu există o definiție pentru despăgubiri minore, deoarece nu se face distincția între despăgubiri minore și cele majore. Toate instanțele districtuale pot trata atât un caz de concediere, cât și un caz de furt în Albania.
Andorra	Procedurile pentru despăgubiri minore se aplică în ceea ce privește sume cuprinse între 1.201 și 12.000€.
Armenia	Nu există mențiuni în legislație cu privire la despăgubiri minore.
Austria	De la € 10.000
Belgia	Judecătorii de pace sunt responsabili pentru toate despăgubirile care nu depășesc suma de 1.860 € (A se vedea: art. 590 din Codul judiciar)
Bosnia și Herțegovina	Disputele cu privire la despăgubiri minore sunt acelea în care despăgubirea solicitată nu depășește suma de 1.500 Euro. Disputele cu privire la despăgubiri minore includ, de asemenea, dispute care nu sunt de natura pecuniară, dar în care reclamantul declară în plângere că poate primi recompense monetare care însă nu pot depăși suma menționată. Disputele cu privire la despăgubiri minore includ, de asemenea, acele litigii în care fondul nu este de natura pecuniară, ci reprezintă un transfer al unui bun mobil care are o valoare, așa cum este aceasta declarată de către reclamant în plângere, care să nu depășească suma menționată mai sus.
Croația	Conform Legii privind procedura civilă, suma din cadrul litigiului pentru despăgubiri minore în cadrul Curții Municipale este de până la 5.000,00 kn (672 €). // În instanțele comerciale suma care poate fi disputată se ridică la 200.000,00 kn (26.845 €).
Cipru	Despăgubiri de până la £50,000
Cehia	Despăgubirile minore reprezintă despăgubiri monetare care nu trebuie să depășească suma de CZK 2.000 (aproximativ € 63).
Danemarca	Orice despăgubire este tratată în mod egal, dar legislația procedurală diferă în cazul în care despăgubirea solicitată este sub DKK 50.000
Estonia	Nu există o astfel de distincție
Finlanda	Nu există termenul de despăgubiri minore în Finlanda. Despăgubirile nedispute în materie civilă pot fi tratate printr-o procedură sumară.
Franța	Despăgubiri de până la 4.000€.
Germania	sub 600€
Grecia	Termenul de despăgubiri minore se referă la: în cazul în care disputa este înaintată către Curtea de Magistratură și se referă atât la despăgubiri, cât și la drepturi asupra bunurilor mobile sau drepturi de proprietate, iar valoarea acestora nu depășește 880 €.
Ungaria	Suma disputată este sub 5 milioane HUF (800 €)
Islanda	Nu există o astfel de distincție
Irlanda	Despăgubiri ce nu depășesc suma de €1,269.70 (limita stabilită în 2004) solicitate de către o persoană care a achiziționat bunuri sau servicii pentru uzul propriu de la o altă persoană care vinde aceste bunuri sau

Țară	Definirea despăgubirilor minore
	servicii în cursul unei acțiuni tranzacționale.
Italia	Acțiuni ce nu depășesc suma de 15,493.71 €
Liechtenstein	Termenul despăgubire este definit ca despăgubire minoră în cazul în care valoarea disputată (despăgubire monetară sau o despăgubire cu o valoare echivalentă) nu depășește suma de 645 €. Se aplică o procedură simplificată.
Lituania	Despăgubirile minore acoperă toate despăgubirile monetare de până la 290 €.
Luxembourg	Despăgubiri de până la 10.000 €. Intră sub incidența de competență a judecătorului de pace.
Malta	Despăgubirile minore reprezintă toate cazurile a căror valoare nu depășește suma de 3488€.
Moldova	O creanță materială (patrimonială) a unei persoane fizice sau juridice.
Monaco	Despăgubiri de până la 1.800 Euro.
Munte negru	Despăgubiri sub 500 € în cadrul instanțelor cu jurisdicție generală, despăgubiri sub 5000 € în cadrul instanțelor comerciale.
Țările de Jos	Sub 5,000 €
Norvegia	În cauze civile, despăgubirile mai mici de 20000 NOK (2500 €) urmează o procedură simplificată, dar sunt instrumentate de către curțile de primă instanță cu jurisdicție generală. Multe dintre cauzele privind colectarea datoriilor pentru despăgubiri minore sunt soluționate în cadrul Consiliilor de Conciliere.
Polonia	Despăgubiri minore civile: – despăgubiri referitoare la proprietăți în baza încheierii și încălcării unor relații contractuale, având o valoare totală care nu depășește suma de 10.000 PLN (2.262 €). – dispute cu privire la plata chiriilor, litigii privind plăți din cadrul gospodăriei, - depozite ale instanțelor.
Portugalia	În 2004, o despăgubire minoră reprezenta o despăgubire cu o valoare mai mică de 3 740,98 €
România	În materie civilă, toate curțile de primă instanță au competența de a soluționa litigii patrimoniale în ceea ce privește sume de până la 5 miliarde ROL (aproximativ 126.975€), iar tribunalele au competență în ceea ce privește despăgubiri de peste 5 miliarde ROL, în conformitate cu competența lor teritorială. În materie comercială, toate curțile de primă instanță au competența de a soluționa litigii patrimoniale în ceea ce privește sume de până la 1 miliard ROL (aproximativ 25.395€), iar tribunalele au competență în ceea ce privește despăgubiri de peste 1 miliard ROL, în conformitate cu competența lor teritorială. În legislația română, nu există proceduri specifice cu privire la despăgubiri minore, dar jurisprudența a arătat că procedura privind somația de plată, prevăzută într-o Ordonanță Guvernamentală din 2001, este deseori aplicată în cauze ce implică despăgubiri minore (...).
Federația Rusă	Este de competența judecătorilor de pace. Procesul ce implică o despăgubire minoră este acel proces în care valoarea disputată nu depășește 50.000 de ruble (aproximativ 1470 €).
Slovenia	845 EUR în cazurile civile, 2.112 € în cazurile comerciale
Spania	Despăgubiri minore reprezintă despăgubiri civile sub 3000 €
Suedia	Despăgubiri cu o valoare mai mică de 2 074 €
Turcia	Suma trebuie să fie mai mică de 2828 €, luând în calcul rata de schimb valutar din 2004 (1.768.000 TL.). Infrațiuni minore de tâlhărie de până la 282€, Infrațiuni minore de tâlhărie cu valoarea cuprinsă între 282€ - 565€, infrațiuni de tâlhărie cu valoarea cuprinsă între 565€ și 1131€, infrațiuni de tâlhărie grave - peste 1131€
UK Anglia & Țara Galilor	220 Instanțe de comitat. Se specifică că despăgubiri minore reprezintă toate despăgubirile cu o valoare sub £ 5,000 (=7297.09 €) cu excepția vătămării corporale și a distrugerii de imobil, în care caz pragul este reprezentat de suma de £ 1,000 (=1459.85 €)
UK Scoția	Acțiunile de despăgubiri minore reprezintă acțiunile civile pentru recuperarea sumelor cu o valoare de până la £750 (Acțiunile soluționate în procedură sumară sunt și acele acțiuni de drept civil pentru recuperarea sumelor cuprinse între £750 și £1,500. Orice altă sumă disputată care depășește £1,500 sunt instrumentate prin procedură ordinară.)

Tabel 90. Dotări informatice utilizate de către instanțe (întrebarea 49 - capitolul 5)

Țara	Asistență directă a judecătorului/grefierului					Administrare și management			Comunicațiile între instanță și părți		
	Procesare de text	Bază de date electronică a jurisprudenței	Dosare electronice	E-mail	Conexiune Internet	Sistem de înregistrare a cazurilor	Sistem de informare a managementului instanțelor	Sistem de informații financiare	Formulare electronice	Pagină de Internet specială	Alte facilități de comunicare electronică
Albania	100%	100%	100%	100%	100%	< 50%	< 50%	< 50%	< 10%	< 10%	< 10%
Andorra	100%	100%		100%	100%	100%	< 10%	< 10%	< 10%	< 10%	100%
Armenia	> 50%	> 50%	> 50%	<50%	<50%	<50%	<50%	< 10%	< 10%	< 10%	< 10%
Austria	100%	100%	> 50%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Azerbaidjan	100%	< 50%	< 50%	> 50%	> 50%	< 50%	< 10%	< 10%	< 10%	< 50%	< 10%
Belgia	100%	> 50%	> 50%	100%	100%	> 50%	> 50%	> 50%	< 10%	< 10%	< 10%
Bosnia & Herțegovina	> 50%	< 10%	< 10%	< 50%	< 50%	< 10%	< 10%	< 10%	< 10%	< 50%	< 50%
Bulgaria	100%	100%	100%	100%	100%	> 50%	> 50%	100%	< 50%	> 50%	
Croația	> 50%	> 50%	< 10%	> 50%	> 50%	< 10%	< 10%	> 50%	< 10%	< 50%	< 10%
Cipru	100%	> 50%	< 10%	> 50%	> 50%	< 10%	> 50%	> 50%	< 10%	< 10%	< 10%
Cehia	100%	100%	< 10%	100%	100%	> 50%	> 50%	> 50%	100%	100%	> 50%
Danemarca	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	< 50%	100%	100%	
Estonia	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		
Finlanda	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Franța	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	< 10%	< 10%	< 10%	< 10%
Georgia	100%	> 50%	< 10%	< 10%	< 10%	100%	> 50%	100%	< 10%	< 10%	
Germania	100%	100%	< 10%	> 50%	100%	> 50%	> 50%	100%	< 10%	> 50%	> 50%
Grecia	> 50%	100%	> 50%	> 50%	> 50%	> 50%	> 50%	100%	< 10%	< 10%	< 10%
Ungaria	100%	100%	100%	100%	100%	> 50%	< 50%	100%	9%	> 50%	
Islanda	100%	100%	100%	100%	100%	100%		100%		100%	100%
Irlanda	100%	100%	100%	100%	100%	> 50%	> 50%	100%	< 50%	100%	
Italia	100%	100%	> 50%	> 50%	100%	> 50%	> 50%	> 50%	> 50%	> 50%	> 50%
Letonia	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Liechtenstein	100%		100%	100%	100%	100%					
Lituania	100%	100%	100%	100%	100%	100%	> 50%	> 50%	< 50%	< 50%	
Luxembourg	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		100%	< 50%	100%
Malta	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Moldova											
Monaco	100%			100%		100%				100%	
Munte negru	> 50%			< 10%	< 10%					< 10%	
Țările de Jos	100%	100%	< 10%	100%	100%	100%	100%	100%	< 10%	< 10%	100%
Norvegia	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	> 50%	
Polonia	100%	100%	< 10%	< 50%	> 50%	< 10%	< 10%	100%	< 10%	< 10%	< 10%
Portugalia	100%	100%	< 10%	100%	100%	100%	> 50%	100%	< 50%	100%	> 50%
România	100%	100%	< 10%	< 50%	< 50%	< 10%	< 10%	< 10%		100%	
Federația Rusă	100%	< 10%		> 50%	< 50%	< 50%	< 10%	100%		< 50%	< 10%
San Marino	100%				100%			100%			
Slovacia	100%	100%	< 10%	100%	100%	100%	100%	< 10%	< 10%	< 10%	< 10%
Slovenia	100%	100%	< 10%	100%	100%	> 50%	> 50%	100%	< 10%	100%	< 10%

06/10/2006

Țara	Asistență directă a judecătorului/grefierului					Administrare și management			Comunicațiile între instanță și părți		
	Procesare de text	Bază de date electronică a jurisprudenței	Dosare electronice	E-mail	Conexiune Internet	Sistem de înregistrare a cazurilor	Sistem de informare a managementului instanțelor	Sistem de informații financiare	Formulare electronice	Pagină de Internet specială	Alte facilități de comunicare electronică
Serbia	<10%	<10%	<10%	<50%	<10%	<10%	<10%	<10%	<10%	<10%	<10%
Spania	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	< 10%	100%	
Suedia	100%	100%	< 10%	100%	100%	100%	100%	100%	< 10%	100%	< 10%
Turcia	100%	100%	100%	100%	100%	100%	< 50%	< 50%	< 10%	< 50%	
Ucraina	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
UK Anglia & Țara Galilor	100%	100%	> 50%	100%	100%	100%	100%	> 50%	100%	100%	100%
UK Irlanda de Nord	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
UK Scoția	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Capitolul 7: Judecata dreaptă în termen rezonabil

Articolul 6 CEDO

Tabel 91. Numărul de cereri/cazuri indicate de 16 state membre referitor la articolul 6 din Convenția Europeană privind Drepturile Omului

	Cazuri comunicate de către Curte		Cazuri declarate inadmisibile de către Curte		Înțelegeri amiabile		Judecăți ce stabilesc o încălcare		Judecăți ce stabilesc o non-încălcare		
	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	
Proceduri penale	articolul 6§1 (echitate)	44	35	25	27	7	4	64	34	7	21
	articolul 6§1 (durată)	11 698	11 422	8329	11732	10	7	94	39	6	12
	articolul 6§2	8	6	8	9	2	2	1	1	2	4
	articolul 6§3a	6	2	6	6	0	0	0	2	7	5
	articolul 6§3b	4	7	7	7	1	2	0	3	0	2
	articolul 6§3c	6	7	3	6	1	1	2	7	17	2
	articolul 6§3d	11	5	11	5	1	1	2	1	0	4
articolul 6§3e	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	
Proceduri civile	articolul 6§1 (echitate)	120	85	28	58	2	3	26	25	7	7
	articolul 6§1 (durată)	271	324	338	364	59	100	124	130	4	1
	articolul 6§1 (numai non-executare)	91	34	2	8	6	6	3	13	0	0

Tabel 92. Cazuri în primă instanță în materie de drept administrativ, divorț și concedieri de la locul de muncă (întrebarea 69)

Țară	Î1 Număr de locuitori	Î69 Cazuri în primă instanță în materie de drept administrativ	la 100 000 de locuitori	Î69 Divorț (cazuri în primă instanță)	la 100 000 de locuitori	Î69 Concedieri (cazuri în primă instanță)	la 100 000 de locuitori
Albania	3 069 275	2 603	85	3 670	120	809	26
Andorra	76 875	185	241	89	116	108	140
Armenia	3 210 000	41 117	1 281	2 143	67	463	14
Austria	8 206 500	-	-	7 358	90	-	-
Azerbaidjan	8 347 000	12 547	150	8 748	105	608	7
Belgia	10 446 000	-	-	33 241	318	-	-
Bulgaria	7 761 049	15 267	197	13 426	173	5 121	66
Croația	4 443 900	11 179	252	6 408	144	1 749	39
Cipru	689 565	1 409	204	4 941	717	1 179	171
Cehia	10 220 577	4 984	49	37 934	371	-	-
Danemarca	5 397 640	-	-	6 813	126	-	-
Estonia	1 351 069	3 257	241	1 338	99	556	41
Finlanda	5 236 611	21 157	404	17 663	337	-	-
Franța	62 177 400	149 000	240	106 433	171	126 147	203
Germania	82 500 000	571 505	693	-	-	-	-
Grecia	11 056 800	42 973	389	-	-	-	-
Ungaria	10 097 549	25 308	251	36 409	361	5 175	51
Irlanda	4 040 000	1 205	30	3 914	97	-	-
Italia	58 462 375	-	-	18 517	32	161 108	276
Letonia	2 319 200	2 658	115	6 762	292	314	14
Lituania	3 425 300	61 517	1 796	7 275	212	-	-
Luxembourg	455 000	1 203	264	116	25	-	-
Moldova	3 386 000	3 987	118	13 649	403	336	10
Monaco	30 020	-	-	-	-	132	440
Munte negru	620 533	-	-	1 536	248	7 532	1 214
Țările de Jos	16 292 000	123 540	758	33 280	204	72 010	442
Polonia	38 174 000	58 815	154	134 898	353	31 931	84
Portugalia	10 529 255	-	-	10 119	96	-	-
România	21 673 328	194 101	896	79 619	367	53 755	248
Federația Rusă	143 474 143	-	-	549 000	383	33 000	23
Serbia	7 498 001	5160	69	n.d.	-	n.d.	-

Țară	Î1 Număr de locuitori	Î69 Cazuri în primă instanță în materie de drept administrativ	la 100 000 de locuitori	Î69 Divorț (cazuri în primă instanță)	la 100 000 de locuitori	Î69 Concedieri (cazuri în primă instanță)	la 100 000 de locuitori
Slovacia	5 400 000	9 909	184	14 759	273	-	-
Slovenia	1 997 590	3 618	181	3 134	157	1 185	59
Spania	42 935 001	115 921	270	21 022	49	64 571	150
Suedia	9 034 837	-	-	5 537	61	-	-
Turcia	71 152 000	237 591	334	156 450	220	-	-
Ucraina	47 280 800	-	-	188935	400	-	-
UK Anglia & Țara Galilor	53 046 300	582 185	1 098	167 193	315	84 675	160
UK Irlanda de Nord	1 710 300	-	-	2 808	164	-	-

Tabel 93. Durata medie pentru deciziile în prima instanță și în cea de-a doua instanță cu privire la litigiile de divorț și cele referitoare la concedieri în 2004 (în zile)

Țara	Î69 Durata medie a divorțului în primă instanță	Î69 Durata medie a divorțului în cea de-a doua instanță	Î69 Durata medie a litigiilor referitoare la concedieri în primă instanță	Î69 Durata medie a litigiilor referitoare la concedieri în cea de-a doua instanță
Albania	120		150	
Armenia	55	40	40	35
Azerbaidjan	175	60	30	60
Cipru	365	365	300	365
Cehia	228	55	490	138
Danemarca	100			
Finlanda	240		264	380
Franța	423	441	342	537
Germania	302			
Italia	582	502	696	790
Muntelegru	98	165	150	182
Țările de Jos	117	237	19	
Polonia	204			
Portugalia	308	106	244	167
România	189	183	183	183
Federația Rusă	30	30	30	30
Slovenia	173		304	
Spania	251		80	217

Tabel 94. Cazuri de tâlhărie și de omor săvârșit cu intenție (total și per 100.000 cazuri) în 2004 (întrebarea 73)

Țară	73b1 Cauze primite referitoare la tâlhărie	Cauze primite referitoare la tâlhărie la 100 000 de locuitori	73c1 Cauze de omucideri primite	Cauze de omucideri primite la 100 000 de locuitori
Albania	39	1,3	-	-
Andorra	28	36,4	1	1,3
Armenia	1016	31,7	143	4,5
Austria	1184	14,4	390	4,8
Azerbaidjan	87	1,0	304	3,6
Belgia	1 994	19,1	69	0,7
Bulgaria	1954	25,2	201	2,6
Croatia	35	0,8	228	5,1
Cipru	18	2,6	2	0,3
Finlanda	512	9,8	90	1,7
Islanda	23	7,8	5	1,7
Irlanda	-	-	28	0,7
Italia	55 040	94,1	1 599	2,7
Letonia	596	25,7	165	7,1
Luxemburg	389	85,5	1	0,2
Moldova	700	20,7	288	8,5
Monaco	1	3,3	-	-
Muntelegru	662	106,7	61	9,8
România	2 432	11,2	748	3,5
Federația Rusă	308 000	214,7	26 700	18,6
Serbia	492	6,6	-	-
Turcia	209 557	294,5	22 717	31,9
UK Anglia & Țara Galilor	12 404	23,4	759	1,4

Capitolul 11: Punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești

Tabel 95. Principalele plângeri ale justițiabililor referitoare la procedura de executare în materie civilă (întrebarea 113)

Țară	Ne-executare	Lipsa informațiilor	Durată excesivă	Practici incorecte	Supraveghere insuficientă	Costuri excesive	Altele
Albania	da		da				
Andorra			da				
Armenia							
Austria			da	da			
Azerbaidjan	da	da	da				
Belgia	da	da	da	da	da	da	
Bosnia & Herțegovina			da				
Bulgaria			da				
Croația			da				
Cipru	da	da	da			da	
Cehia			da	da		da	
Danemarca			da			da	
Estonia			da			da	
Finlanda				da			
Franța							
Georgia	da						
Germania	da	da	da				
Grecia			da			da	
Ungaria			da				da
Islanda			da				
Irlanda	da	da	da				da
Italia			da				
Letonia	da	da	da	da	da	da	
Liechtenstein							
Lituania		da	da	da		da	
Luxembourg							
Malta			da	da	da	da	
Moldova	da		da				da
Monaco							
Munteșnegru			da				
Țările de Jos							
Norvegia							
Polonia	da	da	da	da	da	da	
Portugalia		da	da			da	
România			da	da			
Federația Rusă	da		da				
San Marino							
Slovacia	da	da	da	da		da	
Slovenia	da		da	da		da	
Spania							
Suedia		da	da				da
Turcia			da				da
UK Anglia & Țara Galilor	da	da	da	da	da	da	da
UK Irlanda de Nord		da	da				
UK Scoția							

Trebuie menționat că **Franța** și **Luxembourg** nu au furnizat informații cu privire la acest subiect datorită faptului că nu dețin un sistem statistic care ar putea da posibilitatea de a afla care sunt motivele precise pentru înaintarea unei plângeri.

**COMISIA EUROPEANĂ PENTRU EFICIENȚA JUSTIȚIEI
(CEPEJ)**

SCHEMĂ REVIZUITĂ PENTRU EVALUAREA SISTEMELOR JUDICIARE

**adoptată de CEPEJ la a cincea sa Ședință Plenară (Strasbourg, 15 – 17 iunie 2005) și
aprobată de Comitetul de Miniștri la 7 septembrie 2005
(întâlnire 936 a Miniștrilor Adjuncți)**

SCHEMĂ REVIZUITĂ PENTRU EVALUAREA SISTEMELOR JUDICIARE

I. Date demografice și economice

I. A. Informații generale

1. Număr de locuitori
2. Totalul cheltuielilor publice anuale ale statului / unde este cazul, cheltuielile publice la nivel de entitate regională sau federală
3. PIB pe cap de locuitor
4. Salariul brut mediu anual

I. B. Date bugetare privind sistemul judiciar

5. Bugetul anual total alocat tuturor instanțelor
Vă rugăm specificați:
6. În acest buget, puteți izola următoarele bugete și specificați, dacă este cazul, suma lor:
  - Salarii?
  - IT?
  - Cheltuieli legate de justiție suportate de stat?
7. Bugetul public anual cheltuit pentru asistență juridică
8. Dacă e posibil, vă rugăm specificați:
  - bugetul public anual cheltuit pentru ajutor legal în cazuri penale
  - bugetul public anual cheltuit pentru ajutor legal în alte tipuri de cazuri
9. Bugetul public anual cheltuit pentru sistemul de urmărire penală
10. Organisme responsabile formal pentru bugetele alocate instanțelor:

	Pregătirea bugetului (Da/Nu)	Adoptarea bugetului (Da/Nu)	Managementul și alocarea bugetului între instanțe (Da/Nu)	Evaluarea utilizării bugetului (Da/Nu)
Ministerul Justiției				
Alt minister. Vă rugăm specificați.				
Parlament				
Curtea Supremă				
Consiliul Judiciar				
Instanțe				
Corp de inspecție. Vă rugăm specificați.				
Altul. Vă rugăm specificați				

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus

- *caracteristicile sistemului dumneavoastră bugetar***II. Accesul la justiție și instanțe****II. A. Asistență juridică****11. Asistență juridică are în vedere:**

	Cazuri penale	Alte cazuri decât cele penale
Reprezentare în fața instanței (Da/Nu)		
Consiliere juridică (Da/Nu)		
Altele (Da/Nu). Vă rugăm specificați		

- 12. Numărul de cazuri de asistență juridică:**
- total
  - cazuri penale
  - alte cazuri decât cele penale
- 13. Într-un caz penal, poate orice persoană care nu are mijloace financiare suficiente să fie asistat de un avocat cu servicii gratuite (sau plătit din bugetul public)?**
- 14. Țara dumneavoastră prezintă un test de venituri și evaluare pentru acordarea asistenței juridice**
- în cazuri penale?
  - în alte cazuri decât cele penale?
- 15. În alte cazuri decât cele penale, este posibil să se refuze asistența juridică pentru lipsa de temeii a cazului (de exemplu pentru acțiune neîntemeiată)?**
- 16. Dacă da, decizia este luată de:**
- instanță?
  - un organism din afara instanței?
  - un organism decizional mixt (instanță și extern)?
- 17. În general părților li se cere să plătească instanței o taxă sau un onorariu pentru a începe o acțiune pe lângă o instanță cu competență generală:**
- în cazuri penale?
  - în alte cazuri decât cele penale?
- Dacă da, există excepții? Vă rugăm specificați:**
- 18. Există un sistem privat de asigurări pentru cheltuieli juridice pentru persoane în scopul finanțării procedurilor în instanță?**
Vă rugăm specificați:
- 19. Deciziile juridice au influență asupra celui care este responsabil pentru cheltuielile de judecată plătite de părți pe parcursul procedurii în:**
- cazuri penale?

- alte cazuri decât cele penale?

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile sistemului dumneavoastră de asistență juridică

II. B. Justițiabili și victime

II. B. 1. Drepturile justițiabililor și ale victimelor
----

20. Există site-uri/portaluri oficiale de Internet (de ex. cel al Ministerului Justiției, etc.) în următoarele domenii, în care publicul larg poate accesa gratuit:
- texte de lege (de ex. coduri, legi, regulamente, etc.)?
- Adresă(e) de Internet:
- jurisprudența instanței/instanțelor superioare?
- Adresă(e) de Internet:
- alte documente (de exemplu formulare legale)?
- Adresă(e) de Internet:
21. Există obligația de a oferi informații părților privind durata estimată a acțiunii?
Dacă da, vă rugăm specificați:
22. Există un sistem special și gratuit de informații publice pentru a informa și ajuta victimele infracțiunilor?
23. Există aranjamente speciale care se aplică pe parcursul acțiunilor judiciare, următoarelor categorii de persoane vulnerabile:

	Mecanism de informare (Da/Nu)	Modalități de audiere (Da/Nu)	Drepturi procedurale (Da/Nu)	Altele (Da/Nu). Vă rugăm specificați
Victime ale violurilor				
Victime ale terorismului				
Copil/Martor/Victimă				
Victimele violenței în familie				
Minorități etnice				
Persoane cu handicap				
Infractori minori				
Altele				

24. Există proceduri de despăgubiri pentru victime în țara dumneavoastră?

25. Dacă da, această procedură de despăgubire constă în:
- un fond public?
  - un ordin al instanței?
  - fond privat?
26. Dacă da, ce tipuri de cazuri sunt implicate în această procedură?
27. Pentru victime, există studii care să evalueze rata de recuperare a despăgubirilor oferite de către instanțe?
Vă rugăm specificați:

II. B.2. Încrederea cetățenilor în sistemul judiciar

28. Există un sistem de despăgubire al justițiabililor în următoarele circumstanțe:
- durată excesivă a acțiunii?
  - arestare pe nedrept?
  - condamnare pe nedrept?
- Dacă da, vă rugăm specificați (fond, tarif zilnic):
29. Țara dumneavoastră are studii privind justițiabilii sau profesioniștii din domeniul juridic (judecători, avocați, oficiali, etc.) pentru a stabili încrederea și satisfacția la nivel public referitoare la serviciile oferite de sistemul judiciar?
Dacă se poate, specificați-le titlurile, unde pot fi găsite, etc:
30. Dacă da, vă rugăm specificați:

	Prin studii sistematice (Da/Nu)	Prin studii ad-hoc (Da/Nu)
Studii la nivel național		
Studii la nivelul instanțelor		

31. Există o procedură națională sau locală pentru a depune plângeri împotriva performanțelor sistemului judiciar?
32. Dacă da, vă rugăm specificați:

	Limita de timp pentru răspuns (Da/Nu)	Limită de timp pentru rezolvarea plângerii (Da/Nu)
Instanța respectivă		
Instanța superioară		
Ministerul Justiției		
Înaltul Consiliu de Justiție		
Alte organizații externe (de ex. Avocatul Poporului)		

Puteți oferi informații privind eficiența acestei proceduri de reclamații?

III. Organizarea sistemului instanțelor

III. A. Funcționare

33. Numărul total al instanțelor (structură administrativă):
- curți de primă instanță cu jurisdicție generală
  - curți specializate de primă instanță
- Vă rugăm specificați diversele domenii de specializare (și, dacă este posibil, numărul de instanțe):
34. Numărul total al instanțelor (locații geografice)
35. Numărul de curți de primă instanță competente într-un caz privind:
- recuperarea unei datorii provenind din despăgubiri minore
- Vă rugăm specificați ce înseamnă despăgubiri minore în țara dumneavoastră:
- o concediere
  - un jaf
36. Numărul judecătorilor profesioniști din cadrul instanțelor
(prezentați informația în echivalent de program normal și pentru posturi permanente)
37. Numărul judecătorilor profesioniști angajați în cadrul instanțelor în mod ocazional și care sunt plătiți ca atare:
- *suma brută*
  - *dacă se poate, în echivalent de program normal*
- Vă rugăm specificați:
38. Numărul judecătorilor neprofesioniști (inclusiv judecătorii nespecialiști) care nu sunt remunerați dar pot primi o simplă acoperire a cheltuielilor
Vă rugăm specificați:
39. Sistemul dumneavoastră judiciar include procesul cu jurați cu participarea cetățenilor?
Pentru ce tip(uri) de caz(uri)?
Dacă este posibil, numărul de cetățeni implicați în astfel de cazuri în anul 2004?
40. Numărul angajaților care nu sunt judecători lucrând în curți
(prezentați informațiile în echivalent de program normal și pentru posturi permanente)
Sursa
41. Dacă este posibil, ați putea distribui acești angajați după următoarele 3 categorii:
- angajați care nu sunt judecători, a căror sarcină este să asiste judecătorii (pregătirea dosarelor cazurilor, asistență pe parcursul audierii, luarea proceselor-verbale ale ședințelor, ajutor în pregătirea deciziilor) cum ar fi arhivarii;
  - personal însărcinat cu diverse sarcini administrative ca și cu managementul instanțelor (managementul resurselor umane, managementul materialelor și echipamentelor, inclusiv al sistemelor informatice, managementul financiar și bugetar, managementul pregătirii);
  - personal tehnic;
42. În cadrul instanțelor, aveți angajați care nu sunt judecători cărora li se încredințează sarcini juridice sau cvasi-juridice având competențe autonome și ale căror decizii pot fi supuse apelului (cum ar fi Rechtspfleger-ul german sau austriac);
43. Numărul procurorilor publici
(prezentați informațiile în echivalent de program normal și pentru posturi permanente)
44. Aveți persoane cu îndatoriri similare cu cele ale procurorilor publici?
Vă rugăm specificați:
45. Statutul procurorilor este:
- independent în cadrul sistemului judiciar?
  - independent de sistemul judiciar?

- **sub autoritatea Ministerului Justiției?**

46. Numărul de angajați (în afară de procurori) atașați serviciului procuraturii publice (prezentați informațiile în echivalent de program normal și pentru posturi permanente)

47. Cine este însărcinat cu bugetul instanțelor individuale?

	Pregătirea bugetului (Da/Nu)	Arbitraj și alocație (Da/Nu)	Managementul zilnic al bugetului (Da/Nu)	Evaluarea și controlul folosirii bugetului (Da/Nu)
Consiliul de administrație				
Președintele instanței				
Directorul administrativ al instanței				
Șeful biroului grefierilor				
Altul. Vă rugăm specificați.				

48. În general, instanțele din țara dumneavoastră au dotări informatice?

49. Ce dotări informatice sunt folosite de către instanțe?

Funcții	Facilități	100% dintre instanțe	+50% dintre instanțe	-50% dintre instanțe	- 10 % dintre instanțe
Asistență directă a judecătorului/grefierului	Procesare de text				
	Bază de date electronică a jurisprudenței				
	Dosare electronice				
	E-mail				
	Conexiune la Internet				
Administrare management și	Sistem de înregistrare a cazurilor				
	Sistem de informare a managementului instanțelor				
	Sistem de informații financiare				
Comunicațiile între instanță și părți	Formulare electronice				
	Website special				
	Alte facilități de comunicare electronică				

50. Există o instituție centralizată responsabilă cu adunarea datelor statistice privind funcționarea instanțelor și a sistemului judiciar?

Vă rugăm specificați numele și adresa acestei instituții:

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile sistemului dumneavoastră juridic

III. B. Monitorizare și evaluare

51. Li se cere instanțelor să pregătească un raport anual de activitate?
52. Aveți un sistem regulat de monitorizare a activității instanțelor privind:
- numărul de cazuri primite?
  - numărul de decizii?
  - numărul de cazuri amânate?
  - durata acțiunilor?
  - altele?
- Vă rugăm specificați:
53. Aveți un sistem regulat de evaluare a activității instanțelor?
Vă rugăm specificați:
54. Privind activitatea instanțelor, ați definit:
- Indicatori de performanță?
  - Vă rugăm specificați cei 4 indicatori principali pentru o funcționare corectă a justiției:
  - scopuri?
- Vă rugăm specificați cine este responsabil de stabilirea scopurilor:
- puterea executivă?
  - puterea legislativă?
  - puterea juridică?
  - altele? Vă rugăm specificați:
- Vă rugăm specificați principalele obiective aplicate:
55. Ce autoritate este responsabilă pentru evaluarea performanțelor instanțelor:
- Înalțul Consiliu al Sistemului Judiciar?
  - Ministerul Justiției?
  - un organism de inspecție?
  - Curtea Supremă?
  - un organism de audit extern?
  - altele? Vă rugăm specificați:
56. Sistemul de evaluare include standarde de calitate privind deciziile juridice?
Vă rugăm specificați:
57. Există un sistem care să permită măsurarea întârzierilor și să detecteze cazurile care nu sunt procesate într-o perioadă acceptabilă de timp în:
- cazuri civile?
  - cazuri penale?
  - cazuri administrative?
58. Aveți un mod de a analiza perioada de așteptare în cadrul procedurilor în fața instanței?
Vă rugăm specificați:
59. Monitorizați și evaluați performanțele acțiunilor de urmărire penală?
Vă rugăm specificați:

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile sistemului dumneavoastră de monitorizare și evaluare

IV. Judecata corectă

IV. A. Principii fundamentale

60. Există în sistemul dumneavoastră judiciar:
- dreptul la serviciile unui translator pentru toți cei din jurisdicția dumneavoastră care nu pot înțelege sau vorbi limba vorbită în instanță?
  - dreptul la argumentare în toate deciziile privind condamnările la închisoare?
  - pentru toate cazurile, o soluționare eficientă în fața unei instanțe superioare?
61. Care este procentajul de hotărâri în cazuri penale în primă instanță în care suspectul nu este prezent sau reprezentat?
62. Există o procedură de contestare eficientă a unui judecător, dacă una dintre părți consideră că acesta nu este imparțial?
Dacă este posibil, numărul de contestații aprobate (într-un an):
63. Vă rugăm dați următoarele date pe anii 2003 și 2004 privind numărul de cazuri referitoare la încălcarea articolului 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului:

		Cazuri comunicate de către instanță		Cazuri declarate inacceptabile de către instanță		Rezolvări amiabile		Hotărâri stabilind o încălcare		Hotărâri stabilind o neîncălcare	
		2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Acțiuni penale	Art. 6 alin. 1 (echitate)										
	Art. 6 alin. 1 (durată)										
	Art. 6 alin. 2										
	Art. 6 alin. 3 lit. a										
	Art. 6 alin. 3 lit. b										
	Art. 6 alin. 3 lit. c										
Acțiuni civile	Art. 6 alin. 3 lit. d										
	Art. 6 alin. 3 lit. e										
	Art. 6 alin. 1 (echitate)										
	Art. 6 alin. 1 (durată)										
	Art. 6 alin. 1 (doar neexecutare)										

IV.B. Durata acțiunilor

IV. B. 1. General

64. Există proceduri speciale pentru situații urgente în:
- cazuri civile?
  - cazuri penale?
  - cazuri administrative?
65. Există proceduri simplificate pentru:
- cazuri civile (despăgubiri minore)?
  - cazuri penale (contravenții)?
  - cazuri administrative?
66. Este posibil ca o curte de a doua instanță să retrimită un caz unei curți de primă instanță pentru o nouă examinare?

67. Există posibilitatea, în ceea ce privește instanțele și avocații, de a încheia acorduri privind modalitățile de procesare a cazurilor (prezentarea dosarelor, termene limită pentru prezentarea concluziilor de către avocați și datele audierilor)?
Vă rugăm specificați:

IV. B. 2. Cazuri civile și administrative

68. Numărul total de cazuri civile în curți (litigioase și nelitigioase):
Vă rugăm specificați principalele tipuri de cazuri:
69. Cazuri administrative și civile litigioase în curți – vă rugăm completați acest tabel privind numărul de cazuri/lungimea acțiunilor/cazuri în desfășurare și specificați definiții ale cazurilor primite, ale punctului de început și de sfârșit al duratei și ale cazurilor în desfășurare:

		Cazuri civile	Cazuri administrative	Divorț	Concediere
Număr total (prima instanță)	Cazuri primite				
	Decizii pe baza dovezilor				
	Procentaj de decizii împotriva cărora s-a făcut apel la o instanță superioară				
	Cazuri în desfășurare la 1 ianuarie 2005				
	Procentajul de cazuri în desfășurare de mai mult de 3 ani				
Durata medie (din data înaintării procedurilor în instanță*)	Decizii în prima instanță				
	Decizii în a doua instanță				
	Procedura totală				

* Dacă nu puteți calcula durata medie de la data înaintării procedurilor în instanță, cum calculați durata acțiunii?

Unde este cazul, vă rugăm precizați procedura specială în ceea ce privește divorțul:

IV. B. 3. Cazuri penale

70. Vă rugăm descrieți rolul și atribuțiile procurorului în ceea ce privește procedura penală:
- Să conducă sau să supravegheze investigația poliției?
  - Să conducă investigația
  - Când e nevoie, să solicite măsuri investigative din partea judecătorului?
  - Să aducă acuzații?
  - Să prezinte cazul în fața instanței?
  - Să propună sentința judecătorului?
  - Să facă apel?
  - Să supravegheze procedura de aplicare?
  - Să dispună neînceperea urmăririi penale fără a avea nevoie de o decizie juridică?
  - Să încheie un caz impunând sau negociind o pedeapsă fără a avea nevoie de o decizie juridică?
  - Alte atribuții semnificative?
- Vă rugăm specificați:
71. Procurorul deține un rol și în cazuri civile și/sau administrative?
Vă rugăm specificați:

72. Funcțiunile procurorului public în legătură cu cazurile penale – vă rugăm completați acest tabel:

		Numărul total de cazuri penale în primă instanță
Primate de procurorul public		
Procurorul încetează urmărirea penală	În general	
	Deoarece infractorul nu a putut fi identificat	
	Datorită absenței unei infracțiuni dovedite sau a unei situații juridice specifice	
Încheiate printr-o pedeapsă impusă sau negociată de procurorul public		
Acuzarea susținută de procurorul public în fața instanțelor		

73. Cazuri penale în instanță – vă rugăm completați acest tabel privind numărul de cazuri/durata acțiunilor/cazurile în desfășurare și specificați definiții ale cazurilor primite, ale punctului de început și de sfârșit al duratei și ale cazurilor în desfășurare:

		Cazuri penale	Cazuri de tâlhărie	Omucideri intenționate
Număr total (primă instanță)	Cazuri primite			
	Decizii juridice			
	Persoane condamnate			
	Persoane achitate			
	Procentajul de decizii împotriva cărora s-a înaintat apel pe lângă o instanță superioară			
	Cazuri în desfășurare la 1 ianuarie 2005			
	Procentaj de cazuri în desfășurare de mai mult de 3 ani			
Durata medie* (din data acuzării oficiale)	Decizie în primă instanță			
	Decizie în a doua instanță			
	Procedură totală			

* Dacă nu puteți calcula durata medie de la data acuzării oficiale, cum calculați durata acțiunii?

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile sistemului dumneavoastră privind durata acțiunilor

V. Cariera judecătorilor și procurorilor

V. A. Numirea și formarea

- 74. Judecătorii, inițial/la începutul carierei lor, sunt recrutați și nominalizați de:**
- un organism compus din membri ai sistemului judiciar?
  - un organism compus din membri care nu aparțin sistemului judiciar?
  - un organism compus din membri ai sistemului judiciar și din persoane din afara sistemului judiciar?
- 75. Procurorii, inițial/la începutul carierei lor, sunt recrutați și nominalizați de:**
- un organism compus din membri ai sistemului procuraturii?
  - un organism compus din membri care nu aparțin sistemului procuraturii?

- un organism compus din membri ai sistemului procuraturii și din persoane din afara sistemului procuraturii?

76. Mandatul se acordă pe o perioadă nedeterminată pentru:

- judecători?
- procurori?

Există excepții? Vă rugăm specificați:

Dacă nu, care este lungimea mandatului:

- judecătorilor?
- procurorilor?

Poate fi reînnoit?

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile procedurii de selecție și nominalizare a judecătorilor și procurorilor

77. Natura formării judecătorilor:

	Obligație (Da/Nu)		Frecvență (Da/Nu)	
Formare inițială	Obligatorie			
	Puternic recomandată			
	Opțională			
Formare generală pe timpul serviciului	Obligatorie		Anuală	
	Puternic recomandată		Regulată	
	Opțională		Ocazională	
Formare pe timpul serviciului pentru funcții specializate (de ex. judecător pe probleme economice sau administrative)	Obligatorie		Anuală	
	Puternic recomandată		Regulată	
	Opțională		Ocazională	
Formare pe timpul serviciului pentru funcții specifice (de ex. șef al instanței)	Obligatorie		Anuală	
	Puternic recomandată		Regulată	
	Opțională		Ocazională	

78. Natura formării procurorilor:

	Obligație (Da/Nu)		Frecvență (Da/Nu)	
Formare inițială	Obligatorie			
	Puternic recomandată			
	Opțională			
Formare generală pe timpul serviciului	Obligatorie		Anuală	
	Puternic recomandată		Regulată	
	Opțională		Ocazională	
Formare specializată pe timpul serviciului	Obligatorie		Anuală	
	Puternic recomandată		Regulată	
	Opțională		Ocazională	

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile sistemului dumneavoastră de pregătire a judecătorilor și procurorilor

V. B. Practica profesională

79. Salariul anual brut al unui judecător profesionist de primă instanță la începutul carierei

80. Salariul anual brut al unui judecător al Curții Supreme sau al celei mai înalte curți de apel

81. Salariul anual brut al unui procuror la începutul carierei
82. Salariul anual brut al unui procuror la Curtea Supremă sau la cea mai înaltă curte de apel
83. Judecătorii și procurorii au beneficii suplimentare?

	Judecătorii (Da/Nu)	Procurorii publici (Da/Nu)
Impozitare redusă		
Pensie specială		
Locuință		
Alte beneficii financiare (dacă da, vă rugăm specificați)		

84. Judecătorii sau procurorii să își combine activitatea cu vreuna dintre următoarele profesii?

	Judecătorii			Procurorii		
	Da cu remunerație	Da fără remunerație	Nu	Da cu remunerație	Da fără remunerație	Nu
Profesor						
Cercetare și publicații						
Arbitru						
Consultant						
Funcții culturale						
Alte funcții specifice						

85. Primesc judecătorii bonificații pe baza îndeplinirii obiectivelor cantitative legate de emiterea de hotărâri?
Vă rugăm specificați:

V. C. Proceduri disciplinare
----

86. Tipuri de proceduri și sancțiuni disciplinare împotriva judecătorilor și procurorilor:

		Judecători	Procurori
Motive pentru proceduri disciplinare	Număr total		
	Încălcarea eticii profesionale (Da/Nu) Dacă da, vă rugăm specificați numărul		
	Inadecvare profesională (Da/Nu) Dacă da, vă rugăm specificați numărul		
	Infracțiune (Da/Nu) Dacă da, vă rugăm specificați numărul		
	Altele (Da/Nu) Dacă da, vă rugăm specificați		
Tipuri de sancțiuni	Număr total		
	Mustrare (Da/Nu) Dacă da, vă rugăm specificați numărul		
	Suspendare (Da/Nu) Dacă da, vă rugăm specificați numărul		
	Demitere (Da/Nu) Dacă da, vă rugăm specificați numărul		
	Amendă (Da/Nu)		

	Dacă da, vă rugăm specificați numărul		
	Altele (Da/Nu)		
	Dacă da, vă rugăm specificați		

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile sistemului dumneavoastră privind procedurile disciplinare pentru judecători și procurori

VI. Avocați

87. Numărul de avocați practicanți în țara dumneavoastră
88. Cifra include și consilierii legali (avocați fără dreptul de a pleda sau consilieri ai instanței) care nu își pot reprezenta clienții în fața instanței?
89. Avocații dețin monopolul în ceea ce privește reprezentarea:

	Monopol (Da/Nu)		Dacă nu, reprezentare posibilă de către (Da/Nu)	
Cazuri civile*			Membru al familiei	
			Sindicat	
			ONG	
			Altele	
Cazuri penale*	Acuzat		Membru al familiei	
			Sindicat	
			ONG	
			Altele	
	Victimă		Membru al familiei	
			Sindicat	
			ONG	
			Altele	
Cazuri administrative*			Membru al familiei	
			Sindicat	
			ONG	
			Altele	

* Dacă este cazul, vă rugăm specificați dacă se face distincție între reprezentarea în primă instanță și apel.

90. Profesia avocaților este organizată prin?
- un barou național?
  - un barou regional?
  - un barou local?
- Vă rugăm specificați:
91. Există o pregătire sau examinare inițială specială pentru a deveni avocat?
92. Există un sistem general obligatoriu pentru avocați în vederea dezvoltării profesionale continue?
93. Este specializarea în unele domenii juridice legată de un anumit nivel de pregătire/calificare/diplomă specială sau autorizații speciale?
- Vă rugăm specificați:
94. Justițiabilii pot stabili cu ușurință care vor fi onorariile avocaților?
95. Onorariile avocaților sunt:
- stabilite prin lege?
  - stabilite de barou?
  - negociate liber?

96. S-au formulat standarde de calitate pentru avocați?
97. Dacă da, cine este răspunzător de formularea acestor standarde de calitate:
- baroul?
  - legislativul?
  - altele? Vă rugăm specificați:
98. Se pot înainta plângeri în legătură cu:
- performanțele avocaților? Vă rugăm specificați:
  - suma onorariilor?
99. Procedurile și sancțiunile disciplinare împotriva avocaților:

	Da/Nu (Dacă da, vă rugăm specificați cifra anuală)	
Motive pentru proceduri disciplinare	Încălcarea eticii profesionale	
	Inadecvare profesională	
	Infrațiuni	
	Altele	
Tipuri de sancțiuni	Mustrare	
	Suspendare	
	Demitere	
	Amendă	
	Altele	

100. Care este autoritatea responsabilă cu procedurile disciplinare:
- un organism profesional? Vă rugăm specificați:
  - judecătorul?
  - Ministerul Justiției?
  - altele? Vă rugăm specificați:

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile sistemului dumneavoastră privind organizarea baroului

VII. Rezolvarea alternativă a disputelor

101. Dacă este cazul, vă rugăm specificați, pe tipuri de cazuri, organizarea medierii juridice:

	Obligație (Da/Nu)		Organismul oferind medierea (Da/Nu)	
Cazuri civile	Etapă obligatorie înaintea procedurii în instanță		Mediator privat	
			Organism public sau autorizat de către instanță	
			Instanța	
Cazuri de dreptul familiei	Etapă obligatorie în cadrul procedurii în instanță		Judecătorul	
			Procurorul	
			Mediator privat	
Cazuri de dreptul familiei	Etapă obligatorie înaintea procedurii în instanță		Organism public sau autorizat de instanță	
			Instanța	
			Judecătorul	
Cazuri de dreptul familiei	Etapă obligatorie în cadrul procedurii în instanță		Judecătorul	
			Procurorul	
			Mediator privat	

	Dispusă de judecător în unele cazuri		Procurorul	
Cazuri administrative	Etapă obligatorie înaintea procedurii în instanță		Mediator privat	
			Organism public sau autorizat de către instanță	
			Instanța	
	Etapă obligatorie în cadrul procedurii în instanță		Judecătorul	
	Dispusă de judecător în unele cazuri		Procurorul	
Concedieri	Etapă obligatorie înaintea procedurii în instanță		Mediator privat	
			Organism public sau autorizat de către instanță	
			Curtea	
	Etapă obligatorie în cadrul procedurii în instanță		Judecătorul	
	Dispusă de judecător în unele cazuri		Procurorul	
Cazuri penale	Etapă obligatorie înaintea procedurii în instanță		Mediator privat	
			Organism public sau autorizat de curte	
			Curtea	
	Etapă obligatorie în cadrul procedurii în instanță		Judecătorul	
	Dispusă de judecător în unele cazuri		Procurorul	

102. Puteți oferi informații în legătură cu mediatorii acreditați?

103. Puteți oferi informații despre numărul total de proceduri de mediere privind:

- cazuri civile?
- cazuri de dreptul familiei?
- cazuri administrative?
- concedieri?
- cazuri penale?

104. Puteți oferi informații privind alte moduri alternative de rezolvare a disputelor (de ex. arbitrajul)? Vă rugăm specificați:

***

Puteți indica mai jos:

- orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus
- caracteristicile sistemului dumneavoastră privind ADR
-

VIII. Punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești

VIII. A. Executarea hotărârilor în materie civilă

105. Executorii sunt:

- judecători?
- executori judecătorești, în domeniul privat reglementat de către autoritățile publice?
- executori judecătorești ce își desfășoară activitatea într-o instituție publică?
- alte tipuri de executori?

Vă rugăm specificați-le statutul:

106. Numărul executorilor

107. Există o pregătire sau examinare inițială specifică pentru a deveni executor?

108. Profesia de executor este organizată de?

- un organism național?
  - un organism regional?
  - un organism local?
109. Justițiabilii pot stabili cu ușurință care vor fi onorariile agenților de executare?
110. onorariile executorilor sunt:
- stabilite prin lege?
  - negociate liber?
111. Există un organism însărcinat cu supravegherea și controlul executorilor?
Ce autoritate este răspunzătoare pentru supravegherea și controlul executorilor:
- un organism profesional?
  - judecătorul?
  - Ministerul Justiției?
  - procurorul?
  - altul?
- Vă rugăm specificați:
112. S-au formulat standarde de calitate pentru agenții de executare?
Cine este răspunzător de formularea acestor standarde de calitate?
113. Care sunt principalele plângeri legate de procedura de executare:
- nu se execută?
  - lipsa de informații?
  - durată excesivă?
  - practici ilegale?
  - supraveghere insuficientă?
  - cost excesiv?
  - altele?
114. Există măsuri concrete, pregătite sau stabilite de către țara dumneavoastră, pentru a schimba situația privind aplicarea deciziilor instanțelor?
Vă rugăm specificați:
115. Există un sistem pentru măsurarea duratei de aplicare a aplicării deciziilor:
- în cazuri civile?
  - în cazuri administrative?
116. În ceea ce privește decizia de recuperare a datoriilor, puteți estima perioada medie de timp pentru notificare, în ceea ce privește decizia, către părțile care locuiesc în orașul unde se află instanța:
- între 1 și 5 zile
  - între 6 și 10 zile
  - între 11 și 30 zile
  - mai mult: vă rugăm specificați
117. Proceduri și sancțiuni disciplinare împotriva executorilor:

	Da / Nu (Dacă da, vă rugăm specificați numărul total)	
Proceduri disciplinare	Încălcarea eticii profesionale	
	Inadecvare profesională	
	Infracțiune	
	Altele	
Sancțiuni	Mustrare	
	Suspendare	
	Demitere	
	Amendă	
	Altele	

***

Puteți indica mai jos:

- *orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus*
- *caracteristicile sistemului dumneavoastră de aplicare a deciziilor în materie civilă*

VIII. B. Aplicarea deciziilor în materie penală

118. Există un judecător care este însărcinat cu punerea în aplicare a hotărârilor?
Dacă da, vă rugăm specificați funcțiile și activitățile sale (de ex. funcții ce presupun inițiativă sau control):
Dacă nu, vă rugăm specificați ce autoritate este însărcinată cu punerea în aplicare a hotărârilor (de ex. procurori):
119. În ceea ce privește amenzile hotărâte de o instanță penală, există studii care să evalueze rata efectivă de recuperare?
Vă rugăm specificați:

***

Puteți indica mai jos:

- *orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus*
- *caracteristicile sistemului dumneavoastră de aplicare a deciziilor în materie penală*

IX. Notarii

120. Statutul notarilor este:
- privat?
  - cel de lucrător privat sub conducerea autorităților publice?
  - public?
  - altul?
- Vă rugăm specificați:
121. Notarii au îndatoriri:
- în cadrul procedurii civile?
  - în domeniul consilierii juridice?
  - de autentificare a actelor juridice?
  - altele?
- Dacă da, vă rugăm specificați:
122. Există un organism însărcinat cu supravegherea și controlul notarilor?
Ce autoritate este responsabilă cu supravegherea și controlul notarilor:
- un organism profesional?
  - judecătorul?
  - Ministerul Justiției?
  - procurorul?
  - altul? Vă rugăm specificați:

***

Puteți indica mai jos:

- *orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor menționate mai sus*
- *caracteristicile sistemului dumneavoastră notarial*

*****

123. Vă rugăm indicați principalele orientări privind reforma și măsurile concrete care ar putea îmbunătăți calitatea și eficiența sistemului judiciar în țara dumneavoastră:

**COMISIA EUROPEANĂ PENTRU EFICIENȚA JUSTIȚIEI
(CEPEJ)**

**NOTĂ EXPLICATIVĂ
A SCHEMEI REVIZUITE PENTRU EVALUAREA SISTEMELOR JUDICIARE**

NOTĂ EXPLICATIVĂ

I. Introducere

Cadru general

În conformitate cu termenii săi de referință³⁰, Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) a adoptat în luna decembrie 2003 o Schemă Pilot pentru evaluarea sistemelor judiciare, care a fost aprobată de Comitetul de Miniștri în luna februarie 2004.

Scopul principal al acestei Scheme Pilot, care include atât indicatori calitativi cât și cantitativi, a fost de a permite statelor membre să compare funcționarea sistemelor lor judiciare.

Schema Pilot a fost trimisă în luna mai 2004 tuturor statelor membre ale Consiliului Europei. Datele aferente anului 2002 au fost astfel colectate și prelucrate de către Institutul de Cercetare Olandez al Ministerului Justiției (WODC) și de către Grupul de Lucru CEPEJ-GT-2004. Raportul "Sistemele Judiciare din Europa 2002" a fost apoi adoptat de CEPEJ la cea de-a 4-a ședință plenară a sa (decembrie 2004), prezentat Comitetului de Miniștri în luna ianuarie 2005 și publicat. A fost organizată o Conferință privind "Evaluarea sistemelor judiciare din Europa" la Haga (Olanda) la 2 și 3 mai 2005; rezultatele acestui exercițiu pilot au fost prezentate publicului cu această ocazie.

Această lucrare a fost realizată cu sprijinul corespondenților naționali desemnați de fiecare stat membru să răspundă la chestionar. CEPEJ se așteaptă ca acești corespondenți naționali să constituie o veritabilă rețea care să lucreze pe termen lung cu CEPEJ.

Deși 45 de state membre au răspuns până în luna mai 2005, Raportul prezintă rezultatele celor 40 de state membre ale Consiliului Europei care au răspuns în timp util astfel încât răspunsurile lor să poată fi prelucrate.

Raportul include informații precise și întemeiate, cu cifre detaliate, în care cititorul poate găsi tabele comparative cu privire la elementele esențiale funcționării sistemelor juridice.

Ca și încheierea unui exercițiu pilot, acesta include în mod evident limite și lipsuri datorate caracterului său experimental. Deși formularea întrebărilor a fost convenită de către statele membre, acest exercițiu a subliniat faptul că unele întrebări nu au primit răspunsuri satisfăcătoare fie din cauza interpretării diferite sau din cauză că acestea nu au fost întotdeauna relevante.

Totuși, acesta dovedește că acest exercițiu de evaluare este atât posibil cât și folositor.

La cel de-al 3-lea Summit organizat în Varșovia pe 16 și 17 mai 2005, Șefii de Stat și de Guvern din statele membre ale Consiliului Europei "[au decis] dezvoltarea raportului de evaluare și funcțiilor de asistență ale Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției (CEPEJ)".

Acest exercițiu experimental desfășurat prin Schema Pilot pentru evaluarea sistemelor judiciare constituie în această măsură o bază solidă pentru dezvoltarea acestei sarcini esențiale.

CEPEJ este convinsă că, prin utilizarea metodologiei dezvoltate în cadrul acestui exercițiu pilot și cu ajutorul corespondenților naționali, este posibilă obținerea unei evaluări generale a sistemelor judiciare care să includă date recente. Acest lucru va permite factorilor de decizie politici să acționeze pe baza acestor informații. Prin urmare, CEPEJ dorește să efectueze evaluarea în mod periodic.

În 2005, pentru a stabili un chestionar care să poată fi folosit în mod sistematic pentru exerciții periodice de evaluare, CEPEJ a încredințat Grupului de Lucru de evaluare a sistemelor judiciare (CEPEJ-GT-EVAL) sarcina de a colecta toate comentariile înaintate de către membrii CEPEJ, observatorii, membrii CEPEJ-GT-2004 și corespondenții naționali pe durata exercițiului de evaluare pilot și să le ia în considerare în pregătirea unei Scheme revizuite.

Schema revizuită a fost adoptată de CEPEJ la cea de-a 5-a ședință plenară a sa (15 – 17 iunie 2005) [și a fost aprobată de Comitetul de Miniștri la cea de-a 936-a ședință a Adjuncților (7 septembrie 2006).]

³⁰ CEPEJ își va îndeplini sarcinile (...) prin identificarea și dezvoltarea indicatorilor, colectarea și analizarea datelor cantitative și calitative și definirea măsurilor și mijloacelor de evaluare (*rezoluția (2002) 12 de înființare a CEPEJ*).

Recomandări generale

Scopul acestui exercițiu este de a compara funcționarea sistemelor judiciare sub diversele aspecte ale acestora, de a obține o cunoaștere mai bună a direcțiilor de dezvoltare a organizării judiciare și de a propune reforme având drept scop îmbunătățirea eficienței justiției. Schema de evaluare și analiza concluziilor care pot rezulta din aceasta ar trebui să devină un instrument veritabil în favoare politicilor publice privind justiția și în interesul cetățenilor europeni.

Datorită diversității sistemelor judiciare din statele membre vizate, probabil că fiecare stat nu va putea să răspundă la toate întrebările. Obiectivul acestei Scheme este atunci de a stimula colectarea de date de către state în acele domenii în care acele date continuă să nu fie disponibile.

Trebuie de asemenea observat că scopul Schemei nu este nici de a include o listă exhaustivă de indicatori și nici de a fi un studiu academic sau științific. Aceasta include indicatori care au fost considerați relevanți pentru a evalua situația sistemelor judiciare și pentru a permite CEPEJ să cerceteze mai în detaliu domenii promițătoare cu privire la îmbunătățirea calității și eficienței justiției. În același timp, datele colectate vor permite CEPEJ să continue lucrul în detaliu în noi domenii esențiale pentru îmbunătățirea calității și eficienței justiției.

II. Comentarii privind întrebările incluse în Schemă

Scopul acestei observații este de a asista corespondenții naționali și ale persoane a căror sarcină este de a răspunde întrebărilor din Schema revizuită.

a. Remarci generale

Anul de referință pentru această Schemă este 2004. În cazul în care nu sunt disponibile datele din 2004, vă rugăm să utilizați cifrele cele mai recente. În acest caz, vă rugăm să indicați anul de referință utilizat la întrebarea respectivă.

Vă rugăm să indicați sursele datelor dumneavoastră, dacă este posibil. "Sursa" se referă la instituția care a oferit informațiile pentru a răspunde la o întrebare (de exemplu, Institutul Național de Statistică al Ministerului Justiției) pentru a verifica credibilitatea datelor.

Toate sumele financiare trebuie furnizate, dacă este posibil, în euro.

Sunteți invitați să trimiteți prin e-mail fișierul WORD Schemă completat în mod corespunzător la următoarea adresă: <mailto:CEPEJ@coe.int>

Înainte de a trimite răspunsul dumneavoastră, vă rugăm să schimbați numele fișierului cu numele țării dumneavoastră și anul de referință (2004). De exemplu: "albania2004.doc".

Când se oferă posibilitatea alegerii între 'da' sau 'nu', vă rugăm să bifați căsuța corespunzătoare. Totuși, nu este întotdeauna posibil să alegeți între aceste răspunsuri. Nu ezitați să dați un răspuns mai dezvoltat privind alegerea dumneavoastră. Dacă anumite informații nu sunt disponibile sau relevante, vă rugăm să utilizați "neaplicabil".

Din moment ce documentul a fost pregătit în format WORD, puteți adăuga rânduri suplimentare la întrebări sau în cadrele în care trebuie să completați răspunsurile răspunsul dumneavoastră.

Comentarii suplimentare la răspunsuri

În general, dacă nu se poate răspunde la anumite întrebări sau dacă trebuie să oferiți detalii datorate în special caracterului specific al sistemului dumneavoastră judiciar, vă rugăm să comentați respectivele întrebări.

A fost lăsat un spațiu special la sfârșitul fiecărui capitol pentru a oferi pe scurt, pe de o parte, orice comentarii folositoare pentru interpretarea datelor furnizate în respectivul capitol, și, pe de altă parte, pentru caracteristicile principale sau chiar o descriere calitativă a sistemului dvs. dacă statul dvs. a ales un sistem specific pentru a se potrivi unei situații specifice.

Nu trebuie să completați acest spațiu în mod sistematic. Din contră, nu ezitați să adăugați comentarii la anumite întrebări atunci când considerați acest lucru util, chiar dacă nu a fost prevăzut un spațiu special pentru "comentarii". Comentariile dvs. vor fi utile pentru analizarea răspunsurilor dvs. și prelucrarea datelor.

Dacă datele indicate pentru anul 2004 sunt semnificativ diferite de aceleași date oferite pentru 2002 (în cadrul exercițiului pilot), vă rugăm să explicați această diferență după răspunsul dvs.

Help desk

În cazul în care aveți orice întrebări cu privire la această Schemă și modul în care să răspundeți, vă rugăm să trimiteți un e-mail adresat lui Stéphane Leyenberger (stephane.leyenberger@coe.int) sau Muriel Décot (muriel.decot@coe.int).

b. Comentarii a fiecare întrebare

<i>I. Date demografice și economice</i>

Pentru datele solicitate în acest Capitol, vă rugăm să folosiți dacă este posibil datele disponibile la OECD pentru a asigura un calcul omogen al rapoartelor între statele membre. Dacă datele privind țara dvs. nu sunt disponibile la OECD, vă rugăm să folosiți o altă sursă pe care să o specificați.

Întrebarea 1

Trebuie furnizat numărul de locuitori la data de 1 ianuarie 2005, dacă este posibil. Dacă nu este posibil, vă rugăm să indicați ce dată a fost folosită.

Întrebarea 2

Noua versiune a Schemei solicită să se indice suma *cheltuielilor publice* (toate cheltuielile efectuate de către stat sau organismele publice, inclusiv deficitul public) în locul sumei "bugetului" care nu este considerată suficient de precisă și nu ar include anumite "cheltuieli suplimentare" care nu sunt incluse în buget. Expresia *autorități teritoriale* a fost adăugată pentru a include statele federale sau statele în care puterea este împărțită între autoritățile centrale și autoritățile teritoriale. Răspunsul la această întrebare va permite calcularea unor coeficienți care vor măsura investițiile totale reale ale statelor membre în funcționarea justiției.

Întrebarea 3

Vă rugăm să indicați Produsul Intern Brut (PIB) al țării dvs. în anul 2004. Aceste date vor fi utile pentru calcularea unor coeficienți care să permită o analiză comparativă.

Întrebarea 4

Vă rugăm să indicați salariul mediu *brut* anual și nu salariul *disponibil*. Salariul brut este calculat înaintea plății oricăror cheltuieli sociale și impozite; reprezintă suma pe care angajatorul trebuie să o plătească în mod real pentru un angajat.

Vă rugăm să utilizați aceeași definiție a "salariului anual brut" în întrebările de la 79 la 82.

Salariul mediu brut anual reprezintă o informație importantă pentru calcularea coeficienților care vor măsura și compara salariile principalilor "actori" implicați în sistemul judiciar, în special judecătorii și procurorii.

Întrebarea 5

Scopul întrebării 5 este de a stabili suma totală a bugetului care acoperă funcționarea instanțelor, indiferent de sursa acestui buget.

Această sumă nu include:

- Bugetul pentru sistemul de penitenciare;
- Bugetul pentru funcționarea Ministerului Justiției (și/sau a oricărei alte instituții care se ocupă de administrarea justiției);
- Bugetul pentru funcționarea altor organe (altele decât instanțele) de pe lângă Ministerul Justiției;
- Bugetului sistemului de urmărire penală.

Acolo unde este cazul, această sumă ar trebui să includă atât bugetul la nivel național cât și cel la nivel de entități teritoriale.

Întrebarea 6

Bugetele care urmează să fie abordate în sensul acestei întrebări se referă numai la cele utilizate pentru funcționarea instanțelor (salarii, cheltuieli legate de justiție, IT).

Salariile includ salariile întregului personal judiciar și nejudiciar care lucrează în cadrul instanțelor, cu excepția sistemului de urmărire penală, acolo unde este cazul.

IT (Tehnologia Informației) include toate cheltuielile aferente instalării, utilizării și întreținerii sistemelor de calculatoare, incluzând cheltuielile plătite pentru personalul tehnic.

Cheltuieli legate de justiție suportate de către stat se referă la sumele pe care instanțele trebuie să le plătească drept cheltuieli pentru opiniile experților. Nu trebuie indicate aici niciun fel de cheltuieli plătite instanțelor de către părți.

Întrebările 7 și 8

Bugetul public anual alocat asistenței juridice se referă la suma din bugetul public alocată de Ministerul Justiției sau de instituția care se ocupă cu administrarea justiției și/sau autoritățile teritoriale pentru asistența juridică, în sensul cel mai larg. Acesta include atât asistența acordată pentru reprezentare în fața instanțelor cât și consultanță juridică. Mai multe informații pot fi date în întrebarea 11. Totalul trebuie să includă numai sumele plătite direct acelor persoane care beneficiază de asistență juridică sau avocaților lor (și nu trebuie să includă costuri administrative).

Vă rugăm să indicați separat sumele alocate cazurilor penale și tuturor celorlalte cazuri.

Întrebarea 9

Procurorul Public va avea sensul din definiția inclusă în Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului de Miniștri ai Consiliului Europei privind rolul sistemului public de urmărire penală în sistemul dreptului penal: "(...) autoritățile care, în numele societății și în interes public, asigură aplicarea legii acolo unde încălcarea legii atrage o sancțiune penală, luând în considerare atât drepturile persoanelor cât și eficiența necesară a sistemului dreptului penal".

În cazul în care există un singur buget pentru judecători și procurori vă rugăm să indicați, dacă este posibil, proporția din acest buget destinată procurorilor. Dacă o parte din bugetul Sistemului public de urmărire penală este alocată bugetului poliției, sau oricărui alt buget, vă rugăm să indicați acest buget.

Întrebarea 10

Scopul acestei întrebări este de a cunoaște instituțiile implicate în diferitele stadii ale procesului privind bugetul global alocat instanțelor. această întrebare nu se referă la gestionarea bugetului la nivelul instanței, aspect care va fi abordat la întrebarea 47.

<p><i>II. Accesul la justiție și instanțe</i></p>

Deoarece Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează asistență juridică în materie penală, chestionarul diferențiază asistența juridică în cazuri penale de asistența juridică în alte tipuri de cazuri decât cele penale.

În sensul acestei Scheme, *asistența juridică* este definită ca asistența acordată de stat persoanelor care nu au mijloace financiare suficiente pentru a se apăra în fața unei instanțe. Pentru informații privind caracteristicile asistenței juridice, vă rugăm să consultați Rezoluția Res(78)8 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei privind asistența și consultanța juridică.

Întrebarea 12

Această întrebare se referă la numărul anual de decizii de acordare de asistență juridică persoanelor implicate în cazuri prezentate instanțelor. Aceasta nu se referă la consultanța juridică privind subiectele care nu sunt abordate de instanță.

Întrebarea 14

Dacă răspunsul la întrebare este "da", puteți indica în comentariile dvs. venitul anual maxim (dacă este posibil pentru o singură persoană) pentru care se poate acorda asistența juridică.

Întrebările 15 și 16

Aceste întrebări necesită ca Statele să indice dacă este posibil, în conformitate cu legea, să se refuze acordarea asistenței juridice în alte tipuri de cazuri decât cele penale pentru motive cum ar fi acțiuni neîntemeiate sau abuzive.

Întrebarea 17

Poate exista în cadrul statelor o regula conform căreia o persoană trebuie să plătească o taxă judiciară sau un onorariu pentru a începe o acțiune pe lângă o instanță cu competență generală. Pot exista excepții de la această regulă generală - vă rugăm să indicați aceste excepții. Această taxă nu se referă la onorariile avocaților. Vă rugăm să indicați de asemenea dacă această taxă judiciară se aplică numai în cazurile penale sau și în celelalte cazuri.

În sensul acestei întrebări, *instanțe cu competență generală* înseamnă acele instanțe care se ocupă cu toate acele cazuri care nu sunt atribuite unor instanțe specializate în funcție de natura cazului.

Întrebarea 18

Această întrebare nu se referă la asigurările oferite companiilor. În sensul acestei întrebări, "*asigurare pentru cheltuieli juridice*" acoperă costurile acțiunilor în justiție, inclusiv onorariile avocaților și celelalte servicii aferente soluționării cererii. Dacă este posibil, vă rugăm să date unele indicații privind dezvoltarea acestor tipuri de asigurări în țara dvs. Vă rugăm să specificați de asemenea dacă acesta este un fenomen în creștere.

Întrebarea 19

Pentru această întrebare, vă rugăm să indicați dacă hotărârea judecătorească pronunțată de către judecător are un impact asupra repartizării costurilor de judecată. În alte cuvinte, statele trebuie să indice dacă, de exemplu într-un caz civil, partea care pierde procesul trebuie să suporte costurile părții care câștigă procesul, statele trebuie să indice dacă acest lucru se referă la cazuri penale sau alte tipuri de cazuri.

Costurile judiciare includ toate costurile procedurilor juridice și ale altor servicii aferente cazului plătite de către părți pe durata procedurii (taxe, consultanță juridică, reprezentare, cheltuieli de călătorie, etc).

Întrebarea 20

Site-urile web menționate pot apărea pe site-ul web Internet al CEPEJ.

Întrebarea 21

Această întrebare se poate aplica tuturor tipurilor de cazuri.

O obligație de a furniza informații persoanelor cu privire la cadrul de timp prevăzut al cazului în care sunt părți este un concept ce va fi dezvoltat pentru a îmbunătăți eficiența judiciară. Aceasta poate consta dintr-o simplă informație oferită părților sau de exemplu o procedură care cere instanței respective și părților în contradictoriu să convină asupra unei limite de timp stabilite de comun acord, la care ambele părți să se angajeze prin diverse prevederi. Unde este cazul, vă rugăm să furnizați detalii privind procedurile specifice existente.

Întrebarea 22

Scopul întrebării este de a specifica dacă statul a înființat structuri care sunt cunoscute publicului, accesibile cu ușurință și gratuite, pentru victimele infracțiunilor penale.

Întrebarea 23

Scopul acestei întrebări este de a afla modul în care statele protejează acele grupuri ale populației care sunt vulnerabile în mod special în cadrul acțiunilor judiciare. Nu se referă la faza de cercetare de către poliție a procedurii.

Mecanisme specifice de informare ar putea include, de exemplu, un mecanism de informare public, gratuit și personalizat, administrat de poliție sau de sistemul justiției, care permite victimelor infracțiunilor penale să obțină informații cu privire la continuarea plângerilor pe care le-au înaintat

Modalități specifice de audiere ar putea include, de exemplu, posibilitatea ca prima declarație a unui copil să fie înregistrată astfel încât acesta să nu trebuiască să o repete în etapele următoare ale procedurilor.

Drepturi procedurale specifice ar putea include, de exemplu, audiere *in camera* a victimelor violurilor sau obligația de a informa o victima a unui viol înainte, în cazul eliberării infractorului.

Vă rugăm să specificați dacă procedurile judiciare prevăd alte modalități specifice pentru protejarea acestor grupuri vulnerabile (de exemplu, dreptul unei femei care este victimă a violenței în familie să se beneficieze de utilizarea locuinței comune).

Această întrebare nu se referă la mecanismele de despăgubire a victimelor infracțiunilor penale, care sunt abordate la întrebările de la 24 la 27.

Întrebările de la 24 la 27

Scopul acestor întrebări este de a furniza informații precise cu privire la mecanismele existente de despăgubire a victimelor infracțiunilor penale. Aceste detalii se referă la natura mecanismelor de despăgubire, tipul de infracțiuni pentru care pot fi cerute despăgubiri și calitatea recuperării despăgubirilor acordate de către instanță.

Întrebarea 28

Această întrebare se referă la fiecare justițiabil și la despăgubirea pentru o pagubă suferită din cauza disfuncțiilor sistemului justiției. Unde este cazul, vă rugăm să oferiți detalii cu privire la procedura de despăgubire și la scalele posibile existente pentru calcularea despăgubirii (de exemplu, suma pe yi pentru arestare sau condamnare nejustificată).

Întrebările 29 și 30

Aceste întrebări se referă la studii efectuate cu persoanele care au avut un contact direct cu o instanță și sunt direct implicate în proceduri (de exemplu, părțile). Nu se referă la sondajele de opinie.

Puteți oferi aici exemple concrete indicând titlurile acestor studii, site-urile web unde pot fi consultate etc.

Întrebările 31 și 32

Aceste întrebări se referă la existența unei proceduri care să permită fiecărui justițiabil să depună plângeri cu privire la faptele pe care acesta consideră ca fiind contrare bunei funcționări a sistemului judiciar. Dacă există o astfel de procedură, vă rugăm să specificați în tabelul de la întrebarea 32 modalitățile de gestionare a acestor plângeri. Trebuie specificat instituția competentă căreia îi trebuie adresată plângerea și, acolo unde este cazul, dacă această instituție trebuie, pe de o parte, să răspundă la respectiva plângere într-o limită de timp stabilită (să confirme primirea plângerii, să ofere informații privind acțiunile ce vor fi luate în cazul plângerii etc.) și, pe de altă parte, să abordeze plângerea într-o limită de timp stabilită.

Dacă este posibil, vă rugăm să furnizați detalii privind eficiența acestor proceduri, indicând, de exemplu limitele de timp sau numărul de plângeri înaintate .

III. Organizarea sistemului instanțelor

Instanța poate fi considerată fie ca o entitate juridică sau ca o locație geografică. Prin urmare, trebuie să se numere instanțele conform ambelor concepte, ceea ce permite în special, furnizarea de informații privind accesul cetățenilor la instanțe.

Întrebarea 33

În sensul acestei întrebări, o *instanță* înseamnă un organism înființat prin lege desemnat să dispună cu privire la tip(uri) specifice de litigii judiciare în cadrul unei structuri administrative specificate în care prezidează unul sau mai mulți judecători, temporar sau permanent.

În sensul acestei întrebări, o *curte de primă instanță cu jurisdicție generală* înseamnă acele instanțe care se ocupă cu toate problemele care sunt atribuite *curților specializate* datorită naturii cazului.

Vă rugăm să furnizați lista instanțelor specializate și, dacă este posibil, numărul acestora.

În cazul în care sistemul cere acest lucru, puteți indica și criteriile utilizate pentru a număra aceste instanțe.

Întrebarea 34

În sensul acestei întrebări, vă rugăm să indicați numărul total de locații geografice (sedii) în care au loc audieri judiciare, numărând atât curțile de primă instanță cu jurisdicție generală și curțile specializate de primă instanță. Vă rugăm să nu numărați simplele anexe ale unei instanțe aflate în același oraș.

În cazul în care sistemul cere acest lucru, puteți indica și criteriile utilizate pentru a număra aceste instanțe.

Întrebarea 35

Scopul acestei întrebări este de a compara numărul de instanțe (locații geografice) având competență pentru cazuri specifice și standard. Aceasta ar trebui să permită o comparație între statele membre în ciuda diferențelor din organizarea judiciară.

Despăgubirile minore nu sunt specificate pentru a lua în considerare diferențele dintre condițiile de viață din statele europene. Vă rugăm să specificați suma maximă care definește o "despăgubire minoră" în țara dvs., care este în general utilizată drept criteriu pentru competența procedurală.

În cazul în care sistemul cere acest lucru, puteți indica și criteriile utilizate pentru a număra aceste instanțe.

Întrebările de la 36 la 39

Scopul acestor întrebări este de a număra toate persoanele care au atribuția de a pronunța sau de a participa la o hotărâre judecătorească.

În scopul acestei Scheme, termenul *judecător* trebuie înțeles în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În special, judecătorul decide, conform legii și urmând o procedură organizată, cu privire la orice problemă aflată în competența sa. Acesta este independent de puterea executivă.

Prin urmare, judecătorii care pronunță hotărâri în chestiuni administrative sau financiare (de exemplu) trebuie numărați dacă sunt incluși în definiția menționată mai sus.

Întrebarea 36

În sensul acestei întrebări, *judecători profesioniști* înseamnă acei judecători care au fost instruiți și sunt plătiți în această calitate. Vă rugăm să indicați numărul de posturi ocupate în mod real la data de referință și nu posturile bugetare teoretice. Informațiile trebuie prezentate în echivalent de program normal și pentru posturi permanente.

Întrebarea 37

Această întrebare se referă la judecători profesioniști dar care nu își îndeplinesc atribuțiile în mod permanent.

Într-o primă etapă, pentru a cuantifica măsura în care judecători angajați cu timp parțial de lucru participă în sistemul judiciar, pot fi indicate datele brute.

Într-o a doua etapă, pentru a compara situația dintre statele membre, aceeași informație ar putea fi furnizată, dacă este posibil, în echivalent de program normal.

Întrebarea 38

În sensul acestei întrebări, *judecători neprofesioniști* înseamnă acei judecători care prezidează curțile (după cum este definit în întrebarea 33) și ale căror decizii sunt obligatorii dar care nu aparțin categoriilor menționate în întrebările 36 și 37 de mai sus. Această categorie include judecătorii benevoli și *juges consulaires*.

Dacă este posibil, vă rugăm să indicați, pentru fiecare categorie de judecători neprofesioniști, numărul mediu de zile lucrătoare pe lună. Nu sunt incluși în această întrebare arbitrii, și nici acele persoane care au făcut parte dintr-un juriu (a se vedea întrebarea 39).

Întrebarea 39

Această categorie se referă, de exemplu, la toți cetățenii care au fost trași la sorți pentru a face parte dintr-un juriu însărcinat să judece infracțiuni penale grave.

Întrebarea 40

Numărul total al personalului judiciar care nu include judecători (administrativ sau tehnic) care lucrează în toate instanțele prezentat aici, în echivalent de program normal pentru posturi permanente. Acesta include grefieri, secretari, personal tehnic etc. Pot fi făcute precizări în funcție de diferitele categorii de personal care nu includ judecători la întrebările 41 și 42.

Întrebările 41 și 42

Scopul acestei întrebări este de a specifica diversele funcții ale personalului administrativ care lucrează în cadrul instanțelor.

Personal tehnic înseamnă personalul care se ocupă de sarcini de executare sau de asumarea unor funcții tehnice și alte funcții de întreținere cum ar fi personalul de curățenie sau electricienii.

Întrebarea 42 se referă în mod specific la Rechtspfleger, pentru acele state care experimentează această funcție cvasi judiciară.

Întrebarea 43

În sensul acestei întrebări, *procurorii* sunt definiți conform Recomandării R(2000)19 a Comitetului de Miniștri privind rolul sistemului public de urmărire penală în sistemul judiciar penal, ca autorități publice care, în numele societății și în interes public, asigură aplicarea legii în cazurile în care încălcarea legii atrage o sancțiune penală, având în considerare atât drepturile persoanei cât și eficiența necesară a sistemului judiciar penal.

Întrebarea 44

În unele state, anumite persoane (lucrători privați sau ofițeri de poliție) sunt în mod special însărcinați cu atribuții similare acelor exercitate de procurorii publici. Vă rugăm să specificați dacă aceste persoane sunt incluse în datele privind numărul de procurori publici. Vă rugăm să oferiți informații și cu privire la aceste categorii (statut, număr, funcții). Aceasta exclude avocații care aduc o acuzație într-un proces penal. Aceasta exclude de asemenea victimele care pot merge direct la judecător fără intervenția procurorului public.

Întrebarea 45

Scopul acestei întrebări este de a situa sistemul de urmărire penală în organizarea sistemului judiciar din țara dvs. vă rugăm să specificați dacă este un organism independent sau dacă se află sub autoritatea Ministerului Justiției; dacă este un organism independent, vă rugăm să indicați dacă este o ierarhie separată de puterea judiciară sau dacă totuși aparține puterii judiciare.

Întrebarea 46

În sensul acestei întrebări, vă rugăm să prezentați numărul angajaților care nu sunt procurori care lucrează pentru sistemul de urmărire penală, chiar și atunci când acest personal apare în bugetul instanței.

Întrebarea 47

Contrar întrebării 10 care se referă la elaborarea bugetului înainte de alocarea sa efectivă către instanțe, această întrebare se referă la acele persoane din cadrul instanțelor care au atribuții specifice cu privire la buget.

Întrebările 48 și 49

Scopul acestor întrebări este de a evalua calitatea suportului informatic acordat judecătorilor și grefierilor în diferitele lor sarcini judiciare și administrative.

Vă rugăm să bifați căsuțele în funcție de rata instanțelor care sunt echipate cu facilitățile informatice indicate în tabel. De exemplu, dacă în statul dvs. nu este posibilă inițierea unui caz judiciar prin formular electronic, bifați căsuța "-10% din instanțe" în rândul "formular electronic".

Întrebarea 51

Raportul anual al instanței include de exemplu date privind numărul de cazuri prelucrate sau în curs, numărul de judecători și personal administrativ. Ar putea include de asemenea și scopuri și o evaluare a activității.

Întrebările de la 52 la 55

Diverse activități ale instanțelor (inclusiv ale judecătorilor și personalului administrativ al instanțelor) se supun în prezent, în numeroase țări, unor proceduri de monitorizare și evaluare.

Scopul procedurii de monitorizare este de a evalua activitatea zilnică a instanțelor, și în special rezultatele instanțelor.

Procedura de evaluare se referă la performanța sistemelor instanțelor cu referire la considerente de prospectare, utilizând indicatori și scopuri.

În întrebarea 52, vă rugăm să indicați elementele principale care sunt evaluate în mod regulat prin procedura de monitorizare. Lista care este menționată nu este exhaustivă și poate fi completată.

În întrebarea 54, ar fi interesant de comparat între state care sunt cele mai importante aspecte care trebuie luate în considerare pentru îmbunătățirea sistemului lor și de știut dacă statele definesc scopuri specifice instanțelor.

Întrebarea 56

Scopul acestei întrebări este de a ști dacă există standarde cu privire, de exemplu, la redactarea formală a hotărârilor judecătorești (cuvinte utilizate, motivare) sau perioada de timp dintre audiere și emiterea hotărârii.

Întrebarea 57

Întârzierile constau din cazuri înaintate asupra cărora nu au fost emise hotărâri. Vă rugăm să furnizați detalii privind sistemul dvs. de măsurare a întârzierilor.

În scopul acestei Scheme, "*cazuri civile*" se referă în general al toate cazurile care implică părți private, incluzând în special cazuri de dreptul familiei, cazuri comerciale, cazuri de muncă.

Întrebarea 58

Perioada de așteptare înseamnă perioada în care nu se întâmplă nimic pe durata unei proceduri (de exemplu, deoarece judecătorul așteaptă raportul unui expert). Nu reprezintă durata generală a procedurii.

Întrebarea 59

Această întrebare se referă la același tip de proceduri de monitorizare și evaluare cu cele menționate la întrebările de la 52 la 54, dar aplicate sistemului de urmărire penală.

IV. Judecata corectă

Întrebarea 60

Scopul acestei întrebări este de a afla măsura în care drepturile procedurale garantate în baza articolelor 6 și 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului sunt protejate de lege.

Întrebarea 61

Această întrebare se referă la situații în care se ia o hotărâre fără o apărare reală. Acest lucru poate apărea – în anumite sisteme judiciare – atunci când un suspect este liber sau nu apare la proces. Scopul acestei întrebări este de a afla dacă dreptul la un proces în contradictoriu este respectat, în special în cazuri penale în primă instanță. Dreptul la un proces în contradictoriu se referă la oportunitatea părților de a cunoaște și comenta observațiile depuse sau probele aduse de cealaltă parte (a se vedea între altele Ruiz-Mateos vs. Spania, decizia Curții Europene a Drepturilor Omului din 23 iunie 1993, Seria A nr. 262, p. 25, alin. 63).

Întrebarea 62

Scopul acestor întrebări este de a furniza informații privind procedurile care permit garantarea respectării principiului imparțialității pentru justițiabil, în conformitate cu articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Întrebarea 63

Acest tabel se referă la numărul de cazuri privind încălcarea articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului pentru anii 2003 și 2004, specificând cazurile civile și penale. În prima coloană, vă rugăm să indicați numărul de cazuri comunicate de către Curte guvernului dvs., care reprezintă începutul procedurii în contradictoriu.

Datele cerute pentru țara dvs. în această întrebare sunt disponibile la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului – articolul 6 – Dreptul la judecată corectă

1. *Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședințe poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanța atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.*
2. *Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția va fi legal stabilită.*
3. *Orice persoană acuzată de o infracțiune penală are, cel puțin următoarele drepturi:*
  - a. *să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;*
  - b. *să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;*
  - c. *să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;*
  - d. *să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;*
  - e. *să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită în instanță.*

Întrebarea 64

O astfel de *procedură de urgență* poate fi folosită astfel încât judecătorul să poată lua o decizie provizorie (de exemplu, o decizie privind dreptul de control și grijă a unui copil) sau când este necesară prezervarea dovezilor sau atunci când există un risc de pagubă iminentă sau care poate fi reparată cu dificultate (de exemplu proceduri intermediare de urgență).

Întrebarea 65

O astfel de *procedură simplificată* poate fi utilizată în cazuri civile de exemplu când se referă la executarea unei obligații simple (de exemplu ordin de plată).

Pentru cazuri penale, scopul întrebării este de a afla dacă infracțiunile minore (de exemplu infracțiuni minore de trafic sau furt din magazine) pot fi prelucrate prin proceduri administrative sau simplificate. Aceste infracțiuni sunt considerate ca suportând sancțiuni de natură penală de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului și prin urmare vor fi prelucrate cu respectarea drepturilor procedurale aferente.

Întrebarea 67

Această întrebare se referă la acordurile dintre avocați și instanțe care pot fi încheiate pentru a facilita dialogul dintre actorii principali ai procedurii și în special pentru a îmbunătăți cadrele de timp ale procedurilor. Aceste acorduri se pot referi la depunerea dosarelor, stabilirea termenelor limită pentru depunerea elementelor, datele audierilor etc.

Întrebarea 68

În această întrebare, statele trebuie să indice numărul total de cazuri civile primite de curțile de primă instanță, inclusiv cazurile nelitigioase (de exemplu, schimbarea statutului civil sau măsuri pentru prezervarea drepturilor).

Întrebarea 69

Această întrebare, care are forma unui tabel, are drept scop colectarea de date privind numărul total de cazuri litigioase primite (înaintate în anul curent) și durata acțiunilor (în număr de zile), mai întâi în cazuri civile și administrative în general, și apoi cu privire la divorțuri fără acord reciproc (a se vedea mai jos) și concediere. Numărul de cazuri se referă la acțiunile în primă instanță.

În rândul *decizii pe fond*, Statele trebuie să prezinte numărul total de decizii pe fond care pun capăt disputei la nivelul de primă instanță (deciziile provizorii sau deciziile privind procedura nu trebuie incluse aici). Durata medie a acțiunilor se referă la acțiunile din prima și a doua instanță. Numai cazurile litigioase sunt abordate aici.

Cazuri în desfășurare până la data de 1 ianuarie 2005 se referă la cazuri care nu au fost finalizate în 2004.

Dacă durata medie a acțiunilor nu este calculată de la depunerea acțiunii în instanță, vă rugăm să specificați punctul de începere pentru calcul. Vă rugăm să calculați limita de timp până la care hotărârea judecătorească este emisă, fără a lua în considerare procedura de executare.

Un caz administrativ înseamnă un caz care este considerat astfel conform legislației interne. Acesta se referă în general la o dispută între o persoană privată și stat sau unul dintre organismele sale.

Datele cu privire la *divorț* se referă numai la divorț în contradictoriu înaintat unei instanțe (în care judecătorul soluționează total sau parțial disputa). Acestea nu se referă la divorțul în care părțile au ajuns la un acord cu privire la separarea soților și toate consecințele sale (procedura acordului reciproc, chiar dacă sunt prelucrate de către instanță) sau hotărât printr-o procedură administrativă. Dacă țara dvs. are o procedură total non judiciară cu privire la divorț sau dacă nu puteți izola datele privind divorțurile în contradictoriu, vă rugăm să specificați acest lucru și să oferiți explicațiile care decurg de aici. Mai mult, dacă în țara dvs. există cu privire la divorț proceduri obligatorii de mediere sau termene de reflecție, sau dacă faza de conciliere este exclusă din procedura judiciară, vă rugăm să specificați acest lucru și să oferiți explicațiile aferente.

Date privind *concedierea* se referă numai la concedierile din sectorul privat și nu la concedierile funcționarilor publici ca urmare a unei proceduri disciplinare, de exemplu. Concediere înseamnă încetarea relațiilor de muncă la inițiativa angajatorului.

Întrebările de la 70 la 72

Rolul procurorului diferă semnificativ între statele membre. Prin urmare, a fost dificilă obținerea de informații utile din întrebările Schemei Pilot. De data aceasta a fost utilizată o altă abordare: a fost

stabilită o listă neexhaustivă cu privire la funcțiile sale, la care se va răspunde prin da sau nu. Puteți oferi detalii suplimentare cu privire la aceste funcții.

În cazuri civile (întrebarea 71), în unele state membre, procurorul poate să aibă de exemplu sarcina de a salvagarda interesele copiilor sau ale persoanelor sub tutelă. În cazurile administrative, acesta poate, de exemplu, să reprezinte interesele copiilor față de stat sau organismele sale.

Întrebarea 72 are drept scop furnizarea de informații cu privire la numărul de cazuri penale care sunt abordate de procuror în primă instanță. Deoarece cazurile rutiere reprezintă un volum mare din cazuri, vă rugăm să specificați dacă datele indicate includ sau nu astfel de cazuri.

Cazuri penale întrerupte înseamnă cazurile primite de către procuror, care nu au fost aduse în fața instanței fără a fi impusă nicio sancțiune sau altă măsură. Dacă nu sunt disponibile informații privind numărul cazurilor, acestea pot fi oferite ca număr al persoanelor vizate (un același caz se poate referi la mai multe persoane). Vă rugăm să indicați numărul cazurilor întrerupte deoarece cazul nu a putut fi prelucrat fie (i) deoarece nu a fost identificat niciun suspect sau (ii) datorită lipsei stabilirii unei infracțiuni sau (iii) din cauza unei situații juridice specifice (de exemplu amnistie).

Întrebarea 73

Această întrebare, care are forma unui tabel, are drept scop colectarea numărului de cazuri (înaintate pe durata anului curent) și duratele procedurilor (în număr de zile) mai întâi în cazuri penale în general, și apoi cu privire la cazurile de tâlhărie și omucidere intenționată. Numărul de cazuri se referă numai la acțiunile în primă instanță pentru o infracțiune penală și exclude toate deciziile pe care le poate lua un judecător cu privire la aplicarea sentinței (de exemplu, arestare înaintea procesului, eliberare condiționată).

Cazuri în desfășurare până la data de 1 ianuarie 2005 se referă la cazuri care nu au fost finalizate în 2004.

Durata medie a acțiunilor se referă la acțiunile în prima și a doua instanță.

Dacă durata medie a acțiunilor nu este calculată de la depunerea acțiunii în instanță, vă rugăm să specificați punctul de începere pentru calcul. Durata medie a procedurilor exclude perioada de cercetare de către poliție. Vă rugăm să calculați limita de timp până la care hotărârea judecătorească este emisă, fără a lua în considerare procedura de executare.

Tâlhărie înseamnă a fura de la o persoană folosind forța sau amenințând cu folosirea forței. Dacă este posibil, aceste cifre includ: furturi (furtul de/din geți) și furtul urmat imediat de violență (cf. Cărții de referință europene a statisticilor privind infracțiuni și justiție în materie penală). Această noțiune nu include tentativele.

Omucideri intenționate înseamnă uciderea intenționată a unei persoane (cf. Cărții de referință europene a statisticilor privind infracțiuni și justiție în materie penală). Această noțiune nu include tentativele.

V. Cariera judecătorilor și procurorilor

Întrebările de la 74 la 76

Întrebarea 74 se referă numai la judecători și întrebarea 75 se referă numai la procurori. Dacă judecătorii și procurorii sunt numiți conform aceleiași proceduri, vă rugăm să indicați acest lucru.

Recrutat și nominalizat se referă la întreaga procedură care are drept rezultat nominalizarea unui judecător/procuror și nu numai la actul formal și oficial de numire a persoanei ca judecător/procuror.

Întrebarea 76 cu privire la mandatul judecătorilor și procurorilor specifică două situații existente: mandatul pe perioadă nedeterminată sau mandatul pentru a perioadă determinată. Dacă, în țara dvs. judecătorii sau procurorii aparțin în general primei categorii, vă rugăm să specificați dacă există totuși excepții de la această "nominalizare pe viață" (de exemplu pentru anumite categorii de judecători

aleși). Dacă, în țara dvs., judecătorii sau procurorii aparțin celei de-a doua categorii, vă rugăm să specificați dacă mandatul poate fi reînnoit.

Întrebarea 77

Există diferențe semnificative între statele europene cu privire la formarea inițială a judecătorilor. Unele țări oferă formare de lungă durată la nivel formal în instituții specializate, urmate de o formare intensivă pe timpul serviciului. Alte țări prevăd un fel de formare de scurtă durată sub supravegherea unui judecător experimentat, care oferă cunoștințe și sfaturi profesionale pe baza unor cazuri concrete.

Luând în considerare complexitatea cazurilor, specializarea judecătorilor în domenii foarte specifice (cazuri economice, financiare, legislația privind sănătatea, sportul etc.) a devenit necesară. Această formare, care ar putea avea ca rezultat funcțiuni specializate, este diferită de formarea generală pe timpul serviciului pe care judecătorii trebuie să o urmeze pe parcursul carierei lor și care le permite în mod specific să fie informați cu privire la reformele legislative sau de jurisprudență.

La aceste două tipuri de formare se poate adăuga formarea pentru funcții specifice (cum ar fi președinte de instanță) care cer ca judecătorii să aibă, în plus față de funcțiile lor judiciare, abilități de tipul celor administrative, de management sau financiare, pentru care nu au fost neapărat pregătiți în cadrul formării lor inițiale sau continue

Întrebarea 78

Această întrebare, care repetă conținutul întrebării de mai sus, se referă la formarea procurorilor și este corectă în special pentru acele sisteme judiciare în care formarea procurorilor este diferită de formarea judecătorilor. Totuși, această întrebare nu specifică, cu privire la procurori, funcții specializate sau specifice, contrar întrebării de mai sus. În cazul în care o astfel de distincție apare relevantă în țara dvs., vă rugăm să o specificați.

Întrebările de la 79 la 82

Vă rugăm să utilizați aceeași definiție a *salariului* ca și definiția utilizată în întrebarea 4.

Întrebarea 79

Întrebarea se referă la salariul brut anual al unui judecător profesionist de primă instanță cu program normal la începutul carierei sale. Dacă o bonificație acordată judecătorilor majorează semnificativ venitul lor, vă rugăm să o specificați și, dacă este posibil, să indicați suma anuală a acestei bonificații sau proporția pe care o are bonificația în venitul judecătorului. Această bonificație nu include bonificația menționată la întrebarea 85 (bonificație pentru productivitate).

Salariul brut este calculat înainte de plata oricăror cheltuieli sociale și impozite.

Întrebarea 80

Această întrebare se referă la salariul brut anual al unui judecător cu program normal al Curții Supreme sau ultimei instanțe.

Dacă o bonificație acordată judecătorilor majorează semnificativ venitul lor, vă rugăm să o specificați și, dacă este posibil, să indicați suma anuală a acestei bonificații sau proporția pe care o are bonificația în venitul judecătorului.

Salariul brut este calculat înainte de plata oricăror cheltuieli sociale și impozite.

Dacă nu este posibil să furnizați o sumă determinată, vă rugăm să indicați salariul minim și maxim brut anual.

Întrebarea 81

Întrebarea se referă la salariul brut anual al unui procuror cu program normal la începutul carierei sale.

Dacă o bonificație acordată procurorilor majorează semnificativ venitul lor, vă rugăm să o specificați și, dacă este posibil, să indicați suma anuală a acestei bonificații sau proporția pe care o are bonificația în venitul procurorului.

Salariul brut este calculat înainte de plata oricăror cheltuieli sociale și impozite.

Întrebarea 82

Această întrebare se referă la salariul brut anual al unui procuror cu program normal de la Curtea Supremă sau de la curtea de ultimă instanță.

Dacă o bonificație acordată procurorilor majorează semnificativ venitul lor, vă rugăm să o specificați și, dacă este posibil, să indicați suma anuală a acestei bonificații sau proporția pe care o are bonificația în venitul procurorului.

Salariul brut este calculat înainte de plata oricăror cheltuieli sociale și impozite.

Dacă nu este posibil să furnizați o sumă determinată, vă rugăm să indicați salariul minim și maxim brut anual.

Întrebarea 83

Scopul acestei întrebări este de a oferi informații cu privire la avantajele financiare care pot fi acordate judecătorilor și procurorilor datorită funcțiilor lor.

Întrebarea 84

Predare înseamnă de exemplu exercitarea funcției de profesor universitar, participarea la conferințe, la activități pedagogice în școli, etc.

Cercetare și publicare înseamnă de exemplu publicarea de articole în ziare, participarea la redactarea de norme juridice.

Funcții culturale înseamnă de exemplu interpretări în concerte, piese de teatru, vânzarea propriilor picturi etc.

Dacă în țara dvs. există reguli în acest domeniu, care necesită în particular o autorizație de a desfășura toate sau o parte din aceste activități, vă rugăm să specificați acest lucru.

Întrebarea 85

Această întrebare se referă la bonificația de productivitate care poate fi acordată judecătorilor, de exemplu în baza numărului de hotărâri pronunțate într-o perioadă dată de timp.

Întrebarea 86

Această întrebare, care are forma unui tabel, specifică numărul de proceduri disciplinare împotriva judecătorilor sau procurorilor și sancțiunile dispuse efectiv împotriva judecătorilor sau procurorilor. Dacă există o diferență semnificativă între aceste două cifre în țara dvs. și dacă știți motivul acesteia, vă rugăm să specificați acest lucru.

În a doua coloană, *încălcarea eticii profesionale* (de exemplu comportament necivilizat față de un avocat sau alt judecător), *inadecvare profesională* (de exemplu întârziere sistematică în pronunțarea deciziilor), *infrațiuni* (infrațiune comisă în cadru privat sau profesional și pentru care se pot aplica sancțiuni) se referă la anumite greșeli observate din partea judecătorilor sau procurorilor care pot justifica proceduri disciplinare împotriva lor. Vă rugăm să completați lista acolo unde este cazul. Același lucru se aplică și cu privire la tipul de sancțiuni posibile (mustrare, *suspendare*, *concediere*, *amendă*).

Dacă procedura disciplinară este întreprinsă din cauza mai multor greșeli, vă rugăm să numărați procedura numai o dată și pentru greșeala principală.

VI. Avocați

Întrebările 87 și 88

În scopul prezentului capitol, *avocați* se referă la definiția din Recomandarea Rec(2000)21 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei cu privire la libertatea de exercitare a profesiei de avocat: o persoană calificată și autorizată în conformitate cu legislația națională să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să se angajeze în practica juridică, să se prezinte în fața instanțelor sau să consilieze și să reprezinte clienții săi în probleme juridice.

Deoarece unele țări au întâmpinat dificultăți în cuantificarea precisă a numărului avocaților conform acestei definiții fără a lua în considerare juriștii (avocați care nu au competența de a reprezenta justițiabilii în fața instanțelor), vă rugăm să furnizați o cifră globală, și să specificați dacă această cifră include juriștii. Dacă aveți cifre pentru ambele categorii, vă rugăm să le specificați. Dacă este posibil, vă rugăm să indicați de asemenea dacă această cifră include și stagiarii.

Întrebarea 89

Această întrebare are drept scop obținerea de informații privind persoanele care au dreptul, în funcție de tipul de cazuri, să își reprezinte clienții în fața instanțelor și/sau măsurarea dimensiunii "monopolului avocaților".

Răspunsul la această întrebare poate varia dacă se iau în considerare curți de prima sau a doua instanță. Dacă este cazul, vă rugăm să specificați acest lucru.

Întrebarea 90

Scopul acestei întrebări este de a afla la ce nivel este organizată profesia de avocat (de exemplu înregistrarea avocaților, proceduri disciplinare, reprezentarea profesiei față de puterea executivă). Aceasta poate fi organizată atât la nivel național cât și la niveluri regionale/locale. Unde este cazul, vă rugăm să indicați numărul de barouri regionale sau locale.

Întrebarea 91

Dacă nu este necesară o pregătire sau un examen specific, vă rugăm să indicați totuși dacă există cerințe specifice cu privire la diplomă la absolvirea unei universități.

Întrebarea 93

Specializarea în unele domenii juridice se referă la posibilitatea unui avocat de a utiliza această specializare în mod oficial și public, cum ar fi "avocat specializat în legislația imobiliară".

Întrebările 94 și 95

Deoarece sistemele de definire a onorariilor avocaților diferă semnificativ și luând în considerare principiul libertății de stabilire a onorariilor din numeroase țări, exercițiul de evaluare pilot a prezentat că este aproape imposibil să se obțină informații detaliate cu privire la suma onorariilor avocaților.

Prin urmare, scopul acestor întrebări este numai de a furniza informații cu privire la modul în care sunt stabilite onorariile și la posibilitatea ca justițiabili să aibă acces ușor la informații prelabile cu privire la nivelul care poate fi prevăzut al sumelor onorariilor (onorariile pe care avocatul estimează că trebuie să le solicite în momentul în care deschide dosarul).

Întrebarea 98

Întrebarea se referă la plângeri care pot fi introduse de către justițiabilii care nu sunt mulțumiți de performanța avocatului responsabil cu cazul lor. Această plângere se poate referi de exemplu la faptul că procedurile înaintază cu greutate, omiterea unui termen limită, încălcarea secretului profesional. Acolo unde este cazul, vă rugăm să specificați.

Vă rugăm să specificați de asemenea, acolo unde este cazul, organismul însărcinat să primească și să abordeze plângerea.

Întrebarea 99

Întrebarea se referă la procedurile disciplinare care sunt inițiate în general, de exemplu, de alți avocați sau de judecători. Această întrebare, care are forma unui tabel, specifică numărul de proceduri disciplinare împotriva avocaților din sancțiunile dispuse efectiv împotriva avocaților. Dacă există o diferență semnificativă între aceste două cifre în țara dvs. și dacă știți motivul acesteia, vă rugăm să specificați acest lucru.

Acolo unde este cazul, vă rugăm să completați sau să modificați lista privind motivele procedurilor disciplinare și tipul de sancțiuni menționate în a doua coloană.

Dacă procedura disciplinară este întreprinsă din cauza mai multor greșeli, vă rugăm să numărați procedura numai o dată și pentru greșeala principală.

<i>VII. Rezolvarea alternativă a disputelor</i>

Exercițiul de evaluare pilot a demonstrat că este foarte dificilă redactarea unei definiții comune a medierii și că statele se află în prezent în diferite stadii cu privire la dezvoltarea medierii.

Recomandarea Rec(2002)10 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei oferă o definiție a medierii în materie civilă: aceasta reprezintă un proces de soluționare a disputelor prin care părțile negociază cu privire la problemele aflate în dispută pentru a ajunge la un acord cu asistența unuia sau mai multor mediatori.

Recomandarea Rec(1999)19 10 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei oferă o definiție a medierii în materie penală: aceasta reprezintă orice proces prin care victima și infractorul au posibilitatea, dacă sunt de acord în mod liber, să participe în mod activ la soluționarea problemelor care decurg din infracțiune cu ajutorul unui terț imparțial (mediator).

În general, în scopul prezentului Capitol, *medierea* este considerată un proces judiciar, sau un proces dezvoltat într-un context judiciar (de exemplu, cerut de un judecător) în care un terț, care nu are niciun interes imediat în problemele aflate în dispută, facilitează discuțiile dintre părți pentru a le ajuta să își rezolve dificultățile și să ajungă la acorduri.

Întrebarea 101

Această întrebare, care are forma unui tabel, are drept scop indicarea, pentru fiecare tip de cazuri, a gradului de implementare și obligativitatea medierii în cadrul procedurilor judiciare și a persoanelor autorizate să acționeze în calitate de mediator.

În sensul acestei întrebări specifice, "*cazuri civile*" exclud cazuri de dreptul familiei și cazuri de muncă, care vor fi abordate în rândurile specifice de mai jos din cadrul tabelului.

Întrebarea 102

Pentru această întrebare, prezentată ca deschisă în mod deliberat, vă rugăm să indicați, dacă este posibil, numărul de mediatori acreditați, modalitățile de numire a acestora, atribuțiile lor specifice etc.

Întrebarea 103

Această întrebare este direcționată în special acelor state în care sunt disponibile cifre precise privind procedurile de mediere pe tip de cazuri. Dacă cifrele disponibile nu vă permit să răspundeți complet la

Întrebare sau, de exemplu, dacă aceste cifre acoperă parțial cazurile civile (divorț), vă rugăm să indicați acest lucru.

Interesul acestei întrebări este de a înțelege în ce domenii medierea este mai utilizată considerată o procedură reușită.

În sensul acestei întrebări specifice, "*cazuri civile*" exclud cazuri de dreptul familiei și cazuri de muncă, care vor fi abordate în cele de mai jos în mod specific.

Întrebarea 104

În timp ce întrebările de la 101 la 103 se referă la medierea judiciară, această întrebare se referă la toate celelalte tipuri de soluționare alternativă a disputelor și în special pentru cazurile care, nefiind litigioase, sunt în afara competenței instanțelor.

Această întrebare are drept scop, între altele, identificarea tipurilor de cazuri care pot fi, în anumite state membre, abordate de organisme non judiciare (de exemplu cazuri de divorț abordate de Consilii de Conciliere în anumite țări scandinave).

Vă rugăm să specificați cazurile vizate de astfel de soluționări alternative ale disputelor.

IX. Punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești

În conformitate cu definiția inclusă în Recomandarea Rec(2003)17 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei cu privire la punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești: executorul este o persoană autorizată de stat să desfășoare procesul de punere în aplicare indiferent dacă persoana respectivă este angajată de stat sau nu.

Vă rugăm să observați că întrebările de la 105 la 117 se referă numai la punerea în aplicare a hotărârilor în materie civilă (care includ cazuri comerciale sau de dreptul familiei în sensul prezentei Scheme).

Întrebarea 105

Unele țări au executori angajați de instanță, unii sunt în serviciul public din afara instanțelor și, în unele țări, aceștia lucrează ca profesioniști privați (însărcinați cu atribuții publice).

Întrebarea 108

Această întrebare are drept scop cunoașterea nivelului la care profesiunea de executor este organizată (de exemplu, înregistrare, proceduri disciplinare, reprezentare a profesiei). Aceasta poate fi organizată atât la nivel național cât și la niveluri regionale/locale.

Întrebările 109 și 110

Scopul acestor întrebări este de a furniza informații cu privire la modul în care sunt determinate onorariile executorilor și cu privire la posibilitatea ca justițiabilii să aibă acces ușor la informații prealabile cu privire la nivelul care poate fi prevăzut al sumei onorariilor pentru ca un executor să pună în aplicare o hotărâre judecătorească.

Întrebarea 111

Executorii sunt însărcinați cu atribuții publice. Prin urmare, este important de știut cine îi supraveghează pe aceștia, chiar dacă statutul lor poate fi foarte diferit.

Întrebarea 113

Exercițiul de evaluare pilot a demonstrat că toate țările care au răspuns la chestionar prevăd în legislația lor plângeri care pot fi înaintate de către justițiabili împotriva executorilor. Răspunsurile ar trebuie să ofere cunoștinței mai detaliate cu privire la motivele acestor plângeri.

Întrebarea 114

Vă rugăm să indicați, acolo unde este cazul, care sunt elementele pe care țara dvs. dorește să le îmbunătățească, care sunt măsurile prevăzute sau adoptate întreprinse pentru a îmbunătăți situația și, acolo unde este cazul, care sunt dificultățile din acest domeniu. Cu alte cuvinte, vă rugăm să evaluați situația din statul dvs. cu privire la procedurile de executare.

Întrebarea 115

Această întrebare se referă la stabilirea unui sistem statistic, care poate fi utilizat de asemenea pentru măsurarea duratei procedurilor judiciare, permițând indicarea, în număr de zile de exemplu, a duratei procedurii de executare în sine, de la comunicarea deciziei către părți. Unul dintre motivele dificultății de a avea statistici în acest domeniu poate fi faptul că, în cazuri civile, punerea în aplicare a hotărârii depinde de dorința părții care câștigă.

Întrebarea 116

Scopul acestei întrebări, care are forma unui caz specific, este de a compara situația dintre țări cu privire la notificarea hotărârii judecătorești care permite începerea procedurii de executare.

Întrebarea 117

Această întrebare, care are forma unui tabel, specifică numărul de proceduri disciplinare împotriva executorilor din sancțiunile dispuse efectiv împotriva acestora. Dacă există o diferență semnificativă între aceste două cifre în țara dvs. și dacă știți motivul acesteia, vă rugăm să specificați acest lucru.

Dacă este cazul, vă rugăm să completați sau modificați lista motivelor pentru proceduri disciplinare și tipul de sancțiuni menționate în a doua coloană.

Dacă procedura disciplinară este întreprinsă din cauza mai multor greșeli, vă rugăm să numărați procedura numai o dată și pentru greșeala principală.

VIII. Notari

Întrebările de la 120 la 122

Funcțiile și statutul notarilor sunt foarte diferite în statele membre. Scopul acestor întrebări este de a defini numai statutul, funcțiile judiciare exercitate de notari (de exemplu redactarea de soluționări amiabile) precum și natura supravegherii exercitării acestor funcții.

***

Întrebarea 123

Ca o concluzie generală, această întrebare deschisă oferă posibilitatea de a indica observații generale sau mai specifice privind situația în statul respondent și reformele necesare a fi efectuate pentru a îmbunătăți calitatea și eficiența justiției.

Deși nu este obligatoriu să răspundeți la această întrebare, sugestii concrete din partea experților naționali ar fi foarte utile pentru munca viitoare a CEPEJ.

Vă mulțumim foarte mult pentru cooperarea dvs. valoroasă!

Corespondenții naționali însărcinați cu coordonarea răspunsurilor la Schema de evaluare a sistemelor judiciare

ALBANIA

Victor GUMI, Director General de codificare, Directoratul de Afaceri Externe și Relații Publice, Ministerul Justiției, Tirana

ANDORA

Carme OBIOLS, Secretar General, Consiliul Superior al Justiției, Andorre la Vieille

ARMENIA

Armen SANOYAN, Șef Specialist, Departamentul de Afaceri Juridice Internaționale, Ministerul Justiției, Erevan

AUSTRIA

Georg STAWA, Judecător desemnat la Ministerul Justiției, Ministerul Federal al Justiției, Viena

AZERBAIDJAN

Ramin GURBANOV, Consultant Senior, Departamentul de Organizare și Analiză, Ministerul Justiției, Baku

BELGIA

Dietger GEERAERT, Atașat, SPF Justiție, Ministerul Justiției, Bruxelles

BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA

Adis HODZIC, Șeful Departamentului de Buget și Statistică, Secretariatul Consiliului Superior Judiciar și de Urmărire Penală al Bosniei și Herțegovinei, Sarajevo

BULGARIA

Kremena LAZAROVA, Expert Senior, Ministerul Justiției, Sofia

CROAȚIA

MARIO VUKELIC, Judecător la Înalta Curte Comercială, Înalta Curte Comercială, Zagreb

CIPRU

Savvas RASPOPOULOS, Grefier Șef, Instanța Supremă a Ciprului, Nicosia

REPUBLICA CEHĂ

Ivana BORZOVÁ, Șef, Departamentul de Supraveghere Civilă, Ministerul Justiției, Praga

DANEMARCA

Mette Fjord KRISTENSEN, Șef de Secție, Ministerul Justiției, Copenhaga

ESTONIA

Timo LIGI, Șeful Diviziei de Administrare a Instanțelor, Ministerul Justiției, Talin

FINLANDA

Piritta KOIVUKOSKI, Lucrător pe Proiect, Departamentul de Administrare Judiciară, Ministerul Justiției, Helsinki

FRANȚA

Hélène DAVO, Consultant Special, Ministerul Justiției, SAEI, Paris

GEORGIA

Rusudan TUSHURI, Șeful departamentului de Relații Juridice Internaționale, Ministerul Justiției, Tbilisi

GERMANIA

06/10/2006

Matthias HEGER, Șeful Departamentului de Procedură Civilă Internațională, Ministerul Federal al Justiției, Berlin

GRECIA

Athanasia VASILOPOULOU, Expert, Departamentul de afaceri juridice speciale al Organizațiilor UE și Internaționale, Ministerul Justiției, Atena

UNGARIA

Gabor SZEPLAKI-NAGY, Judecător Auxiliar la Curtea Supremă a Ungariei, Director al Biroului privind Drepturile Omului la Curtea Supremă a Ungariei, Budapesta

ISLANDA

Anna Sigriður ARNARDÓTTIR, Expert Juridic, Ministerul Justiției și Afaceri Ecleziastice, Reykjavik

IRLANDA

Denis BYRNE, Funcționar Principal Asistent, Divizia de Politici privind Instanțele, Departamentul pentru Echitatea Justiției și Reforma Juridică, Dublin

ITALIA

Fausto DE SANTIS, Director General al Biroului de organizare judiciară, Ministerul Justiției, Roma

LETONIA

Agnija KARLSONE, Șeful Diviziei de Relații Publice, Administrarea instanțelor, Riga

LIECHTENSTEIN

Hubert WACHTER, Avocat, Guvernul Principatului Liechtenstein, Vaduz

LITUANIA

Ilona VIJEIKIENĖ, Specialist Senior, Departamentul Instituțiilor Juridice, Ministerul Justiției, Vilnius

LUXEMBURG

Yves HUBERTY, Funcționar Guvernamental, Ministerul Justiției, Luxemburg-Kirchberg

MALTA

Marco CACHIA, Șeful Secretariatului, Secretariatul Parlamentar, Ministerul Justiției și Afacerilor Interne, Valetta

MOLDOVA

Lilia GRIMALSCHI, Șef adjunct, Departamentul de Relații Internaționale și Integrare Europeană, Ministerul Justiției, Chișinău

MONACO

Jean CURRAU, Judecător Auxiliar la Curtea de Apel, Consilier onorific al Curții de Apel, Instanțe de Judecată, Monaco

MUNTENEGRU

Nevenka MUGOSA, Consilier Senior, Ministerul Justiției, Podgorica

OLANDA

Paul SMIT, WODC, Centrul de Cercetare și Documentare, Ministerul Justiției, Haga

NORVEGIA

Karl Otto THORHEIM, Consultant Juridic, Ministerul Justiției, Oslo

POLONIA

Cezary DZIURKOWSKI, Judecător, Consilier al Ministrului Justiției, Departamentul de Cooperare Internațională și Asistență Judiciară, Ministerul Justiției, Varșovia

PORTUGALIA

João ARSENIO DE OLIVEIRA, Consultant Juridic, Oficiul de Politică Legislativă și Planificare,

06/10/2006

Ministerul Justiției, Lisabona

ROMÂNIA

Vasilica-Cristi DANILET, Judecător, consilier al ministrului justiției, Ministerul Justiției, București

FEDERAȚIA RUSĂ

Mikhail VINOGRADOV, Avocat, Directoratul Juridic de Stat al Președintelui Federației Ruse (GGPU), Moscova

SAN-MARINO

Stefano PALMUCCI, Funcționar public la Secretariatul de Stat pentru Justiție, San Marino Citta

SERBIA

Majda KRŠIKAPA, Consilier al Curții cu privire la Integrarea Europeană și Armonizarea Legislației, curtea Supremă, Belgrad

REPUBLICA SLOVACĂ

Igor BELKO, Judecător, Curtea Supremă, Bratislava

SLOVENIA

Janko MARINKO, Judecător, Secretar General al Curții Supreme, Liubiana

SPANIA

Elsa GARCIA-MALTRAS DE BLAS, Procuror Public, Consilier la Direcția Generală de Cooperare Juridică Internațională, Ministerul Justiției, Madrid

SUEDIA

Catarina BARKATORP, Judecător, Consultant, Administrarea Națională a Instanțelor din Suedia, Ministerul Justiției, Stocholm

Johan SANGBORN, Director Adjunct, Divizia pentru Probleme de Procedură și Instanțe, Ministerul Justiției, Stocholm

TURCIA

Selda SAYGI, Judecător de investigație, Ministerul Justiției, Ankara

UCRAINA

Olena YAKOVENKO, Șef de Divizie, Departamentul de Cooperare Internațională, Ministerul Justiției, Kiev

REGATUL UNIT

Deirdre BOYLAN, Funcționar pentru politici, Divizia de Politici Europene și Internaționale, Departamentul de Afaceri Constituționale, Londra